

Vuosikertomus 2022

Kuntarahoitus

Sisältö

- 3 Toimitusjohtajan katsaus**
- 5 Kuntarahoitus lyhyesti**
- 6 Vuosi 2022 lukuina**
- 7 Päätapahtumat 2022**
- 8 Strategia**
  - 11 Vastuullisuuden pääteemat ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet
  - 12 Näin luomme arvoa
- 13 Liiketoiminta**
  - 13 Rahoitus ja muut palvelut
  - 18 Varainhankinta
  - 20 Likviditeetin hallinta
- 22 Organisaatio**
  - 22 Henkilöstö
  - 26 Hallinto
  - 28 Vastuullisuuden scorecard
  - 30 Vastuullisuusraportoinnin periaatteet
  - 31 Hallitus
  - 33 Johtoryhmä
- 34 Verojalan jälki**
- 35 Tilinpäätös 1.1.–31.12.2022**

Toimitusjohtajan katsaus

Maailma järkkyi, Kuntarahoituksen merkitys vahvistui

Suomen geopoliittinen ja -taloudellinen asema mullistui vuoden 2022 alussa. Venäjän Ukrainassa aloittama hyökkäyssota kiihdytti koronapandemian jälkeensä jättämiä taloudellisia ja yhteiskunnallisia epävarmuuksia, nosti inflaation laukkaan ja korotti nopeasti korkotasoa. Kuntarahoituksen rooli yhtenä yhteiskunnan huoltovarmuuden turvaajista korostui entisestään.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa kiihdytti inflaatiota ja heikensi raaka-aineiden saatavuutta. Venäjän kaasutoimitusten päättyminen vei Euroopan energiakriisiin ja johti energian hinnan voimakkaaseen nousuun. Sähkömarkkinoiden vakuusvaateet asettivat osaltaan energiayhtiöille vakavia likviditeettihaasteita.

Lokakuussa Euroopan komissio antoi valtioneuvoston päätöksellä Kuntarahoitukselle poikkeusluvan rahoittaa kuntaomisteisia energiayhtiöitä sähkön johdannaismarkkinoiden vakuusvaatimuksien vuoksi kasvaneiden likviditeettivaatimusten kattamiseksi. Lupa energiayhtiöiden rahoitukseen oli voimassa vuoden 2022 loppuun asti, ja yhteistyössä Kuntien takauskeskuksen kanssa haimme sen uusimista vuodelle 2023. Uusintahakemus sisälsi myös energiayhtiöiden mahdollisista kriisitilanteista johtuvat muut rahoitustarpeet kuin johdannaisten vakuusvaateet, kuten säätösähkövaatimukset ja käyttöpääomarahoitus. Komissio hyväksyi rahoituksen jatkoajan ja lisäykset joulukuussa. Turvaamalla energiayhtiöiden rahoitusta tuemme omalta osaltamme energiasektorin toimintakykyä ja Suomen huoltovarmuutta.

Toimitusjohtajan katsaus

Sote-uudistus muuttaa myös rahoituksen kenttää

Rahoituksemme kysyntä oli vuonna 2022 hieman odotuksiamme alhaisempaa. Kunta-asiakkaiden osalta kysyntään vaikutti se, että tulot olivat ennakoitua korkeammat erilaisten kertaluonteisten erien, kuten koronapandemian vuoksi myönnettyjen valtionavustusten ja omaisuuden myynnin takia sekä siksi, että sote-uudistukseen liittyvät veroleikkaukset toteutuvat täysimääräisesti vasta vuonna 2024. Asuntosektorilla puolestaan raaka-ainekustannusten nousu ja materiaalipula ovat hidastaneet rakennusurakoiden etenemistä, ja korkotukilainapäätösten saaminen on volatiilissa markkinatilanteessa hidastunut.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueille muuttaa kuntien rahoitusperustaa. Kun kunnan tase pienenee mutta velat jäävät, kunnan investointikyky heikkenee. Olemme tänäkin vuonna tukeneet sekä kuntia että hyvinvointialueita talouden ennakkoinnissa ja investointikyvyn tarkastelussa uudistuksen toteutumisen jälkeen.

Sairaanhoitopiirit ja kuntayhtymät olivat rahoituksen hakemisessa odotuksia aktiivisempia. Pitkäaikaisten investointien rahoitukseen liittyvää epävarmuutta haluttiin hälventää ja välttämättömästä rahoituksesta sopia hyvissä ajoin ennen sote-uudistuksen voimaantuloa.

Kuntien takauskeskusta koskevaa lakia muutettiin keväällä 2022 niin, että Kuntarahoitus voi rahoittaa myös hyvinvointialueiden uusia investointeja. Kuntien takauskeskus kuitenkin rajoitti Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämän rahoituksen määrää. Voimme vuonna 2023 rahoittaa hyvinvointialueiden pitkäaikaisia investointeja 400 miljoonalla eurolla, lyhytaikaista rahoitusta voimme myöntää 900 miljoonaa euroon asti. Arviomme on, että hyvinvointialueiden rahoitustarpeet tulevat olemaan huomattavasti meille allokoitua limiittiä suurempia. Takauskeskuksen asettama limiitti koskee vain Kuntarahoituksen myöntämää uutta rahoitusta.

Toiminta jatkui vakaana, palvelukehitys etenee suunnitellusti

Meneillään olevalla taloudellisella ja geopoliittisella murroksella ei ole ollut vaikutuksia Kuntarahoituksen kannattavuuteen. Tuloksemme on vuonna 2022 odotetusti edellisvuotta pienempi hinnoitteluun tekemiemme muutosten, mutta myös joidenkin odottamattomien kulujen johdosta – muun muassa euroalueen merkittävien pankkien kriisinhallintarahastoon tänä vuonna maksamamme vakauserä nousi lähes 40 prosenttia edellisvuodesta, vaikka riskiasemassamme ei ole tapahtunut muutoksia. Korkojen nousu loppuvuotta kohden toisaalta tuki yhtiön kannattavuutta.

Varainhankintamme on pysynyt tämänkin vuoden poikkeusoloissa vakaana ja sijoittajakysyntä vahvana. Likviditeettitasoamme on pidetty jatkuvasti korkeana, jotta voimme varmistaa asiakkaidemme rahoituksen saatavuuden kaikissa olosuhteissa.

Maailmanpoliittinen tilanne on myös kasvattanut kyberuhkien riskiä ja olemmekin päivittäneet valmiuttamme suojautua riskeistä entistäkin paremmin. Samaan aikaan olemme jatkaneet palvelujemme digitalisointia. Otimme vuoden mittaan käyttöön digitaalisen asioinnin ensin lyhytaikaisen rahoituksen ja pilotoimme sitä pitkäaikaisen rahoituksen hakemisessa. Digitalisointi vapauttaa asiantuntijoidemme aikaa asiakkaille tarjottaviin lisäarvopalveluihin, helpottaa asiakkaidemme omaa työtä ja lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä.

Talouden yleinen epävarmuus leimasi kulunutta vuotta, vaikka edellisinkin vuodet olivat koronapandemian vuoksi poikkeuksellisia. Epävakaina aikoina asemamme asiakkaidemme toiminnan varmistajana ja luottokumppanina on erityisesti vahvistunut. Kiitän asiakkaitamme luottamuksesta ja tulevaisuuteen suuntaavasta yhteistyöstä sekä henkilöstöämme hienosta työstä ja sitoutumisesta yhteisen päämäärämme eteen.

Esa Kallio

Toimitusjohtaja
Kuntarahoitus Oyj

Kuntarahoitus lyhyesti

Vahvistamme yhteiskunnan kehitystä ja toimintavarmuutta

Kuntarahoituksen tärkein tehtävä on varmistaa asiakkaidensa toimintakyky ja taata edullisen rahoituksen saatavuus markkinatilanteesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta riippumatta. Työmme vaikutukset näkyvät suomalaisten jokapäiväisessä elämässä, ja tämän vuoksi huomioimme vastuullisuuden kaikessa toiminnassamme. Rahoittamamme hankkeet ovat esimerkiksi kouluja, sairaaloita, kirjastoja, kunnallista infrastruktuuria sekä vuokra- ja erityisryhmien asuntoja.

Olemme sitoutuneet tavoittelemaan parempaa tulevaisuutta vastuullisesti yhdessä asiakkaidemme kanssa. Asiakkaitamme ovat kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät, näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ARAn nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja kohteet. Olemme asiakasryhmiemme suurin yksittäinen rahoittaja.

Tarjoamme asiakkaillemme monipuolisia rahoitukseen liittyviä palveluita. Asiantuntijamme auttavat asiakkaitamme tekemään talouden, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestäviä investointipäätöksiä. Kehitämme ja digitalisoimme jatkuvasti palveluitamme. Autamme kokonaisvaltaisesti kaikissa rahoitukseen ja talouden kokonaiskuvan hallintaan liittyvissä kysymyksissä aina investointien suunnittelusta ja rahoitusvaihtoehtojen kartoittamisesta niiden elinkaaren loppuun asti.

Rahoituksen asiakkaidemme tarpeisiin hankimme kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta, jossa meidät tunnetaan luotettavana ja nopeasti reagoivana yhteistyökumppanina. Varainhankintamme takaa Kuntien takauskeskus, jonka jäseniä ovat kaikki Manner-Suomen kunnat.

Kuntarahoituksen omistavat kunnat, Keva ja Suomen valtio. Tavoitteenamme ei ole voiton maksimointi ja siksi tuemme kestäviä investointeja tarjoamalla marginaalilennusta vihreisiin ja yhteiskunnallisiin hankkeisiin. Haluamme olla tehokkaasti ja kannattavasti toimiva asiakkaidensa paras rahoituksen ja julkisen talouden asiantuntija, joka tarjoaa asiakkailleen sopivimmat ratkaisut.

Kuntarahoituksessa työskentelee noin 170 rahoituksen ja talouden asiantuntijaa. Haluamme olla kiinnostava, arvojohdettu ja muutوسkykyinen työyhteisö.

Emoyhtiö Kuntarahoitus Oyj:n lisäksi Kuntarahoitus-konserniin kuuluu kuntasektorin taloudelliseen neuvonantoon erikoistunut Rahoituksen neuvonantopalvelut Inspira Oy.

Vuosi 2022 lukuina

Vuosi 2022 lukuina

Omistus %

53/31/16

Kunnat Keva Valtio

AA+
Aa1

Luottoluokitus

Standard & Poor's: AA+, Moody's: Aa1

Pitkäaikainen
asiakasrahoitus,
miljardia €

29,1

Pitkäaikainen uusi
varainhankinta,
miljardia €

8,8

Yhteiskunnallisen
rahoituksen määrä,
miljardia €

1,7

Vihreän
rahoituksen määrä,
miljardia €

3,3

ESG-luokitukset

9,4

Sustainalytics-
vastuullisuusriski-
luokitus

AA

MSCI

C Prime

ISS ESG

Suosittehalukkuus (asteikolla 1-7)

6,1

Avainluvut (konserni)	2022	2021	Muutos %
Korkokate (milj. euroa)	241	280	-13,9 %
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)	170	213	-20,0 %
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)	29 144	29 214	-0,2 %
Varainhankinnan kokonaismäärä (milj. euroa)	40 210	40 712	-1,2 %
Taseen loppusumma (milj. euroa)	47 736	46 360	3,0 %
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 482	1 756	-15,6 %
CET1-vakavaraisuus, %	97,6 %	95,0 %	2,7 %
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	11,6 %	12,8 %	-9,5 %

Vuoden 2022 päätapahtumat

30.3. Saimme toisen peräkkäisen voiton vastuulliseen rahoitukseen keskittyneen viestintä- ja analysointipalvelu Environmental Financen kovatasoisessa vihreä joukkovelkakirjalaina -kilpailussa. Vuoden 2022 vihreä joukkovelkakirjalaina -palkinto myönnettiin Kuntarahoitukselle paikallishallinto tai kuntasektori -kategoriassa.

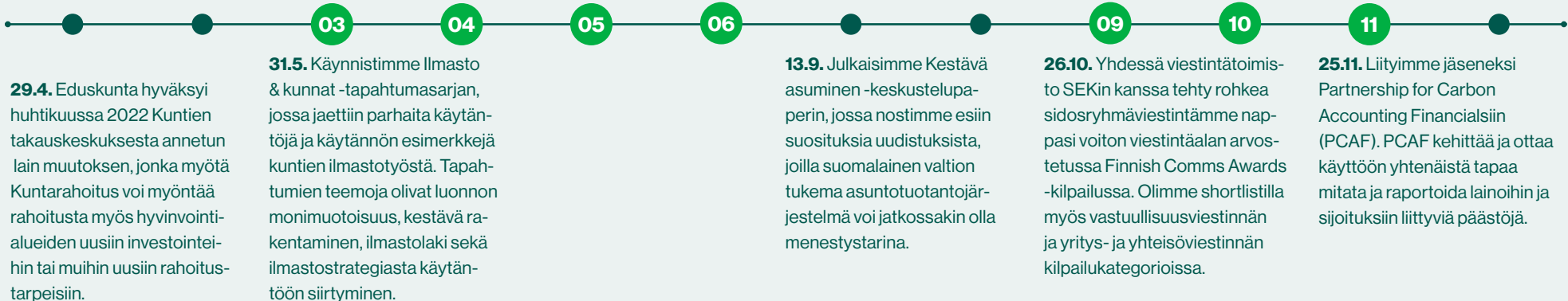
10.5. Laskimme liikkeeseen vihreän joukkovelkakirjalainan, joka oli haastavasta markkinatilanteesta huolimatta jätti menestys. Laina ylimerkittiin moninkertaisesti. Sijoittajista jopa 80 prosenttia oli vastuulliseen sijoittamiseen keskittyviä tahoja.

6.6. Aloitimme digitaalisen kuntatodistuskaupankäynnin uudessa asiointisovelluksessa. Kuntatodistukset ovat lyhytaikaiseen rahoitukseen. Sovelluksessa asiakas näkee saman tien vapaana olevan limiitin, voimassa olevat liikkeenlaskut sekä hinnoittelun kaikille maturiteeteille.

8.9. Julkaisimme uudistetun vihreän rahoituksen viitekehiksemme. Viitekehys asettaa reunaehdot vihreän rahoituksen myöntämiselle, hankkeiden arvioinnille sekä raportoinnille. Viitekehiksen arviointiperusteet ovat entistä läpinäkyvämpiä ja kunnianhimoisempia ja arviointiprosessi suoraviivaisempi.

7.10. Saimme Euroopan komisiolta luvan rahoittaa kunnallisia energiayhtiöitä. Järjestely turvaa energiayhtiöiden toimintakykyä ja vahvistaa Suomen huoltovarmuutta, ja sitä koskevaa rahoitusta voi käyttää vain sähkömarkkinoilla vaadittuihin vakuusvaatimuksiin.

10.11. Laajensimme digitaalista asiointia pilotoimalla sitä pitkäaikaisten lainojen hakeemisessa. Digitaalisuus sujuvoittaa ja nopeuttaa asiointia sekä lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä.

Strategia

Kuntarahoituksen perustehtävä on tärkeämpi kuin koskaan

Kuntarahoituksella on merkittävä suomalaisen yhteiskunnan kehitystä ja toimintavarmuutta turvaava rooli, koska olemme Suomen ainoa kuntasektorin, valtion tukemaan asunto-tuotantoon ja hyvinvointialueiden rahoitukseen keskittynyt luottolaitos. Strategiamme mukaisesti olemme sitoutuneet tavoittelemaan parempaa tulevaisuutta vastuullisesti yhdessä asiakkaidemme kanssa. Päivittäistä työtämme ohjaavat arvomme: asiakaskeskeisyys, vastuullisuus ja avoimuus.

Perustehtävämme on varmistaa edullisen rahoituksen saatavuus asiakkaillemme kaikissa markkinatilanteissa. Jos edellisten vuosien toimintaympäristöä leimasi koronakriisistä selviytyminen, niin vuonna 2022 Suomen geopoliittinen asema mullistui Venäjän Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyssodan käynnistymisen myötä. Talouden epävarmuus, kiihtyvä inflaatio ja energiakriisi korostivat yhteiskunnallista rooliaamme

entisestään. Euroopan komissio myönsikin lokakuussa Kuntarahoitukselle luvan rahoittaa kuntaomisteisten energiayhtiöiden sähkömarkkinoiden vakuusvaatimuksia. Päätöksellä haluttiin turvata energiayhtiöiden toimintakykyä ja vahvistaa Suomen huoltovarmuutta.

Visionamme on olla asiakkaillemme paras rahoituksen kumppani. Vuonna 2022 keskityimme erityisesti kehittämään palveluprosessejamme, tarjoamaan entistä laajempia vastuullisia asiakasratkaisuja, parantamaan henkilöstökokemusta yksinkertaistamalla toimintaamme sekä kehittämällä johtamista ja järjestelmiämme.

Voimassa oleva strategiamme vastaa tämänhetkisen toimintaympäristön vaatimuksia, eikä siihen tehty vuoden aikaan muutoksia.

Digitalisoituminen tuo arvoa asiakkaalle

Vuoden kuluessa asiakkaiden palvelukokemus kehittyi erityisesti digitalisoinnin edetessä. Otimme käyttöön digitaalisen kuntatodistuskaupankäynnin lyhyessä rahoituksessa, ja loppuvuodesta 2022 alkaen pilotoimme myös pitkäaikaisen rahoituksen sähköistä hakemista.

Vastuullisuuden painoarvo on edelleen kasvussa

Odotukset kestävän kehityksen mukaiseen liiketoimintaan ja vastuullisuuteen liittyvä sääntely ovat lisääntyneet nopeasti viime vuosien aikana. Erityisesti Euroopan keskuspankin pankkivalvonta ja alan sääntelyelimet kiinnittävät paljon huomiota ilmasto- ja ympäristöriskeihin. Valmistauduimme vuoden mittaan entistä kattavampaan toimintaamme liittyvien ilmatoriskien raportointiin.

Kuntarahoituksen vastuullisuutta on muun muassa se, että tarjoamamme rahoitus ja palvelut tuottavat pitkäaikaisia ja positiivisia vaikutuksia asiakkaillemme ja suomalaiselle yhteiskunnalle: niillä tuetaan hyvinvointiyhteiskunnan jatkuvuutta aina asumisen ratkaisuista ilmastonmuutoksen hillintään ja julkiseen infrastruktuuriin. Vuonna 2022 uudistimme vihreän rahoituksen viitekehystä siten, että rahoitettujen hankkeiden arviointiperusteet ovat entistä läpinäkyvämpiä ja kunnianhimoisempia ja arviointiprosessi suoraviivaisempi.

Vastuullisuus on kaiken toimintamme kivijalka ja tavoitteenamme on olla rahoitusallalla vastuullisuuden edelläkävijä. Vuonna 2022 oma vastuullisuusorganisaatiomme vahvistui usealla uudella osaajalla. **K**

Case

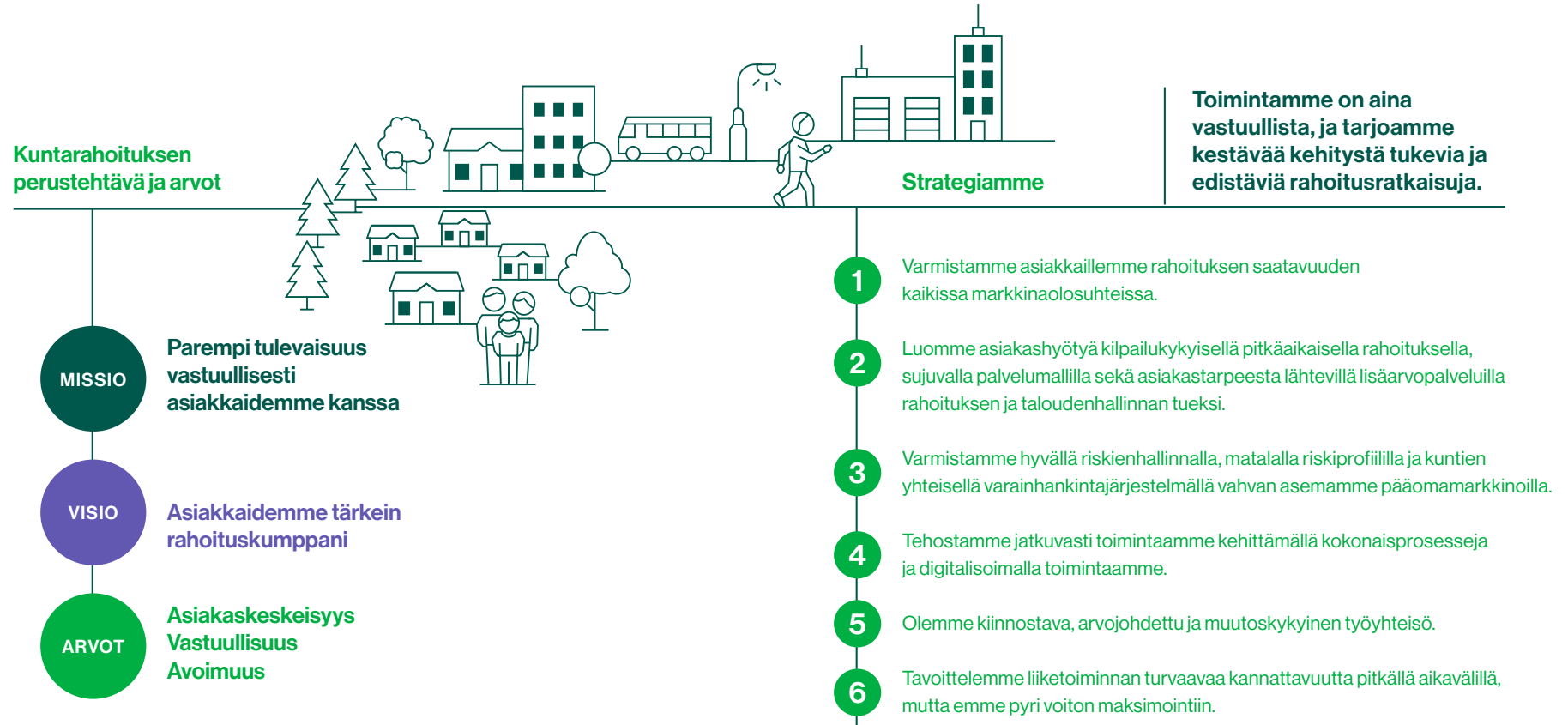
Kuntarahoituksen vastuullisuuspanostukset tuottavat tuloksia

Ulkopuolisten ammattilaisten arviot ovat tärkeitä työkaluja, kun Kuntarahoitus arvioi vastuullisuustyön edistymistä. Sustainalytics, yksi maailman johtavista vastuullisuusluokittajista, antoi vuonna 2022 Kuntarahoituksen ESG-riskistä arvion 9,4, kun alle 10 pisteen luokitus tarkoittaa merkityksetöntä (negligible) riskiä. Alle 10 pisteen luokitus on ollut Kuntarahoituksen tavoitteena vuodelle 2024, mikä tarkoittaa, että tavoite saavutettiin kaksi vuotta etuajassa. Sustainalyticsin luokituksessa erityisesti hyvä hallintotapa ja liiketoiminnan eettisyys saivat huippuarvion.

Kuntarahoitus osallistuu vuosittain myös ruotsalaisen Prospera-tutkimuslaitoksen tekemään tutkimukseen, jossa selvitetään kansainvälisten liikkeeseenlaskujen välittäjäpankkien mielipiteitä pohjoiseurooppalaisista SSA- eli julkisyhteisötaustaisista liikkeeseenlaskijoista. Vuonna 2022 Kuntarahoitus menestyi kyselyssä erinomaisesti. Se sai vastaajilta myös kyselyn korkeimmat arviot uskottavasta vastuullisuusstrategiasta.

”Kuntarahoitus on vastuullisuudessa luokkansa paras: se tarjoaa vihreitä ja yhteiskunnallisia joukkovelkakirjalainoja ja päivittää niiden viitekehyksiä vastaamaan muuttuvan sääntelyn vaatimuksia, ja käyttää myös omassa sijoitustoiminnassaan vastuullisuuskriteereitä ja -mittareita”, yksi tutkimukseen vastanneista kiteytti.

Vastuullisesti kohti parempaa tulevaisuutta

Vastuullisuuden pääteemat ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

1 Vastuulliset tuotteet ja palvelut

Tavoite 2024:

Asiakastyytyväisyys erittäin hyvällä tasolla

2 Kestävän kehityksen edelläkävijäys

Tavoite 2024:

Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen osuus on 20% pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta

3 Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen

Tavoite 2024:

Henkilöstötyytyväisyys hyvällä tasolla

4 Vastuullinen hallintotapa

Tavoite 2024:

Kaikkiin asiakkaisiin liittyvät ESG-riskit arvioidaan yhdenmukaisella menetelmällä

Pääteemat linkittyvät kestävän kehityksen tavoitteisiin

Tarkastelemme vastuullisuuden painopistealueitamme ja tavoitteitamme YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (Sustainable Development Goals, SDG:t) viitekehyksessä. Pyrimme edistämään toiminnallamme mahdollisimman monen YK:n kestävän kehityksen tavoitteen toteutumista.

Jokaiselle neljästä vastuullisuuden pääteemastamme on määritelty keskeisimmät YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, joihin voimme oleellisesti vaikuttaa. Olemme määritelleet jokaiselle pääteemalle yhden pitkän aikavälin tavoitteen.

Näin luomme arvoa

Kuntarahoitus luo toiminnallaan arvoa asiakkailleen, henkilöstölleen ja koko yhteiskunnalle. Arvonluontimallimme kuvaa mitä resursseja käytämme tehtävämme toteuttamiseksi, arvonluontia tukevat valintamme ja vahvuutemme sekä toimintamme vaikutukset.

Resurssit

- Osaava ja motivoitunut henkilökunta
- Vahva taloudellinen asema
- Sitoutuneet asiakkaat ja osakkaat
- Laaja globaali sijoittajakunta
- Yhteinen varainhankintajärjestelmä
- Vahva luottoluokitus
- Kumppanuudet

Kuntarahoitus

- Vastuullisuus
- Avoimuus
- Asiakaskeskeisyys
- Tehokkuus
- Laadukas riskienhallinta
- Erikoistuminen omaan asiakassegmenttiin
- Panostukset henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja hyvinvointiin
- Tavoittelemme riittävää liiketoiminnan turvaavaa kannattavuutta pitkällä aikavälillä, mutta emme pyri voiton maksimointiin

Vaikutukset

- Tyytyväiset asiakkaat
- Varmistamme asiakkaillemme rahoituksen saatavuuden sekä luomme asiakashyötyä kilpailukykyisellä pitkäaikaisella rahoituksella
- Vakavaraisuus
- Hyvinvoinnin kasvu yhteiskunnassa
- Tasapuoliset mahdollisuudet hyvään elämään
- Kuntien investointien kestävyys tukeminen
- Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö

Liiketoiminta/Rahoitus ja muut palvelut

Rahoituksen turvaaminen epävarmoissa olosuhteissa synnytti vakautta

Kun Venäjä hyökkäsi helmikuussa 2022 Ukrainaan, myös Kuntarahoituksen asiakkaat siirtyivät koronavuosien poikkeusoloista uudella tavalla turbulentiin toimintaympäristöön, jota taloudellisesti leimasivat kasvava inflaatio, korkotason nousu ja energiakriisiin varautuminen.

Yleisestä epävarmuudesta huolimatta liiketoimintamme kehittyi tasaisesti. Vaikka asiakkaamme ovat epävakaa toimintaympäristön vuoksi olleet maltillisia rahoituksen hankkimisessa, olemme entisestään vahvistaneet markkina-asemaamme omissa asiakasryhmissämme.

Korkoympäristö siirtyi vuonna 2022 pitkään vallinneista negatiivisista koroista tavanomaisemmalle korkotasolle. Nousseen korkotason myötä korkosidonnaisuuksiin ja korkosuojauksiin liittyvät valinnat ovat tulleet asiakkaille entistä tärkeämmiksi.

Lainakannan kehitys
2018–2022,
miljardia €

2018
22,4

2019
24,0

2020
26,9

2021
27,9

2022
27,8

Kuntarahoitus

Asiakasliiketoiminnan kannalta keskeiset vastuullisuusmittarit

1 Vastuulliset tuotteet ja palvelut

Tavoite 2024:
Asiakastyytyväisyys erittäin hyvällä tasolla

- Asiakaskoulutukset, -seminaarit ja -tapahtumat
- Kuntarahoituksen digitaalisten palveluiden käyttäjämäärä
- Erityisryhmien asuntorahoituksen osuus uudesta asuntorahoituksesta

2 Kestävän kehityksen edelläkävijäisyys

Tavoite 2024:
Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen osuus 20 % pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta

- Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (€)
- Vihreiden ja yhteiskunnallisten hankkeiden lukumäärä

Kuntarahoituksen asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja kohteet. Olemme näissä asiakasryhmissämme selvästi suurin yksittäinen rahoittaja. Tarjoamme asiakkaillemme monipuolisia rahoitukseen liittyviä palveluita ja kokonaisvaltaista tukea investointien suunnitteluun ja talouden hallintaan.

Vuonna 2022 Kuntarahoituksen rahoituskysyntään vaikutti asiakkaiden valmistautuminen vuoden 2023 alussa voimaan tulleeseen sote-uudistukseen. Tämä näkyi etenkin alkuvuonna 2022 kuntayhtymien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa tuleviin investointeihin ja hankkiessa rahoitusta etupainotteisesti. Myös omaa toimintaamme leimasi valmistautuminen rahoitussopimusten ja vastuiden siirtoon sairaanhoitopiireiltä, erityishuoltopiireiltä, vapaaehtoisilta sotekuntayhtymiltä ja kunnilta hyvinvointialueille. Vuoden 2023 alussa Kuntarahoituksen luottoja ja muita sitoumuksia siirtyi hyvinvointialueiden vastattaviksi noin neljän miljardin euron arvosta.

Syksyllä 2022 Euroopan energiakriisin myötä myös suomalaisen energiasektorin rahoitushuolto oli uhattuna. Kuntarahoitus ei valtiontukisääntelyn vuoksi pääsääntöisesti voi rahoittaa energiayhtiöiden investointeja, mutta energiayhtiöiden toimintakyvyn ja Suomen huoltovarmuuden turvaamiseksi teimme yhdessä Kuntien takauskeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa Euroopan komissiolle ilmoituksen, jossa haettiin lupaa rahoittaa kunnallisia energiayhtiöitä. Komissio hyväksyi ilmoituksen lokakuussa. Rahoitusta oli mahdollista myöntää sähkömarkkinoilla vaadittuihin vakuusvaatimuksiin ja lupa oli voimassa vuoden 2022 loppuun. Joulukuussa haimme yhteistyössä Kuntien takauskeskuksen kanssa rahoitusluvan uusimista vuodelle 2023: hakemuksessa laajennettiin rahoituksen kohdennusala vakuusvaateiden lisäksi myös energiayhtiöiden mahdollisista kriisitilanteista johtuviin muihin rahoitustarpeisiin, kuten säätösähkövaatimuksiin ja käyttöpääomarahoitukseen. Komissio antoi tälle hyväksyntänsä 21.12.2022.

Case

Määrätietoisuus, laaja-alainen yhteistyö, rohkeus ja konkreettiset teot tuovat vauhtia ilmastotyöhön kunnissa

Kuntarahoituksen toukokuussa alkanut Ilmasto & kunnat -tapahtumasarja keräsi linjoille satoja kuulijoita seuraamaan keskustelua kuntien ja asuntoyhtiöiden kunnianhimoisesta työstä ilmaston ja luonnon eteen.

Tapahtumasarjan teemoja olivat luonnon monimuotoisuus, vähähiilinen rakentaminen, ilmastolaki sekä ilmastotavoitteiden muuttaminen käytännön toiminnaksi. Tilaisuuksissa jaettiin parhaita käytäntöjä ja käytännön esimerkkejä kuntien ilmastotyöstä.

Tapahtumissa keskustelemassa olivat Kuntarahoituksen omien asiantuntijoiden lisäksi Lahden kaupunginjohtaja **Pekka Timonen**, SYKE:n biodiversiteettiasiantuntija **Riku Lumiaro**, Granlund Oy:n vastuullisuusliiketoiminnan kehitysjohtaja **Tytti Bruce-Hyrkäs**, Mestari-toiminta Oy:n toimitusjohtaja **Jani Kervinen**, Helsingin kaupungin ilmastoyksikön päällikkö **Kaisa-Reeta Koskinen**, ympäristö- ja ilmastoministeri **Maria Ohisalo**, Joensuun kaupungin ympäristöpäällikkö **Jari Leinonen** sekä Motivan asiantuntija **Anna Sahiluoma**.

Case

Valtion tukema asuntotuotantojärjestelmä kaipaa uudistuksia – muuttoliike ja energiansäästötarpeet edellyttävät reagointia

Suomalainen asuntotuotannon tukemisen malli on osoittautunut kansainvälisestikin vertailtuna toimivaksi. Järjestelmä on rakennettu tukemaan erityisryhmien ja pienituloisten asumista, ja tätä tarkoitusta se on palvellut hyvin. Valtion tukema asuntotuotantojärjestelmä kaipaa kuitenkin kipeästi muutoksia, jotta sen menestystarina voi jatkua.

Kuntarahoitus toteutti keväällä 2022 kyselyn, jossa yhtiö kartoitti asuntosektorin asiakkaidensa näkemyksiä valtion tukeman asuntotuotannon nykytilasta ja tulevaisuudesta. Vastauksissa korostui huoli valtion tukeman asuntotuotannon tulevaisuudesta: järjestelmä ei nykyisellään huomioi riittävän hyvin ilmastonmuutoksen hillintää, väestörakenteen muutosta, muuttuvia asumistarpeita ja alueiden eriytymistä.

Kuntarahoitus koosti kyselyn tuloksista ja asiantuntijahaastatteluista keskustelupaperin, jossa yhtiö esittää suosituksia valtion tukeman asuntotuotantojärjestelmän kehittämiseen. Kestävä asuminen – valtion tukeman asuntotuotantojärjestelmän nykytila ja tulevaisuus -keskustelupaperi julkaistiin Kuntarahoituksen verkkosivuilla syyskuussa. Johtopäätöksiä käsiteltiin keskustelutilaisuudessa 2.12.

Myöntämämme rahoituksen määrä kasvoi vuonna 2022 19,2 prosenttia (-28,8 prosenttia) 2021 verrattuna. Uuden pitkäaikaisen rahoituksemme määrä vuonna 2022 oli 4,4 miljardia euroa (3,7 miljardia euroa), mistä 4,1 miljardia euroa oli lainoja (3,3 miljardia euroa) ja 0,3 miljardia euroa (0,4 miljardia euroa) leasingrahoitusta. Pitkäaikaisen rahoituksemme määrä oli vuoden lopussa 29,1 miljardia euroa (29,2 miljardia euroa), josta lainakanta oli 27,8 miljardia euroa (27,9 miljardia euroa) ja leasingkanta oli 1,3 miljardia euroa (1,3 miljardia euroa). Kunta- ja yritystodistuksina myönnetty lyhytaikainen asiakasrahoitus oli vuoden 2022 lopussa 1,5 miljardia euroa (1,1 miljardia euroa).

Talouden ja rahoituksen neuvonantopalveluita tarjoavan tytäryhtiömme Inspiran liikevaihto oli vuonna 2022 1,6 miljoonaa euroa (1,7 miljoonaa euroa). Inspiran palvelujen kysynnässä korostuivat erityisesti sote-uudistuksen tuomien muutosten analysointiin ja hyvintointialueiden talouden ja investointien rahoituksen suunnitteluun keskittyvät palvelut. Inspira kehitti vuoden aikana myös uutta kestävästä investointihankkeen palvelukonseptia.

Kumppanina kestävästä rahoituskokonaisuuden rakentamisesta

Kuntarahoituksen visiona on olla asiakkaillemme tärkein rahoituksen kumppani. Vuonna 2022 jatkoimme panostuksiamme palveluprosessien ja entistä laajempien vastuullisten asiakasratkaisujen kehittämiseen. Aloimme keväällä käydä lyhytaikaisen rahoituksen kuntatodistus- ja kuntayritystodistuskauppaa digitaalisesti, ja loppuvuonna pilotoimme sähköistä asiointia pitkäaikaisen rahoituksen hakemiseen. Uudistus sujuvoittaa asiakkaiden omaa työtä ja lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä.

Tuemme asiakkaitamme kestävässä taloudenpidossa ja vastuullisten investointipäätösten tekemisessä. Tarjoamme päätöksenteon tueksi myös säännöllisiä talouden ajankohtaiskatsauksia ja digitaalisten palveluiden käyttökoulutuksia. Tapahtumat ovat olleet erittäin suosittuja ja vakiinnuttaneet paikkansa asiakkaidemme ja muidenkin sidosryhmiemme arjessa.

Liiketoiminta/Rahoitus ja muut palvelut

Tarjoamme asiakkaidemme kestäviin investointeihin vihreää ja yhteiskunnallista rahoitusta. Vihreä rahoituksemme on suunnattu ilmasto- ja ympäristöystävällisten investointien rahoittamiseen, yhteiskunnallinen rahoitus puolestaan investointeihin, jotka tuottavat laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä.

Vastuullisista rahoitustuotteistamme etenkin vihreän rahoituksen kysyntä oli vuoden mittaan vahvaa. Uudistimme vuoden aikana vihreän rahoituksemme viitekehyksen, joka asettaa reunaehdot rahoituksen myöntämiselle, hankkeiden arvioinnille ja raportoinnille. Uudistuksen myötä arviointiperusteet ovat läpinäkyvämpiä ja kunnianhimoisempia ja hankkeiden arviointiprosessi entistä suoraviivaisempi.

Vuoden 2022 lopussa rahoitusta nostaneita vihreitä hankkeita oli 246 ja yhteiskunnallisia hankkeita 76. Vihreisiin investointiin myönnetyn rahoituksen määrä vuoden lopussa oli 3,3 miljardia euroa (2,3 miljardia euroa) ja yhteiskunnallisiin hankkeisiin myönnetyn rahoituksen määrä 1,7 miljardia euroa (1,2 miljardia euroa). Vastuullisten investointien vaikutuksiin voi tutustua tarkemmin vihreässä vaikutusraportissamme ja yhteiskunnallisessa vaikutusraportissamme.

Vihreä ja yhteiskunnallinen rahoitus ovat instrumentteja, joilla kannustamme asiakkaitamme vastuullisiin investointeihin. Myönämme vihreille ja yhteiskunnallisille hankkeille

marginaalialennuksen, mikä osaltaan ohjaa asiakkaitamme arvioimaan laaja-alaisemmin investointien vaikuttavuutta ja tekemään ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestävämpiä valintoja.

Teemme aktiivista työtä kehittääksemme asiakkaiden ja muiden sidosryhmiemme osaamista ja sitoutumista vastuullisuuteen. Vuonna 2022 muun muassa osallistuimme valtiovarainministeriön, ympäristöministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön käynnistämän vihreän siirtymän rahoituksen työryhmän toimintaan, julkaisimme rakentamiseen keskittyvän Kestävä asuminen -keskustelupaperin ja järjestimme Ilmasto & kunnat -tapahtumasarjan, jossa jaoinme käytännön kokemuksia ja esimerkkejä kuntien ja asuntoalan toimijoiden ilmastoinvestoinneista. Lisäksi valmistelimme kunta-asiakkaidemme käyttöön otettavaa ESG-sovellusta, joka tulee mahdollistamaan kestävä kehityksen tunnuslukujen seurannan ja vertailun.

Jatkoimme vuonna 2022 työtämme oman toimintamme ja rahoituksemme päästöjen mittaamiseksi. Tavoitteenamme on suunnitelmallisesti pienentää omaa hiilijalanjälkeämme, tukea asiakkaitamme päästöjen vähentämisessä ja hallita toimintaamme liittyviä ilmasto- ja ympäristöriskejä. Lisäksi panostimme liiketoimintaamme ja asiakkaisiimme liittyvien ESG-riskien arvioinnin kehittämiseen. **K**

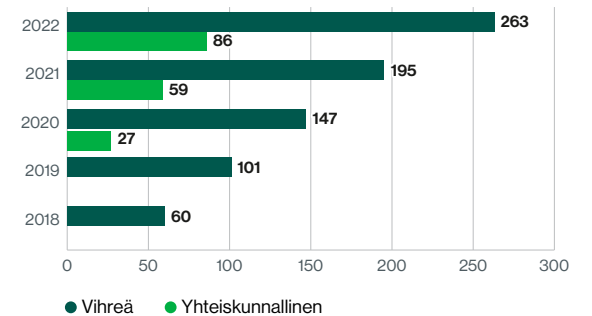
Vihreän rahoituksen hankkeiden vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt

tCO₂ **104 739**

Vihreän rahoituksen hankkeiden vuosittainen energiansäästö (vältetty/vähennetty)

MWh **39 215**

Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen hankkeiden määrän kehitys 2018–2022

Case

Myydä vai yhtiöittää kiinteistöt? Inspira selvitti hyvinvointikuntayhtymien vaihtoehtoja

Sote-uudistus mullistaa kuntien kiinteistöomaisuuden rakennetta. Forssan ja Raahen seuduilla on selvitetty Inspiran avulla, kuinka hyvinvointikuntayhtymien kannattaa toimia sote- ja pelastuskiinteistöjensä kanssa.

Hyvinvointialueiden käyttöön siirtyvät kiinteistöt joudutaan yleisesti ottaen yhtiöittämään, mistä koituu varainsiirtoveroja vastaanottavalle yhtiölle. Forssan seudulla yhtenä varteenotettavana vaihtoehtona nähtiin hyvinvointikuntayhtymän muutos kiinteistökuntayhtymäksi. Ratkaisu antaisi yhtymälle lisäaikaa pohtia pidemmän aikavälin vaihtoehtoja vielä vuoden 2023 aikana. Kiinteistö-kuntayhtymään siirtyminen antaisi myös aikaa seurata muuttuvaa päätöksenteoa ja sitä, millaisia ratkaisuja verotukseen liittyen vielä tapahtuu. Myös Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä selvitti siirtymää kiinteistökuntayhtymään.

Molemmilla seuduilla koettiin, että Inspiran selvitystyöstä oli hyötyä erityisesti aikatauluun liittyvien kysymysten kanssa. Päätöksenteolle saatiin pohjaa, kun tiedettiin, miten paljon aikaa asiat vievät ja missä tahdissa niitä voidaan edistää. Lopputuloksena syntyi toimintamalli, joka palvelee sekä kuntayhtymiä että niiden jäsenkuntia.

Liiketoiminta/Varainhankinta

Varainhankinnan strategia osoitti voimansa haastavassa markkinatilanteessa

Varainhankinnan näkökulmasta vuosi 2022 osoittautui hyvin erilaiseksi kuin odotimme.

Sota Euroopassa oli ennakoimaton tekijä, joka lisäsi merkittävästi markkinoiden volatiliteettia ja vaikutti Kuntarahoituksenkin varainhankintaan. Myös inflaation yllättävän nopea kasvu, siihen liittyvä korkojen nousu sekä keskuspankkien määrällisen elvytyksen vähentäminen tekivät varainhankinnan transaktioiden ajoituksesta entistäkin tärkeämpää. Tästä huolimatta pystyimme jatkamaan varainhankintaamme normaalisti.

Kuntarahoitus hankkii kaikki luotonantoon tarvittavat varat pääsääntöisesti kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta vakioituina liikkeeseenlaskuina velkakirjaohjelmien alla. Varainhankintamme strategiana on varainhankinnan lähteiden hajautus, jolla varmistamme rahoituksen saatavuutta kaikissa markkinaolosuhteissa. Tämä strategia osoittautui erityisen toimivaksi turvallisuus- ja rahapoliittisten mullistusten keskellä, sillä pääsyympää pääomaomarkkinoille säilyi vahvana läpi vuoden ja varainhankinnan keskihinta pysyi hyvällä tasolla.

Varainhankinta-
järjestelyiden määrä
2018–2022 (kpl)

260
2018

198
2019

218
2020

208
2021

180
2022

Kuntarahoitus

Varainhankinnan kannalta keskeiset vastuullisuusmittarit

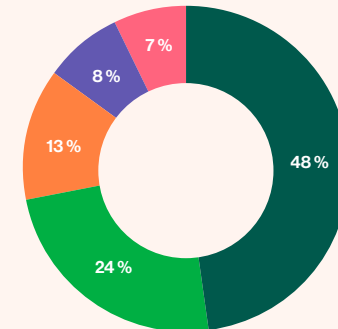
1 Vastuulliset tuotteet ja palvelut

- Pankkimielikuvatutkimus

2 Kestävän kehityksen edelläkävijäisyys

- Vihreä joukkovelkakirjalaina laskettu liikkeeseen
- Yhteiskunnallinen joukkovelkakirjalaina laskettu liikkeeseen

Nostettu varainhankinta alueittain

- Eurooppa
- Pohjoismaat
- Aasian ja Tyynenmeren alue
- Afrikka ja Lähi-itä
- Pohjois- ja Etelä-Amerikka

Järjestimme vuoden aikana kaksi euromääräistä ja yhden dollarimääräisen viitelainan, ja ne otettiin markkinoilla hyvin vastaan. Teimme myös useita lisäyksiä aiemmin liikkeeseen laskettuihin joukkovelkakirjalainoihin. Lisääntyneen markkinavolatiliteetin myötä teimme strategisten viitelainojen lisäksi myös paljon muuta varainhankintaa. Olimme aktiivisia erityisesti Englannin punta- ja Norjan kruunumarkkinoilla. Volyyymimme ovat pienentyneet myös Japanin Uridashi-markkinalla.

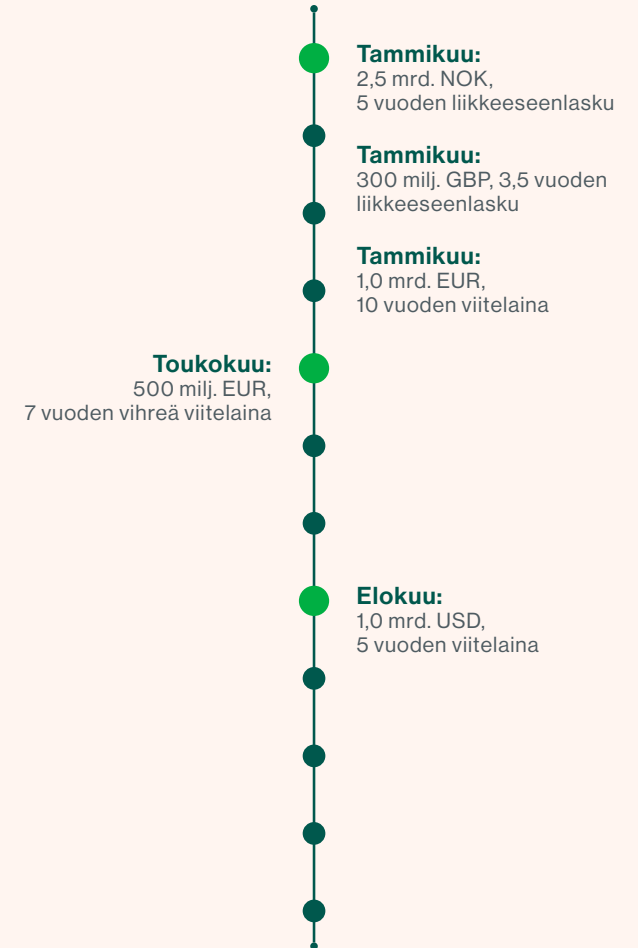
Yhteensä pitkäaikaisia varainhankintajärjestelyitä tehtiin vuoden aikana 180 (208) kaiken kaikkiaan 13 valuutassa (13). Suojaamme varainhankintaan liittyvät markkinariskit johdannaissopimuksilla.

Pitkäaikaisen uuden varainhankintamme määrä vuoden 2022 aikana oli 8,8 miljardia euroa (9,4 miljardia euroa).

Varainhankintamme kokonaismäärä vuoden 2022 lopussa oli 40,2 miljardia euroa (40,7 miljardia miljoonaa euroa), josta lyhytaikaisten Kuntarahoituksen velkasitoumuksien (Euro Commercial Paper, ECP) määrä oli vuoden lopussa 4,6 miljardia euroa (3,8 miljardia euroa). Varainhankinnan kokonaismäärästä euromääräistä oli 48,5 % (49,0 %) ja valuuttamääräistä 51,5 % (51,0 %).

Sijoittajien kiinnostus vastuullisia sijoituskohteita kohtaan on jatkuvassa kasvussa, ja myös rahoitusalan sääntelykehitys ohjaa markkinoita tähän suuntaan. Kuntarahoituksen tavoitteena on laskea liikkeeseen säännöllisesti uusi vihreä ja yhteiskunnallinen joukkovelkakirjalaina. Vuonna 2022 laskimme liikkeeseen sijoittajilta erinomaisen vastaanoton saaneen vihreän joukkovelkakirjalainan. Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta laina ylimerkittiin moninkertaisesti, ja sijoittajista jopa 80 % oli vastuulliseen sijoittamiseen keskittyviä tahoja. Meidät myös palkittiin maaliskuussa toista kertaa perätysten Environmental Financen kovatoisessa kilpailussa vuoden parhaasta vihreästä joukkovelkakirjalainasta paikallishallinnon ja kuntasektorin kategoriassa. Yhteiskunnallista joukkovelkakirjalainaa ei laskettu liikkeeseen vuonna 2022.

Varainhankinnan päätapahtumat

Liiketoiminta/Likviditeetin hallinta

Likviditeetin määrää kasvatettiin rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi

Kasvatimme vuonna 2022 edelleen likviditeettiämme markkinatilanteen epävakauden vuoksi.

Kuntarahoituksen määrittelemä pitkän aikavälin riskinottohalukkuus edellyttää, että kokonaislikviditeetin määrän on riitettävä vastaamaan Kuntarahoituksen velvoitteisiin ilman uutta varainhankintaa vähintään 12 kuukauden ajan (Survival Horizon), mutta poikkeuksellisesta poliittisesta ja markkinatilanteesta johtuen olemme kasvattaneet likviditeettiämme selvästi yli tämän vaatimuksen. Vuoden lopun kokonaislikviditeetti riittäisi Kuntarahoituksen kaikkiin velvoitteisiin vastaamiseen ilman uutta varainhankintaa 15 kuukauden ajan (15 kuukautta).

Likviditeettiä kasvattamalla haluamme ennen kaikkea varmistaa asiakkaidemme rahoituksen saatavuuden kaikissa olosuhteissa.

Markkinatilanteen yleisen epävarmuuden vuoksi lisäsimme vuonna 2022 sijoitustemme allokaatiota keskuspankkitalletuksiin. Vuoden 2022 lopussa kokonaislikviditeetti oli yhteensä 11,5 miljardia euroa (12,2 miljardia euroa). Tästä talletuksia keskuspankkiin oli 8,1 miljardia euroa (8,4 miljardia euroa) ja 3,3 miljardia euroa (3,8 miljardia euroa) sijoitettuna likvideihin, vähäriskisiin arvopaperisijoituksiin. Arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+), ja keskimääräinen maturiteetti oli 2,6 vuotta (2,6). Tämän lisäksi rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin oli 32 miljoonaa euroa (34 miljoonaa euroa).

Kokonaislikviditeetin
kehitys 2018-2022,
miljardia €

8,7
2018

9,9
2019

10,1
2020

12,2
2021

11,5
2022

Kuntarahoitus

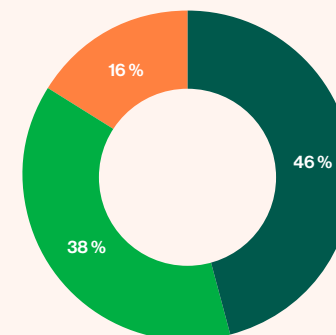
Likviditeetin hallinnan keskeiset vastuullisuusmittarit

2

Kestävän kehityksen edelläkävijyys

- Vastuullisten SRI-sijoitusten kokonaissumma
- Sijoitussalkun ESG-luku verrattuna vertailuarvoindeksiin

Kuntarahoituksen vastuulliset SRI-sijoitukset

- Vihreät joukkovelkakirjalainat
- Yhteiskunnalliset joukkovelkakirjalainat
- Kestävän kehityksen joukkovelkakirjalainat

Vastuullisten SRI-sijoitusten kokonaissumma,
498 miljoonaa €.

Likviditeettisijoitustemme korkoriski on pääsääntöisesti suojattu koronvaihtosopimuksilla, joten korkojen muutokset eivät suoraan vaikuta likviditeettisijoitustemme arvonmuutoksiin.

Lyhyen ajan likviditeettivaateen vähimmäismäärän lakisääteinen maksuvalmiusvaatimus (LCR) on 100 prosenttia ja pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR) 100 prosenttia. Vuoden lopussa LCR-lukumme oli 256,7 % (334,9 %), ja NSFR-lukumme oli 120,3 % (123,6 %).

Vastuullisen sijoittamisen viitekehiksemme kiteyttää sijoitustoimintamme vastuullisuuden periaatteet, prosessit ja vastuut. Matalan luottoriskin ja korkean likviditeetin lisäksi tavoittelemme likviditeettisijoitustemme vastuullisuutta. Seuraamme sijoitustemme vastuullisuutta ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja hyvää hallintoa kuvaavan ESG-arvon (Environmental, Social and Governance) avulla.

Vuoden 2022 lopussa konsernin likviditeettisijoitusten ESG-arvo asteikolla 1–10 oli 7,65, mikä ylittää vertailuindeksin 7,43. Suoria vastuullisia sijoituksia oli yhteensä 498 miljoonaa euroa (456 miljoonaa euroa), mikä oli 15,0 % (12,1 %) kaikista arvopaperisijoituksista. Vastuullisten sijoitusten osuus on konsernilla korkeampi kuin markkinaindeksistä laskettu viitearvo 8,1 % (5,0 %). Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaamme oli 14,5 % (15,6 %).

Case

Kuntarahoitus sai Euroopan komissiolta luvan rahoittaa kunnallisia energiayhtiöitä

Euroopan komissio hyväksyi 7. lokakuuta Kuntien takauskeskuksen yhdessä Kuntarahoituksen ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa tekemän ilmoituksen, joka mahdollistaa Kuntarahoitukselle kuntaomisteisten energiayhtiöiden rahoittamisen. Järjestely turvaa energiayhtiöiden toimintakykyä ja vahvistaa Suomen huoltovarmuutta, ja sitä koskevaa rahoitusta voi käyttää vain sähkömarkkinoilla vaadittuihin vakuusvaatimuksiin.

Euroopan komission hyväksymän ohjelman mukaan kunta itse tai Kuntarahoitus voi myöntää energiayhtiöille enimmillään joko summan, jonka arvioidaan kattavan sähköjohdannaisten vakuusvaatimukset lainahakemusta seuraavalta 12 kuukauden ajalta tai summan, joka on enimmillään 15 prosenttia yhtiön kolmen vuoden liikevaihdon keskiarvosta. Lainan maturiteetti on korkeintaan kolme vuotta, ja rahoitukselle vaaditaan kunnan sataprosenttinen takaus.

Kuntia ja niiden energiayhtiöitä suositeltiin valmistautumaan mahdollisiin rahoitustarpeisiin etupainotteisesti. Kuntarahoitus voi käsitellä rahoitushakemukset vasta kun haetulle lainalle on saatu kaupungin- tai kunnanvaltuuston takauspäätös. Joulukuussa komissio hyväksyi poikkeusluvalle jatkoajan vuoden 2023 loppuun asti, ja sitä laajennettiin kattamaan myös muita mahdollisesta energiakriisistä johtuvia rahoitustarpeita.

Organisaatio/Henkilöstö

Kulttuurityö kantaa hedelmää

Vuonna 2022 keskityimme henkilöstökokemuksen parantamiseen yksinkertaistamalla toimintaamme ja kehittämällä johtamista.

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli vuoden 2022 lopussa 175 henkilöä (164) erilaisissa asiantuntijatehtävissä. Rahoitusmaailma sääntelyineen muuttuu jatkuvasti ja työtehtävämme ovat monipuolisia ja laajoja, joten henkilöstöltämme vaaditaan jatkuvaa kehittymistä. Tarjoamme monipuolisia mahdollisuuksia kehittymiseen ja kouluttautumiseen, tuemme työssä jaksamista sekä työn ja vapaa-ajan tasapainoa.

Henkilöstökokemuksen kehittäminen on meille tärkeä tavoite. Mittaamme henkilöstötyytyväisyyttämme vuosittain riippumattoman tutkimusyhtiön toteuttamalla anonyymillä tutkimuksella, ja tulosten perusteella valitsemme yhdessä henkilöstön kanssa tärkeimmät henkilöstökokemukseen vaikuttavat kehittämisalueet, joihin panostamme.

Vuonna 2022 panostimme toiminnan yksinkertaistamiseen automatisoimalla työvaiheita sekä johtamisen kehittämiseen. Kehitimme myös modernin työn toimintatapoja ja työkaluja. Korona-aikana totuimme tekemään työtä etänä. Vaikka tilanne koronan suhteen onkin muuttunut, haluamme tarjota asiantuntijoillemme joustavat, paikkariippumattomat työn tekemisen mahdollisuudet. Hybridityön toimintamallien kehittäminen ja esihenkilöiden valmentaminen uusiin johtamiskäytäntöihin uudessa tilanteessa on ollut yksi vuoden 2022 keskeisistä kehittämisalueista. Tätä työtä jatkamme edelleen vuonna 2023.

Organisaation kannalta keskeiset vastuullisuusmittarit

3

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen

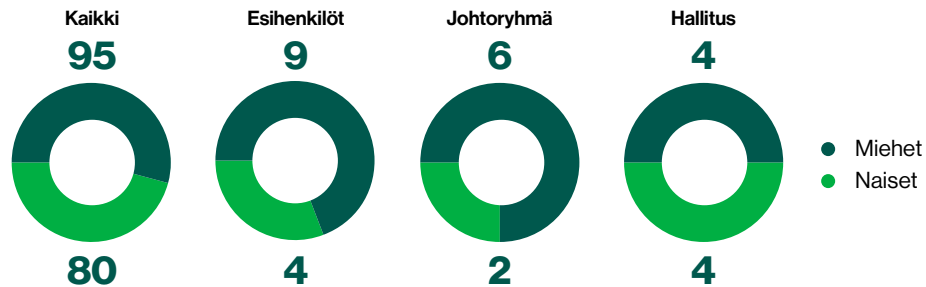
Tavoite 2024:
Henkilöstötyytyväisyys hyvällä tasolla

- Työntekijöiden sukupuolijakauma
- Esihenkilöiden sukupuolijakauma
- Johtoryhmän sukupuolijakauma
- Hallituksen sukupuolijakauma
- Työntekijöiden ikäjakauma
- TyEL-maksuluokka
- Koulutuspäivät / työntekijä
- Palkkaerot sukupuolten välillä
- Työntekijöiden vaihtuvuus

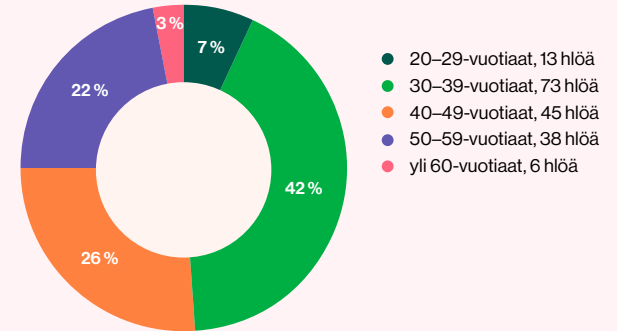
Jatkoimme organisaatiokulttuurin vahvistamiseksi aloitettua kulttuurityötä. Yrityskulttuurimme keskeisiä kulmakiviä ovat yhteisöllisyys ja yhteishenki, avoimuus ja luottamus sekä vastuullisuus ja työmme merkitys yhteiskunnassa.

Laaja-alaiset panostukset henkilöstökokemuksen kehittämiseen näkyivät kohentuneina tuloksina henkilöstökokemustutkimuksessa. Henkilöstökokemus on parempi kuin suomalaisissa asiantuntij-organisaatioissa keskimäärin, ja saimme Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustuksen osoituksena poikkeuksellisen hyvistä henkilöstötutkimusten tuloksista.

Työntekijöiden sukupuolijakauma

Työntekijöiden ikäjakauma

Palkkaero sukupuolten välillä vastaavissa tehtävissä

3%

Miesten palkat korkeammat kuin naisten.

Monimuotoisuus ja osallisuus

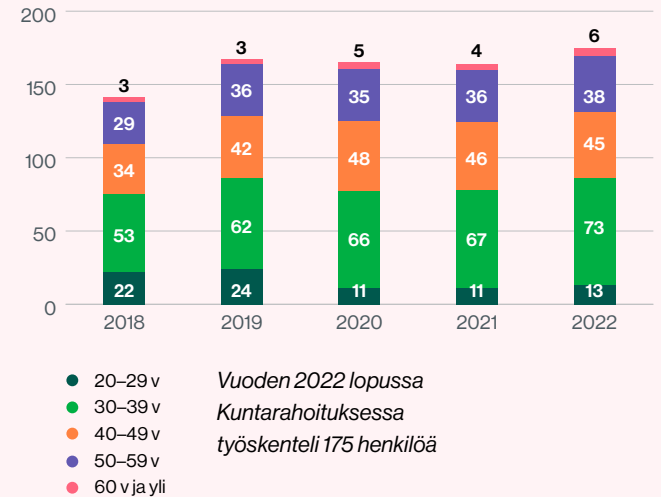
Monimuotoisuus ja osallisuus ovat tärkeä osa kulttuuriamme. Meille nämä tarkoittavat yhdenvertaisuutta, monimuotoisuuden ja erilaisuuden arvostamista sekä mahdollisuutta olla osallinen. Emme hyväksy syrjintää ja edistämme yhdenvertaisia mahdollisuuksia. Arvostamme ja hyödynnämme erilaista osaamista ja kokemusta. Vaalimme yhteisöön kuulumisen tunnetta sekä sitoudumme yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin. Tavoitteenamme on, että monimuotoisuus ja osallisuus ovat osa Kuntarahoituksen kaikkea toimintaa integroituneena luonnollisena osana arjen työhön ja kulttuuriin.

Monimuotoisuudella tai diversiteetillä tarkoitamme työntekijöiden keskinäistä erilaisuutta muun muassa iän, sukupuolen, etnisten taustan, seksuaalisen suuntautumisen, perhetilanteen, vammaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen ja koulutustaustan osalta. Jokaista työntekijää kohdellaan työpaikalla yksilönä, ei tietyn ryhmän edustajina.

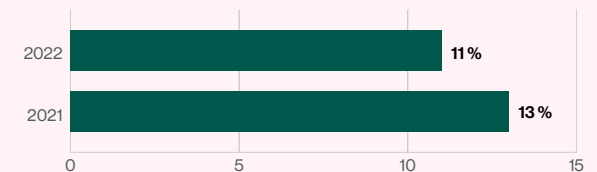
Tavoitteenamme on, että jokainen voi saavuttaa oman potentiaalinsa ja kehittyä edelleen. Hyväksymme yksilöllisten erojen olemassaolon ja näemme erilaisuuden vahvuutena. Tavoitteenamme on, että jokainen voi kokea kuuluvansa yhdenvertaisena joukkoon ja häntä arvostetaan sellaisena kuin hän on.

Kuntarahoituksen tavoitteena on edistää monimuotoisuutta organisaation kaikilla tasoilla. Huomioimalla ja arvostamalla erilaisuutta parannamme työhyvinvointia ja työn tuottavuutta. Olemme sitoutuneet yhdenvertaisten mahdollisuuksien turvaamiseen ja syrjinnän vastustamiseen.

Työntekijöiden ikäjakauma ja henkilöstömäärän kehitys

Työntekijöiden vaihtuvuus

TyEL-maksuluokka

1

TyEL-maksuluokka kertoo siitä, kuinka paljon yrityksessä on ollut maksuluokkaan vaikuttavia työkyvyttömyyseläkkeitä. Mitä alhaisempi luokka, sitä vähemmän työkyvyttömyyseläkkeitä. Inspira ei kokonsa vuoksi ole maksuluokkien piirissä, vaan maksaa keskimääräisen TyEL-kulun.

Työntekijöiden hyvinvointi ykkössijalla

Panostamme työhyvinvoinnin tukemiseen monin tavoin. Tavoitteenamme on ennaltaehkäistä työssäjaksamisen ongelmia ja tukea henkilöstöämme elämän eri vaiheissa huomioiden eri-ikäisten ja työuransa eri vaiheissa olevien työntekijöiden erilaiset tarpeet ja osaamisen. Tarjoamme henkilökunnallemme mm. laajoja terveydenhuollon ja työkyvyn tukemisen palveluita, hyvät kouluttautumismahdollisuudet, virike-etuja vapaa-ajan viettoon ja järjestämme yhteistä vapaa-ajan toimintaa. Henkilöstömme sairauspoissaolojen määrä on hyvin matala. Kuntarahoituksen TyEL-maksuluokka on myös matalin mahdollinen (1) eli työkyvyttömyyseläkkeitä ei ole ollut.

Case

Kuntarahoituksen kulttuuri yksissä kansissa

Kuntarahoituksen ensimmäinen kulttuurikirja julkaistiin vuoden 2021 lopussa. Kirja kokoaa yhteen kuntarahoituslaisen kulttuurin kulmakivet ja toimintatavat.

Kirjan tekoon kutsuttiin mukaan avoimella haulla kaikkia kuntarahoituslaisia. Yhteisen työstön tuloksena Kuntarahoituksen kulttuurin kulmakiviksi kiteytyivät yhteisöllisyys ja yhteishenki, avoimuus ja luottamus sekä vastuullisuus ja merkitys yhteiskunnassa. Kirjassa on myös kuvattu Kuntarahoituksen arvoja sekä määritelty yhteiset pelisäännöt johtamiseen ja työyhteisössä toimimiseen.

Kulttuurin vahvistaminen kirjattiin vuoden 2022 tavoitteisiin organisaation eri tasoille. Työtä kulttuurin ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi on jatkettu määrätietoisesti pitkin vuotta.

Organisaatio/Hallinto

Organisaatio

Hallinto

Kuntarahoitus edistää päätöksenteossaan ja rakenteissaan vastuullisuutta yli lakisääteisten minimivaatimusten, mikä tarkoittaa esimerkiksi erilaisten vapaaehtoisten suositusten noudattamista. Sitoutuminen vastuulliseen hallintotapaan näkyy arvoissamme, strategiassamme ja toiminnassamme.

Toimintaamme ohjaavat keskeisesti luottolaitoksia koskeva lainsäädäntö ja siihen liittyvät viranomaisohjeet. Ne sisältävät huomattavan määrän hallinnon järjestämistä koskevia vaatimuksia, joita noudatamme toiminnassamme. Meille on tärkeää, että Kuntarahoituksen hallintotapa on ammattimaista, tehokasta ja luo perustan terveille liiketoimintaperiaatteille.

Linjaamme yhtiömme päätöksentekoon liittyvät periaatteet ja vastuita hallituksen hyväksymässä Corporate Governance -politiikassa ja kuvaamme niitä vuosittain julkaistavassa selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Toimintaamme ohjaa myös yhtiömme hallituksen hyväksymä vastuullisuuspolitiikka.

Vastuulliseen hallintotapaan kuuluu myös henkilöstöpolitiikka. Työsuhteen ehdoissamme noudatamme Suomen lakia ja rahoitusalan työehtosopimusta (TES) yleissitovana, ja kaikki työntekijämme kuuluvat työehtosopimuksen piiriin.

Kuntarahoitus on liittynyt Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Global Compact -aloitteeseen. Sitoudumme omaksumaan, tukemaan ja toteuttamaan omassa vaikutuspiirissämme aloitteen ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin, ympäristöön ja korruption vastaiseen toimintaan liittyviä perusarvoja ja näihin liittyviä periaatteita.

Historiamme aikana ei ole ilmennyt olennaisia sääntelyrikkkeitä, joista olisi seurannut Kuntarahoitukselle viranomaissanktioita.

Käytössä olevien sisäisten kontrollien lisäksi compliance-toimintamme valvoo toimintamme sääntelynmukaisuutta valvontasuunnitelman mukaisesti sekä neuvoa ja tukee eri toimintojamme sääntelyn noudattamiseen liittyvissä kysymyksissä. Verkkosivuillamme on whistleblowing-kanava, jonka kautta voi raportoida epäilyt väärinkäytöksistä tarvittaessa nimettömästi.

Raportoimme toimivalle johdolle ja hallitukselle olennaisen sääntelyn vastaisen toiminnan kuukausittain osana yhtiömme koko riskiasemaa koskevaa raportointia. Raportointikäytäntö on osa riskinottohalukkuutemme viitekehyistä.

Hallinnon kannalta keskeiset vastuullisuusmittarit

4

Vastuullinen hallintotapa

Tavoite 2024:
Kaikkiin asiakkaisiin liittyvät ESG-riskit arvioidaan vertailukelpoisin menetelmin

- Henkilökunnan vastuullisuusoulutuksen suoritusprosentti 100 %
- Sääntelyrikkomukset
- Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa
- Kansainväliset ja kotimaiset sitoumukset
- Sustainalyticsin vastuullisuusriskiluokitus (ESG risk rating)

Sitoudumme toiminnan jatkuvaan parantamiseen

Huomioimme ympäristövastuun omassa toiminnassamme sitoutumalla jatkuvasti vähentämään toimintamme kielteisiä ympäristövaikutuksia. Suurin osa ympäristövaikutuksistamme syntyy kuitenkin liiketoiminnassamme välillisesti asiakkaidemme toiminnan kautta.

Kuntarahoitus-konsernilla on WWF:n auditoima Green Office -sertifikaatti. Green Office -työpaikoilla edellytetään ympäristöasioiden huomioimista laaja-alaisesti toimitiloissa, päätöksenteossa ja toiminnassa. Green Office -työpaikat sitoutuvat jatkuvasti parantamaan toimintansa ympäristövastuullisuutta.

Raportoimme vuosittain toimintamme ilmasto- ja ympäristövaikutuksista. Ymmärrys oman toimintamme sekä rahoituksemme ja likviditeettisijoitustemme päästöistä on tärkeä osa ympäristövastuutamme. Vuonna 2022 valmistelimme tavoitetta sekä omien että välillisesti aiheuttamiemme päästöjen vähennyksestä.

Kompensoimme vuosittain henkilökuntamme matkustamisesta aiheutuvat lentopäästöt sekä järjestämiemme isojen asiakas- ja sidosryhmätilaisuuksien hiilidioksidipäästöt. Vuonna 2022 kompensoimme yhteensä 169,5 CO₂-tonnia toiminnastamme aiheutuvia päästöjä. Sekä työmatkustaminen että tilaisuuksien järjestäminen on vähentynyt toiminnassamme merkittävästi etäteknologian yleistymisen myötä.

Jäsenyydet järjestöissä, verkostoissa, hankkeissa ja edunvalvontaorganisaatioissa

- Climate Bonds Initiative
- European Association of Public Banks
- FIBS Pro – kestävän liiketoiminnan yritysverkosto
- Finsif – Suomen vastuullisen sijoittamisen foorumi
- Green Building Council Finland
- Hinku-verkosto ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöille
- International Capital Market Association ICMA
- International Swaps and Derivatives Association ISDA
- Nordic Capital Markets Forum
- Partnership for Carbon Accounting Financials PCAF (liitytty vuonna 2022)
- REETTA – kuntien talous- ja ilmastojohtaminen -hanke
- REIJO – Resurssiviisaiden kuntien tiedolla johtaminen -hanke
- WWF Green Office

Sitoumukset

- Suomen valtioneuvoston kanslian Sitoumus 2050
- YK:n Global Compact -aloite

Vastuullisuuden scorecard

Vastuullisuuden scorecard

Keräämme vastuullisuuden pääteemojen mukaiset mittarit ja suoriutumisen vastuullisuuden scorecardiin.

PÄÄTEEMAT	Mittari	2022 suoriutuminen	Raja-arvot
Vastuulliset tuotteet ja palvelut	TAVOITE 2024: Asiakastytytvyisyys erittäin hyvällä tasolla	 6,11	Vihreä: ≥ 5,5 Oranssi: 4–5,4 Punainen: < 4
	Asiakaskoulutukset, -seminaarit ja -tapahtumat	 27	Vihreä: ≥ 16 kpl / vuosi Oranssi: 11–15 kpl / vuosi Punainen: ≤ 11 kpl / vuosi
	Yhteistyö ja kumppanuudet oppilaitosten kanssa	 3	Vihreä: ≥ 4 yhteistyösopimusta Oranssi: 1–3 yhteistyösopimusta Punainen: Ei yhteistyösopimuksia
	Kuntarahoituksen digitaalisten palveluiden käyttäjämäärä	 +310	Vihreä: Käyttäjämäärä kasvanut Punainen: Käyttäjämäärä laskenut
	Pankkimielikuvatutkimus	 1	Vihreä: Sija 1 tai 2 luokassamme Oranssi: Sija 3 tai 4 luokassamme Punainen: Alle 4. sija luokassamme
	Erytisryhmien asuntorahoituksen osuus uudesta asuntorahoituksesta	 15,1 %	Vihreä: ≥ 15 % Oranssi: 10–15 % Punainen: < 10 %
Kestävän kehityksen edelläkävijyys	TAVOITE 2024: Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen osuus 20 % pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta	 16 %	Vihreä: Osuuden kasvu on kasvu-uralla Oranssi: Osuuden kasvu 1–2 %-yksikköä alle kasvu-uran Punainen: Osuuden kasvu yli 2 %-yksikköä alle kasvu-uran
	Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (€)	 +1,5 mrd. €	Vihreä: Määrä taseessa kasvanut > 1 mrd. € Oranssi: Määrä taseessa kasvanut 500 milj. €–1 mrd. € Punainen: Määrä taseessa kasvanut < 500 milj. €
	Vihreiden ja yhteiskunnallisten hankkeiden lukumäärä	 +95	Vihreä: Uusia hankkeita hyväksytty kuluneena vuonna > 60 kpl Oranssi: Uusia hankkeita hyväksytty kuluneena vuonna 30–60 Punainen: Uusia hankkeita hyväksytty kuluneena vuonna < 30
	Vihreä joukkovelkakirjalaina laskettu liikkeeseen	 Kyllä	Vihreä: Kyllä Punainen: Ei
	Yhteiskunnallinen joukkovelkakirjalaina laskettu liikkeeseen	 Ei	Vihreä: Kyllä Punainen: Ei
	Vastuullisten SRI-sijoitusten kokonaissumma	 14,5 %	Vihreä: ≥ 10 % ulkonaolevasta vastuullisesta varainhankinnasta Oranssi: 8–10 % ulkonaolevasta vastuullisesta varainhankinnasta Punainen: ≤ 8 ulkonaolevasta vastuullisesta varainhankinnasta
	Sijoitussalkun ESG-luku verrattuna vertailuarvoindeksiin	 Yli	Vihreä: Yli vertailuarvon Punainen: Alle vertailuarvo

Vastuullisuuden scorecard

PÄÄTEEMAT	Mittari	2022 suoriutuminen	Raja-arvot
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisen	TAVOITE 2024: Henkilöstötyytyväisyys hyvällä tasolla	AA	Vihreä: AA Hyvä, AA+ Hyvä+, AAA Erinomainen Oranssi: A Tyydyttävä, A+ Tyydyttävä + Punainen: C Heikko, B Välttävä
	Työntekijöiden sukupuolijakauma	54/46	Vihreä: 40–60 % (toista sukupuolta) Oranssi: 61–79 % tai 21–39 % (toista sukupuolta) Punainen: 80 % tai suurempi / 20 % tai alle (toista sukupuolta)
	Esihenkilöiden sukupuolijakauma	71/29	Vihreä: 40–60 % (toista sukupuolta) Oranssi: 61–79 % tai 21–39 % (toista sukupuolta) Punainen: 80 % tai suurempi / 20 % tai alle (toista sukupuolta)
	Johtoryhmän sukupuolijakauma	75/25	Vihreä: 40–60 % (toista sukupuolta) Oranssi: 61–79 % tai 21–39 % (toista sukupuolta) Punainen: 80 % tai suurempi / 20 % tai alle (toista sukupuolta)
	Hallituksen sukupuolijakauma	50/50	Vihreä: 40–60 % (toista sukupuolta) Oranssi: 61–79 % tai 21–39 % (toista sukupuolta) Punainen: 80 % tai suurempi / 20 % tai alle (toista sukupuolta)
	Työntekijöiden ikäjakauma	Kaikki edustettuina	Vihreä: kaikki ikäryhmät edustettuna Oranssi: yksi ikäryhmistä ei edustettuna Punainen: kaksi ikäryhmistä ei edustettuna
	TyEL-maksuluokka	1	Vihreä: 1–3 Oranssi: 4–6 Punainen: Yli 7
	Koulutuspäivät / työntekijät	2,7	Vihreä: ≥ 4 Oranssi: 2–3,9 Punainen: < 2
	Palkkaerot sukupuolten välillä	3 %	Vihreä: vaatavuusluokittain tarkasteltuna, keskiarvo ero enintään 3 % Oranssi: vaatavuusluokittain tarkasteltuna, keskiarvo ero 31–5 % Punainen: vaatavuusluokittain tarkasteltuna, keskiarvo ero yli 5 %
	Työntekijöiden vaihtuvuus	11 %	Vihreä: ≤ 10 % Oranssi: 10,1–13 % Punainen: > 13 %
Vastuullinen hallintotapa	TAVOITE 2024: Kaikkiin asiakkaisiin liittyvät ESG-riskit arvioidaan vertailukelpoisin menetelmin		Vihreä: Koko asiakaskunnan ESG-riskit arvioitu vertailukelpoisin menetelmin Oranssi: Merkittävimpien (top 20) asiakkaiden ESG-riskit arvioitu vertailukelpoisin menetelmin Punainen: ESG-riskejä ei ole arvioitu
	Henkilökunnan vastuullisuuskoulutuksen suoritusprosentti 100 %	100 %	Vihreä: 95 % Oranssi: 90–95 % Punainen: < 90 %
	Sääntelyrikkomukset	Ei rikkomuksia	Vihreä: Eirikkeitä Oranssi: Sääntelyn tai viranomaismääräysten/-ohjeiden noudattamatta jättämisestä aiheutuva, toimenpiteitä edellyttävä valvontaviranomaisen päätös, josta ei seuraa viranomaissanktiota Punainen: Viranomaissanktio (rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu)
	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	13	Vihreä: ≥ 4 Oranssi: 1–3 Punainen: 0
	Kansainväliset ja kotimaiset sitoumukset	3	Vihreä: Sitoumusten määrä pysynyt samana tai kasvanut Oranssi: Sitoumusten määrä vähentynyt Punainen: Ei sitoumuksia
	Sustainalyticsin vastuullisuusriskiluokitus (ESG risk rating)	9,4	Vihreä: Tavoiteuran mukainen kehitys Oranssi: Kehitystä edellisvuoteen, mutta jääden tavoiteurasta Punainen: Heikennys edellisvuoteen

Vastuullisuusraportoinnin periaatteet

Vaikka EU-direktiivi ei-taloudellisen tiedon raportointivaatimuksista ei koske Kuntarahoitusta eikä kirjanpitolaki velvoita Kuntarahoitusta raportoimaan näitä tietoja, koemme vastuullisuuden niin tärkeäksi asiaksi, että olemme päättäneet raportoida toimintamme vastuullisuudesta osana vuosikertomustamme. Olemme huomioineet GRI-standardin meille soveltuvia sisältöjä ja teemoja raportoinnissamme.

Toimintamme vastuullisuus toteutuu erityisesti liiketoimintamme, organisaatiomme ja hallintomme kautta. Raportointimme mittarit perustuvat Kuntarahoituksen hallituksen hyväksymiin vastuullisuuden pääteemoihin, jotka puolestaan pohjautuvat vuonna 2016 tehtyyn olennaisuusanalyysiin. Osana olennaisuusanalyysiä vastuullisuuden pääteemat ja niihin liittyvät tavoitteet määriteltiin koko yhtiön henkilökunnan kanssa järjestetyissä työpajoissa. Niiden olennaisuus sidosryhmien näkökulmasta validoitiin asiakkaiden, sijoittajien ja yhteiskunnallisten vaikuttajien kanssa tehdyissä haastatteluissa. Vastuullisuuden mittareita voidaan muuttaa vuosittain. Muutosten on kuitenkin oltava linjassa yhtiömme vastuullisuusstrategiassa määriteltujen pääteemojen kanssa.

Kuntarahoituksen vastuullisuusraportointi ei ole ulkopuolisen toimijan varmentama.

Hallitus

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuosittain, ja jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Vuoden 2022 varsinainen yhtiökokous valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti kahdeksan jäsentä hallitukseen kaudelle 2022–2023 (varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen).

Kari Laukkanen, s. 1964
puheenjohtaja
hallituksen jäsen vuodesta 2018
Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Päätoimi: hallitusammattilainen ja rahoitusalan konsultti (Lauvest Oy)
Keskeiset muut luottamustoimet: hallituksen puheenjohtaja, Emittor Oy
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista
Aiempi keskeinen työhistoria ja luottamustoimet: Pitkä ja monipuolinen kansainvälinen pankkitoiminnan kokemus globaalin pankkikonsernin eri tehtävissä (Citigroup 1990–2016, joista viimeiset 13 vuotta Suomen toimintojen maajohtaja).

Maaria Eriksson, s. 1967
varapuheenjohtaja
hallituksen jäsen vuodesta 2019
Koulutus: kauppatieteiden maisteri, CEFA
Päätoimi: sijoitusjohtajan varahenkilö, johtaja, ulkoistetut korkosijoitukset, Keva
Keskeiset muut luottamustoimet: Oulun yliopiston sijoitusvaliokunnan jäsen
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä, ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista (merkittävän osakkeenomistajan palveluksessa)
Aiempi keskeinen työhistoria ja luottamustoimet: Pitkä ja monipuolinen kokemus pääomamarkkinatehtävistä Kevassa, Suomen suurimmassa työeläkevakuutusyhtiössä (vuodesta 1998) ja tätä ennen pankkisektorilla salkunhoitajana ja ekonomistina (Merita 1996–1998) ja Suomen Pankissa ekonomistina (1994–1996).

Markku Koponen, s. 1957
hallituksen jäsen vuodesta 2018
Koulutus: oikeustieteen kandidaatti, varatuomari, EMBA
Päätoimi: hallitusammattilainen
Keskeiset muut luottamustoimet: – Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista
Aiempi keskeinen työhistoria ja luottamustoimet: Pitkä ja monipuolinen työkokemus yhdessä Suomen suurimmista finanssiryhmistä, erityisesti viestintä, lakiasiat ja pankkisääntely (OP-Ryhmä 1985–2017), joista yli 20 vuotta johtokunta- ja hallitustehtävissä.

Vivi Marttila, s. 1966
hallituksessa vuodesta 2016
Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Päätoimi: kunnanjohtaja, Simon kunta
Keskeiset muut luottamustoimet: LähiTapiola Lappi Keskinäinen Vakuutusyhtiö, hallituksen jäsen, Oulunkaaren Työterveys Oy, hallituksen jäsen
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista
Aiempi keskeinen työhistoria ja luottamustoimet: Pitkä ja monipuolinen kokemus tilintarkastuksesta julkisella sektorilla ja listayhtiöissä (1990–2001 ja 2011–2015) sekä kaupungin talousjohtajan tehtävistä (2001–2011).

Tuomo Mäkinen, s. 1972
hallituksen jäsen vuodesta 2021

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Päätoimi: rahoituspäällikkö,
Helsingin kaupunki

Keskeiset muut luottamustoimet:

Helsinki Stadion Oy, hallituksen
puheenjohtaja (Helsinki-konserniin kuuluva
yhtiö, ei-kaupallinen toimija)

Riippumattomuus: ei-riippumaton yhtiöstä
sekä merkittävistä osakkeenomistajista
(merkittävän osakkeenomistajan ja asiakkaan
palveluksessa)

Aiempi keskeinen työhistoria ja

luottamustoimet: Pitkä kokemus (vuodesta
2000) Helsingin kaupungin talous- ja
rahoitushallinnon eri päällikkötason
tehtävistä. Rahoituspäällikkönä vuodesta
2014.

Minna Smedsten, s. 1976
hallituksen jäsen vuodesta 2021

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Päätoimi: talousjohtaja, Taaleri Oyj

Keskeiset muut luottamustoimet:

Hallitusjäsenyydet Taaleri-konserniin
kuuluvissa yhtiöissä: Taaleri Energia Oy,
Taaleri Kiinteistöt Oy, Taaleri Pääomarahastot
Oy, Taaleri Energia Operations Oy ja Taaleri
Energia Funds Management Oy

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä
sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Aiempi keskeinen työhistoria ja

luottamustoimet: Pitkä kokemus (vuodesta
2000) finanssisektorin taloushallinnon
johtotehtävistä (Taaleri, GreenStream,
Kaupthing Bank, Norvestia).

Denis Strandell, s. 1958
hallituksessa vuodesta 2020

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Päätoimi: kaupunginjohtaja, Hangon kaupunki

Keskeiset muut luottamustoimet: C-Fiber

Hanko Oy, hallituksen jäsen; Novago
Yrityskeskitys Oy, hallituksen varajäsen

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä
sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Aiempi keskeinen työhistoria ja

luottamustoimet: Pitkä ja monipuolinen
kokemus pääomamarkkinatehtävistä ja
sijoituspalvelujen tarjoamisesta pankki- ja
sijoituspalvelukonserneissa Suomessa
ja Pohjoismaissa (1986–2011, Protos,
Aktia, Unibank, Danske Bank, FIM). Pitkä
kokemus (2000 lähtien) suomalaisesta
kuntasektorin hallinnosta Kirkkonummen
kaupunginvaltuustossa ja hallituksessa
ennen Hangon kaupunginjohtajan tehtävää
(2015 lähtien).

Leena Vainiomäki, s. 1961
hallituksen jäsen vuodesta 2021

Koulutus: valtiotieteiden maisteri

Päätoimi: hallitusammattilainen

Keskeiset muut luottamustoimet: LRV

Corp Oy, hallituksen jäsen; Suomi-rata Oy,
hallituksen jäsen, tarkastusvaliokunnan
jäsen (ei-kaupallinen toimija); Veikkaus Oy,
hallituksen jäsen

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä
sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Aiempi keskeinen työhistoria ja

luottamustoimet: Pitkä ja monipuolinen
kokemus pankkisektorilta eri johtotehtävistä,
viimeksi Danske Bankin Suomen maajohtajan
tehtävästä (2018–2020) ja tätä ennen Danske
Bankin muista johtotehtävistä (vuodesta
2011) sekä Nordeasta ja sen edeltäjästä
(vuodesta 1988).

Johtoryhmä

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen. Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa niin, että hallituksen tekemät päätökset toteutuvat ja että yhtiön toiminta on linjassa hallituksen asettaman strategian sekä riskienhallintaa koskevien periaatteiden ja limiittien kanssa. Toimitusjohtaja huolehtii johtoryhmän tukemana yhtiön päivittäisen liiketoiminnan ja organisaatorakenteen toimivuudesta sekä raportoinnista hallitukselle.

Esa Kallio, s. 1963
toimitusjohtaja
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2005
Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Mari Tyster, s. 1975
johtaja, Lakiasiat ja viestintä,
toimitusjohtajan sijainen
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2009
Koulutus: oikeustieteen kandidaatti

Aku Dunderfelt, s. 1975
johtaja, Asiakasratkaisut
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2019
Koulutus: BBA

Toni Heikkilä, s. 1965
johtaja, Riskienhallinta ja compliance
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 1997
Koulutus: kauppatieteiden lisensiaatti,
M.Sc. (Finance)

Joakim Holmström, s. 1977
johtaja, Pääomamarkkinat ja vastuullisuus
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2008
Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Harri Luhtala, s. 1965
johtaja, talous
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2019
Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Minna Piitulainen, s. 1973
johtaja, kehitys- ja HR-palvelut
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2018
Koulutus: psykologian maisteri

Juha Volotinen, s. 1975
johtaja, teknologiapalvelut
Kuntarahoituksen palveluksessa
vuodesta 2021
Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Verojalanjälki

Kuntarahoituksen strategia ja toimintaperiaatteet verotuksessa

Kuntarahoituksen veroasioiden hoitaminen ja johtaminen on organisoitu osaksi konsernin taloushallintoa. Tärkeimmät veroasioihin ja -riskeihin liittyvät havainnot ja toimenpiteet raportoidaan Kuntarahoituksen hallitukselle.

Kuntarahoitus-konserni noudattaa verolainsäädäntöä verojen ja maksujen maksamisessa, tilittämisessä ja ilmoittamisessa. Kuntarahoituksen verostrategiana on tukea liiketoimintaratkaisuja ja huomioida verotus liiketoimintaratkaisuihin liittyvässä suunnittelussa ja päätöksenteossa yhtenä vaikuttavana tekijänä. Verosuunnittelussa pyritään hallitsemaan verotukseen liittyviä epävarmuustekijöitä ja välttämään tulkintariskejä, minkä vuoksi Kuntarahoitus hakee tarvittaessa veroviranomaisilta ennakkoratkaisuja.

Maksetut ja tilitetyt verot sekä veronluonteiset maksut

Vaikka Kuntarahoitus hankkii rahoitustaan kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta, se harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Siten Kuntarahoitus maksaa tuloveronsa kokonaisuudessaan Suomeen. Kuntarahoitus ei saa ulkomailta tuloja, joista maksettaisiin ulkomailla olennaisia lähdeveroja. Kuntarahoituksella ei ole sijoituksia tai toimintaa OECD:n määrittelemissä veroparatiisivaltioissa.

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli vuoden 2022 lopussa 175 henkilöä, joista emoyhtiössä 165 henkilöä. Konsernin liikevaihto oli 759 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja 215 miljoonaa euroa. Kuntarahoitus on luottolaitos, minkä vuoksi se on voinut tehdä kirjanpidossaan ja verotuksessaan elinkeinoverolain mukaisen luottotappiovarauksen. Tehtyyn luottotappiovaraukseen liittyy laskennallinen verovelka.

Kuntarahoituksen toiminta on pääosin arvonlisäverotonta. Kuntarahoitus ei voi vähentää arvonlisäverottomaan toimintaansa liittyvien ostojen arvonlisäveroa, ja tämä arvonlisävero jää Kuntarahoituksen lopulliseksi kustannukseksi. Kuntarahoituksella on myös arvonlisäverollista leasingtoimintaa, jonka osalta Kuntarahoitus tilittää arvonlisäveroa ja vähentää ostoihin sisältyvän arvonlisäveron. Myös Kuntarahoituksen tytäryhtiön Inspiran liiketoiminta on arvonlisäverollista. Inspira vähentää ostojensa arvonlisäverot ja tilittää myynnistään arvonlisäveron. Maksetun ja tilitetyn arvonlisäveron määrät vaihtelevat liiketoiminnan volyymien mukaan, eikä arvonlisäveroja ole huomioitu maksetuissa ja tilitetyissä veroissa.

MAKSETUT VEROT JA VERONLUONTEISET MUUT MAKSUT (1 000 €)

	2022	2021
Tulovero	34 545	34 386
Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	3 121	2 976
Vakaumaksu EU:n kriisiratkaisurahastoon	9 185	6 737
Yhteensä	46 851	44 099

TILITETYT VEROT JA VERONLUONTEISET MUUT MAKSUT (1 000 €)

	2022	2021
Ennakonpidätys	4 799	5 276
Työntekijän sosiaalivakuutusmaksut	1 413	1 348
Yhteensä	6 211	6 624

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

Tämä on vapaaehtoisesti julkaistu pdf-raportti,
joten se ei täytä Arvopaperimarkkinalain 7:5§:n
mukaista julkistamisvelvollisuutta.

Kuntarahoitus

Yhteenveto Kuntarahoitus-konsernin vuodesta 2022

- Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli 170 miljoonaa euroa (213 miljoonaa euroa). Se pieneni odotetusti vertailuvuoden poikkeuksellisen hyvästä tuloksesta ja oli 20,0 % pienempi kuin vuotta aiemmin (vuotta aiemmin kasvua oli 8,0 %). Tuloksen supistumiseen vaikutti vuoden 2021 loppupuolella toteutettu asiakasluottojen hinnoittelu-uudistus asiakkaiden eduksi. Konsernin korkokate oli tammi–joulukuussa 241 miljoonaa euroa (280 miljoonaa euroa). Tilikauden kulut olivat 73 miljoonaa euroa (72 miljoonaa euroa). Ilman kertaluonteisia erinä kulut olivat 69 miljoonaa euroa (61 miljoonaa euroa) eli 12,2 % vertailukautta suuremmat. Kuluista eniten kasvoivat viranomaiskulut.
- Liikevoitto oli 215 miljoonaa euroa (240 miljoonaa euroa). Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset olivat tilikaudella 45 miljoonaa euroa (27 miljoonaa euroa).
- Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli joulukuun lopussa 11,6 % (12,8 %). Vähimmäisomavaraisuusasteen laskua selittää pääosin konsernin ainoan, ensisijaiseen pääomaan luetun AT1-pääomalainan takaisinmaksu huhtikuussa, joka pienensi ensisijaista pääomaa 347 miljoonaa euroa.
- Konsernin CET1-vakavaraisuus on erittäin vahva ja oli joulukuun lopussa 97,6 % (95,0 %). CET1-vakavaraisuus oli yli seitsemänkertainen verrattuna 13,8 %-n vaaditut pääomapuskurit huomioivaan kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen. Tier 1- ja kokonaisvakavaraisuus heikkenivät AT1-pääomalainan lunastuksen johdosta ja Tier 1- ja kokonaisvakavaraisuus ovat nyt samalla tasolla CET1-vakavaraisuuden kanssa, 97,6 % (118,4 %).

Yhteenvedo

- Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan ei ole ollut merkittäviä negatiivisia vaikutuksia konsernin toimintaan. Markkinaturbulenssista huolimatta konsernin varainhankinta on toiminut vuoden aikana häiriöttä. Sodan ja inflaatio-odotusten aiheuttaman epävarmuuden johdosta konserni on kuitenkin varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempaa likviditeettipuskuria. Inflaation kiihtymisen seurauksena nousseella markkinakorkotasolla on ollut positiivisia vaikutuksia konsernin korkokatteeseen.
- Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasingrahoitus) ilman käyvän arvon muutoksia oli joulukuun lopussa 30 660 miljoonaa euroa (29 063 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 5,5 % (5,6 %). Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten johdosta pitkäaikainen asiakasrahoitus pieneni 0,2 % (4,3 %). Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus oli tammi–joulukuussa 4 375 miljoonaa euroa (3 671 miljoonaa euroa). Lyhytaikainen asiakasrahoitus kasvoi 33,8 % (vuotta aiemmin lasku oli 16,9 %) 1 457 miljoonaan euroon (1 089 miljoonaa euroa).
- Joulukuun lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa ympäristövaikutuksiltaan kestävien investointien rahoitukseen tarkoitettua vihreää rahoitusta oli 3 251 miljoonaa euroa (2 328 miljoonaa euroa) ja yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävää yhteiskunnallista rahoitusta 1 734 miljoonaa euroa (1 161 miljoonaa euroa). Asiakkaat ovat ottaneet vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen erittäin hyvin vastaan ja rahoituksen yhteismäärä kasvoi 42,9 % (46,9 %) edellisvuoteen verrattuna.
- Pitkäaikainen uusi varainhankinta oli vuoden aikana 8 827 miljoonaa euroa (9 395 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä oli joulukuun lopussa 40 210 miljoonaa euroa (40 712 miljoonaa euroa), josta pitkäaikaisen varainhankinnan osuus oli 35 560 miljoonaa euroa (36 893 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä pieneni markkinakorkotason nousun seurauksena kasvaneiden realisoitumattomien käyvän arvon muutosten johdosta.

- Konsernin kokonaislikviditeetti on erittäin vahva ja se oli tilikauden lopussa 11 506 miljoonaa euroa (12 222 miljoonaa euroa). Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli vuoden lopussa 257 % (335 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli 120 % (124 %).
- Kuntarahoituksen hallitus ehdottaa kevään 2023 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 1,73 euroa osakkeelta, yhteensä 67 580 370,54 euroa. Vuonna 2022 osinkoa maksettiin 40 235 711,94 euroa.
- Näkymät vuodelle 2023: Kuntarahoitus arvioi konsernin liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen kuin vuotta aiemmin. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiiliteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta. Näkymistä on kerrottu tarkemmin luvussa *Näkymät vuodelle 2023*.

Tuloksen ja tilikauden muutosta kuvaavien lukujen vertailulukuna on käytetty vuoden 2021 vastaavan jakson lukua. Taseen ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2021 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

Avainluvut

Konsernin avainluvut

	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	170	213	-20,0
Liikevoitto (milj. euroa)*	215	240	-10,3
Korkokate (milj. euroa)*	241	280	-13,9
Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	4 375	3 671	19,2
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	8 827	9 395	-6,0
	31.12.2022	31.12.2021	Muutos, %
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	29 144	29 214	-0,2
Taseen loppusumma (milj. euroa)	47 736	46 360	3,0
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 482	1 408	5,2
Ensisijainen pääoma Tier 1 (milj. euroa)	1 482	1 756	-15,6
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 482	1 756	-15,6
CET1-vakavaraisuus, %	97,6	95,0	2,7
Tier 1-vakavaraisuus, %	97,6	118,4	-17,6
Kokonaisvakavaraisuus, %	97,6	118,4	-17,6
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	11,6	12,8	-9,5
Oman pääoman tuotto (ROE), %*	9,9	10,7	-7,9
Kulu-tuotto-suhde*	0,2	0,2	10,1
Henkilöstö	175	164	6,7

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

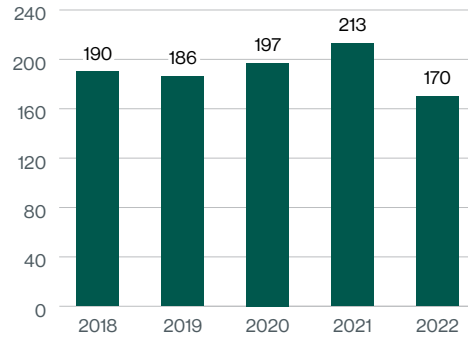

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 72–79. Tässä toimintakertomuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

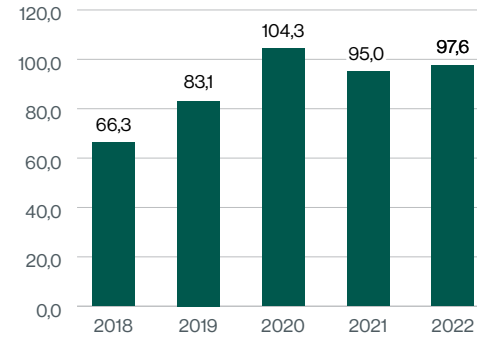
Avainluvut

Kuntarahoitus Oyj • vuosikertomus 2022

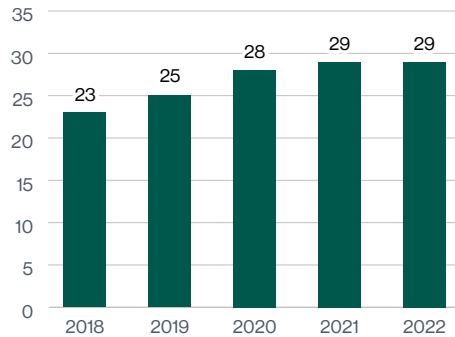
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, milj. euroa*

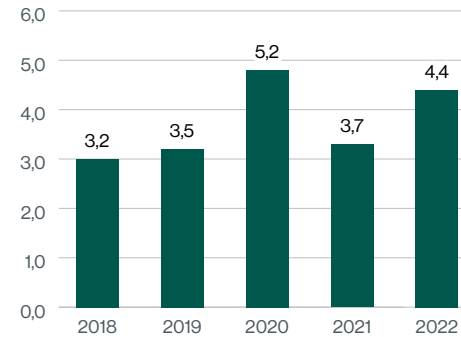
CET1-vakavaraisuus, %

Pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

Uusi luotonanto, mrd. euroa*

*Vaihtoehtoinen tunnusluku.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 72–79. Tässä toimintakertomuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Hallituksen toimintakertomus

1.1.–31.12.2022

40 Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2022

- 72 Liite 1. Tunnusluvut
- 80 Liite 2. Konsernin vakavaraisuusasema
- 89 Liite 3. Emoyhtiön vakavaraisuusasema

Toimintaympäristö vuonna 2022

Maailmantalouden tilannekuva muuttui oleellisesti Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022. Länsimaiden Venäjään kohdistamat talouspakotteet sekä Venäjän vastatoimet heijastuivat voimakkaasti Venäjän kanssa käytävään kauppaan sekä energian ja raaka-aineiden hintoihin. Kustannuspaine levisi vuoden kuluessa laaja-alaisesti kuluttajahintoihin, mikä entisestään kiihdytti jo edellisvuoden aikana nopeutunutta inflaatiota. Monissa maissa inflaatio kiihtyi korkeimmilleen liki 40 vuoteen. Talusluottamus synkeni erityisesti Euroopassa, jossa jouduttiin nopeassa tahdissa purkamaan riippuvuutta venäläisestä fossiilienergiasta. Energian riittävyteen liittyvien uhkien lisäksi Euroopan näkymiä varjostivat turvallisuuspoliittiset riskit sekä sodan aiheuttama pakolaiskriisi.

Elinkustannusten voimakkaasta noususta huolimatta Suomen talouskasvu säilyi varsinkin vuoden alkupuoliskolla odotettua vahvempana. Koronarajoitusten poistuminen, kotitalouksien patoutuneen kysynnän purkautuminen sekä toimitusketjujen pullonkaulojen helpottaminen tukivat BKT:n kasvua. Loppuvuotta kohden kuluttajien ostovoiman rapautuminen ja korkotason nopea nousu alkoivat kuitenkin selvästi jähdyttää taloutta.

Ennen Venäjän hyökkäyssotaa keskuspankit aliarvioivat inflaation sitkistymiseen liittyviä riskejä. Rahapolitiikan kiristäminen aloitettiin toden teolla vasta kevään ja kesän 2022 aikana. Rahapolitiikkamuutoksen myöhästymisen vuoksi kiristystoimissa edettiin poikkeuksellisen ripeästi. Yhdysvaltain keskuspankki Fed nosti ohjauskorkoiaan maaliskuusta alkaen yli neljällä prosenttiyksiköllä 4,25–4,50 %:n tavoiteväliin. EKP puolestaan aloitti koronnostot vasta heinäkuussa. EKP:n talletuskorko nousi vuoden 2022 jälkipuoliskon aikana yhteensä 2,5 %-yksikköä -0,5 %:sta 2,0 %:iin. EKP myös tiukensi taannehtivasti pankeille suunnatun TLTRO-lainaohjelmansa ehtoja.

Suomen talouteen Ukrainan sodan vaikutukset iskivät pelättyä hitaammin. Venäjän kaupan tyrehtyminen ja ulkomaankaupan vaihtosuhteen heikkeneminen tosin painoivat kauppataaseen selvästi alijäämäiseksi jo keväällä, mutta kotimainen kysyntä ylläpiti positiivista kasvua. Työllisyystilanne säilyi läpi vuoden yllättävänkin vahvana. Vuoden jälkipuoliskolla ruoka-, energia- ja asumismenojen nousu kuitenkin heikensi jo merkittävästi kuluttajien luottamusta ja ostovoimaa. Myös asuntomarkkinoilla sekä tehtyjen kauppojen määrät että hinnat kääntyivät laskuun.

Pitkittynyt inflaatio-ongelma ja rahapolitiikan voimakas suunnanmuutos sävyttivät koko vuoden korkomarkkinoiden kehitystä. 12 kuukauden euriborkorko nousi vuoden alun -0,5 %:n tasolta lähes 3,8 %-yksikköä 3,3 %:iin. Myös pitkät korot olivat voimakkaassa nousussa. Saksan 10-vuotinen lainakorko nousi alkuvuoden aikana -0,2 %:sta 2,6 %:iin ja Suomen valtion vastaava korko 0,1 %:sta 3,1 %:iin.

Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Pitkään valmisteltu sote-uudistus toteutui, kun uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueiden operatiivisen toiminnan rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, mutta ne voivat hankkia investointeihinsa pitkäaikaista rahoitusta valtioneuvoston erillisellä luvalla. Lisäksi hyvinvointialueet voivat itsenäisesti hankkia lyhytaikaista rahoitusta.

Jo kesällä 2021 hyväksytyt lainsäädännön mukaan Kuntarahoitus voi jatkaa rahoittajana ja vastapuolena niissä luotoissa ja muissa sitoumuksissa, jotka siirtyvät hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Näiden kokonaismäärä on noin neljä miljardia euroa. Kuntarahoituksen sekä sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien väliset rahoitus-sopimukset ja vastuut siirtyivät vuoden 2023 alusta alkaen yleisseuraantona hyvinvointialueiden vastuulle. Sen sijaan sotealueelle kuuluvien kuntayhtymien ja vapaaehtoisten sotekuntayhtymien rahoitussopimusten ja vastuiden siirtyminen edellytti hyvinvointialueilta erillistä päätöstä näiden vastaanottamisesta.

Lisäksi eduskunta hyväksyi huhtikuussa 2022 Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muutoksen, jonka myötä Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta myös hyvinvointialueiden uusiin investointeihin tai muihin uusiin rahoitustarpeisiin.

Hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyy keskeisesti myös Finanssivalvonnan tammikuussa 2022 antama päätös siitä, että hyvinvointialueet ovat valtiota ja kuntia vastaavalla tavalla niin sanottua nollariskiluokkaa luottolaitosten vakavaraisuussäätelyssä. Tämä päätös yksinkertaistaa hyvinvointialueiden rahoituksen järjestämistä, koska sen myötä hyvinvointialueiden rahoitukseen ei tarvita erillisiä valtion takauksia.

Hyvinvointialueet eivät tässä vaiheessa ole vastuussa Kuntarahoituksen varainhankinnan takauksista, koska ne kunnista poiketen eivät ole Kuntien takauskeskuksen jäseniä. Tämän vuoksi Kuntien takauskeskus on päättänyt asettaa vuosittain limiitin Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämälle uudelle rahoitukselle.

Kuntien takauskeskuksen asettama limiitti Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämään pitkäaikaiseen rahoitukseen on 400 miljoonaa euroa vuonna 2023. Kuntarahoitus ennakoii hyvinvointialueiden rahoitustarpeiden ja valtion myöntämien lainanottovaltuuksien olevan vuonna 2023 merkittävästi suuremmat.

Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämän uuden lyhytaikaisen rahoituksen eli hyvinvointialuetodistusten määrän Kuntien takauskeskus rajasi limiitillä 900 miljoonaan euroon vuonna 2023. Vuoden 2022 lyhytaikaisen rahoituksen limiitti hyvinvointialueille oli myös 900 miljoonaa euroa.

Sote-uudistuksen pidempiaikaisia taloudellisia vaikutuksia on edelleen vaikea arvioida. Kuntarahoituksen luotonannon volyymeihin vaikuttaa hyvinvointialueiden tulevien investointien taso, Kuntien takauskeskuksen asettamat limiitit ja myös se, että hyvinvointialueiden käyttötalousmenot katetaan valtion rahoituksella. Kuntarahoituksen rahoitustoiminnassa soteen liittyvällä luotonannolla ei ole sellaista osuutta, että siihen liittyvillä muutoksilla olisi olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen kehitykseen lähitulevaisuudessa.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulosta koskevat tiedot

KONSERNIN TULOS (milj. euroa)	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Korkokate	241	280	-13,9
Muut tuotot	2	4	-48,8
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	243	285	-14,5
Palkkiokulut	-6	-5	9,1
Henkilöstökulut	-19	-18	6,4
Muihin hallintokuluihin liittyvät erät	-19	-17	8,9
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-10	-16	-35,7
Liiketoiminnan muut kulut	-20	-16	27,0
Kulut yhteensä	-73	-72	2,1
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	0	0	<-100
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	170	213	-20,0
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	45	27	67,1
Liikevoitto	215	240	-10,3
Tuloverot	-43	-48	-10,5
Tilikauden tulos	172	192	-10,2

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.

Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.

Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

Konsernin perusliiketoiminta jatkui edelleen vahvana vuoden 2022 aikana. Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia supistui 20,0 % 170 miljoonaan euroon (213 miljoonaa euroa). Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olivat 243 miljoonaa euroa (285 miljoonaa euroa) eli 14,5 % vertailuvuotta pienemmät.

Vuonna 2021 Kuntarahoitus päätti pankkisääntelyn muutosten mahdollistamana tehdä negatiivisia viitekorjoja koskevan hinnoittelu-uudistuksen, joka pienensi asiakkaiden maksettavaksi tulevia korkoja vaiheittain lokakuusta 2021 lähtien. Vuosien 2021 ja 2022 tulokseen on kirjattu kerta-luonteisia kuluja vuonna 2022 keskeytetystä tietojärjestelmä-hankkeesta. Tulosta heikensivät kasvaneet viranomaiskulut. Koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset sekä tili- että vertailukauden tulokseen olivat vähäiset. Inflaation kiihtymisen seurauksena nousseella markkina-korkotasolla on kokonaisuudessaan positiivinen vaikutus konsernin korkokatteeseen.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Tammi–joulukuun korkokate oli 241 miljoonaa euroa (280 miljoonaa euroa). Korkokatteen kehitykseen ovat vaikuttaneet positiivisesti liiketoimintavolyymien kasvu ja matalalla tasolla säilyneet varainhankinnan kustannukset sekä nousseen markkinakorkotason myötä kasvanut oman pääoman positiivinen korkokatevaikutus.

Konsernin ainoa ensisijaiseen pääomaan luettava AT1-pääomalaina (350 miljoonaa euroa) maksettiin takaisin huhtikuun alussa. Konsernin korkokatteessa ei ole huomioitu tulosvaikutteisesti tämän lainan tilikaudelle 2022 kohdistuneita 4 miljoonan euron korkokuluja (16 miljoonaa euroa), sillä konsernissa pääomalaina on käsitelty oman pääoman ehtoisena instrumenttina. Pääomalainan korkokulut käsitellään osingonjaon tavoin voittovarojen vähennyksenä omassa pääomassa vuosittain koronmaksun toteutuessa.

Muut tuotot pienenivät edellisestä vuodesta 2 miljoonaan euroon (4 miljoonaa euroa). Muut tuotot sisältävät palkkiotuotot, valuuttatoiminnan nettotuotot, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot. Muihin tuottoihin sisältyy myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspiran liikevaihto. Muiden tuottojen osuus konsernin tuotoista ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli vähäinen eli 0,9 % (1,6 %).

Konsernin kulut olivat 73 miljoonaa euroa (72 miljoonaa euroa), eli 2,1 % suuremmat kuin edellisvuonna. Kuluihin vaikutti negatiivisesti keväällä 2022 keskeytetty luottojen elinkaaren hallintaa koskeva mittava tietojärjestelmähankke, joka oli aloitettu vuoden 2019 lopussa. Keskeytyksen johdosta poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä kirjattiin yhteensä 5 miljoonan euron (10,5 miljoonaa euroa) suuruiset kertaluonteiset kulukirjaukset vuonna 2022. Järjestelmähankkeen keskeyttämisellä ei ollut vaikutuksia asiakasliiketoimintaan. Kuluja kasvatti myös kohonneet viranomaismaksut; etenkin luottolaitosten kriisinhallintajärjestelmän vakausmaksu, joka kasvoi 36,3 % 9 miljoonaan euroon (7 miljoonaa euroa).

Palkkiokulut olivat 6 miljoonaa euroa (5 miljoonaa euroa), ja ne koostuvat pääasiassa maksetuista takauspalkkioista, säilytyspalkkioista sekä varainhankintaohjelmien ylläpitokuluista.

Hallintokulut olivat 37 miljoonaa euroa (35 miljoonaa euroa), ja ne kasvoivat 7,6 % (5,2 %). Tästä henkilöstökuluja oli 19 miljoonaa euroa (18 miljoonaa euroa) ja muita hallintokuluja 19 miljoonaa euroa (17 miljoonaa euroa). Henkilöstömäärä kasvoi tilikauden aikana ja keskimääräinen henkilöstömäärä oli konsernissa tilikaudella 172 henkilöä (162 henkilöä).

Muihin hallintokuluihin liittyvät erät kasvoivat 8,9 % (11,6 %) tilikauden aikana. Kasvu on johtunut erityisesti tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista IT-kuluissa. Koronapandemian helpottuminen on lisännyt hieman matkustus- ja eräitä muita liiketoiminnan juoksevia kuluja.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat tilikaudella 10 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa). Poistoissa ja arvonalentumisissa näkyi tilikaudella ja vertailukaudella edellä kuvattu tietojärjestelmähankkeen keskeyttäminen.

Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 20 miljoonaan euroon (16 miljoonaa euroa), ja kasvua oli 27,0 % (6,6 %). Viranomaismaksujen osuus liiketoiminnan muista kuluista oli 12 miljoonaa euroa (9 miljoonaa euroa), ja ne kasvoivat 26,6 % (23,0 %) edellisvuodesta. Viranomaismaksujen kasvu johtui pääosin jo edellä kuvatusta luottolaitosten kriisinhallintajärjestelmän vakausmaksun kasvusta. Muut kuin viranomaiskulut olivat 8 miljoonaa euroa (6 miljoonaa euroa), ja ne kasvoivat 27,6 % (-10,3 %).

Konsernin tulosta koskevat tiedot

IFRS 9 -standardin mukaisesti laskettujen odotettavissa olevien luottotappioiden (*Expected Credit Losses, ECL*) määrä oli 0,1 miljoonaa euroa (-0,1 miljoonaa euroa). Kuntarahoitus-konserni jatkoi vuonna 2022 odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan järjestelmä- ja mallimuutoskehitystä ja sai sen valmiiksi toisella vuosipuoliskolla. Kehityksen myötä kohonneen luottoriskin (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*) arviointikriteereihin, konkurssitodennäköisyyden sekä tappio-osuuden malleihin on tehty muutoksia. Näin ollen vuoden 2021 lopussa kirjatulle ja kesäkuun 2022 lopussa korotetulle lisävaraukselle, yhteensä 0,9 miljoonaa euroa, ei ollut enää tarvetta ja konsernin johto päätti purkaa varauksen loppuvuonna 2022. Lisäksi tilikauden lopussa on päivitetty tulevaisuuteen suuntautuvia makroskenaarioita.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena. Johdon arvion mukaan kaikki asiakassaatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin. Saamiset ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai hyvinvointialueilta, tai niihin liittyy turvaava kunnan, kuntayhtymän tai hyvinvointialueen takaus, tai kiinteistövakuutta täydentävä valtion täytetakaus, ja näin ollen lopullista luottotappiota ei synny. Konsernin yli 30-vuotisen historian aikana se ei ole kirjannut lopullisia luottotappioita asiakasrahoituksestaan.

Konsernilla on vuoden 2022 lopussa asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamia julkisyhteisöiltä yhteensä 4 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa), joka on alle 0,01 % (0,06 %) asiakasvastuista. Järjestämättömiä saamia oli 7 miljoonaa euroa (128 miljoonaa euroa). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt alhaisella tasolla keskimääräisen luottoluokituksen ollessa AA+ (AA+). Saamisten ja sitoumusten luottoriskeistä on esitetty lisätietoa konsernitilinpäätöksen liitteessä 26.

Konsernin kokonaistulos ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset

Konsernin liikevoitto oli 215 miljoonaa euroa (240 miljoonaa euroa). Tilikauden aikana realisoitumattomat käyvän arvon muutokset paransivat konsernin liikevoittoa 45 miljoonaa euroa (27 miljoonaa euroa). Tammi–joulukuussa suojauslaskennan nettotulos oli 36 miljoonaa euroa (5 miljoonaa euroa) ja realisoitumattomat arvopaperikaupan nettotuotot olivat 8 miljoonaa euroa (22 miljoonaa euroa).

Konsernin efektiivinen veroaste oli tilikaudella 20,0 % (20,1%). Konsernin tilikauden tuloslaskelmassa verot olivat 43 miljoonaa euroa (48 miljoonaa euroa). Konsernin tilikauden tulos verojen jälkeen oli 172 miljoonaa euroa (192 miljoonaa euroa). Konsernin oman pääoman tuotto-% (*Return on Equity, ROE*) oli koko tilikaudelta 9,9 % (10,7 %). Ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ROE oli 7,8 % (9,6 %).

Konsernin muihin laajan tuloksen eriin kirjattiin realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia -21 miljoonaa euroa (-3 miljoonaa euroa). Tilikauden aikana merkittävin muihin laajan tuloksen eriin vaikuttanut erä oli suojauskustannuksen arvonmuutos (*Cost-of-Hedging*) -15 miljoonaa euroa (-3 miljoonaa euroa). Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen laskennallisen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos oli -0,2 miljoonaa euroa (0,4 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat tilikaudella konsernin omaan pääomaan verovaikutukset huomioon ottaen 19 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Vakavaraisuuslaskennan mukaiseen ydinpääomaan (*CET1*) realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat verovaikutukset huomioon ottaen 16 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Tilikauden lopussa realisoitumattomien käyvän arvon muutosten kumulatiivinen vaikutus vakavaraisuuslaskennan mukaisiin omiin varoihin oli 47 miljoonaa euroa (31 miljoonaa euroa).

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset heijastavat raportointiajankohdan markkinaolosuhteiden sen hetkisiä vaikutuksia rahoitusinstrumenttien arvostustasoihin. Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset voivat vaihdella merkittävästi raportointikausittain, mikä aiheuttaa volatiliiteettia tulokseen, omaan pääomaan sekä omaiin varoihin. Yksittäisiin sopimuksiin liittyvien arvostusten aiheuttama vaikutus poistuu viimeistään sopimusten erääntyessä. Tilikauden realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskilisien muutokset.

Riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Kuntarahoitus-konserni hallitsee korko-, valuuttakurssi- ja muita markkina- ja hintariskejä käyttämällä johdannaisinstrumenttejä. Sopimusten mukaiset kassavirrat on suojattu, mutta yleisesti käytössä olevien arvostusmenetelmien vuoksi käyvän arvon muutokset eroavat rahoitusinstrumenttien ja niitä suojaavien johdannaisten välillä. Korkokäyrien muodon ja luottoriskilisien muutokset eri valuutoissa vaikuttavat arvostuksiin, minkä seurauksena suojattujen varojen ja velkojen sekä suojaavien instrumenttien käyvät arvot käyttäytyvät eri tavoin. Arvotuserot eivät käytännössä realisoidu kassaperusteisesti, koska konserni pitää rahoitusinstrumentit sekä niihin liittyvät suojaavat johdannaisinstrumentit lähes aina eräpäivään asti. Johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä suojataan kattavasti vakuuskäytännöillä. Myöskään luottoriskilisien muutosten aiheuttamien arvonmuutosten ei odoteta käytännössä realisoituvan luottotappioina, koska konsernin likviditeettireservi on sijoitettu alhaisen luottoriskin instrumentteihin.

Emoyhtiön tulos

Kuntarahoituksen korkokate oli tammi-joulukuussa 237 miljoonaa euroa (264 miljoonaa euroa), ja liikevoitto oli 211 miljoonaa euroa (223 miljoonaa euroa). Tulos tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen oli 138 miljoonaa euroa (137 miljoonaa euroa). Kuntarahoitus maksoi huhtikuussa 2022 takaisin vakavaraisuuslaskennan ensisijaiseen lisäpääomaan kuuluvan AT1-pääomallainan nimellisarvoltaan 350 miljoonaa euroa. Tilikaudelle 2022 kohdistuneet korkokulut olivat 4 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa). Emoyhtiössä pääomallaina oli kirjattu tase-erään *Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla*.

Tytäryhtiö Inspira

Kuntarahoituksen tytäryhtiön, Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n, liikevaihto vuodelta 2022 oli 1,6 miljoonaa euroa (1,7 miljoonaa euroa) ja liikevoitto oli 0,0 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa).

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tasetta koskevat tiedot

KONSERNIN TASE (milj. euroa)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos, %
Käteiset varat	0	8 399	-100,0
Saamiset luottolaitoksilta	9 625	1 417	>100
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 144	29 214	-0,2
Saamistodistukset	4 787	4 841	-1,1
Johdannaissopimukset	2 707	2 000	35,4
Muut varoihin sisältyvät erät	1 473	489	>100
Varat yhteensä	47 736	46 360	3,0
Velat luottolaitoksille	2 333	2 801	-16,7
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 530	3 325	-23,9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	35 592	35 328	0,7
Johdannaissopimukset	4 616	2 224	>100
Muut velkoihin sisältyvät erät	1 052	821	28,2
Oma pääoma	1 614	1 862	-13,3
Velat ja oma pääoma yhteensä	47 736	46 360	3,0

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetyistä summaluovista johtuen pyöristyksestä.

Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.

Konsernin tase oli tilikauden lopussa 47 736 miljoonaa euroa (46 360 miljoonaa euroa) ja se kasvoi 3,0 % (5,3 %). Saamiset luottolaitoksilta kasvoivat merkittävästi tilikauden aikana, sillä aiemmin tase-erässä *Käteiset varat* ollut tilitalletus keskuspankkiin on syyskuusta 2022 alkaen tehty ylijön talletuksena keskuspankkiin. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä kasvoivat tilikaudella, mutta niiden määrä supistui taseessa korkotason noususta aiheutuneen realisoitumattomien käyvän arvon muutosten johdosta. Kasvu taseen varoissa johtui pääosin johdannaissopimusten käyvän arvon muutoksista ja keskusvastapuolelle annetuista käteisvakuuksista muissa varoissa. Velkaerissä suurin muutos näkyy johdannaissopimusten käyvän arvon muutoksissa.

Oma pääoma oli tilikauden lopussa 1 614 miljoonaa euroa (1 862 miljoonaa euroa). Vertailuvuosi sisältää 347 miljoonaa euroa huhtikuussa 2022 takaisinmaksettua AT1-pääomalainaa. AT1-pääomalainan takaisinmaksu huomioon ottaen konsernin oma pääoma kasvoi 6,6 %. Omaa pääomaa kasvatti tilikauden tulos, mutta toisaalta sijoitusten käyvän arvon rahasto, oman luottoriskin rahasto sekä suojauskustannusrahasto pienensivät omaa pääomaa 17 miljoonaa euroa. Konsernin omasta pääomasta on vähennetty AT1-pääomainstrumentista huhtikuussa 2022 maksetut korot 13 miljoonaa euroa (13 miljoonaa euroa) verovaikutus huomioiden sekä tilikaudelta 2021 huhtikuussa maksetut osingot 40 miljoonaa euroa (20 miljoonaa euroa) Kuntarahoituksen osakkeenomistajille.

Emoyhtiön tase oli tilikauden lopussa 47 736 miljoonaa euroa (46 359 miljoonaa euroa).

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Kuntarahoitus-konsernin asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät ja näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja kohteet. Kuntarahoitus-konserni on näissä asiakasryhmissä selvästi suurin yksittäinen rahoittaja, ja se tarjoaa asiakkaille monipuolisia rahoitukseen liittyviä palveluita ja kokonaisvaltaista tukea investointien suunnitteluun ja talouden hallintaan.

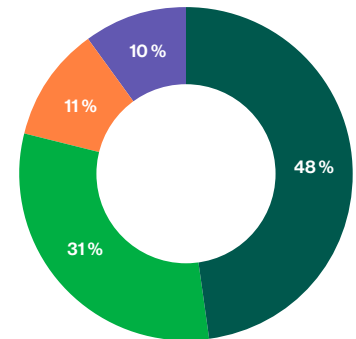
Kun Venäjä hyökkäsi helmikuussa 2022 Ukrainaan, myös Kuntarahoitus-konsernin asiakkaat siirtyivät koronavuosien poikkeusoloista uudella tavalla turbulentiin toimintaympäristöön, jota taloudellisesti leimasivat kasvava inflaatio, korkotason nousu ja energiakriisiin varautuminen.

Yleisestä epävarmuudesta huolimatta liiketoiminta kehittyi tasaisesti. Vaikka konsernin asiakkaat ovat epävakaan toimintaympäristön vuoksi olleet maltillisia rahoituksen hankkimisessa, Kuntarahoitus-konserni on entisestään vahvistanut markkina-asemaansa omissa asiakasryhmissään. Vuonna 2022 konsernin rahoituskysyntään vaikutti asiakkaiden valmistautuminen vuoden 2023 alussa voimaan tulleeseen sote-uudistukseen. Tämä näkyi etenkin alkuvuonna 2022

kuntayhtymien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa tuleviin investointeihin ja hankkiessa rahoitusta etupainotteisesti. Myös Kuntarahoitus-konsernin omaa toimintaa leimasi valmistautuminen rahoitussopimusten ja vastuiden siirtoon sairaanhoitopiireiltä, erityishuoltopiireiltä ja vapaaehtoisilta sotekuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Vuoden 2023 alussa Kuntarahoituksen luottoja ja muita sitoumuksia siirtyi hyvinvointialueiden vastattaviksi noin neljän miljardin euron arvosta.

Lokakuussa Kuntarahoitus sai Euroopan komissiolta luvan eli poikkeuksen valtiontukisääntelyn puitteissa rahoittaa kunnallisia energiayhtiöitä. Järjestely turvaa energiayhtiöiden toimintakykyä ja vahvistaa Suomen huoltovarmuutta, ja sitä koskevaa rahoitusta voi käyttää vain sähkömarkkinoilla vaadittuihin vakuusvaatimuksiin. Asiakastarpeet tähän rahoitukseen olivat vuoden 2022 aikana vähäiset. Joulukuussa komissio laajensi luvan kestoja vuoden 2022 lopusta vuoden 2023 loppuun. Samalla lupa laajeni kattamaan laajemman sovellusalan, kuten energiakriisistä johtuvat normaalia korkeammat likviditeettitarpeet käyttöpääomarahoitukseen ja investointeihin liittyen.

Lainakanta asiakkaittain 31.12.2022, %

- Asuntoyhteisöt
- Kunnat
- Kuntien yhtiöt
- Kuntayhtymät

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Myönnetyn rahoituksen määrä kasvoi vuonna 2022 19,2 % (-28,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Uuden pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrä vuonna 2022 oli 4 375 miljoonaa euroa (3 671 miljoonaa euroa), mistä 4 074 miljoonaa euroa oli lainoja (3 275 miljoonaa euroa) ja 301 miljoonaa euroa (395 miljoonaa euroa) leasingrahoitusta. Pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrä oli vuoden lopussa 29 144 miljoonaa euroa (29 214 miljoonaa euroa), josta lainakanta oli 27 841 miljoonaa euroa (27 880 miljoonaa euroa) ja leasingsaamiset olivat 1 303 miljoonaa euroa (1 334 miljoonaa euroa). Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasing-rahoitus) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli joulukuun lopussa 30 660 miljoonaa euroa (29 063 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 5,5 % (5,6 %). Kunta- ja yritystodistuksina myönnetty lyhytaikainen asiakasrahoitus oli vuoden 2022 lopussa 1 457 miljoonaa euroa (1 089 miljoonaa euroa).

Talouden ja rahoituksen neuvonantopalveluita tarjoavan tytäryhtiö Inspiran liikevaihto oli 1,6 miljoonaa euroa (1,7 miljoonaa euroa) vuonna 2022. Inspiran palvelujen kysynnässä korostuivat erityisesti sote-uudistuksen tuomien muutosten analysointiin ja hyvinvointialueiden talouden ja investointien rahoituksen suunnitteluun keskittyvät palvelut.

Kumppanina kestävän rahoituskokonaisuuden rakentamisessa

Kuntarahoitus-konsernin tavoitteena on olla asiakkailleen tärkein rahoituksen kumppani. Vuonna 2022 konserni jatkoi panostuksia palveluprosessien ja entistä laajempien vastuullisten asiakasratkaisujen kehittämiseen. Kuntarahoitus-konserni aloitti keväällä digitaalisen lyhytaikaisen rahoituksen

kuntatodistus- ja kuntayritystodistuskaupankäynnin, ja loppuvuonna pilotoitiin sähköistä asiointia pitkäaikaisen rahoituksen hakemiseen. Uudistus sujuvoittaa asiakkaiden omaa työtä ja lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä.

Kuntarahoitus-konserni tukee asiakkaita kestävässä taloudenpidossa ja vastuullisten investointipäätösten tekemisessä. Tytäryhtiö Inspira edistää neuvonantopalveluillaan esimerkiksi kunta- ja hyvinvointialueiden talouden analysointia, investointien suunnittelua sekä omistusten ja palvelutuotannon uudelleenjärjestelyjä. Konserni tarjoaa päätöksenteon tueksi myös säännöllisiä talouden ajankohtaiskatsauksia ja digitaalisten palveluiden käyttökoulutuksia.

Konserni tarjoaa asiakkaiden kestäviin investointeihin vihreää ja yhteiskunnallista rahoitusta. Vihreä rahoitus on suunnattu ympäristölle hyödyllisten investointien rahoittamiseen, yhteiskunnallinen rahoitus puolestaan investointeihin, jotka tuottavat laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä.

Vastuullisista rahoitustuotteista etenkin vihreän rahoituksen kysyntä oli vuoden mittaan vahvaa. Konserni uudisti vuoden aikana vihreän rahoituksen viitekehyksen, joka asettaa reunaehdot rahoituksen myöntämiselle, hankkeiden arvioinnille ja raportoinnille. Uudistuksen myötä arviointiperusteet ovat läpinäkyvämpiä ja kunnianhimoisempia ja hankkeiden arviointiprosessi entistä suoraviivaisempi.

Vuoden 2022 lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa oli 246 vihreää ja 76 yhteiskunnallista hanketta. Ympäristövai- kutuksiltaan kestävien investointien rahoitukseen tarkoitettua

vihreää rahoitusta oli vuoden lopussa 3 251 miljoonaa euroa (2 328 miljoonaa euroa) ja yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävää yhteiskunnallista rahoitusta 1 734 miljoonaa euroa (1 161 miljoonaa euroa). Vastuullisten investointien vaikutuksiin voi tutustua tarkemmin tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisinä julkaistavissa vihreässä vaikutusraportissa ja yhteiskunnallisessa vaikutusraportissa.

Vihreä ja yhteiskunnallinen rahoitus ovat instrumentteja, joilla Kuntarahoitus-konserni kannustaa asiakkaitaan vastuullisiin investointeihin. Konserni myöntää vihreille ja yhteiskunnallisille hankkeille marginaalialennuksen, mikä osaltaan ohjaa asiakkaita arvioimaan laaja-alaisemmin investointien vaikutavuutta ja tekemään ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestävämpiä valintoja.

Vuonna 2022 konserni järjesti *Ilmasto & kunnat* -tapahtumasarjan, jossa jaettiin käytännön kokemuksia ja esimerkkejä kuntien ja asuntoalan toimijoiden ilmastoinvestoinneista. Lisäksi konserni valmisteli kunta-asiakkaiden käyttöön ESG-sovellusta, joka tulee mahdollistamaan kestävä kehityksen tunnuslukujen seurannan ja vertailun.

Vuonna 2022 Kuntarahoitus-konserni jatkoi työtä oman toiminnan ja rahoitettujen kohteiden päästöjen mittaamiseksi. Tavoitteena on suunnitelmallisesti pienentää konsernin hiilijalanjälkeä, tukea asiakkaita päästöjen vähentämisessä ja hallita konsernin toimintaan liittyviä ilmasto- ja ympäristöriskejä. Lisäksi konserni panosti liiketoimintaan ja asiakkaisiin liittyvien ESG-riskien arvioinnin kehittämiseen.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Kuntarahoitus-konsernin varainhankinnan strategiana on varainhankinnan lähteiden hajautus, jolla varmistetaan rahoituksen saatavuutta kaikissa markkinaolosuhteissa. Tämä strategia osoittautui erityisen toimivaksi turvallisuus- ja talouspoliittisten mullistusten keskellä, sillä konsernin pääsy pääomaomamarkkinoille säilyi vahvana läpi vuoden ja varainhankinnan keskihinta pysyi hyvällä tasolla.

Kuntarahoitus-konserni hankkii luotonantoon tarvittavat varat pääosin kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta vakioituina liikkeeseenlaskuina velkakirjaohjelmien alla. Konserni järjesti vuoden aikana kaksi euromääräistä ja yhden Yhdysvaltain dollarimääräisen viitelainan ja ne otettiin markkinoilla hyvin vastaan. Lisäksi tehtiin useita lisäyksiä aiemmin liikkeeseen laskettuihin joukkovelkakirjalainoihin. Lisääntyneen markkinavolatiliteetin johdosta konserni teki strategisten viitelainojen lisäksi myös paljon muuta varainhankintaa. Kuntarahoitus-konserni oli aktiivinen erityisesti Englannin punta- ja Norjan kruunumarkkinoilla. Konsernin varainhankinnan volyymit ovat pienentyneet Japanin Uridashi-markkinalla.

Vuonna 2022 pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 8 827 miljoonaa euroa (9 395 miljoonaa euroa). Yhteensä pitkäaikaisia varainhankintajärjestelyitä tehtiin vuoden aikana 180 (208) kaiken kaikkiaan 13 valuutassa (13). Konserni suojaa varainhankintaan liittyvät markkinariskit johdannaispimuksilla.

Varainhankinnan kokonaismäärä vuoden 2022 lopussa oli 40 210 miljoonaa euroa (40 712 miljoonaa euroa), josta lyhytaikaisten Kuntarahoituksen velkasitoumuksien (*Euro Commercial Paper, ECP*) määrä oli vuoden lopussa 4 650 miljoonaa euroa (3 819 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärästä euromääräistä oli 48,5 % (49,0 %) ja valuuttamääräistä 51,5 % (51,0 %).

KUNTARAOITUKSEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT VELKAOHJELMAT

Medium Term Note (<i>MTN</i>) -ohjelma	45 000 milj. euroa
Euro Commercial paper (<i>ECP</i>) -ohjelma	10 000 milj. euroa
AUD-velkaohjelma (<i>Kangaroo</i>)	2 000 milj. AUD

Kuntarahoituksen varainhankinnan takaa Kuntien takauskeskus. Kuntien takauskeskus on lailla perustettu julkisoikeudellinen laitos, jossa jäsenenä ovat kaikki Manner-Suomen kunnat. Jäsenkunnat vastaavat takauskeskuksen sitoumuksista asukasluujensa mukaisessa suhteessa. Kuntien takauskeskus on antanut takauksen velkaohjelmille sekä ohjelmien ulkopuolisille varainhankintajärjestelyille, minkä perusteella Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemat velkasitoumukset lasketaan luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa ja vakuutusyhtiöiden solvenssilaskennassa nollariskiluokkaan sekä likviditeettilaskennassa tason 1 likvideihin varoihin EU-alueella.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Sijoittajien kiinnostus vastuullisia sijoituskohteita kohtaan on jatkuvassa kasvussa, ja myös rahoitusalan sääntelykehitys ohjaa markkinoita tähän suuntaan. Kuntarahoitus-konsernin tavoitteena on laskea liikkeeseen säännöllisesti uusi vihreä ja yhteiskunnallinen joukkovelkakirjalaina. Vuonna 2022 laskettiin liikkeeseen sijoittajilta erinomaisen vastaanoton saanut vihreä joukkovelkakirjalaina. Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta laina ylimerkittiin moninkertaisesti, ja sijoittajista jopa 80 % oli vastuulliseen sijoittamiseen keskittyviä tahoja. Kuntarahoitus myös palkittiin maaliskuussa toista kertaa perätysten Environmental Financen kovatasoisessa kilpailussa vuoden parhaasta vihreästä joukkovelkakirjalainasta paikallishallinnon ja kuntasektorin kategoriassa. Yhteiskunnallista joukkovelkakirjalainaa ei laskettu liikkeeseen vuonna 2022.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on vaikuttanut olennaisesti myös Kuntarahoitus-konsernin likviditeetin suunnitteluun, jotta voidaan varmistaa asiakkaiden rahoituksen saatavuus. Konsernin määrittelemä pitkän aikavälin riskinottohalukkuus edellyttää, että kokonaislikviditeetin määrän on riitettävä vastaamaan Kuntarahoituksen velvoitteisiin ilman uutta varainhankintaa vähintään 12 kuukauden ajan (*Survival Horizon*), mutta poikkeuksellisesta poliittisesta ja markkinatilanteesta johtuen konserni on kasvattanut likviditeettiä selvästi yli tämän vaatimuksen. Vuoden lopun kokonaislikviditeetti riittäisi vastaamaan Kuntarahoituksen kaikkiin velvoitteisiin ilman uutta varainhankintaa 15 kuukauden ajan (15 kuukautta).

Markkinatilanteen yleisen epävarmuuden vuoksi konserni lisäsi vuoden 2022 aikana sijoitustensa keskimääräistä allokaatiota keskuspankkitalletuksiin. Vuoden 2022 lopussa kokonaislikviditeetti oli yhteensä 11 506 miljoonaa euroa (12 222 miljoonaa euroa). Tästä talletuksia keskuspankkiin oli 8 144 miljoonaa euroa (8 435 miljoonaa euroa) ja 3 330 miljoonaa euroa (3 753 miljoonaa euroa) sijoitettuna likvideihin, vähäriskisiin arvopaperisijoituksiin. Arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+), ja keskimääräinen maturiteetti oli 2,6 vuotta (2,6). Tämän lisäksi rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin oli 32 miljoonaa euroa (34 miljoonaa euroa). Arvopaperisijoitusten korkoriski on suojattu koronvaihtosopimuksilla, joten korkojen muutokset eivät aiheuta tulosvaikutusta.

Kuntarahoitus-konsernin vastuullisen sijoittamisen viitekehys kiteyttää konsernin sijoitustoiminnan vastuullisuuden periaatteet, prosessit ja vastuut. Matalan luottoriskin ja korkean likviditeetin lisäksi tavoitellaan likvideettisijoitusten vastuullisuutta. Konserni seuraa sijoitustensa vastuullisuutta ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja hyvää hallintoa kuvaavan ESG-arvon (*Environmental, Social and Governance*) avulla. ESG-arvon laskee ulkopuolinen palveluntarjoaja neljännesvuosittain, ja vuonna 2022 laskennan toteuttaja vaihtui. ESG-arvon laskennassa huomioidaan liikkeeseenlaskijan merkittävimmät ESG-riskit ja -mahdollisuudet sekä omassa toiminnassa että toimialalla, kuinka altistunut

liikkeeseenlaskija on näille avainriskeille/mahdollisuuksille, kuinka hyvin liikkeeseenlaskija hallinnoi avainriskejä ja mahdollisuuksia, miltä näyttää liikkeeseenlaskijan toiminnan kokonaiskuva ja miten toiminta vertautuu globaaliin vertaisryhmään. Näitä kohtia arvioidaan kymmenen eri ESG-teeman avulla ja lopputuloksena saadaan ESG-arvo asteikolla 0–10, jossa 10 vastaa parasta arvosanaa.

Vuoden 2022 lopussa konsernin likvideettisijoitusten ESG-arvo oli 7,65, mikä ylittää vertailuindeksin 7,43. Suoria vastuullisia sijoituksia oli yhteensä 498 miljoonaa euroa (456 miljoonaa euroa), mikä oli 15,0 % (12,1 %) kaikista arvopaperisijoituksista. Vastuullisten sijoitusten osuus on konsernilla korkeampi kuin markkinaindeksistä laskettu viitearvo 8,1 % (5,0 %). Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan oli 14,5 % (15,6 %).

Kuntarahoituksen luottoluokitukset

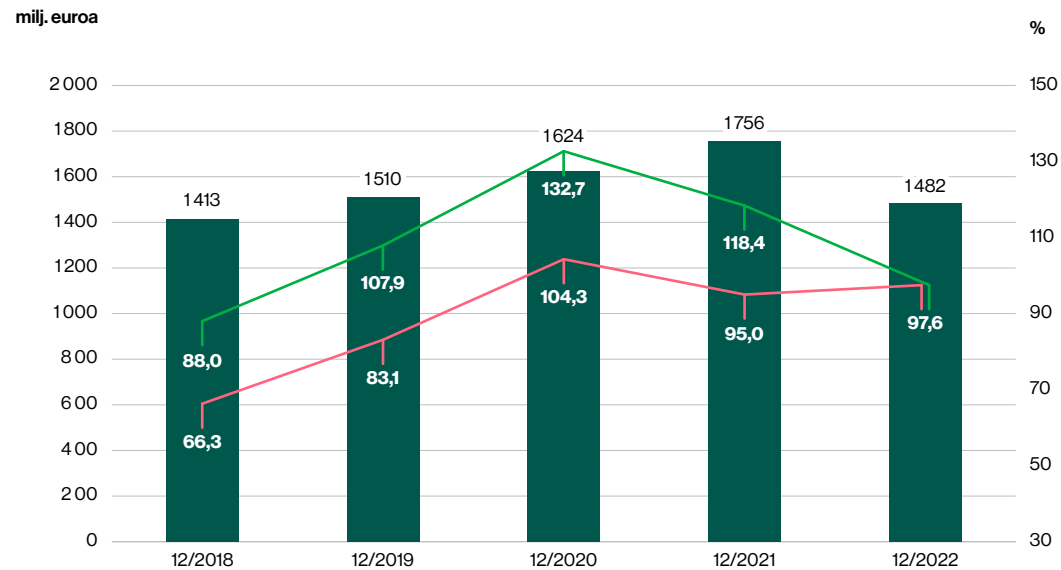
LUOKITUSLAITOS	 Pitkäaikainen varainhankinta	 Näkymät	 Lyhytaikainen varainhankinta
Moody's Investors Service	 Aa1	Vakaat	P-1
Standard & Poor's	 AA+	Vakaat	A-1+

Kuntarahoituksen luottoluokitukset vastaavat Suomen valtion luottoluokituksia.

Kuntarahoituksen luottoluokitukset eivät ole muuttuneet tilikauden aikana. Kuntarahoituksen varainhankinnan takaavalla Kuntien takauskeskuksella on vastaavat luottoluokitukset.

Vakavaraisuus

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

- Omat varat (miljoonaa euroa)
- CET1-vakavaraisuus, %
- Kokonaisvakavaraisuus, %

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

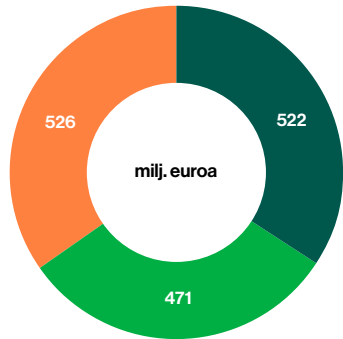
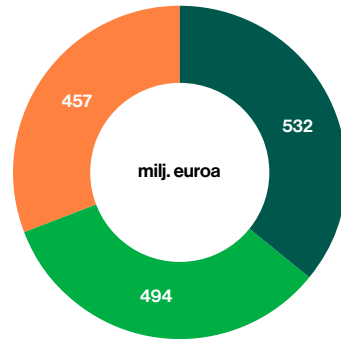
Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuus on erittäin vahva. CET1-vakavaraisuus oli 97,6 % (95,0 %), mikä vastaa myös Tier 1- ja kokonaisvakavaraisuutta joulukuun 2022 lopussa (118,4 %), sillä konsernilla oli vain ydinpääomaa tilikauden lopussa. Kokonaisvakavaraisuuden laskuun vaikutti huhtikuussa 2022 toteutettu AT1-pääomalainan takaisinmaksu, mikä heikensi kokonaisvakavaraisuutta vuoden lopun tilanteessa 23,0 %-yksikköä. CET1-vakavaraisuus on yli seitsemänkertainen verrattuna kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen vaaditut pääomapuskurit huomioiden.

Vakavaraisuus

OMAT VARAT, KONSERNI (1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	1546 129	1464 442
Vähennykset ydinpääomasta	-64 519	-56 172
Ydinpääoma (CET1)	1481 610	1408 270
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	347 454
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	347 454
Ensisijainen pääoma (T1)	1481 610	1755 723
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1481 610	1755 723

Kuntarahoitus-konsernin ydinpääoma (CET1) oli vuoden 2022 lopussa 1 482 miljoonaa euroa (1 408 miljoonaa euroa). Tilikauden lopussa konsernilla ei ollut enää ensisijaiseen lisäpääomaan luettavia eriä, minkä johdosta ensisijainen pääoma oli yhtä suuri kuin ydinpääoma eli 1 482 miljoonaa euroa (1 756 miljoonaa euroa). AT1-pääomalainan takaisinmaksu pienensi ensisijaista pääomaa 347 miljoonalla eurolla. Toissijaista pääomaa ei ollut, ja omat varat olivat yhteensä 1 482 miljoonaa euroa (1 756 miljoonaa euroa).

Ydinpääomaan sisältyy tilikauden voitto, sillä tilikauden tulos on ollut tilintarkastuksen kohteena, ja näin ollen jakson voitto voidaan lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella.

**Kokonaisriskin määrä 12/2022
yhteensä 1 518 milj. euroa****Kokonaisriskin määrä 12/2021
yhteensä 1 482 milj. euroa**

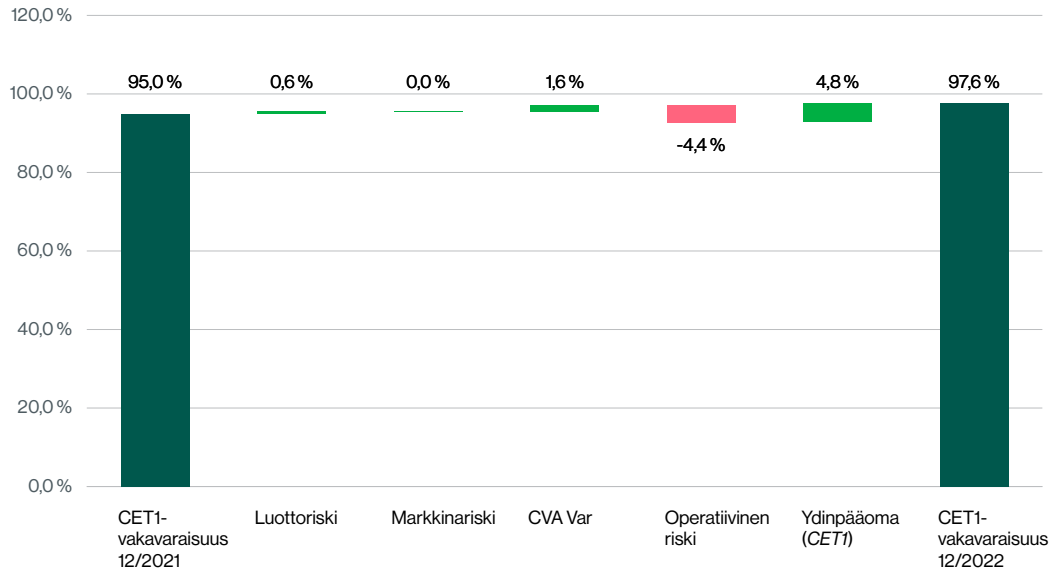
- Luotto- ja vastapuoliriski
- Vastuun arvonokaisuriski
- Operatiivinen riski

Konsernin riskipainotetut saamiset kasvoivat 2,4 % vuoden 2021 lopusta ollen 1 518 miljoonaa euroa tilikauden lopussa (1 482 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan luotto- ja vastapuoliriskin riskipainotetut saamiset laskivat 10 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Markkinariskille ei ollut pääomavaadetta tilikauden lopussa eikä vertailuvuonna, sillä valuuttapositio oli alle 2 % omista varoista, joten markkinariskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen 351 artiklan mukaisesti. Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR) laski 471 miljoonaan euroon (494 miljoonaa euroa). Operatiivisen riskin vasta-arvo oli 526 miljoonaa euroa (457 miljoonaa euroa). Kasvu johtui vuoden 2022 lopun tuottoindikaattorin erien kasvusta.

Vakavaraisuus

Kuntarahoitus Oyj • vuosikertomus 2022

Muutokset konsernin CET1-vakavaraisuudessa, %

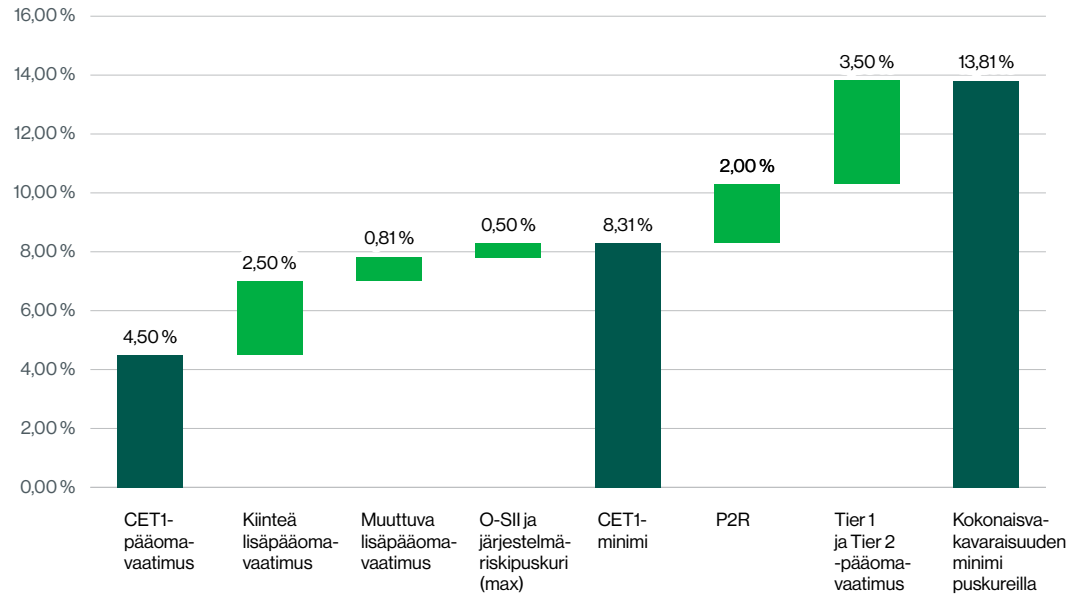
Vakavaraisuuden tarkemmat tunnusluvut sekä Kuntarahoitus-konsernin että emoyhtiön osalta on kuvattu osana tämän toimintakertomuksen liitteitä. Vakavaraisuuden hallinnan periaatteet on kuvattu konsernin tilinpäätöksen liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*. Kuntarahoitus-konserni julkistaa samanaikaisesti tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisen riskienhallintaa, vakavaraisuutta ja palkitsemista koskevia tietoja sisältävän Pilarin III -raportin, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

Vähimmäispääomavaatimus vakavaraisuudelle on 8 % ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 %. Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 % sekä muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen (*Other Systemically Important Institution, O-SII*) lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,5 %. Kesäkuun 2022 lopussa Finanssivalvonta antoi vuosittaisen päätöksensä O-SII-lisäpääomavaatimuksesta ja piti vaatimuksen ennallaan 0,5 %:ssa. Finanssivalvonta ei ole asettanut Kuntarahoitus-konsernille järjestelmäriskipuskuriin perustuvaa lisäpääomavaatimusta. Järjestelmäriskipuskuri ja O-SII-lisäpääomavaatimus ovat rinnakkaisia puskureita, joista sovelletaan suurempaa.

Vakavaraisuus

Kuntarahoitus Oyj • vuosikertomus 2022

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit, %

Joulukuussa 2022 Finanssivalvonta päätti olla asettamatta kvartaaleittain päätettävää muuttuvaa lisäpääomavaatimusta. Vastuiden maantieteellisen jakauman perusteella määrittyvä luottolaitoskohtainen lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,8 % (0,1 %), ja näin ollen CET1-vakavaraisuuden alaraja on 8,3 % (7,6 %) ja kokonaisvakavaraisuuden alaraja 11,8 % (11,1 %).

Edellä olevien lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on asettanut osana vuosittaista valvojan arviota (*Supervisory Review and Evaluation Process, SREP*) Kuntarahoitus-konsernille 2,0 % lisäpääomavaatimuksen (*Pillar 2 Requirement, P2R*). Lisäpääomavaatimus supistui EKP:n SREP-päätöksellä tilikauden aikana 0,25 %-yksikköä aiemmasta. Kun huomioidaan lisäpääomavaatimus, SREP:n mukaista kokonaispääomavaatimusta (*Total SREP Capital Requirement, TSCR*) kuvaava suhde oli joulukuun 2022 lopussa 10 % (10,25 %).

Kokonaispääomavaatimuksen minimitaso on 13,8 % (13,4 %) sisältäen P2R:n sekä muut lisäpääomavaatimukset.

Vakavaraisuus

Kuntarahoitus Oyj • vuosikertomus 2022

Vähimmäisomavaraisuusaste, maksuvalmiusvaatimus ja pysyvän varainhankinnan vaatimus

Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli joulukuun lopussa 11,6 % (12,8 %). Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos (*public development credit institution*), ja näin ollen voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta- ja valtioriskillä olevat luottosaatavansa. Kunta- ja valtioriskillä olevien luottosaatavien määrä oli joulukuun lopussa 31 853 miljoonaa euroa (31 568 miljoonaa euroa). Vähimmäisomavaraisuusasteen laskuun on vaikuttanut AT1-pääomalainan takaisinmaksu, joka näkyy pienempinä omina varoina. Vähimmäistaso vähimmäisomavaraisuusasteelle on 3 %.

Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli joulukuun lopussa 256,7 % (334,9 %). Maksuvalmiusvaatimuksen vähimmäistaso on 100 %.

Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli joulukuun lopussa 120,3 % (123,6 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimuksen vähimmäistaso on 100 %.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Kuntarahoituksen kriisinratkaisuviranomainen on EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (*Single Resolution Board, SRB*). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on asettanut Kuntarahoitukselle sitovan omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL*),

joka on suuruudeltaan 10 % kokonaisriskin määrästä ja 3 % vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytetystä vastuuden kokonaismäärästä. MREL-vaateessa on otettu huomioon SRB:n päätös siitä, että Kuntarahoitusta koskee yksinkertaistettu kriisinratkaisustrategia.

MREL-vaade tulee voimaan 1.1.2024. Kuntarahoituksen on kuitenkin tullut täyttää 1.1.2022 alkaen täysimääräisesti lopullisen MREL-vaateen tasot, jotka ovat yhtä suuria kuin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuuden vähimmäisvaateet. Kuntarahoituksen omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen yhteismäärä ylittää moninkertaisesti Kuntarahoitukselle asetettavan vähimmäisvaatimuksen. Kuntarahoituksella ei ole tällä hetkellä tarvetta Tier 3 -instrumenttien liikkeeseenlaskulle.

Muutokset pankkisääntelyssä

Kuntarahoitus-konserni on tilikauden aikana valmistautunut Euroopan komission delegoidun asetuksen (2016/2251) implementointiin, joka koskee kahdenvälisten johdannais-sopimusten alkuvakuuden (*initial margin*) asettamista arvopaperivakuuksilla. Sääntelyn vaiheittaisen voimaantulon vuoksi alkuvakuusvaade tuli Kuntarahoitusta koskevaksi syyskuussa 2022 ja valmius alkuvakuuden asettamisesta arvopaperivakuuksilla saavutettiin syyskuun loppuun mennessä.

Vuoden 2022 aikana konserni on myös panostanut ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien riskien julkistamiseen ja valmistautunut CRR:n 449a artiklan

mukaiseen julkistamiseen näiden riskien osalta huomioiden vaatimukset Euroopan pankkiviranomaisen antamassa teknisessä standardissa (EBA/ITS/2022/01). Nämä tiedot julkistetaan vuoden 2022 lopusta samanaikaisesti tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisessä Pilari III -raportissa, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Euroopan komissio julkisti lokakuun 2021 lopussa esityksensä lopullisten Basel III -pankkisääntelystandardien toimeenpanemisesta EU:ssa (ns. *CRR III*). Uudistus vaikuttaa pankkien vakavaraisuuslaskentaan, erityisesti luotto-, markkina- ja operatiivisen riskin laskentaan, vastuun arvonokaisurisktiin, vähimmäisomavaraisuusasteen laskentaan sekä tuo uuden riskipainolattian (*output floor*). Kuntarahoitus-konsernin liiketoimintamalli perustuu vain nollariskiluokituksen saavaan luotonantoon, eikä tähän ole tulossa muutoksia Basel III -paketin toimeenpanossa. Uudistus tulee kuitenkin vaikuttamaan Kuntarahoitus-konsernin laskentamenetelmiin ja raportointiin. Vaikutusarviot muutoksista tulevat tarkentumaan tulevina vuosina, kun konserni valmistautuu CRR III -sääntelyn voimaantuloon.

Marraskuussa 2022 Euroopan parlamentti on hyväksynyt Euroopan komission huhtikuussa 2021 ehdottaman yritysten kestävä kehitysraportointidirektiivin (*Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD*). Kuntarahoitus-konserni valmistautuu seuraavina vuosina CSRD:n mukaisen kestävyysraportoinnin aloittamiseen tilikaudella 2025.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Kuntarahoituksen perustehtävänä on varmistaa rajatun, julkista tehtävää hoitavan asiakaskuntansa rahoituksen saatavuus ja edullisuus kaikissa markkinaolosuhteissa. Tämä perustehtävä edellyttää, että Kuntarahoituksen pääomien määrä ja laatu sekä maksuvalmius ylittävät aina tiukimmatkin viranomaisvaatimukset ja mahdollistavat siten normaalin liiketoiminnan harjoittamisen myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Kuntarahoitus suhtautuu riskinottoon hyvin maltillisesti sekä ylläpitää vahvaa määrällistä ja laadullista riskinkantokykyä.

Poikkeuksellisen liiketoimintamallin johdosta konsernin kaikkein tiukin sääntelyyn perustuva pääomavaade on useimmista luottolaitoksista poiketen vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*). Vähimmäisomavaraisuusaste on luottolaitossääntelyssä (*CRR*) määritelty, vakavaraisuus-tunnuslukuja täydentävä tunnusluku. Sen tavoitteena on

estää luottolaitosten liiallinen velkaantuminen. Tunnusluku lasketaan vakavaraisuussäännösten mukaisen ensisijaisen pääoman sekä taseen varojen ja sääntelyssä tarkemmin kuvatulla tavalla määriteltyjen taseen ulkopuolisten erien suhteena. Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen ((EU) 2019/876) mukainen julkinen kehitysluottolaitos. Tämän johdosta se voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta- ja valtoriskillä olevat luottosaatavansa. Vähennyksen jälkeen merkittävimmin Kuntarahoituksen vähimmäisomavaraisuuden tasoon vaikuttaa yhtiön maksuvalmiutta turvaavan likviditeettisalkun koko.

Kuntarahoituksen tavoitteena on, että konsernin ydinpääoman (*CET1*) määrä ylittää aina vähimmäisomavaraisuusasteen vähimmäistavoitteen, joka muodostuu sääntelyn vähimmäisvaatimuksen (3 %) sekä johdon asettamien pääomapuskurien (4 %) yhteismäärästä (7 %). Johdon

pääomapuskureilla konserni varautuu epäedullisesti pääoma-asemaan vaikuttaviin tapahtumiin ja muutoksiin, jotka voivat olla realisoituneita liiketoimintariskejä tai pääoma-asema heikentäviä sääntelyn muutoksia. Liiketoimintariskeihin kohdistuva pääomavaade perustuu ankaraan stressitestiin. Merkittävä osa edellä mainitusta liiketoimintarisalien pääomavaateesta aiheutuu realisoitumattomista käyvän arvonn muutoksista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Vuoden 2022 lopussa konsernin vähimmäisomavaraisuusaste ydinpääomilla oli 11,6 %. Vähimmäispääomatavoitteen ylittävät pääomat kattavat likviditeetin määrän muutosten aiheuttamaa pääomavaateen heilahteluja sekä turvaavat liiketoiminnan jatkuvuutta ja osingonmaksukykyä.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Huomioiden, että Kuntarahoituksen tavoitteena julkisena kehitysluottolaitoksena ei ole yhtiön tuloksen maksimointi, konserni tavoittelee tulosta, joka turvaa pitkällä aikavälillä konsernin kyvyn perustehtävän toteuttamisen. Konsernin tavoitteena on saavuttaa vähintään tulos, joka on riittävä kattamaan liiketoiminnan kasvun aiheuttaman pääoma-vaateen kasvun sekä tyydyttämään omistajien pitkän aikavälin tuotto-odotuksen. Kuntarahoitus pyrkii pitkän aikavälin hinnoittelulla ja muilla toimenpiteillä mahdollisimman suureen asiakashyötyyn huomioiden samalla myös toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja omistajien tuotto-odotukset.

Kuntarahoituksen hallitus on tehnyt yhtiökokoukselle ehdotuksen osinkopolitiikasta. Ehdotus julkaistaan kokonaisuudessaan yhtiökokouksutsun liitteenä. Ehdotetun osinkopolitiikan mukaan vahvan pääoma-aseman mahdollistamana Kuntarahoituksen tavoitteena olisi maksaa osinkoa 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Osingonjako ei kuitenkaan saisi vaarantaa Kuntarahoituksen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta eikä kykyä selvitä sitoumuksistaan.

Voitonjakoesitystä valmisteltaessa ja itse voitonjakopäätöstä tehtäessä olisi otettava kattavasti huomioon konsernin pääoma-asemaan vaikuttavia tekijöitä, kuten:

- toimintaympäristöön ja sääntelyyn liittyvät epävarmuudet ja muutokset
- arviot konsernin taloudellisesta tilanteesta tulevaisuudessa
- konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius
- riskiasemassa tapahtuneet muutokset
- omiin varoihin vaikuttaneet realisoitumattomat käyvän arvon muutokset
- arviot likviditeetin määrän kehityksestä
- valvojien ja luottoluokittajien näkemykset
- mahdollisten AT1-lainojen tulokseen kirjaamattomat korot.

Riskienhallinta

Kuntarahoituksen liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan konsernin riskiaseman säilyminen emoyhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa. Konserni soveltaa riskienhallinnassaan konsernivaivaisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että Kuntarahoituksen hyvää luottoluokitusta ei vaaranneta.

Kuntarahoitus-konsernin toiminnan merkittävät riskit ovat luotto- ja vastapuoliriski, markkinariski ja likviditeettiriski. Kaikkeen liiketoimintaan liittyvät olennaisesti myös strategiset riskit, yritys vastuuriskit, kuten ilmasto- ja ympäristöriskit, sekä operatiiviset riskit mukaan lukien compliance-riskit.

Konsernin riskit on kuvattu tarkemmin osana konsernitilinpäätöstä liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*. Kuntarahoitus-konserni julkistaa samanaikaisesti tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisen riskienhallintaa, vakavaraisuutta ja palkitsemista koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanniksi.

Konsernin riskiasema

Konsernin riskinottohalukkuudessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2022 aikana, ja konserni on pysynyt hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa. Ukrainassa käytävän Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset konsernin taloudelliseen asemaan tai toiminnan tulokseen ovat olleet vähäiset. Markkinaturbulenssista huolimatta konsernin varainhankinta on toiminut tilikauden aikana normaalisti. Sodan ja inflaatio-odotusten aiheuttaman epävarmuuden johdosta konserni on kuitenkin varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempia likviditeettipuskureita. Sota vaikuttaa Kuntarahoitus-konsernin riskeihin välillisesti pääosin yleisen markkinatilanteen kautta. Vaikutuksia voisi myös tulla esimerkiksi Kuntarahoitus-konserniin kohdistuvista kyberhyökkäyksistä, joihin on kuitenkin varauduttu huolellisesti.

Ulkoisten olosuhteiden muutoksista huolimatta Kuntarahoitus-konsernin toiminnan riskiasema on säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Tilikauden aikana rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttivat tavanomaista tulosvolatiliteettia. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus altistuu luottoriskille osana konsernin liiketoimintaa. Asiakaskunnan luonteen vuoksi luottoriskit ovat vähäisiä. Kuntarahoituksen luottoriskit syntyvät lähes yksinomaan asiakasrahoituksesta sekä likviditeetti- ja johdannaissalkun saamisista. Kuntarahoitus tarjoaa asiakkaidensa korkoriskipositioiden suojaamiseen myös johdannaissopimuksia, jotka katetaan vastakkaisilla sopimuksilla markkinoilta. Konserni käyttää johdannaisia vain markkinariskeitä suojautumiseen.

Riskienhallinta

Huomioiden luottoriskin vähentämistekniikat (kiinteistö-
vakuudet ja saadut takaukset) ja CRR:n artiklan 400 mukaiset
vapautukset liittyen suurten asiakasriskien laskentaan
Kuntarahoitus-konsernille ei synny sääntelyn tarkoittamaa
asiakasriskiä asiakkaidensa rahoituksessa, eikä näin ollen
yhdenkään asiakkaan asiakasriski ylitä 10 % omista varoista.
Tilikauden tulokseen kirjattujen odotettavissa olevien
luottotappioiden määrä oli 0,1 miljoonaa euroa (-0,1 miljoonaa
euroa). Myönnettyjen lainanhoitojoustojen määrä vuoden
2022 lopussa oli 80 miljoonaa euroa (88 miljoonaa euroa).
Järjestämättömiä saamisia oli joulukuun lopussa 7 miljoonaa
euroa (128 miljoonaa euroa), joille Kuntarahoituksella on
kuntien omavelkainen takaus tai kiinteistövakuus sekä valtion
täytetakaus, eikä siten näihin saataviin odoteta liittyvän riskiä
lopullisesta luottotappiosta. Järjestämättömät saamiset olivat
0,02 % asiakasvastuista (0,4 %).

Kuntarahoituksen luottoriskiasema on säilynyt vuoden aikana
vakaana ja riskitasoltaan alhaisena. Myös tulevaisuudessa
luottoriskiaseman odotetaan pysyvän vakaana konsernin
luottoriskistrategian mukaisesti.

Markkinariskit muodostuvat korko-, valuuttakurssi- ja
muista markkina- ja hintariskeistä. Konserni suojautuu
markkinariskiltä johdannaisopimuksilla, ja niitä voidaan
tehdä ainoastaan suojaustarkoituksessa, sillä konserni ei
harjoita trading-toimintaa. Korkoriskiä syntyy pääasiassa vii-
tekorkojen korkosidonnaisuuden eroista taseen saamisten ja
velkojen välillä. Korkoriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti.
Tuloriskin laskennassa käytetään kahdeksaa eri skenaariota,
joista epäedullisin tulema otetaan huomioon korkoriskin seu-
rannassa. Yhden vuoden tuloriski oli joulukuun lopussa -25
miljoonaa euroa, jolloin epäedullisin skenaario oli korkokäyrän
-200 korkopisteen lasku (vuoden 2021 lopussa epäedullisin
skenaario oli korkokäyrän 50 korkopisteen nousu, 0 mil-
joonaa euroa). Myös taseen nykyarvon korkoherkkyyden
laskennassa käytetään useita eri skenaarioita, joista huomi-
oidaan epäedullisin tulema. Epäedullisin skenaario joulukuun
lopussa oli korkokäyrän 200 korkopisteen nousu, jolloin
korkoherkkyys oli -34 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa
epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 50 korkopisteen
nousu, -13 miljoonaa euroa).

Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdan-
naisopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja
sijoitukset euromääräiseksi. Konsernin kaikki asiakasrahoitus
on euromääräistä. Konsernilla ei ole merkittäviä avoimia va-
luuttapositioita. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen
vakuushallinnan seurauksena voi kuitenkin syntyä väliaikai-
sesti vähäistä valuuttakurssiriskiä. Tätä valuuttakurssiriskiä
seurataan ja suojataan aktiivisesti. Myös muilta markkina- ja
hintariskeiltä suojaudutaan johdannaisopimuksilla.

Konserni on myös tunnistanut arvostusriskin olennaiseksi
liiketoimintansa riskiksi. Tilikauden aikana rahoitusinstru-
menttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset
aiheuttavat konsernille tavanomaista tulosvolatiliteettia. Rea-
lisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet
etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla ta-
pahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskilisten muutokset.
Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää
volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos-
ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konsernin markkinariski on edelleen säilynyt
vakaana huolimatta markkinaturbulenssista.

Riskienhallinta

Kuntarahoitus hallitsee jälleärahoitusriskiä rajoittamalla rahoitusvarojen ja -velkojen välistä keskimaturiteettia. Lisäksi maksuvalmiusriskiä rajoitetaan käytettävissä olevan lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyuden limiitillä. Likviditeetin riittävyys -tunnusluvun laskentamenetelmää on kehitetty vuoden 2022 aikana, ja uuden menetelmän mukainen tunnusluku oli joulukuun lopussa 15 kuukautta (15 kuukautta). Kuntarahoitus-konsernin maksuvalmius on hyvä. Maksuvalmiusvaatimus (*LCR*) oli vuoden lopussa 256,7 % (334,9 %). Pitkäaikaisen rahoituksen saatavuutta seurataan pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (*NSFR*), ja se oli vuoden lopussa 120,3 % (123,6 %). Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvällä tasolla koko vuoden aikana ja tammi–joulukuussa 2022 pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 8 827 miljoonaa euroa (9 395 miljoonaa euroa).

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan maltillisella tasolla. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita vuoden 2022 aikana. Konsernin toimintatavat ovat etätyökäytäntöineen muuttuneet, mutta liiketoiminta on jatkunut normaalisti.

Yritysvastuuriskit voidaan jakaa ilmasto- ja ympäristöriskeihin, yhteiskunnallisiin riskeihin sekä hallintotapaan liittyviin riskeihin (*ESG-riskit*). Yritysvastuuriskeissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden aikana. Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan konsernilla ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia tai hallintotapaan liittyviä riskejä. Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan myöskään ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille ei toteudu lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ilmasto- ja ympäristöriskeillä voi kuitenkin olla kielteinen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen. Konserni on vuoden 2022 aikana panostanut voimakkaasti ilmasto- ja ympäristöriskien hallintaan liittyvän riskienhallintakehikon rakentamiseen sääntelyvaatimusten ja EKP:lta saadun palautteen mukaisesti. Tämä kehitystyö jatkuu myös vuosien 2023–2024 aikana.

Kuntarahoitus-konserni osallistui ensimmäisellä vuosipuolikkaalla 2022 EKP:n ilmastostressitestiin, jonka tulokset julkistettiin heinäkuussa. Tulosten mukaan Kuntarahoituksen liiketoiminnan potentiaalinen altistuminen ilmastomuutoksen aiheuttamille siirtymäriskeille on keskimäärin alhaisempi verrattuna kaikkiin ilmastostressitestiin osallistuneisiin pankkeihin. Konserni on tilikauden 2022 aikana kehittänyt edelleen ESG-riskienhallintaa ja julkistaa myös ESG-riskeihin liittyviä tietoja tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisessä Pilar III -raportissa, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä. [K](#)

Hallinnointikäytäntö

Kuntarahoitus noudattaa yhtiölainsäädännön lisäksi luottolaitostoinnasta annetun lain vaatimuksia ja viranomaisohjeita hallinnon järjestämisestä. Hallintoon liittyvät käytännöt on kuvattu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Kuntarahoitus-konserni julkistaa vuosikertomuksen julkistamisen aikaan verkkosivuillaan toimintakertomuksesta erillisen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7§:n mukaisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästänsä sisältäen kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Selvitys pitää sisällään myös luottolaitostoinnasta annetun lain edellyttämät kuvaukset hallinnosta sekä tiedot siitä, miten Kuntarahoitus noudattaa pörssiyhtiöitä koskeavaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koodi koskee suomalaisia pörssiyhtiöitä eli niitä yhtiöitä, joiden osakkeet ovat listattuina Helsingin pörssissä. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kyseistä koodia suoraan.

Konsernirakenne

Kuntarahoitus-konsernin muodostavat Kuntarahoitus Oyj (Kuntarahoitus) sekä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oyj (Inspira). Kuntarahoitus omistaa Inspiran täysimääräisesti. Tilikauden aikana konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia.

Yhtiökokous

Kuntarahoituksen varsinainen yhtiökokous pidettiin 24.3.2022. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2021 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että osinkoa jaetaan 1,03 euroa osakkeelta, yhteensä 40 235 711,94 euroa. Yhtiön taseen 31.12.2021 mukaan voitonjakokelpoiset varat olivat 267 949 619,07 euroa.

Varsinainen yhtiökokous päätti omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että toimikaudella 2022–2023 hallituksen jäsenten lukumäärä on kahdeksan sekä nimitti hallituksen jäsenet toimikaudelle 2022–2023 (vuoden 2022 varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavan varsinaisen

yhtiökokouksen päättämiseen asti). Yhtiökokous vahvisti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavien palkkioiden määrät.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin hallituksen ehdotuksen ja suostumuksensa mukaisesti tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Tiia Kataja. Hän toimi myös edellisellä tilikaudella päävastuullisena tilintarkastajana.

Yhtiökokous päätti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksesta, että omistajien nimitysvaliokunnan kokoonpanoa täydennetään viidennellä, kuntasektoria edustavalla jäsenellä. Kolme suurinta osakkeenomistajaa eli Keva, Suomen valtio ja Helsingin kaupunki sekä Suomen Kuntaliitto ry ovat kukin nimittäneet yhden jäsenen nimitysvaliokuntaan. Viidennen jäsenen nimittämiseen ovat oikeutettuja kolmen suurimman omistajan jälkeen seuraavat viisi omistajaa yhdessä.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset ovat luettavissa Kuntarahoituksen verkkosivuilla olevasta yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Hallinnointikäytäntö

Hallitus

Omistajien nimitysvaliokunta teki ehdotuksen 24.3.2022 järjestetylle yhtiökokoukselle yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä toimikaudelle, joka alkoi vuoden 2022 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt: Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Vivi Marttila, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell ja Leena Vainiomäki. Kuntarahoituksen hallitus valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksesta puheenjohtajaksi Kari Laukkasen ja varapuheenjohtajaksi Maaria Erikssonin.

Kuntarahoituksella on sääntelyn edellyttämät, hallituksen perustamat tarkastus-, riski- ja palkitsemisvaliokunnat, jotka toimivat hallitusta avustavina ja valmistelevina toimieliminä. Tarkastusvaliokuntaan hallitus valitsi Markku Kopsen puheenjohtajaksi sekä Vivi Marttilan, Minna Smedstenin ja Denis Strandellin jäseniksi. Riskivaliokuntaan hallitus valitsi Leena Vainiomäen puheenjohtajaksi sekä Maaria Erikssonin, Kari Laukkasen ja Tuomo Mäkisen jäseniksi. Palkitsemisvaliokuntaan hallitus valitsi Kari Laukkasen puheenjohtajaksi sekä Leena Vainiomäen ja Maaria Erikssonin jäseniksi.

Vuoden 2021 varsinaisesta yhtiökokouksesta vuoden 2022 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenet: Kari Laukkanen (puheenjohtaja), Maaria Eriksson (varapuheenjohtaja), Markku Koponen, Vivi Marttila, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell, Leena Vainiomäki ja Kimmo Viertola. Kimmo Viertola ei ollut enää käytettävissä hallitukseen maaliskuussa 2022 alkaneelle kaudelle.

Hallituksen ja sen valiokuntien toimintaa on selostettu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Henkilöstö

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli joulukuun 2022 lopussa 175 henkilöä (164), joista emoyhtiössä 165 henkilöä (153). Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat koko konsernissa 15,5 miljoonaa euroa (14,6 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Esa Kallio ja toimitusjohtajan sijaisena johtaja Mari Tyster. Lisäksi Kuntarahoituksen johtoryhmään kuuluvat johtajat Aku Dunderfelt, Toni Heikkilä, Joakim Holmström, Harri Luhtala, Minna Piitulainen ja Juha Volotinen.

Palkat ja palkitseminen

Kuntarahoitus-konsernin johdon ja henkilöstön palkkiot muodostuvat kiinteästä palkkiosta (peruspalkka ja luontoisedut) ja muuttuvasta palkitsemisesta palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaan. Palkitsemisjärjestelmän periaatteet vahvistaa emoyhtiön hallitus, ja ne arvioidaan vuosittain. Palkitsemisjärjestelmiin ja palkkioihin liittyvässä työssä hallitusta avustaa hallituksen palkitsemisvaliokunta. Lisätietoja palkoista ja palkitsemisesta on konsernitilinpäätöksen liitteessä *44 Palkat ja palkitseminen*. Kuntarahoitus-konserni julkistaa vuosikertomuksen julkistamisen yhteydessä tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisen riskienhallintaa, vakavaraisuutta ja palkitsemista koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanniksi.

Sisäinen tarkastus

Kuntarahoitus-konsernin sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu valvoa konsernin taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on varmistaa, että Kuntarahoitus-konsernilla on toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt toimintatavat ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää. **K**

Osakepääoma ja omistajat

Tilikauden 2022 lopussa Kuntarahoituksen maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 43 008 044,20 euroa ja osakkeiden lukumäärä on 39 063 798. Yhtiössä on käytössä kaksi osakesarjaa (A- ja B-osakesarjat), joilla on yhtäläiset ääni- ja osinko-oikeudet. Jokainen osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen.

Vuoden 2022 päättyessä Kuntarahoituksella oli 276 osakkeenomistajaa (276).

10 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.12.2022

	kpl	%-osuus
1. Keva	11 975 550	30,7%
2. Suomen valtio	6 250 000	16,0%
3. Helsingin kaupunki	4 066 525	10,4%
4. Espoon kaupunki	1 547 884	4,0%
5. VAV Asunnot Oy (Vantaan kaupunki)	963 048	2,5%
6. Tampereen kaupunki	919 027	2,4%
7. Oulun kaupunki	903 125	2,3%
8. Turun kaupunki	763 829	2,0%
9. Kuopion kaupunki	592 028	1,5%
10. Lahden kaupunki	537 926	1,4%

Taulukossa esitetyt osakemäärät eivät sisällä näiden osakkeenomistajien konserniyhtiöiden mahdollisesti omistamia osakkeita.

Kuntarahoituksen tiedon mukaan suurimpien osakkeenomistajien omistuksissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden aikana.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Kuntarahoituksen hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti konsernin taloudelliseen asemaan tilikauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Näkymät vuodelle 2023

Näkymät vuodelle 2023

Suhdannenäkymä on kaikilla päätalosalueilla selvästi heikentynyt. USA:ssa kasvun hidastumisen suurin syy on nopeasti kiristynvä rahapolitiikka, euroalueella energia- ja elinkustannuskriisi. Kiinassa kasvuodotuksia puolestaan painavat maan koronatilanne sekä kiinteistösektorin ongelmat. Euroalueen odotetaan ajautuvan taantumaa alkuvuodesta 2023. Koska yritykset ovat sopeutuneet energian niukkuuteen ennakoitua nopeammin ja kotitaloussektorilla on yhä jonkin verran jäljellä pandemian aikana kertyneitä ylimääräisiä säästöjä, taloustaantumaa arvioidaan jäävän suhteellisen lieväksi ja lyhytkestoiseksi.

Inflaatio on edelleen kansainvälisen makrotalouden suurin ongelma. Kuluttajahintojen voimakas nousuvauhti oletettavasti rauhoittuu talvikuukausien aikana, mutta inflaation aleneminen keskuspankkien tavoitetasolle voi viedä parikin vuotta. Koronnostot todennäköisesti jatkuvat ainakin vuoden 2023 alkupuoliskon ajan ja muut rahapolitiikan kiristystoimet vielä selvästi tätäkin pidempään. Yhdysvalloissa keskuspankkikoron ennakoidaan nousevan 5 %:n tuntumaan ja euroalueella yli 3 %:iin.

Reaalisen ansiotason merkittävä aleneminen sekä yritysten investointihalujen väheneminen ovat painamassa myös Suomen talouden lievään taantumaa. Toimialoista erityisesti vähittäiskaupan ja rakentamisen näkymät ovat heikentyneet. Talouden yleinen epävarmuus ja nouseva korkotaso ovat asuntomarkkinoiden kannalta hankala yhdistelmä. Rakennuslupien kehitys ennakoi asuinrakentamisen supistuvan selvästi vuonna 2023.

On odotettavissa, että taloussuhdanteen jäähtyminen välittyy lopulta myös työmarkkinoille: työllisyyden kasvu pysähtyy, ja työttömyysaste kääntyy maltilliseen nousuun. Monilla aloilla työvoimapula on kuitenkin niin suurta, ettei voimakasta työttömyyden kasvua ole näköpiirissä.

Julkinen talous pysyy lähivuodet huomattavan alijäämäisenä. Uusien menopaineiden vuoksi erityisesti valtionhallinto velkaantuu selvästi enemmän kuin vielä jokin aika sitten arvioitiin. Sen sijaan kuntataloudessa vuodesta 2023 on tulossa ennätysellisen vahva. Sote-uudistuksen vero-leikkaukset näkyvät täysimääräisesti kuntien verokertymissä

vasta vuonna 2024, mutta sotemenot kuitenkin poistuvat heti vuoden 2023 alusta. Verohyödyn ansiosta kuntatalouden rahoitusaseman on arvioitu olevan vuonna 2023 yli miljardi euroa ylijäämäinen. Kuntatalouden suurimpia epävarmuustekijöitä ovat yleistaloudellinen kehitys ja energiakriisi sekä uusien tehtävien, esimerkiksi työllisyyskokeilun ja oppivelvollisuuden pidennyksen todelliset kustannukset.

Edellä kuvatut seikat huomioon ottaen Kuntarahoitus arvioi konsernin liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen kuin vuotta aiemmin. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliiteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta.

Tässä esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön ja toiminnan kehityksestä.

Hallituksen ehdotus taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonjaosta päättämisestä

Hallituksen ehdotus taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonjaosta päättämisestä

Kuntarahoitus Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 365 774 616,34 euroa, josta tilikauden voitto on 138 060 709,21 euroa.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2022 vahvistettavan taseen perusteella jaetaan osinkoa 1,73 euroa osakkeelta, yhteensä 67 580 370,54 euroa.

Kuntarahoituksen tilikauden tulos oli erittäin hyvä. Hallitus pitää perusteltuna ehdotuksen mukaisen osingon jakamista. Kuntarahoitus ylittää merkittävästi kaikki yhtiölle asetetut vaka-varaisuusvaatimukset. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen arvion mukaan vaaranna pääomavaateiden täyttämistä tai yhtiön maksuvalmiutta tai ole ristiriidassa Kuntarahoitusta velvoittavan lainsäädännön kanssa.

Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on merkittynä yhtiön osakasluetteloon 4.4.2023. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan 13.4.2023.

Konsernin kehitys

Konsernin kehitys

	1-12/2022	1-12/2021	1-12/2020	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto (milj. euroa)	759	535	532	718	714
Korkokate (milj. euroa)*	241	280	254	240	236
%-osuus liikevaihdosta	31,8	52,4	47,7	33,5	33,1
Liikevoitto (milj. euroa)*	215	240	194	131	190
%-osuus liikevaihdosta	28,3	44,8	36,5	18,3	26,6
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset (milj. euroa)*	45	27	-3	-54	0
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	170	213	197	186	190
Kulu-tuotto-suhde*	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia*	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	4 375	3 671	5 157	3 486	3 226
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	8 827	9 395	10 966	7 385	7 436

Konsernin kehitys

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Oman pääoman tuotto (ROE), %*	9,9	10,7	9,4	6,8	10,8
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	7,8	9,6	9,6	9,6	10,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %*	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia %*	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	29 144	29 214	28 022	24 798	22 968
Varainhankinnan kokonaismäärä (milj. euroa)*	40 210	40 712	38 139	33 929	30 856
Oma pääoma (milj. euroa)	1 614	1 862	1 705	1 594	1 486
Taseen loppusumma (milj. euroa)	47 736	46 360	44 042	38 934	35 677
Kokonaislikviditeetti (milj. euroa)*	11 506	12 222	10 089	9 882	8 722
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	256,7	334,9	264,4	430,2	176,7
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	120,3	123,6	116,4	116,3	-
Omavaraisuusaste, %*	3,4	4,0	3,9	4,1	4,2
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 482	1 408	1 277	1 162	1 065
Ensisijainen pääoma (Tier 1) (milj. euroa)	1 482	1 756	1 624	1 510	1 413
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 482	1 756	1 624	1 510	1 413
CET1-vakavaraisuus, %	97,6	95,0	104,3	83,1	66,3
Tier 1-vakavaraisuus, %	97,6	118,4	132,7	107,9	88,0
Kokonaisvakavaraisuus, %	97,6	118,4	132,7	107,9	88,0
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %**	11,6	12,8	3,9	4,0	4,1
Henkilöstö	175	164	165	167	151

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

** Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos, ja näin ollen voi vähentää laskennassa vastuistaan kunta- ja valtoriskillä olevat luottosaatavansa. CRR II -asetus astui voimaan kesäkuussa 2021.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivuilla 72–79. Tässä toimintakertomuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja ellei toisin ole mainittu.

Liite 1. Tunnusluvut

Kuntarahoitus-konserni määrittelee vaihtoehtoiset tunnusluvut (*Alternative Performance Measures, APM*) tunnusluvuiksi, joita ei ole määritelty IFRS-standardeissa tai vakavaraisuussäännöksissä (*CRD/CRR*). Vaihtoehtoiset tunnusluvut parantavat vertailukelpoisuutta saman toimialan yritysten ja eri raportointikausien välillä ja tarjoavat arvokasta tietoa taloudellisten raporttien lukijoille. Vaihtoehtoiset tunnusluvut tarjoavat johdonmukaisen perustan eri kausien tulosten vertaamiseen ja konsernin suorituskyvyn arviointiin. Ne ovat myös tärkeä osa konsernin johdon asettamien operatiivisten tavoitteiden määrittämistä ja seurantaa.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut esitetään konsernin taloudellisessa raportoinnissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (*European Securities and Markets Authority, ESMA*) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamien ohjeiden mukaisesti.

VAIHTOEHTOINEN TUNNUSLUKU Miljoonaa euroa	MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
Korkokate	Korkotuotot rahoitusvaroista ja korkokulut rahoitusveloista kirjataan korkokatteeseen. Konsernin liiketoiminnan tuotoista suurin osa muodostuu korkokatteesta.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Korkokulut ja vastaavat kulut	712 -471	504 -223
		Korkokate	241	280
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	IFRS 9 -standardin mukaisesti osa konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mikä lisää konsernin tulosvolatiliteettiä. Eri raportointikausien ja yritysten liiketoiminnan tuloksellisuuden vertailtavuuden parantamiseksi on usein tarpeen raportoida konsernin tulosta ja siihen liittyviä tunnuslukuja ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.	Arvopaperikaupan nettotuotot, realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Suojauslaskennan nettotulos	8 36	22 5
		Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	45	27
Liikevoitto	Liikevoitto kuvaa konsernin liiketoiminnan tulosta ennen veroja.	Liikevoitto	215	240
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan ansaintakykyä.	Liikevoitto - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	215 45	240 27
		Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	170	213
Tuotot	Tuotot kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jakajana käytettyä (palkkiokuluilla oikaistua) erää, joka kuvaa konsernin kaikkia tuottoja ml. korkokate.	Korkokate Palkkiotuotot Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Suojauslaskennan nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	241 2 8 0 36 0	280 2 24 - 5 0
		Tuotot	288	311

VAIHTOEHTOINEN TUNNUSLUKU Miljoonaa euroa	MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvastaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan tuottoja, joista merkittävin on korkokate.	Tuotot - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	288 45	311 27
		Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	243	285
Muut tuotot	Muut tuotot pitävät sisällään kaikki konsernin muutot tuotot, pl. korkokate sekä realisoitumattomat käyvän arvon muutokset.	Palkkiotuotot Arvopaperikaupan nettotuotot, realisoituneet Valuuttatoiminnan nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	2 0 0 0 0	2 1 1 - 0
		Muut tuotot	2	4
Kulut	Kulut kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jaettavana (pl. palkkiokulut) käytettyä erää, joka kuvaa konsernin kaikkia liiketoiminnan kuluja.	Palkkiokulut Hallintokulut Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä Liiketoiminnan muut kulut	6 37 10 20	5 35 16 16
		Kulut	73	72
Kulut ilman kertaluonteista erää	Kulut ilman kertaluonteista erää kuvastaa aiempiin raportointikausiin vertailukelpoista kulujen määrää.	Kulut - Kertaluonteinen keskeytetystä järjestelmähankkeesta kirjattu kulu	73 -5	72 -10
		Kulut ilman kertaluonteista erää	69	61
Kulu-tuottosuhte	Kulu-tuottosuhte on rahoitustoimialalla vakiintunut tunnusluku kulujen ja tuottojen välisen suhteen arvioimiseksi. Suhdeluku antaa sijoittajille vertailukelpoisen kuvan konsernin toiminnan kustannustehokkuudesta.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot)	68 283	66 306
		Kulu-tuottosuhte	0,2	0,2

VAIHTOEHTOINEN

TUNNUSLUKU

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

1.1.–31.12.2022

1.1.–31.12.2021

Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia antaa kulu-tuottosuhdetta tarkemman kuvan konsernin operatiivisesta tehokkuudesta, koska se ei huomioi realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta kulu-tuottosuhteeseen. Tunnusluku parantaa vertailukelpoisuutta eri raportointikausien ja yritysten välillä.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ (Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot) - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset)	68 283 45	66 306 27
		Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	0,3	0,2
Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen	Tunnusluku kuvaa kauden realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta konsernin laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen.	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, tulosvaikutteiset Tulosvaikutteisesti kirjatut verot realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos verojen jälkeen Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos verojen jälkeen Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista verojen jälkeen	45 -9 0 -12 -5	27 -5 0 -2 -1
		Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen	19	19
Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (<i>KPI</i>). Tunnusluku sisältää kauden aikaisen uuden nostetun antolainauksen ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia sekä uuden leasingrahoituksen määrän ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.	Uusi luotonanto Uusi leasingrahoitus	4 074 301	3 275 396
		Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus	4 375	3 671
Pitkäaikainen uusi varainhankinta	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan aktiivisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (<i>KPI</i>). Tunnusluku sisältää yli vuoden mittaisen kauden aikana tehdyn uuden varainhankinnan ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.	Pitkäaikainen uusi varainhankinta	8 827	9 395

VAIHTOEHTOINEN

TUNNUSLUKU

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

31.12.2022

31.12.2021

Oman pääoman tuotto (ROE), %	ROE mittaa konsernin pääoman käytön tehokkuutta. Tunnuslukua käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	215 -43 1738	240 -48 1783
Oman pääoman tuotto (ROE), %			9,9 %	10,7 %
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Konsernin käyttämä strateginen mittari. Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten pois lukeminen parantaa ROEn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	170 -34 1738	213 -43 1783
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %			7,8 %	9,6 %
Koko pääoman tuotto (ROA), %	ROA mittaa konsernin investointien tehokkuutta. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	215 -43 47 048	240 -48 45 201
Koko pääoman tuotto (ROA), %			0,4 %	0,4 %
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten pois lukeminen parantaa ROAn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	170 -34 47 048	213 -43 45 201
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %			0,3 %	0,4 %
Omavaraisuusaste, %	Omavaraisuusaste on vakavaraisuussuhdetta kuvaava tunnusluku, joka mittaa oman pääoman rahoittamaa varojen määrää. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten välistä vertailtavuutta.	(Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus ÷ Taseen loppusumma) x100	1614 47 736	1862 46 360
Omavaraisuusaste, %			3,4 %	4,0 %
Lainakanta	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing	29 144 1303	29 214 1334
Lainakanta			27 841	27 880
Pitkäaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 144	29 214
Pitkäaikainen asiakasrahoitus			29 144	29 214

VAIHTOEHTOINEN

TUNNUSLUKU

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

31.12.2022

31.12.2021

Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI), jossa realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on haluttu eliminoida, jotta varsinaiset asiakasrahoituksessa tapahtuneet muutokset käyvät ilmi tunnusluvusta.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	29 144 1 516	29 214 -151
		Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	30 660	29 063
Lyhytaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).	Saamistodistukset, kuntatodistukset ja kuntayritystodistukset	1 457	1 089
		Lyhytaikainen asiakasrahoitus	1 457	1 089
Varainhankinnan kokonaismäärä	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).	Velat luottolaitoksille Velat yleisölle ja julkisyhteisöille Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 333 2 530 35 592	2 801 3 325 35 328
		Yhteensä - Saadut lisävakuudet (CSA-vakuudet)	40 454 -244	41 453 -741
		Varainhankinnan kokonaismäärä	40 210	40 712
Pitkäaikainen varainhankinta	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).	Varainhankinnan kokonaismäärä - Lyhytaikaiset velkakirjalainat (ECP)	40 210 -4 650	40 712 -3 819
		Pitkäaikainen varainhankinta	35 560	36 893
Kokonaislikvideetti	Johdon raportoinnissa konsernin maksuvalmiuden kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).	Saamistodistukset - Lyhytaikainen asiakasrahoitus Osakkeet ja osuudet	4 787 -1 457 -	4 841 -1 089 -
		Arvopaperisijoitukset yhteensä Käteiset varat Muut talletukset	3 330 - 8 176	3 753 8 399 70
		Muut sijoitukset yhteensä	8 176	8 469
		Kokonaislikvideetti	11 506	12 222
Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan	Johdon raportoinnissa vastuullisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).	(Vastuullisten sijoitusten määrä ÷ Vihreän ja yhteiskunnallisen varainhankinnan määrä) x100	498 3 430	456 2 930
		Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan	14,5 %	15,6 %

● ● ●				
MUUT TUNNUSLUVUT	MÄÄRITELMÄ	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
Miljoonaa euroa				
Liikevaihto	Määritelty IAS 1 -standardissa. Liikevaihtoa ei esitetä konsernin tuloslaskelmassa omana eränään, minkä vuoksi konserni esittää laskentakaavan ja täsmäytyksen tunnuslukutaulukossa.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Palkkiotuotot Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Suojauslaskennan nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	712 2 8 0 36 0	504 2 24 - 5 0
		Liikevaihto	759	535
			31.12.2022	31.12.2021
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Likvidit varat ÷ (Likviditeetin ulosvirtaukset – likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa)) x100	10 882 4 240	11 564 3 453
		Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	256,7 %	334,9 %
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Pysyvän varainhankinnan erät (ASF) ÷ Pysyvää varainhankintaa edellyttävät erät (RSF)) x100	31 966 26 583	33 638 27 221
		Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	120,3 %	123,6 %
CET1-vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ydinpääoma (CET1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1 482 1 518	1 408 1 482
		CET1-vakavaraisuus, %	97,6 %	95,0 %

MUUT TUNNUSLUVUT Miljoonaa euroa	MÄÄRITELMÄ	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	31.12.2022	31.12.2021
Tier 1 -vakavaraisuus, %	Määriteltä vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1482 1518	1756 1482
		Tier 1 -vakavaraisuus, %	97,6 %	118,4 %
Kokonais- vakavaraisuus, %	Määriteltä vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Omat varat yhteensä ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1482 1518	1756 1482
		Kokonaisvakavaraisuus, %	97,6 %	118,4 %
Vähimmäis- omavaraisuusaste, %	Määriteltä vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Vastuiden kokonaismäärä) x100	1482 12 779	1756 13 716
		Vähimmäisomavaraisuusaste, %	11,6 %	12,8 %

Liite 2. Konsernin vakavaraisuusasema

Taulukko 1. Vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

VÄHIMMÄISPÄÄOMAVAATIMUKSET JA PÄÄOMAPUSKURIT, % 31.12.2022	Pääomavaatimus	Kiinteä lisäpääoma- vaatimus ¹⁾	Muuttuva lisäpääoma- vaatimus ²⁾	O-SII ³⁾	Järjestelmäriski- puskuri ⁴⁾	Pääomapuskurit yhteensä	Yhteensä
Ydinpääoma (CET1)	4,50 %	2,50 %	0,81%	0,50 %	0,00 %	3,81%	8,31%
Ensisijainen pääoma (T1)	6,00 %	2,50 %	0,81%	0,50 %	0,00 %	3,81%	9,81%
Omat varat yhteensä	8,00 %	2,50 %	0,81%	0,50 %	0,00 %	3,81%	11,81%

VÄHIMMÄISPÄÄOMAVAATIMUKSET JA PÄÄOMAPUSKURIT (1 000 €) 31.12.2022	Pääomavaatimus	Kiinteä lisäpääoma- vaatimus ¹⁾	Muuttuva lisäpääoma- vaatimus ²⁾	O-SII ³⁾	Järjestelmäriski- puskuri ⁴⁾	Pääomapuskurit yhteensä	Yhteensä
Ydinpääoma (CET1)	68 312	37 951	12 320	7 590	0	57 861	126 173
Ensisijainen pääoma (T1)	91 082	37 951	12 320	7 590	0	57 861	148 943
Omat varat yhteensä	121 443	37 951	12 320	7 590	0	57 861	179 304

**VÄHIMMÄISPÄÄOMAVAATIMUKSET JA
PÄÄOMAPUSKURIT, %
31.12.2021**

	Pääomavaatimus	Kiinteä lisäpääoma- vaatimus ¹⁾	Muuttuva lisäpääoma- vaatimus ²⁾	O-SII ³⁾	Järjestelmäriski- puskuri ⁴⁾	Pääomapuskurit yhteensä	Yhteensä
Ydinpääoma (CET1)	4,50 %	2,50 %	0,15 %	0,50 %	0,00 %	3,15 %	7,65 %
Ensisijainen pääoma (T1)	6,00 %	2,50 %	0,15 %	0,50 %	0,00 %	3,15 %	9,15 %
Omat varat yhteensä	8,00 %	2,50 %	0,15 %	0,50 %	0,00 %	3,15 %	11,15 %

**VÄHIMMÄISPÄÄOMAVAATIMUKSET JA
PÄÄOMAPUSKURIT (1 000 €)
31.12.2021**

	Pääomavaatimus	Kiinteä lisäpääoma- vaatimus ¹⁾	Muuttuva lisäpääoma- vaatimus ²⁾	O-SII ³⁾	Järjestelmäriski- puskuri ⁴⁾	Pääomapuskurit yhteensä	Yhteensä
Ydinpääoma (CET1)	66 712	37 062	2 217	7 412	0	46 692	113 404
Ensisijainen pääoma (T1)	88 950	37 062	2 217	7 412	0	46 692	135 642
Omat varat yhteensä	118 600	37 062	2 217	7 412	0	46 692	165 292

- ¹⁾ Laki luottolaitostoiminnasta (610/2014) luku 10:3 § ja EU:n vakavaraisuusasetus (575/2013) ja -direktiivi (2013/36/EU). Voimassa 1.1.2015 alkaen.
- ²⁾ Laki luottolaitostoiminnasta luku (610/2014) 10:4-6 § ja EU:n vakavaraisuusasetus (575/2013) ja -direktiivi (2013/36/EU). Finanssivalvonnan johtokunta päätti 16.12.2022 (16.12.2021) olla asettamatta muuttuvaa lisäpääomavaatimusta Suomeen kohdistuville luottovastuille. Vastuiden maantieteellisen jakauman perusteella määrittyvä luottolaitoskohtainen lisäpääomavaatimus Kuntarahoitus-konsernille on 0,81 % (0,15 %).
- ³⁾ Muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus: Laki luottolaitostoiminnasta (610/2014) luku 10:8 § ja EU:n vakavaraisuusasetus (575/2013) ja -direktiivi (2013/36/EU). Lisäpääomavaatimus (O-SII) Kuntarahoitus-konsernille on 0,5 % (0,5 %). Finanssivalvonnan päätös 27.6.2022, voimassa heti.
- ⁴⁾ Laki luottolaitostoiminnasta (610/2014) luku 10:6a § ja EU:n vakavaraisuusasetus (575/2013) ja -direktiivi (2013/36/EU). Finanssivalvonta teki 6.4.2020 päätöksen rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen (*järjestelmäriskipuskuri*) poistamisesta suomalaisilta luottolaitoksilta. Päätöksen tavoitteena oli lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä edistää luottolaitosten kykyä rahoittaa taloutta. Päätös tuli voimaan välittömästi. Raportointiperiodin päättyessä Finanssivalvonta ei ole asettanut uutta järjestelmäriskipuskuria Kuntarahoitus-konsernille. Järjestelmäriskipuskuri ja O-SII-lisäpääomavaatimus ovat rinnakkaisia puskureita, joista sovelletaan suurempaa.

Edellä olevien lisäksi Euroopan keskuspankki (*EKP*) on asettanut osana vuosittaista valvojan arviota (*SREP*) Kuntarahoitus-konsernille 2 % lisäpääomavaatimuksen (*P2R*). Kun huomioidaan lisäpääomavaatimus, SREP:n mukaista kokonaispääomavaatimusta (*TSCR*) kuvaava suhde oli joulukuun 2022 lopussa 10 % (10,25 %). Kokonaispääomavaatimuksen minimitaso on 13,81 % (13,40 %) sisältäen P2R:n sekä muut lisäpääomavaatimukset.

Taulukko 2. Omat varat

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Osakepääoma	42 583	42 583
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	40 366	40 366
Kertyneet voittovarot	1 533 535	1 416 916
Käyvän arvon rahasto	-3 052	13 994
Muut rahastot	277	277
Ennakoitu voitonjako	-67 580	-40 236
Oman pääoman ehtoisen AT1-pääomalainan kertynyt korko laskennallisella verolla vähennettynä	-	-9 459
Ydinpääoma (CET1) ennen lakisääteisiä oikaisuja	1 546 129	1 464 442
Aineettomat hyödykkeet	-8 831	-12 296
Laskennalliset verosaamiset, jotka eivät synny väliaikaisten erojen seurauksena	-763	-
Omiin varoihin sovellettavista suodattimista johtuvat ydinpääoman mukautukset	-54 925	-43 876
Ydinpääoma (CET1)	1 481 610	1 408 270
Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit	-	347 454
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	347 454
Ensisijainen pääoma (T1)	1 481 610	1 755 723
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1 481 610	1 755 723

Taulukko 3. Vakavaraisuuden tunnusluvut

	31.12.2022	31.12.2021
CET1-vakavaraisuus, %	97,60	94,99
Tier 1 -vakavaraisuus, %	97,60	118,43
Kokonaisvakavaraisuus, %	97,60	118,43

Ydinpääomaan on sisällytetty tilikauden voitto, joka on ollut tilintarkastuksen kohteena, ja näin ollen tilikauden voitto voidaan lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella. Omiin varoihin sovellettavista suodattimista johtuvat ydinpääoman mukautukset koostuvat Kuntarahoituksen omasta luottoriskikorjauksesta (DVA) sekä varovaista arvostamista koskevista vaatimuksista aiheutuvista arvonoikeuksista (AVA). Lisäksi ydinpääomasta on vähennetty ennakoitu voitonjako.

Oman luottoriskin muutosta ei ole sisällytetty omiin varoihin (CRR 33 artikla).

Ensisijaiseen pääomaan luettava AT1-pääomalaina maksettiin takaisin huhtikuussa 2022. Takaisinmaksu pienensi ensijaista pääomaa 347 miljoonalla eurolla. Tarkempi kuvaus takaisinmaksetusta pääomalainasta on emoyhtiön tilinpäätöksen liitteessä 35 *Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.*

Taulukko 4. Omien varojen vähimmäisvaatimus

Luottoriskin vakavaraisuusvaateen laskentaan on käytetty luottoriskin standardimenetelmää.

Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska konsernilla ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Koska valuuttariskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki

valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euro-määräiseksi, on konsernin valuuttapositio hyvin pieni. 31.12.2022 valuuttanettopositio oli 4,8 miljoonaa euroa (1,4 miljoonaa euroa), joka on alle 2 % omista varoista. Näin ollen valuuttakurssiriskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen (575/2013) 351 artiklan mukaisesti tilikaudella eikä vertailukaudella.

Vastuun arvonokaisuriskin laskennassa ei ole huomioitu Kuntien takauskeskuksen antamia takauksia tiettyihin johdannaisvastapuoliin.

Operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade lasketaan käyttämällä perusmenetelmää.

(1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	41 727	521 592	42 524	531 547
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta	419	5 240	451	5 634
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	639	7 983	705	8 807
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	26 800	335 004	23 422	292 771
Saamiset yrityksiltä	3 297	41 210	6 038	75 471
Katetut joukkolainat	8 723	109 041	9 734	121 670
Muut erät	1 849	23 113	2 176	27 194
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	37 644	470 552	39 549	494 362
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	42 071	525 892	36 527	456 587
Yhteensä	121 443	1 518 036	118 600	1 482 496

Vastapuoliriskin omien varojen vaade on 5 640 tuhatta euroa (4 727 tuhatta euroa).

Taulukko 5. Vastuiden määrä vastuuryhmittäin**31.12.2022****(1 000 €)****VASTUURYHMÄ**

	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuiden kokonaismäärä	Vastuiden keskimääräinen arvo kaudella	Riskipainotetut saamiset
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	8 294 139	-	-	8 294 139	9 206 789	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	14 615 347	845 466	22 881	15 483 694	15 456 426	5 240
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	293 300	-	-	293 300	317 351	7 983
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	108 801	-	-	108 801	124 784	0
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	121 432	-	-	121 432	127 218	0
Saamiset laitoksilta	1 278 256	-	635 051	1 913 306	1 892 380	335 004
Saamiset yrityksiltä	5 600 553	1 618 498	89 662	7 308 714	7 621 870	41 210
Kiinteistövakuudelliset saamiset	10 874 824	-	-	10 874 824	10 570 175	0
Maksukyvyttömyystilassa olevat	7 092	-	-	7 092	79 266	0
Katetut joukkolainat	1 090 411	-	-	1 090 411	1 042 511	109 041
Muut erät	26 304	-	-	26 304	26 725	23 113
Yhteensä	42 310 459	2 463 964	747 594	45 522 018	46 465 494	521 592

31.12.2021 (1 000 €) VASTUURYHMÄ	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuiden kokonaismäärä	Vastuiden keskimääräinen arvo kaudella	Riskipainotetut saamiset
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	8 636 433	-	-	8 636 433	8 503 878	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	14 297 717	906 117	323 486	15 527 320	15 431 645	5 634
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	342 672	-	-	342 672	390 671	8 807
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	152 387	-	-	152 387	153 403	0
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	143 579	-	-	143 579	147 620	0
Saamiset laitoksilta	1 285 401	-	547 272	1 832 673	1 821 127	292 771
Saamiset yrityksiltä	6 457 680	1 682 251	279 398	8 419 329	8 544 959	75 471
Kiinteistövakuudelliset saamiset	10 208 300	-	-	10 208 300	9 837 166	0
Maksukyvyttömyystilassa olevat	130 053	4 506	-	134 559	142 628	0
Katetut joukkolainat	1 216 705	-	-	1 216 705	1 305 877	121 670
Muut erät	27 232	-	-	27 232	26 675	27 194
Yhteensä	42 898 158	2 592 873	1 150 157	46 641 188	46 305 650	531 547

Taulukko 6. Vähimmäisomavaraisuusaste**VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE, KONSERNI
(1 000 €)**

	31.12.2022	31.12.2021
Ensisijainen pääoma (T1)	1 481 610	1 755 723
Vastuut yhteensä	12 777 216	13 715 604
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	11,60	12,80

**VASTUUT, KONSERNI
(1 000 €)**

	31.12.2022	31.12.2021
Taseessa olevat vastuut (ilman johdannaisia ja aineettomia hyödykkeitä)	42 601 459	42 875 215
Johdannaisvastuut	864 243	1 181 445
Taseen ulkopuoliset vastuut	1 164 571	1 227 349
Julkisen kehitysluottolaitoksen vähennykset (edistämisloukot)	-31 853 057	-31 568 405
Yhteensä	12 777 216	13 715 604

	31.12.2022	31.12.2021
TASEESSA OLEVIENT VASTUIDEN JAKO, KONSERNI (ILMAN JOHDANNAISIA JA VÄHENNETTYJÄ VASTUITA) (1 000 €)	Vähimmäisoma- varaisuusasteen vastuiden arvot	Vähimmäisoma- varaisuusasteen vastuiden arvot
Katetut joukkolainat	1 090 411	1 216 705
Valtiovastuiksi katsotut vastuut	9 116 446	9 618 861
Aluehallinnon, kansainvälisten kehityspankkien, kansainvälisten organisaatioiden, julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten vastuut, joita ei katsota valtiovastuiksi	66 117	72 202
Laitokset	1 278 256	1 285 401
Kiinteistövakuudelliset vastuut	-	-
Yritykset	335 439	336 701
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	-	-
Muut vastuut	35 135	16 585
Yhteensä	11 921 804	12 546 455

Liite 3. Emoyhtiön vakavaraisuusasema

Taulukko 1. Omat varat

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Osakepääoma	43 008	43 008
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	40 743	40 743
Kertyneet voittovarot	1 532 647	1 404 148
Käyvän arvon rahasto	-3 052	13 994
Muut rahastot	277	277
Ennakoitu voitonjako	-67 580	-40 236
Ydinpääoma (CET1) ennen lakisääteisiä oikaisuja	1 546 042	1 461 934
Aineettomat hyödykkeet	-8 837	-12 305
Laskennalliset verosaamiset, jotka eivät synny väliaikaisten erojen seurauksena	-763	-
Omiin varoihin sovellettavista suodattimista johtuvat ydinpääoman mukautukset	-54 925	-43 876
Ydinpääoma (CET1)	1 481 518	1 405 753
Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit	-	349 878
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	349 878
Ensisijainen pääoma (T1)	1 481 518	1 755 631
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1 481 518	1 755 631

Ydinpääomaan on sisällytetty tilikauden voitto, joka on ollut tilintarkastuksen kohteena, ja näin ollen tilikauden voitto voidaan lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella. Omiin varoihin sovellettavista suodattimista johtuvat ydinpääoman mukautukset koostuvat Kuntarahoituksen omasta luottoriskikorjauksesta (DVA) sekä varovaista arvostamista koskevista vaatimuksista aiheutuvista arvonoiikaisuista (AVA). Lisäksi ydinpääomasta on vähennetty suunniteltu voitonjako.

Oman luottoriskin muutosta ei ole sisällytetty omiin varoihin (CRR 33 artikla).

Ensisijaiseen pääomaan luettava AT1-pääomalaina maksettiin takaisin huhtikuussa 2022. Takaisinmaksu pienensi ensijaista pääomaa 350 miljoonalla eurolla. Tarkempi kuvaus takaisinmaksetusta pääomalainasta on emoyhtiön tilinpäätöksen liitteessä 35 *Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.*

Taulukko 2. Vakavaraisuuden tunnusluvut

	31.12.2022	31.12.2021
CET1-vakavaraisuus, %	99,21	97,00
Tier 1 -vakavaraisuus, %	99,21	121,14
Kokonaisvakavaraisuus, %	99,21	121,14

Taulukko 3. Omien varojen vähimmäisvaatimus

Luottoriskin vakavaraisuusvaateen laskentaan on käytetty luottoriskin standardimenetelmää.

Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska Kuntarahoituksella ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Koska valuuttariskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla

kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euro-määräiseksi, on yhtiön valuuttapositio hyvin pieni. 31.12.2022 valuuttanettopositio oli 4,8 miljoona euroa (1,4 miljoonaa euroa), joka oli alle 2 % omista varoista. Näin ollen valuuttakurssiriskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen (575/2013) artiklan 351 mukaisesti tilikaudella eikä vertailukaudella.

Vastuun arvonokaisuriskin laskennassa ei ole huomioitu Kuntien takauskeskuksen antamia takauksia tiettyihin johdannaisvastapuoliin.

Operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade lasketaan käyttämällä perusmenetelmää.

(1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	41 811	522 644	42 604	532 547
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	419	5 240	451	5 634
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	639	7 983	705	8 807
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	26 784	334 800	23 410	292 622
Saamiset yrityksiltä	3 297	41 210	6 038	75 471
Katetut joukkolainat	8 723	109 041	9 734	121 670
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	131	1 639	131	1 639
Muut erät	1 818	22 729	2 136	26 704
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	37 644	470 552	39 549	494 362
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	40 014	500 171	33 788	422 344
Yhteensä	119 469	1 493 367	115 940	1 449 252

Vastapuoliriskin omien varojen vaade on 5 640 tuhatta euroa (4 727 tuhatta euroa).

Taulukko 4. Vastuiden määrä vastuuryhmittäin**31.12.2022****(1 000 €)****VASTUURYHMÄ**

	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuiden kokonaismäärä	Riskipainotetut saamiset
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	8 294 139	-	-	8 294 139	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	14 615 347	845 466	22 881	15 483 694	5 240
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	293 300	-	-	293 300	7 983
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	108 801	-	-	108 801	0
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	121 432	-	-	121 432	0
Saamiset laitoksilta	1 277 238	-	635 051	1 912 288	334 800
Saamiset yrityksiltä	5 600 553	1 618 498	89 662	7 308 714	41 210
Kiinteistövakuudelliset saamiset	10 874 824	-	-	10 874 824	0
Maksukyvyttömyystilassa olevat	7 092	-	-	7 092	0
Katetut joukkolainat	1 090 411	-	-	1 090 411	109 041
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	656	-	-	656	1 639
Muut erät	25 912	-	-	25 912	22 729
Yhteensä	42 309 706	2 463 964	747 594	45 521 265	522 644

31.12.2021**(1 000 €)****VASTUURYHMÄ**

	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuiden kokonaismäärä	Riskipainotetut saamiset
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	8 636 433	-	-	8 636 433	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	14 297 717	906 117	323 486	15 527 320	5 634
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	342 672	-	-	342 672	8 807
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	152 387	-	-	152 387	0
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	143 579	-	-	143 579	0
Saamiset laitoksilta	1 284 655	-	547 272	1 831 927	292 622
Saamiset yrityksiltä	6 457 680	1 682 251	279 398	8 419 329	75 471
Kiinteistövakuudelliset saamiset	10 208 300	-	-	10 208 300	0
Maksukyvyttömyystilassa olevat	130 053	4 506	-	134 559	0
Katetut joukkolainat	1 216 705	-	-	1 216 705	121 670
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	656	-	-	656	1 639
Muut erät	26 706	-	-	26 706	26 704
Yhteensä	42 897 542	2 592 873	1 150 157	46 640 572	532 547

Kuntarahoitus-konsernin tilinpäätös

1.1.–31.12.2022

95 Konsernitilinpäätös (IFRS)

- 96 Konsernin tuloslaskelma
- 97 Konsernin laaja tuloslaskelma
- 98 Konsernin tase
- 100 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 102 Konsernin rahavirtalaskelma
- 103 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

257 Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

- 258 Emoyhtiön tuloslaskelma
- 259 Emoyhtiön tase
- 262 Emoyhtiön rahavirtalaskelma
- 263 Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

373 Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Konsernitilinpäätös

Kuntarahoitus

Konsernin tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-12/2022	1-12/2021
Korkotuotot ja vastaavat tuotot	(3)	711 740	503 536
Korkokulut ja vastaavat kulut	(3)	-470 585	-223 339
Korkokate		241 155	280 197
Palkkiotuotot	(4)	2 302	2 126
Palkkiokulut	(4)	-5 517	-5 056
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(5)	8 140	24 095
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	(7)	-149	-
Suojauslaskennan nettotulos	(8, 25)	36 444	4 823
Liiketoiminnan muut tuotot	(10)	90	95
Hallintokulut	(11)	-37 361	-34 722
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(12)	-10 423	-16 208
Liiketoiminnan muut kulut	(13)	-19 774	-15 568
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	(14)	118	-104
Liikevoitto		215 024	239 678
Tuloverot	(15)	-43 023	-48 073
Tilikauden tulos		172 001	191 605

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-12/2022	1-12/2021
Tilikauden tulos		172 001	191 605
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	(6)	-184	400
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	(25)	-15 166	-2 504
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	(7)	-5 961	-672
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	(26)	3	0
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		4 262	555
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		-17 046	-2 222
Tilikauden laaja tulos		154 955	189 383

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Konsernin tase

(1000 €)	Liite	31.12.2022	31.12.2021
Varat			
Käteiset varat	(20)	2	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	(21)	9 625 488	1 417 310
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(22)	29 144 361	29 214 043
Saamistodistukset	(23)	4 786 768	4 841 428
Osakkeet ja osuudet		-	-
Johdannaissopimukset	(19, 24)	2 707 103	1 999 676
Aineettomat hyödykkeet	(27, 29)	8 831	12 296
Aineelliset hyödykkeet	(28, 29)	5 062	7 491
Muut varat	(30)	1 234 810	256 117
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(31)	223 104	212 655
Laskennalliset verosaamiset	(32)	763	-
Varat yhteensä	(16, 17, 18)	47 736 293	46 360 060

(1 000 €)

	Liite	31.12.2022	31.12.2021
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Velat luottolaitoksille	(33, 36)	2 332 623	2 801 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(34, 36)	2 529 585	3 324 685
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(35, 36)	35 592 065	35 327 525
Johdannaissopimukset	(19, 24)	4 616 111	2 224 294
Varaukset ja muut velat	(37)	593 848	349 331
Siirtovelat ja saadut ennakot	(38)	166 635	181 732
Laskennalliset verovelat	(32)	291 717	289 887
Velat yhteensä	(16, 17, 18)	46 122 584	44 498 470
Oma pääoma			
Osakepääoma	(39)	42 583	42 583
Vararahasto	(39)	277	277
Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	(39)	-4 457	309
Oman luottoriskin rahasto	(39)	-83	64
Suojauskustannusrahasto	(39)	1 488	13 621
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	(39)	40 366	40 366
Kertyneet voittovarot	(39)	1 533 535	1 416 916
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		1 613 709	1 514 136
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	(39)	-	347 454
Oma pääoma yhteensä		1 613 709	1 861 590
Velat ja oma pääoma yhteensä		47 736 293	46 360 060

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osake-pääoma	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	Oman luotto-riskin rahasto	Suojaus-kustannus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä		
Oma pääoma 31.12.2020	42 583	277	847	-255	15 624	40 366	1 258 224	1 357 666	347 454	1 705 120
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-12 600	-12 600	-	-12 600
Vuodelta 2020 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-20 313	-20 313	-	-20 313
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	191 605	191 605	-	191 605
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	320	-	-	-	320	-	320
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-2 004	-	-	-2 004	-	-2 004
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-538	-	-	-	-	-538	-	-538
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	0	-	-	-	-	0	-	0
Oma pääoma 31.12.2021	42 583	277	309	64	13 621	40 366	1 416 916	1 514 136	347 454	1 861 590

(1000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osake-pääoma	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	Oman luotto-riskin rahasto	Suojaus-kustannus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-	-	-	-	-	-2 546	-2 546	-347 454	-350 000
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-12 600	-12 600	-	-12 600
Vuodelta 2021 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-40 236	-40 236	-	-40 236
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	172 001	172 001	-	172 001
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	-147	-	-	-	-147	-	-147
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-12 133	-	-	-12 133	-	-12 133
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-4 769	-	-	-	-	-4 769	-	-4 769
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	2	-	-	-	-	2	-	2
Oma pääoma 31.12.2022	42 583	277	-4 457	-83	1 488	40 366	1 533 535	1 613 709	-	1 613 709

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Liiketoiminnan rahavirta	-7 975 442	2 750 437
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	2 063 033	3 085 073
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	1 103 027	-354 008
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-1 637 350	-1 580 112
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	-368 992	224 130
Sijoitusten nettomuutos	-7 919 967	667 724
Vakuustalletusten nettomuutos	-1 332 255	480 083
Korkovirta rahoitusvaroista	97 307	16 875
Korkovirta rahoitusveloista	93 906	221 595
Muut tuotot	54 080	74 355
Maksut liiketoiminnan kuluista	-61 490	-88 798
Maksetut verot	-66 742	3 518
Investointien rahavirta	-3 550	-7 747
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-16	-3
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset	149	226
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-3 684	-7 970
Rahoituksen rahavirta	-407 887	-37 866
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-350 000	-
AT1-pääomainstrumentin korot	-15 750	-15 750
Maksetut osingot	-40 236	-20 313
Vuokrasopimuksista johtuva kokonaisrahavirta	-1 902	-1 803
Rahavarojen muutos	-8 386 879	2 704 824
Rahavarat 1.1.	8 435 504	5 730 680
Rahavarat 31.12.	48 624	8 435 504

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernin laatimisperiaatteita ja riskienhallintaa koskevat liitetiedot

- Liite 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- Liite 2. Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- Liite 3. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 4. Palkkiotuotot ja -kulut
- Liite 5. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- Liite 6. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat
- Liite 7. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot
- Liite 8. Suojauslaskennan nettotulos
- Liite 9. Uudelleenluokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen vaikutus
- Liite 10. Liiketoiminnan muut tuotot
- Liite 11. Hallintokulut
- Liite 12. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- Liite 13. Liiketoiminnan muut kulut
- Liite 14. Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot
- Liite 15. Tuloverot

Tasetta koskevat liitetiedot ja muut liitetiedot

- Liite 16. Rahoitusvarat ja -velat
- Liite 17. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- Liite 18. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma tasearvoin
- Liite 19. Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen
- Liite 20. Rahavarat
- Liite 21. Saamiset luottolaitoksilta
- Liite 22. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- Liite 23. Saamistodistukset
- Liite 24. Johdannaissopimukset
- Liite 25. Suojauslaskenta
- Liite 26. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit
- Liite 27. Aineettomat hyödykkeet
- Liite 28. Aineelliset hyödykkeet
- Liite 29. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- Liite 30. Muut varat
- Liite 31. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- Liite 32. Laskennalliset verot
- Liite 33. Velat luottolaitoksille
- Liite 34. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
- Liite 35. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

- Liite 36. Liikkeeseen laskettujen velkojen täsmäytyslaskelma
- Liite 37. Varaukset ja muut velat
- Liite 38. Siirtovelat ja saadut ennakot
- Liite 39. Oma pääoma
- Liite 40. Ehdolliset varat ja velat
- Liite 41. Annetut vakuudet
- Liite 42. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- Liite 43. Lähipiiritapahtumat
- Liite 44. Palkat ja palkitseminen
- Liite 45. Raportointikauden jälkeiset tapahtumat

Konsernin laatimisperiaatteita ja riskienhallintaa koskevat liitetiedot

Liite 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Konsernin perustiedot ja konsernitilinpäätöksen laatimisperusta

Kuntarahoitus-konsernin (Kuntarahoitus-konserni tai konserni) muodostavat Kuntarahoitus Oyj (Kuntarahoitus tai emoyhtiö) ja Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy (Inspira tai tytäryhtiö). Konsernin emoyhtiö on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Emoyhtiön rekisteröity osoite on Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki. Tytäryhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkkosivuilta www.kuntarahoitus.fi tai konsernin emoyhtiöstä osoitteesta Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki.

Kuntarahoitus Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 10.2.2023 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2022 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksen (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Vakavaraisuusasetuksen (EU N:o 575/2013) ja sen muutosasetuksen (EU N:o 876/2019) kahdeksannen osan mukaiset vakavaraisuus- ja riskitiedot on julkistettu toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisenä dokumenttina nimeltään Pilari III -raportti.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja ja suojauskohteita käyvän arvon suojauslaskennassa suojatun riskin osalta.

Konsernin emoyhtiön toimintavaluutta on euro ja tilinpäätöksen liitetiedot esitetään tuhansina euroina. Kaikki liitetietojen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovasta.

2. Muutokset laatimisperiaatteissa ja uusien standardien soveltaminen

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laatimisperiaatteita kuin vuonna 2021, lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, joita konserni on soveltanut 1.1.2022 alkaen.

Tappiolliset sopimukset – sopimuksen täyttämisestä aiheutuvat menot – Muutokset IAS 37:ään Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla selvennetään, että kun tappiollista sopimusta koskeva varaus kirjataan väistämättä aiheutuvien menojen perusteella, näihin menoihin sisällytetään välittömien lisämenojen lisäksi myös kohdistettu osuus muista välittömistä menoista. Muutoksella ei ole ollut merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Aiottua käyttöä edeltävät tulot – Muutokset IAS 16:een Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutosten mukaan keskeneräisen aineellisen hyödykkeen käytöstä syntyneiden tuotteiden myyntituotot ja niihin liittyvät valmistusmenot tulee kirjata tulosvaikutteisesti. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Käsitteellistä viitekehystä koskeva viittaus – Muutokset IFRS 3:een Liiketoimintojen yhdistäminen (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla päivitetään IFRS 3:ssa oleva viittaus käsitteelliseen viitekehykseen sekä tehdään standardiin muita viittauksen päivityksestä aiheutuneita muutoksia. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset 2018–2020 (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Vuosittaiset parannukset -menetelyn (*Annual Improvements*) kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutoksilla on selvennetty muun muassa seuraavia standardeja:

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* – Palkkiot rahoitusvelkojen taseesta pois kirjaamista koskevassa ”10 prosentin” testissä: Muutoksella selvennetään taseesta poiskirjaamisen 10 %:n testiä palkkioiden osalta siten, että määritettäessä maksettuja palkkioita vähennettyinä saaduilla palkkioilla, lainanottaja sisällyttää vain lainanottajan ja -antajan väliset maksetut tai saadut palkkiot, ml. lainanottajan tai -saajan muiden puolesta maksamat tai saamat palkkiot.

- IFRS 16 *Vuokrasopimukset* – Vuokrasopimukseen liittyvät kannustimet, esimerkiksi 13: Muutoksella poistetaan esimerkistä vuokralle antajan suorittamat vuokratilojen remontointiin liittyvät maksut, sillä esimerkki oli epäselvä siltä osin, miksi kyseiset maksut eivät ole kannustimia.

Muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Muilla vuonna 2022 voimaan tulleilla tai muutetuilla standardeilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

3. Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa, jotka ovat vaikuttaneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, varoihin ja velkoihin.

Konsernin tekemät keskeiset oletukset liittyvät tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioita koskeviin merkittävimpiin epävarmuustekijöihin. Nämä liittyvät muun muassa käyvän arvon määrittämiseen sekä rahoitusvarojen odotettavissa oleviin luottotappioihin.

3.1 Käyvän arvon määrittämiseen liittyvä johdon harkinta

Jos rahoitusinstrumentille on saatavilla toimivilla markkinoilla noteerattu hinta, on johdon käyttämän harkinnan tarve yleensä vähäinen. Jos rahoitusinstrumentille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa, konserni käyttää

käyvän arvon määrittämiseksi arvostusmenetelmiä. Näihin arvostusmenetelmiin liittyy jonkin verran johdon arviointia ja harkintaa, joiden aste riippuu syöttötietojen saatavuudesta ja instrumentin monimutkaisuudesta. Niiden instrumenttien arvostusten osalta, jotka on arvostettu markkinoilla vakiintuneilla arvostusmenetelmillä ja joissa kaikki käytetyt syöttötiedot noteerataan toimivilla markkinoilla, on arvostuksessa tarvittavan arvionvaraisuuden tai harkinnan taso vähäinen. Vaadittu arvionvaraisuuden ja johdon harkinnan aste ovat merkittävämpiä niille instrumenteille, jotka arvostetaan monimutkaisemmilla malleilla ja joissa osa tai kaikki syöttötiedoista ovat vähemmän likvidejä tai muita kuin havainnoitavissa olevia. Johdon harkintaa vaaditaan sopivien syöttötietojen, oletusten, arvostusparametrien ja mallintamistekniikoiden valinnassa ja soveltamisessa erityisesti silloin, kun syöttötietojen noteeraukset ovat vähäisiä tai on sovellettava ekstrapolointitekniikoita.

Kuntarahoitus-konserni esittää rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkiatasot liitetiedoissa. Johdon harkintaa tarvitaan, kun määritellään hierarkiataso, johon tietyt instrumentit tulisi luokitella erityisesti silloin, kun käypä arvo määäräytyy useiden syöttötietojen perusteella, joista osa on havainnoitavissa ja osa ei. Lisäksi instrumentin luokittelu voi muuttua ajan myötä syöttötietojen likviditeettimuutoksista johtuen. Konserni esittää myös herkkyysanalyysin tason 3 rahoitusinstrumenttien osalta käyttämällä mahdollisia vaihtoehtoisia oletuksia tason 3 syöttötiedolle. Mahdollisten vaihtoehtoisien oletusten määrittäminen vaatii johdon harkintaa.

Käyvän arvon määrittämiseen liittyvät arvostusmenetelmät ja -kontrollit sekä määrälliset tiedot ja käyvän arvon hierarkiatasot herkkyyksianalyseineen on esitetty liitteessä 17 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*. Muutokset rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa vaikuttavat tuloslaskelmassa eriin *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot ja Suojauslaskennan nettotulos* sekä muissa laajan tuloksen erissä eriin *Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos ja Suojauskustannuksen (Cost-of-Hedging) muutos*.

3.2 Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan liittyvä johdon harkinta

Arvonalentumistappioiden määrittäminen edellyttää kaikissa rahoitusvarojen ryhmissä harkintaa erityisesti liittyen tulevaisuuden kassavirtojen määrään ja ajoitukseen sekä vakuuksien arvoihin, kun arvonalentumistappioita määritetään ja luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan. Näihin arviointeihin vaikuttavat monet tekijät, joiden muutokset voivat johtaa erisuuruisiin varauksiin. Konsernin odotettavissa olevat luottotappiot on esitetty liitteessä 26 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit*. Odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa erään *Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot*.

Konsernin odotettavissa olevien luottotappioiden laskelmat ovat monimutkaisten mallien tuotosta. Mallit sisältävät lukuisia oletuksia, jotka koskevat muuttujien valintaa ja niiden keskinäisiä riippuvuuksia. Odotettavissa olevien luottotappioiden mallien elementtejä, joita pidetään harkintaa sisältävinä ja arvioina ovat:

- Konsernin sisäinen luottoluokitusmalli, joka määrittää maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yksittäisille luokille.
- Konsernin kriteerit sen arvioimiseksi, onko luottoriskissä tapahtunut merkittävä lisääntyminen sekä laadullinen arviointi.
- Odotettavissa olevien luottotappioiden mallien kehittäminen mukaan lukien erilaiset kaavat ja muuttujien valinta.
- Makrotaloudellisten skenaarioiden ja taloudellisten muuttujien, kuten työttömyysasteen ja vakuuksien arvon, välisten suhteiden määrittäminen sekä näiden vaikutus maksukyvyttömyyden todennäköisyyksiin (*PD*), maksukyvyttömyyshetken vastuiden määrään (*EAD*) ja tappio-osuuksiin (*LGD*).
- Tulevaisuuteen suuntautuvien makrotaloudellisten skenaarioiden valinta ja niiden painotetut todennäköisyydet odotettavissa olevan luottotappiomallin taloudellisten muuttujien määrittämiseksi.

Konserni tarkastelee mallejaan säännöllisesti toteutuneisiin luottotappioihin verrattuna sekä muokkaa malleja tarvittaessa.

Kuntarahoitus-konserni on vuoden 2022 toisen vuosipuoliskon aikana saanut valmiiksi järjestelmä- ja mallimuutoskehityksen liittyen odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Kehityksen myötä kohonneen luottoriskin (*SICR*) arviointikriteereihin, konkurssitodennäköisyyden sekä tappio-osuuden malleihin on tehty muutoksia. Tätä varten konserni kirjasi vuoden 2021 lopussa lisävarauksen vuodelle 2022 ajoittuvien järjestelmä- ja mallimuutosten vaikutusten johdosta ja päivitti kesäkuun 2022 lopussa lisävarausta. Konsernin johdon päättämä ryhmäkohtaiseen arvioon perustuva lisävaraus oli 916 tuhatta euroa. Koska järjestelmä- ja mallikehitys on saatu valmiiksi vuoden 2022 toisella vuosipuoliskolla, ryhmäkohtainen arvioon perustuva lisävaraus on purettu. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty loppuvuonna 2022 tulevaisuuden informaation huomioimiseksi.

3.3 Ukrainan sodan vaikutukset johdon harkintaan

Kuntarahoitus-konserni on käyttänyt johdon harkintaa tämän konsernitilinpäätöksen valmistelussa liittyen Ukrainan sodan mahdollisiin vaikutuksiin konsernin liiketoimintaan ja riskeihin. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset konsernin tulokseen ja riskeihin ovat olleet vähäiset, sillä Kuntarahoituksella ei ole vastuita Venäjälle tai Ukrainaan. Vuoden 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla korko- ja inflaatioympäristö kääntyivät Venäjän hyökkäyssodan myötä jyrkkään nousuun ja talouskasvu laskuun. Markkinaturbulenssista huolimatta

Kuntarahoitus-konsernin varainhankinta on kuitenkin jatkunut normaalisti ja pääsy pääomamarkkinoille on säilynyt vahvana tilikauden aikana. Sodan ja inflaatio-odotusten aiheuttaman epävarmuuden johdosta konserni on kuitenkin varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempia likviditeettipuskureita. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa vaikuttaa Kuntarahoitus-konsernin liiketoimintaan ja riskeihin välillisesti pääosin yleisen markkinatilanteen kautta. Vaikutuksia voisi myös tulla esimerkiksi Kuntarahoitus-konserniin kohdistuvista kyberhyökkäyksistä, joihin on kuitenkin varauduttu huolellisesti.

4. Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään Kuntarahoituksen, joka on emoyhtiö, ja sen määräysvallassa olevan tytäryhtiö Inspiran tilinpäätökset. Kuntarahoituksella on määräysvalta, jos se olemalla osallisena sijoituskohteessa altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa. Inspira on Kuntarahoituksen täysin omistama, jolloin määräysvalta perustuu äänivaltaan. Konsernin keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

5. Segmenttiraportointi

Kuntarahoitus-konsernin toimialana on luottolaitostoiminta ja rahoituspalveluiden tarjoaminen. Konsernin toimintaa käsitellään yhtenä segmenttinä, jonka perusteella raportoidaan konsernin johdolle. Koko konsernitason tuotteita ja palveluita koskevat tiedot on esitetty liitteissä *3 Korkotuotot ja -kulut* ja *4 Palkkiotuotot ja -kulut*. Konserni ei ole jakanut tuottoja tai varoja maantieteellisten alueiden perusteella, sillä konsernin rahoitustoiminta rajoittuu Suomeen. Lainakannan kehitystä asiakkaittain ja asiakkaiden maksamien korkojen osuutta konsernin kokonaiskorkotuotoista seurataan säännöllisesti. Merkittävimmät lainakannan volyymit liittyvät väestömäärältään suurimpiin kaupunkeihin sekä vuokra-asuntotuotantoon keskittyviin yleishyödyllisiin yhteisöihin. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden osuus ei ylitä 10 % konsernin kokonaiskorkotuotoista. Konsernin ylin operatiivinen päätöksentekijä on emoyhtiön toimitusjohtaja, joka vastaa resurssien kohdistamisesta ja tuloksen arvioinnista konsernissa.

6. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu konsernin emoyhtiön toimintavaluutaksi, euroiksi, käyttäen liiketapahtumien toteutumispäivien kurssveja. Tilinpäätöspäivänä valuuttamääräiset monetaariset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivän keskikurssia. Tästä aiheutuvat valuuttakurssierot kirjataan tulosvaikuttaisesti ja ne sisältyvät erään

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot. Ulkomaan rahan määräisten, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen käypien arvojen muutokset jaotellaan rahoitusvaran jaksotetun hankintamenon muutoksista johtuviin valuuttakurssieroihin ja muihin kirjanpitoarvon muutoksiin. Jaksotetun hankintamenon muutoksiin liittyvät valuuttakurssierot kirjataan tulosvaikuttaisesti, ja muut kirjanpitoarvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

7. Rahoitusinstrumenttien luokittelu-, kirjaamis- ja arvostamisperiaatteet

Rahoitusinstrumenttien luokittelu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä riippuu kyseisten instrumenttien sopimusehdoista ja rahoitusvarojen osalta myös niiden hallinnointiin sovellettavasta liiketoimintamallista. Rahoitusinstrumentit arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattava rahoitusvara tai -velka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaran tai -velan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myyntisaamiset arvostetaan niiden alkuperäiseen transaktiohintaan.

7.1 Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen

Rahoitusvarojen luokittelu riippuu:

- liiketoimintamallista, jolla rahoitusvaroja hallinnoidaan sekä
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Rahoitusvarat luokitellaan uudelleen vain siinä tapauksessa, että rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamallia muutetaan. Rahoitusvara luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä joko jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvarat, jotka täyttävät edellytykset tulla luokitelluksi jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavaksi, voidaan nimenomaisesti luokitella käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi soveltaen käyvän arvon optiota. Luokittelupäätös nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi on peruuttamaton.

7.1.1 Liiketoimintamallin arviointi

Konserni on määritellyt soveltamansa liiketoimintamallit sen mukaan, mikä parhaiten kuvastaa sen rahoitusvarojen hallinnointitapaa liiketoimintatavoitteiden saavuttamiseksi. Liiketoimintamallia ei arvioida instrumenttikohtaisesti vaan ylempällä tasolla, ja liiketoimintamalli perustuu seuraaviin havaittaviin tekijöihin:

- Kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan konsernin johtoon kuuluville avainhenkilöille.
- Riskit, jotka vaikuttavat liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuuteen ja erityisesti tapa, jolla näitä riskejä hallitaan.

- Kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan, esim. perustuuko kompensatio hallintojien varojen käypään arvoon vai kerättyihin sopimukseen perustuviin rahavirtoihin.
- Odotettavissa olevien myyntien toteutumistiheys, arvo ja ajoitus.

Liiketoimintamallin arviointi perustuu kohtuudella odotettavissa oleviin skenaarioihin, eikä huonointa mahdollista (*worst case*) skenaariota tai stressiskenaarioita oteta huomioon. Jos rahavirrat realisoituvat alkuperäisen kirjaamisen jälkeen alkuperäisistä odotuksista poikkeavalla tavalla, konserni ei muuta kyseisessä liiketoimintamallissa jäljellä olevien rahoitusvarojen luokittelua, vaan sisällyttää tällaiset tiedot uusien myönnettyjen tai uusien ostettujen rahoitusvarojen arviointiin jatkossa.

Konserni on tunnistanut kaksi eri liiketoimintamallia rahoitusvarojen hallinnoinnissa: ensimmäinen liiketoimintamalli on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja toinen on liiketoimintamalli, jossa kerätään sopimukseen perustuvia rahavirtoja sekä myydään rahoitusvaroja.

Konsernin antolainauksen liiketoimintamallin tavoite saavutetaan pitämällä hallussa rahoitusvaroja ja keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja. Lisäksi rahoitusvarat, kuten pankkitilisaldot, rahamarkkinatalletukset, vakuustalletussuamiset ja repo-ostosopimukset, ovat osa liiketoimintamallia, jonka tavoite saavutetaan pitämällä rahoitusvaroja sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Likviditeettisijoitukset kuuluvat liiketoimintamalliin, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja. Tämän liiketoimintamallin perusteella rahoitusvarat on luokiteltava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi.

7.1.2 SPPI-testi (*Solely Payment of Principal and Interest*)

Luokitteluprosessin toisessa vaiheessa konserni arvioi rahoitusvarojen sopimusehtoja tunnistaakseen läpäisevätkö ne SPPI-testin. SPPI-testissä arvioidaan rahoitusvaran sopimukseen perustuvia rahavirtaominaisuuksia. Näiden rahavirtojen tulee olla yksinomaan pääoman ja koron maksua läpäistäkseen SPPI-testin.

“Pääomalla” tarkoitetaan tässä testissä rahoitusvarojen käypää arvoa alkuperäisellä kirjaushetkellä, ja se voi muuttua rahoitusvarojen elinkaaren aikana esimerkiksi pääoman takaisinmaksujen tai yli- tai alikurssin jaksottamisen johdosta.

Lainanantojärjestelyssä koron merkittävimmät osatekijät ovat tyypillisesti korvaus rahan aika-arvosta ja luottoriskistä. SPPI-arvioinnissa konserni käyttää harkintaa ja ottaa huomioon merkitykselliset tekijät, kuten missä valuutassa rahoitusvaroihin kuuluva erä on ja mille ajanjaksolle korko on määritetty.

Rahoitusvarat on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mikäli ne:

- sisältävät sopimusehtoja, jotka eivät liity pääasialliseen lainajärjestelyyn ja
- synnyttävät rahavirtoja, jotka eivät muodostu pelkästään pääoman takaisinmaksusta ja korosta jäljellä olevalle pääomalle.

Näiden sopimusehtojen on johdettava suurempaan kuin vähäiseen (*de minimis*) altistumiseen riskeille tai volatiliiteetille sopimukseen perustuissa rahavirroissa, jotta ne johtavat siihen, ettei rahoitusvara läpäise SPPI-testiä. Konsernin rahoitusvaroista muun muassa osa strukturoiduista lainasopimuksista eivät täytä SPPI-kriteereitä. Nämä rahoitusinstrumentit arvostetaan pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. SPPI-testin vaatimusten seurauksena rahoitusvaroihin sisältyvät kytketyt johdannaiset tulisivat luokitelluksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti, eikä IFRS 9 -standardi salli kytketyn johdannaisen erottamista rahoitusvaroista.

7.1.3 Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvara luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon, jos se täyttää molemmat seuraavista ehtoista eikä sitä ole luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi:

- Erä kuuluu liiketoimintamalliin, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi; ja
- Rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tietyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Tähän ryhmään kuuluvat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon, jota oikaistaan näihin suoraan liittyvillä transaktiomenoilla. Nämä varat arvostetaan myöhemmin jaksotettuun hankintamenuon käyttämällä efektiivisen koron menetelmää. Arvon alentumisen määrittäminen perustuu odotettavissa olevien luottotappioiden malliin, joka kuvataan luvussa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*. Jaksotettuun hankintamenuon luokitelluista rahoitusvaroista saadut korot kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Korkotuotot ja vastaavat tuotot*. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot*.

Liiketoimintamallin arvioinnin perusteella rahoitusvaroihin, jotka luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon, sisältyy konsernin antolainaportfolio, johon lasketaan lyhyt- ja pitkäaikaiset antolainat, rahamarkkinatalletukset,

repo-ostosopimukset, pankkitiliasaldot ja vakuustalletussäämiset. Kaikkia edellä mainittuja varoja ei voida luokitella jaksotettuun hankintamenuon liiketoimintamallin edellyttämällä tavalla, sillä tietyt antolainasopimukset eivät läpäise SPPI-testiä. Kyseiset strukturoidut antolainasopimukset arvostetaan pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Konserni suojaa pääsääntöisesti kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut antolainat ja näihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa. Suojauslaskennan kohteena olevat antolainat arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Suojauslaskennan periaatteet kuvataan tämän liitteen kohdassa 10. *Suojauslaskenta*. Liitteessä 25 *Suojauslaskenta* on kuvattu, miten suojauslaskenta on konsernissa toteutettu.

7.1.4 Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat

Vieraan pääoman ehtoinen rahoitusvara luokitellaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavaksi, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät, eikä sitä ole luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti:

- Rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja; ja
- Rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehtojen mukaisesti tietyinä ajankohtina toteutuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Tähän ryhmään kuuluvat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon, jota oikaistaan näihin suoraan liittyvillä transaktiomenoilla. Myöhemmät muutokset käyvässä arvossa kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta ja esitetään erässä *Käyvän arvon rahasto* oikaistuna laskennallisella verolla. Arvonalentumisen määrittäminen perustuu odotetavissa olevien luottotappioiden malliin, joka kuvataan luvussa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot valuuttamääräisistä saamistodistuksista kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Saamistodistuksista saadut korot kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Korkotuotot ja muut vastaavat tuotot*. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot*. Myynnin yhteydessä aiemmin muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattu kumulatiivinen voitto tai tappio luokitellaan uudelleen oman pääoman käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan ja esitetään erässä *Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot*.

Oman pääoman ehtoisen sijoituksen, jota ei pidetä myyntitarkoituksessa, alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä konserni voi peruuttamattomasti valita, että myöhemmät käyvän arvon muutokset kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta. Kun tämä valinta on tehty, muissa laajan tuloksen erissä esitettyjä määriä ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi. Näille sijoituksille saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, ellei osinko ole selvästi sijoituksen hankintameno palautusta. Valinta tehdään sijoituskohtaisen arvioinnin

perusteella. Konserni arvostaa kaikki oman pääoman ehtoiset sijoituksensa käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Liiketoimintamallin arvioinnin perusteella konsernin likviditeettisalkussa olevat sijoitukset on luokiteltava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi. Likviditeettisalkku koostuu pääosin kiinteä- ja vaihtuvakorkoisista saamistodistuksista ja sijoitustodistuksista. Nämä sijoitukset läpäisevät SPPI-testin.

7.1.5 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat

Rahoitusvara luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, ellei sitä luokitella jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavaksi. Kuntarahoitus-konsernissa tämä ryhmä sisältää seuraavat varat:

- johdannaisvarat,
- vieraan pääoman ehtoiset rahoitusinstrumentit, joiden kassavirrat eivät sopimusehtojen perusteella edusta pääoman takaisinmaksuja ja korkoa jäljellä olevalle pääomalle,
- oman pääoman ehtoiset sijoitukset ja
- rahoitusvarat, jotka on luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Tämän ryhmän rahoitusvarat on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kirjattu käypään arvoon, ja niihin liittyvät transaktiomenot kirjataan toteutumishetkellä tulosvaikutteisesti. Myöhemmin nämä rahoitusvarat arvostetaan

käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käypien arvojen muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen korot kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Korkotuotot ja vastaavat tuotot*.

7.1.6 Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä konserni voi nimenomaisesti määrittää tietyt rahoitusvarat arvostettaviksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti (*käyvän arvon optio*). Tämä peruuttamaton määrittäminen tehdään, jos se poistaa tai vähentää merkittävästi arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvää epäjohdonmukaisuutta (toisin sanoen poistaa kirjanpidollista epäsymmetriaa), jota saattaisi muuten aiheutua rahoitusvarojen arvostamisesta eri perusteilla. Rahoitusvarat, jotka konserni on luokitellut nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, sisältävät likviditeettisalkun saamistodistukset ja yksittäisiä antolainoja, joiden korkoriski ja/tai valuuttariski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla.

7.2 Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen

Rahoitusvelka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi. Tietyt rahoitusvelat, jotka muuten täyttävät vaatimukset jaksotettuun hankintamenoon luokittelemisesta, voidaan luokitella peruuttamattomasti nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi soveltamalla käyvän arvon optiota. Rahoitusvelkoja ei luokitella uudelleen alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

7.2.1 Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon, lukuun ottamatta:

- johdannaisvelkoja ja
- velkoja, jotka konserni nimenomaisesti luokittelee käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Tämän ryhmän rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon, jota oikaistaan niihin suoraan liittyvillä transaktiomenoilla. Tämän jälkeen kyseiset rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Veloille maksettu korko kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Korkokulut ja vastaavat kulut*.

Rahoitusvelat, jotka luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon, sisältävät velkoja luottolaitoksille, velkoja yleisölle ja julkisyhteisöille ja yleiseen liikkeeseen laskettuja velkakirjoja. Konserni soveltaa käyvän arvon suojauslaskentaa IFRS 9 -standardin mukaan rahoitusvelkoihin, jotka on luokiteltu jaksotettuun hankintamenuon ja jotka on suojattu. Suojauslaskennan periaatteet kuvataan tämän liitteen kohdassa 10. *Suojauslaskenta*. Liitteessä 25 *Suojauslaskenta* on kuvattu, miten suojauslaskenta on konsernissa toteutettu.

7.2.2 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat

Rahoitusvelka luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, ellei sitä ole luokiteltu jaksotettuun hankintamenuon. Tämä ryhmä sisältää johdannaispöytäkirjat ja rahoitusvelat, jotka konserni luokittelee nimenomaisesti

käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Tämän ryhmän rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon. Myöhemmät käypien arvojen muutokset esitetään tuloslaskelman erässä *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Veloille maksettu korko kirjataan tulosvaikutteisesti erään *Korkokulut ja vastaavat kulut*.

7.2.3 Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä konserni voi nimenomaisesti luokitella tietyt rahoitusvelat käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi. Tämä nimenomainen luokittelu tehdään:

- jos se poistaa tai vähentää merkittävästi kirjanpidollista epäsymmetriaa (*accounting mismatch*) tai
- jos konserni hallinnoi rahoitusvelkoja ja arvioi niiden tuloksellisuutta käyvän arvon pohjalta, dokumentoidun riskienhallinta- tai sijoitusstrategian mukaisesti.

Kuntarahoitus-konserni on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Lisäksi konserni luokittelee myös tietyt rahoitusvelat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi. Nämä

ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Riskienhallinnallisesta suojauksesta johtuvan kirjanpidollisen epäsymmetrian poistamiseksi nämä velkainstrumentit on luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun seurauksena kaikki rahoitusvelat, jotka sisältävät erotettaviksi vaadittavia kytkettyjä johdannaisia, on luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Kytkeyty johdannainen on osa hybridi-instrumenttia, joka sisältää johdannaisiin kuulumattoman pääsopimuksen ja kytketyn johdannaisen, josta johtuen sopimuksen rahavirrat voivat vaihdella samankaltaisella tavalla kuin itsenäisen johdannaisen rahavirrat. Mikäli kytketyn johdannaisen taloudelliset ominaispiirteet ja riskit eivät liity läheisesti pääsopimuksen taloudellisiin ominaispiirteisiin, on velkainstrumenttiin liittyvä kytketty johdannainen erotettava pääsopimuksesta. Erotettu kytketty johdannainen arvostetaan käypään arvoon ja sen käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Jos kytketyn johdannaisen arvoa ei pysyttyä erikseen määrittämään, on koko hybridi-instrumentti luokiteltava nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi. Kuntarahoituksen liikkeeseen lasketut velkakirjat voivat sisältää korko- tai erääntymisehtoja, joiden taloudelliset ominaispiirteet ja riskit eivät liity läheisesti pääsopimuksen ominaispiirteisiin. Konserni suojaa kaikki strukturoidut korko- ja erääntymisehdot liikkeeseen lasketuissa

velkakirjoissa vastakkaisen ehtoisa johdannaisella ja luokittelee ne nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi eikä edellä kuvattuja komponentteja näin ollen eroteta pääsopimuksesta.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen käypien arvojen muutokset, lukuun ottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, kirjataan tuloslaskelmaan erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Rahoitusvelkaa suojaavan johdannaisinstrumentin käyvän arvon muutos kirjataan samaan tuloslaskelmaerään. Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, konsernin oman luottoriskin muutosten osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään erikseen muiden laajan tuloksen erässä *Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos*.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta konserni soveltaa tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa. Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluille rahoitusveloille ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin erottamiseksi kehitetyssä arvostusmenetelmässä käytetään syöttötietoina:

- Kuntarahoituksen jälkimarkkinakäyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*),

- markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemoioista (*cross currency basis spread*) sekä
- toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien velkojen luottomarginaalista (*credit spread*).

Näiden tietojen perusteella konserni pystyy määrittämään eri raportointiajankohdille arvostuskäyrän, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla tekopäivän ja raportointipäivän käyrillä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää konsernin oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

8. Rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen kirjaaminen ja taseesta pois kirjaaminen

Rahoitusvarat merkitään taseeseen selvityspäivänä ja rahoitusvelat silloin, kun vastike saadaan. Johdannaiset merkitään taseeseen kaupantekopäivänä.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus varoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun velvoitteet on täytetty.

8.1 Olennaisesta ehtojen muutoksesta johtuva taseesta pois kirjaaminen

Konserni kirjaa rahoitusvaran, kuten antolainan, pois taseesta, kun ehdot on neuvoteltu siinä määrin uudelleen, että kyseessä on uusi laina. Uutena taseeseen kirjatut lainat luokitellaan vaiheeseen 1 odotettavissa olevan luottotappion

laskemista varten, ellei konserni katso, että muokattu laina on luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut (*Purchased or Originated Credit Impaired, POCI*). Jos muutos ei johda olennaisesti muuttuneisiin rahavirtoihin, muutos ei aiheuta taseesta pois kirjaamista.

Jos olemassa oleva rahoitusvelka korvataan toisella samalta lainanantajalta huomattavasti erilaisin ehdoin tai nykyisen velan ehtoja muutetaan olennaisesti, tällaista vaihtoa tai muutosta pidetään alkuperäisen velan taseesta pois kirjaamisena ja uuden velan taseeseen kirjaamisena.

9. Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Arvonalentumisen vaatimukset perustuvat kolmivaiheiseen lähestymistapaan odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseksi. Rahoitusvaroihin, jotka luokitellaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi, sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaista arvonalentumisen kirjaamista. Myös rahoitusleasingsaamiset ja taseen ulkopuoliset luottolupaukset ovat arvonalentumisen soveltamisen piirissä johtuen niihin liittyvästä luottoriskistä. Lisätietoja rahoitusvarojen luokittelusta on annettu tämän liitteen luvussa 7 *Rahoitusinstrumenttien luokittelu-, kirjaamis- ja arvostamisperiaatteet*.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen lasketaan sen luottotappion perusteella, jonka odotetaan aiheutuvan 12 kuukauden aikana, ellei alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ole tapahtunut merkittävää luottoriskin lisääntymistä,

jolloin varaus lasketaan siinä tapauksessa varan koko voimassaoloajan aikana odotettavissa olevan luottotappion perusteella. Sekä voimassaoloajan että seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan yksittäiselle varalle. Ryhmäkohtaista arviointia voidaan käyttää mahdolliseen johdon harkintaan perustuvan lisävarauksen määrittämiseen.

9.1 Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittäminen

Odotettavissa olevien luottotappioiden arvonalentumismalliin sisältyvät varat luokitellaan kolmeen vaiheeseen.

- Vaihe 1 sisältää varat, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi,
- Vaihe 2 sisältää varat, joiden luottoriski on merkittävästi lisääntynyt, ja
- Vaihe 3 sisältää varat, jotka ovat arvoltaan alentuneita ja siten täyttävät maksukyvyttömyyden määritelmän.

Maksukyvyttömyydeksi määritellään tilanne, jossa saaminen on eräänntynyt yli 90 päivää tai konserni arvioi saamisen maksun epätodennäköiseksi esimerkiksi konkurssin tai ongelmallisten uudelleenjärjestelyjen johdosta. Tämä määritelmä on yhtenäinen konsernin vakavaraisuuslaskennassa ja riskienhallinnassa käytettävien määritelmien kanssa sekä kansainvälisten valvojen edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa (Euroopan Pankkiviranomaisen ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Vaiheessa 1 varaus vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevaa luottotappiota. Vaiheissa 2 ja 3 varaus vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Konserni laskee odotettavissa olevat luottotappiot kolmen todennäköisyyksillä painotetun skenaarion perusteella määrittääkseen odotettavissa olevat maksuvajeet. Vastuun sopimukseen perustuvien kassavirtojen nykyarvoa verrataan odotettavissa olevien tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon. Jos sopimukseen perustuvien kassavirtojen summa on korkeampi kuin odotettavissa olevat tulevaisuuden kassavirrat, erotus kirjataan odotettavissa olevana luottotappiona. Odotettavissa olevat tulevaisuuden kassavirrat diskontataan efektiivisellä korolla. Vakuuksien käypä arvo ja saadut takaukset otetaan huomioon odotettavissa olevien tulevaisuuden kassavirtojen laskennassa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan pääelementit ovat seuraavat:

PD *Maksukyvyttömyyden todennäköisyys (Probability of Default, PD)* on arvio siitä todennäköisyydestä, että maksukyvyttömyys tapahtuu tietyllä aikavälillä. Maksukyvyttömyys voi tapahtua vain tietynä aikana arvioinnin kohteena olevan ajanjakson kuluessa, jos vastuuta ei ole aiemmin kirjattu pois taseesta ja se on vielä olemassa. Vaiheiden välisissä siirtymissä käytettävä PD määritetään asiakastasolla. Vastuun odotettavissa olevan luottotappion laskennassa käytettävässä PD:ssä huomioidaan myös saadut takaukset, niin että odotettavissa olevan luottotappion laskennassa käytetään Suomen valtion PD:tä.

EAD *Vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (Exposure at Default, EAD)* on arvio vastuun määrästä tulevaisuuden maksukyvyttömyyshetkellä ottaen huomioon odotettavissa olevat vastuun muutokset raportointipäivämäärän jälkeen. Muutoksiin luetaan etukäteen tapahtuvat pääoman lyhennykset ja koron maksu sopimuksen aikataulun mukaisesti tai muutoin sekä odotettavissa olevat nostot sitovista järjestelyistä ja kertynyt korko maksamatta jääneistä maksuista.

LGD *Maksukyvyttömyydestä johtuva tappio-osuus (Loss Given Default, LGD)* on arvio tappiosta, joka aiheutuu, kun maksukyvyttömyys tapahtuu tietynä ajankohtana. Se perustuu sopimukseen perustuvien kassavirtojen ja niiden kassavirtojen, joita lainantaja odottaa saavansa, väliseen erotukseen huomioiden vakuuden realisoinnista saatavat kassavirrat.

Odotettavissa olevia luottotappioita määritettäessä konserni huomioi kolme skenaariota. Kuhunkin näistä liittyvät erilaiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (PD), vastuun määrät maksukyvyttömyyshetkellä (EAD) ja tappio-osuudet (LGD). Tarvittaessa konserni ottaa huomioon useita skenaarioita, ja arviointi sisältää sen, miten laiminlyötyjä lainoja odotetaan perittävän takaisin sisältäen todennäköisyyden, jolla lainat maksetaan takaisin, sekä vakuuden arvon tai määrän, joka voidaan saada kyseisen varan myynnistä. Maksimijanjakso, jolta luottotappiot määritetään, on rahoitusinstrumentin sopimukseen perustuva elinikä, ellei konsernilla ole lainmu-kaista oikeutta irtisanoa sitä aikaisemmin.

Arvonalentumistappiot ja niiden palautukset kirjataan ja esitetään erillään tappioista ja tuotoista, jotka syntyvät lainaehtojen muutoksista. Lainaehtojen muutosten voitot ja tappiot käsitellään rahoitusvaran bruttokirjanpitoarvon oikaisuna.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteet on tiivistetty alla:

- Vaihe 1: Jos luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, varaus perustuu 12 kuukauden ajalta odotettavissa oleviin tappioihin. Odotettavissa olevat luottotappiot seuraavien 12 kuukauden ajalta lasketaan osuutena koko elinkaaren aikana odotettavissa olevasta luottotappiosta. Tämä osuus sisältää luottotappioita, jotka aiheutuvat rahoitusinstrumentin maksun laiminlyöntitapahtumista, jotka ovat mahdollisia 12 kuukauden kuluessa raportointipäivämäärästä. Konserni laskee 12 kuukauden odotettavissa olevien luottotappioiden varauksen oletaman perusteella, että maksukyvyttömyys tapahtuu raportointipäivää seuraavan 12 kuukauden aikana. Odotettavissa olevia 12 kuukauden maksukyvyttömyystodennäköisyyksiä sovelletaan ennusteeseen vastuun määrästä maksukyvyttömyshetkellä (*EAD*) ja ne kerrotaan odotettavissa olevalla tappio-osuudella (*LGD*) sekä diskontataan efektiivisellä korolla.

- Vaihe 2: Jos vastuu on osoittanut merkittävää luottoriskin lisääntymistä myöntämisen jälkeen, mutta ei ole luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut, konserni tekee varauksen odotettavissa olevista luottotappioista koko voimassaoloajalta. Laskentatapa vastaa yllä esitettyä useiden skenaarioiden käytön osalta, mutta maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (*PD*) ja tappio-osuudet (*LGD*) arvioidaan instrumentin koko voimassaoloajalta. Odotettavissa olevat maksuvajeet diskontataan efektiivisellä korolla.
- Vaihe 3: Jos tiettyjen lainojen katsotaan olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita, konserni kirjaa odotettavissa olevat luottotappiot koko voimassaoloajalta. Näille vastuille korkotuotto lasketaan soveltamalla efektiivistä korkoa jaksotetulle hankintamenolle (vähennettynä arvonalentumiskirjauksella).
- Rahoitusvaroja, joiden katsotaan olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita jo osto- tai myöntöhetkellä, kutsutaan nimellä *POCI-varat* (*Purchased or Originated Credit Impaired*).
- Luottolupaukset: Arvioidessaan nostamattomien lainasitoumusten odotettavissa olevia luottotappioita konserni arvioi odotetun voimassaoloajan kuluessa todennäköisesti lainasitoumuksesta nostettavaa määrää. Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan odotettavissa olevien maksuvajeiden nykyarvon perusteella, jos laina nostetaan, kolmen todennäköisyyksillä painotetun skenaarion perusteella. Odotettavissa olevat maksuvajeet diskontataan lainan arvioidun odotettavissa olevan efektiivisen koron arvion perusteella.

9.2 Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Jokaisena raportointipäivänä konserni arvioi, ovatko vastuiden luottoriskit lisääntyneet merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Arviointi tehdään sopimuskohtaisesti vertaamalla odotetun voimassaoloajan aikana tapahtuvaa maksukyvyttömyyden riskiä raportointiajankohdan ja alkuperäisen kirjausajankohdan välillä. Jos yksi seuraavista tekijöistä osoittaa, että luottoriski on lisääntynyt merkittävästi, instrumentti siirretään vaiheesta 1 vaiheeseen 2:

- Merkittävän luottoriskin lisääntymisen kynnsarvot verrattuna alkuperäiseen vaiheeseen: koko eliniän maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kasvu kolminkertainen (200 %) verrattuna alkuperäiseen ja rahoitusinstrumentin yksittäisen ajankohdan (*point in time, PIT*) maksukyvyttömyyden todennäköisyys kyseiselle vuodelle on suurempi kuin 0,3 %.
- Laadulliset lisätekijät, kuten lainanhoitojoustopot ja tarkkailulistalla olevat vastapuolet
- Rahoitusvarat, joiden takaisinmaksu on viivästynyt yli 30 päivää.

Siirrot vaiheen 2 ja vaiheen 3 välillä perustuvat siihen, onko rahoitusvara luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Rahoitusvara on arvoltaan alentunut, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä. Vastuu siirtyy odotettavissa olevien luottotappioiden vaiheesta toiseen, kun luoton laatu heikkenee. Jos myöhemmän ajanjakson aikana luoton laatu paranee ja aiemmin varan myöntämisen jälkeen merkittäväksi arvioitu luottoriskin lisääntyminen peruuntuu, koeajan ja tiettyjen kriteerien täyttämisen jälkeen, odotettavissa olevien

luottotappioiden laskentaperusta palaa tällöin elinkaaren aikana odotettavissa olevista luottotappioista takaisin 12 kuukauden aikana odotettavissa oleviksi luottotappioiksi.

Siirrot vaiheesta 1 vaiheisiin 2 tai 3 sekä vaiheesta 2 vaiheeseen 3 tehdään viipymättä. Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1 sekä vaiheesta 3 vaiheeseen 2 edellyttävät, että siirtokriteerit ovat täyttyneet 6 kuukauden ajan ennen siirtoa (*probation period*).

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä konserni sisällyttää laskentamalliin tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. Käytettävät skenaariot ovat samoja, joita käytetään konsernin taloudellisessa vuosisuunnittelussa sekä stressitestauksessa. Makroekonomiset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme; perus, vahva ja heikko. Skenaarioille arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilte ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Niiden ennusteet sisällytetään makrotaloudellisiin skenaarioihin. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilte käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita.

9.3 Lainanhoitojoustot ja muutetut lainat

Konserni tekee toisinaan myönnytyksiä tai muutoksia alkupe- räisiin lainan tai muun saamisen ehtoihin velallisen taloudellisen vaikeuksien johdosta sen sijaan, että se ottaisi haltuunsa vakuuksia. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustoiksi. Konserni katsoo kyseessä olevan järjestämätön lainahoitojousto, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä konserni olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa.

Kun laina tai muu saaminen on luokiteltu lainanhoitojoustoksi, se säilyy lainanhoitojoustona vähintään 24 kuukauden koeajan ajan. Jotta laina tai muu saaminen voitaisiin luokitella uudelleen ja poistaa lainanhoitojoustojen ryhmästä, asiakkaan tulee täyttää kaikki seuraavat kriteerit:

- Asiakkaan on suoritettava maksuja kaikkien lainojen ja muiden saamisten osalta.
- Kahden vuoden koeaika on umpeutunut laskien päivämäärästä, josta lähtien lainanhoitojoustetun sopimuksen katsottiin taas suorittavan maksuja.

- Vähintään puolet koeajasta konserni on saanut säännöllisiä maksuja, joiden määrä on enemmän kuin vähäinen osuus pääomasta tai korosta.
- Asiakkaalla ei ole sopimusta, joka olisi viivästynyt enemmän kuin 30 päivää.

Lainanhoitojoustot ja maksuviivästykset raportoidaan säännöllisesti konsernin johdolle viitteenä mahdollisesta asiakkaan maksukyvyttömyydestä.

9.4 Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa

Odotettavissa olevat luottotappioiden vähennyserät kirjataan tulosvaikutteisesti ja vastakirjaus tehdään taseeseen seuraavasti:

- Jaksotettuun hankintamenoön luokitellut rahoitusvarat: varojen bruttokirjanpitoarvon vähennyksenä.
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat vieraan pääoman ehtoiset rahoitusvarat: vähennyserää ei kirjata taseen varojen bruttokirjanpitoarvon vähennyksenä, koska kyseisten varojen kirjanpitoarvo on niiden käypä arvo. Vähennyserä kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahastoon kirjattu kertynyt vähennyserä kirjataan tulosvaikutteisesti, kun kyseiset rahoitusvarat kirjataan pois taseesta.
- Rahoitusleasingsaamiset: varojen bruttokirjanpitoarvon vähennyksenä.
- Sitovat luottolupaukset: kirjataan erään *Varaukset ja muut velat*.

9.5 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Rahoitusvaroista kirjataan osittainen tai täysimääräinen lopullinen luottotappio, kun konserni ei voi kohtuudella odottaa saavansa perityksi rahoitusvaroihin kuuluvaa erää. Tällainen tilanne on kyseessä yleensä silloin, kun konserni katsoo, että lainanottajalla tai takaajalla ei ole varoja tai tulonlähteitä, jotka voisivat synnyttää riittävästi kassavirtoja arvonalentumisen kohteena olevien summien takaisin maksamiseksi. Konsernin luottoriskiä ja luottoriskin hallintaa käsitellään tarkemmin liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*. Jos lopullisen luottotappion määrä on suurempi kuin kirjatujen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän määrä, erotusta käsitellään ensin vähennyserän lisäyksenä.

Rahoitusvaroihin, jotka on kirjattu luottotappioiksi osittain tai kokonaan, voi edelleen kohdistua perintätoimenpiteitä, joita konserni soveltaa erääntyneiden saamisten takaisinperintään. Myöhemmät takaisin perityt määrät lopullisista luottotappioista vähentävät kulukirjausta tuloslaskelmassa.

10. Suojauslaskenta

Konsernin korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Tämän seurauksena ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi sekä kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin.

Kuntarahoitus-konserni soveltaa käyvän arvon suojauslaskentaa:

- euromääräisiin rahoitusvaroihin ja -velkoihin sekä leasingosaamiin, joissa suojauskohteen korko on johdannaisella muutettu vaihtuvakorkoiseksi ja
- kiinteäkorkoisin valuuttamääräisiin rahoitusvelkoihin, joissa johdannaisella vaihdetaan suojauskohteen pääoma euromääräiseksi ja sen korkosidonnaisuus vaihtuvakorkoiseksi.

Kuntarahoitus-konserni on dokumentoinut suojauslaskennan piirissä olevat suojaussuhteet, ja ne ovat konsernin riskienhallinnan tavoitteiden ja strategian mukaiset. Konserni ei sovellata rahavirran suojauslaskentaa.

Suojauslaskennan kohteena olevien varojen ja velkojen kirjanpitoarvot esitetään liitteessä 16 *Rahoitusvarat ja -velat*. Suojauslaskentaa kuuluvien johdannaisten käyvät arvot esitetään liitteessä 25 *Johdannaissopimukset*. Suojauslaskennassa olevat pääomat, arvostus suojatun riskin osalta sekä suojauslaskennan tulosvaikutus ja vaikutus omaan pääomaan esitetään liitteessä 25 *Suojauslaskenta*. Suojauslaskennan tulosvaikutus on eritelty myös liitteessä 8 *Suojauslaskennan nettotulos*.

Suojauslaskennan johdannaisten ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvat käypien arvojen muutokset sisältyvät tuloslaskelman erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Suojauskohteiden ja niitä suojaavien johdannaisten muut käypien arvojen muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa erään *Suojauslaskennan nettotulos*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy myös tässä tuloslaskelmaerässä. Johdannaissopimuksista saadut ja maksetut korot kirjataan suojattavien rahoitusvelkojen oikaisuksi erään *Korkokulut ja vastaavat kulut* tai suojattavien varojen oikaisuksi erään *Korkotuotot ja vastaavat tuotot*.

Konserni soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista suojauslaskentaa että IAS 39 -standardin mukaista portfoliosuojauslaskentaa.

10.1 IFRS 9 -suojauslaskenta

IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa sovelletaan:

- Kiinteäkorkoiseen euromääräiseen varainhankintaan ja nollakuponkikorkoiseen euromääräiseen varainhankintaan. Suojauskohteena euromääräisessä varainhankinnassa on korkoriski.
- Kiinteäkorkoiseen sekä nollakuponkikorkoiseen valuuttamääräiseen varainhankintaan; ja
- Kiinteäkorkoisiin ja pitkiin viitekorkoihin sidottuihin rahoitusleasingsaamisiin sekä strukturoituun antolainaukseen.

Kaikissa valuuttamääräisissä suojaussuhteissa konserni on ottanut käyttöön ns. suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle. Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojauskustannuksena erään *Suojauskustannusrahasto*. Eri valuuttojen välisten viitekoronvaihtosopimusten preemioiden muutokset vaikuttavat siten muihin laajan tuloksen eriin eivätkä luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

Rahoitusvelkojen suojauskohde on arvostettu jaksotettuun hankintamenoön pois lukien suojattavan korkoriskin osuus,

johon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa. Konsernin luottoriski ei sisälly suojaussuhteeseen. Tekohetkellä konserni määrittää jokaiselle käyvän arvon suojauslaskennassa olevalle rahoitusvelalle sopimuskohtaisesti luottomarginaalin (*credit spread*). Luottomarginaalin määrä vastaa rahoitusvelan arvostamisessa käytettävään diskonttauskäyrään lisättävää marginaalia, jota soveltamalla rahoitusvelan käypä arvo suojauslaskennassa vastaa tekohetkellä liikkeeseenlaskuhintaa. Luottomarginaali pysyy suojaussuhteen aikana muuttumattomana ja sen nykyarvon perusteella voidaan laskea rahoitusvelan käypä arvo suojatun riskin osalta. Suojatun riskin arvonmuutos kirjataan suojauskohteen kirjanpitoarvon oikaisuksi tulosvaikutteisesti erään *Suojauslaskennan nettotulos*. Suojauskohteen ja suojausinstrumentista suojaussuhteeseen määritetyn osuuden välinen tehottomuus kirjataan tuloslaskelmaan. Luottoriskin erottaminen käyvästä arvosta on edellytys sille, että suojauslaskentaa voidaan soveltaa vain korko- ja valuutariskiin. Konserni käyttää koronvaihtosopimuksia ja valuutanvaihtosopimuksia suojausinstrumentteina.

IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa sovelletaan lisäksi strukturoituihin antolainoihin, jotka läpäisevät SPPI-testin ja arvostetaan näin ollen jaksotettuun hankintamenoön ja jotka on suojattu 1:1 koronvaihtosopimuksilla. Antolainaan sisältyvä asiakasmarginaali ei ole osa suojaussuhdetta.

Sekä varainhankinta että strukturoidut antolainat on suojattu johdannaisilla, joilla on suojauskohdetta vastaavat ehdot.

Suojausaste suojauskohteen ja suojausinstrumentin välillä on 1:1. Tämän seurauksena johdannaisen käyvän arvon muutoksen voidaan odottaa kumoavan suojauskohteen suojattavan riskin käyvän arvon muutoksen. Prospektiivinen tehokkuustestaus on toteutettu todentamalla, että keskeiset sopimusehdot (*critical terms*) täsmäävät. Tehottomuutta syntyy suojaussuhteeseen johtuen suojauskohteen ja suojausinstrumentin arvostamisessa käytettävien korkokäyrien erosta. Lisäksi tehottomuutta voisi syntyä, mikäli keskeisissä ehdossa esiintyisi eroja tai johdannaisiin sisältyvä luottoriski kasvaisi. Konsernilla on johdannaisvastapuolten kanssa vakuussopimuksia, joiden avulla hallitaan johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä. Kaikkien suojaussuhteiden tehokkuus varmennetaan suojaussuhteen alkamishetkellä sekä tämän jälkeen säännöllisesti neljännesvuosittain.

IFRS 9 -standardin mukaista suojauslaskentaa sovelletaan myös kiinteäkorkoisiin ja pitkiin viitekorkoihin sidottuihin rahoitusleasingsaamisiin, joiden korkoriskiä suojataan korkojohdannaisilla. Sopimuskoosta johtuen useampi sopimus voidaan suojata yhdellä korkojohdannaisella, jonka ehdot vastaavat suojattavien sopimusten yhdistelmää. Rahoitusleasingsopimuksiin sisältyvä asiakasmarginaali ei ole osa suojaussuhdetta. Leasingiin sovellettavan käyvän arvon suojauslaskennan periaatteet vastaavat pitkälti edellä esitettyä, mutta suojaustavasta johtuen prospektiivinen tehokkuustestaus tehdään herkkyyksianalyyseillä, jossa simuloidaan suojauskohteen ja suojausinstrumentin käyvän arvon muutosta korkokäyriä muuttamalla.

Rahoitusleasingsaamisten ja antolainauksen suojauskohteet on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun lukuun ottamatta korkoriskiä, joka on käyvän arvon suojauslaskennan kohteena. Suojatun riskin arvonmuutos kirjataan suojauskohteen kirjanpitoarvon oikaisuksi tulosvaikutteisesti ja se sisältyy erään *Suojauslaskennan nettotulos*.

10.2 IAS 39 -portfoliosuojauslaskenta

Rahoitusvarojen osalta konserni soveltaa IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa kiinteäkorkeeseen ja pitkiin viitekorkoihin sidottuun antolainaukseen. Suojattu riski on korkoriski. Antolainoihin sisältyvä asiakas-marginaali ei ole osa suojaussuhdetta. Negatiiviset viitekorot on huomioitu osana eliminoitavaa marginaalia. Antolainojen suojaus on toteutettu portfoliosuojauksena, jolloin suojauskohde muodostuu useammasta lainasaamisesta. Antolainat ryhmitellään hinnoittelu- tai uudelleenhinnoittelupäivän mukaan suojattavaksi. Portfolioon sisältyviä antolainoja suojaavien koronvaihtosopimusten korot ja maksupäivät määritetään niin, että sopimusten pääoma- ja kassavirrat vastaavat suojattavaan erään kuuluvien lainasaamisten ehtoja. Näin ollen suojausten käypien arvojen oletetaan käyttäytyvän päinvastaisesti suojattaviin lainoihin nähden. Suojausten oletetaan olevan tehokkaita koko suojausperiodin ajan aina niiden erääntymiseen saakka. Portfolio koostuu useasta suojauksesta ja antolainasta, joten prospektiivinen tehokkuustestaus tehdään suojaushetkellä suojauserittäin, mutta myös koko portfolion osalta. Prospektiivinen tehokkuustestaus

on toteutettu herkkyyssanalyysinä sekä tarkastelemalla antolainojen ja suojaavien koronvaihtosopimusten pääomiamaturiteettijaksottain. Retrospektiiviseen tehokkuustestaukseen sovelletaan regressioanalyysiä, joka suoritetaan käypien arvojen muutosten perusteella.

Portfoliosuojauslaskennan kohteena olevat antolainat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun lukuun ottamatta korkoriskiä, joka on käyvän arvon suojauslaskennan kohteena. Suojatun riskin arvonmuutos kirjataan suojauskohteen kirjanpitoarvon oikaisuksi tulosvaikutteisesti ja se sisältyy erään *Suojauslaskennan nettotuotot*.

11. Rahoitusinstrumenttien netottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä silloin, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisesti tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suorittaa samanlaisesti. Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen esitetään liitteessä 19 *Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen*.

12. Rahavarat

Kuntarahoitus-konsernin rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Erään voidaan lukea ne talletukset ja sijoitukset, joiden maturiteetti hankinta-ajankohdasta on alle 3 kuukautta.

13. Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketöimessä. Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita.

Jos rahoitusinstrumentille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa, konserni käyttää arvostettaville instrumenteille soveltuvia, markkinoilla vakiintuneita arvostusmenetelmiä, joita varten on saatavilla riittävästi tietoa käyvän arvon määrittämiseksi. Valitun arvostusmenetelmän tulee sisältää kaikki tekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon rahoitusinstrumentin hinnoittelussa. Arvostusmenetelmässä käytetään mahdollisimman paljon havainnoitavissa olevia syöttötietoja ja mahdollisimman vähän muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja.

Konsernin käypien arvojen luokittelussa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka kuvaa arvostamisessa käytettyjen syöttötietojen merkitystä:

- Taso 1: Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin konsernilla on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppaa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa.
- Taso 2: Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suoraan tai epäsuoraan havainnoitavissa markkinoilla.
- Taso 3: Arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja muilla kuin havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostamiseen. Mikäli syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai historiallisiin hintoihin perustuva, on se määritelmän mukaisesti muu kuin havainnoitavissa oleva ja luokiteltava tasolle 3. Muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostamisessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Jos instrumentin käyvän arvon määrittämisessä käytetyt syöttötiedot luokitellaan käyvän arvon hierarkian eri tasoille, instrumentin arvostus luokitellaan kokonaisuudessaan sen alimman tason syöttötiedon mukaisesti, jolla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostamiseen.

Rahoitusinstrumentin alkuperäisen kirjaamisajankohdan käypää arvoa osoittaa yleensä parhaiten transaktiohintaa. Jos käypä arvo alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä eroaa transaktiohinnasta ja käypä arvo ei perustu toimivilla markkinoilla täysin samanlaiselle omaisuuserälle tai velalle noteerattuun hintaan tai se ei perustu arvostusmenetelmään, jonka osalta muiden kuin havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaikutus arvostamiseen katsotaan olevan vähäinen, tällöin rahoitusinstrumentti arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon ja tätä oikaistaan alkuperäisen kirjaamisajankohdan käyvän arvon ja transaktiohinnan välisen eron jaksottamiseksi (*ensimmäisen päivän voitto tai tappio*). Tämä erotus jaksotetaan voitoksi tai tappioksi tasaerinä sopimuksen voimassaoloaikana. Instrumentit, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, jaksotetaan ensimmäiseen call-päivään asti.

Käyvän arvon hierarkiatasot, Kuntarahoitus-konsernin käyttämät arvostusmenetelmät sekä arvostamisen viitekehys on kuvattu tarkemmin liitteessä 17 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

14. Vuokrasopimukset

Vuokrasopimus on sopimus tai sopimuksen osa, joka antaa määräysvallan tietyn, yksilöidyn omaisuuserän (vuokrauksen kohteen) käyttöön vastiketta vastaan tietyn ajanjaksoksi.

14.1 Kuntarahoitus-konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimusvelat arvostetaan alun perin lisäluoton korolla diskontattujen tulevien vuokratulujen nykyarvoon. Vuokrasopimusvelka arvostetaan myöhemmin jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan alun perin hankintamenoon eli vuokrasopimusvelan suuruiseksi. Vuokrasopimusvelka esitetään taseen erässä *Varaukset ja muut velat* ja niiden korkokulut tuloslaskelmaerässä *Korkokulut ja vastaavat kulut*. Vuokratulu jaetaan korkokuluksi ja vuokrasopimusvelan pääoman vähennykseksi. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään erässä *Aineelliset hyödykkeet*. Käyttöoikeusomaisuuseristä kirjataan poistot tasapoistoina joko erän taloudellisena vaikutusajana tai vuokratuotokauden aikana sen mukaan kumpi on lyhyempi.

Konsernin vuokraamat käyttöoikeusomaisuuserät ovat pääosin toimitiloja, työsuhteautoja sekä varastotiloja ja parkkipaikkoja. Vuokrasopimusten ehdot neuvotellaan yksittellen ja ne voivat sisältää mahdollisuuden pidentää vuokratuotokautta. Määrittäessään vuokrasopimuksen vuokra-aikaa konserni arvioi vuokrasopimusten sisältämät optiot sopimuskohtaisesti. Kun konserni on kohtuullisen varma jatko- ja irtisanomisoptioiden käyttämisestä, otetaan ne huomioon vuokra-ajan määrittämisessä.

Konserni on soveltanut IFRS 16.C10(a) mukaisesti helpotetua käyttöönotton menetelmää, joka sallii yhden diskonttauskoron soveltamisen kaikkiin vuokrasopimusvelkoihin. Suurin osa konsernin vuokravastuusta liittyy toimistotiloihin, joiden vuokrasopimusten sisäistä korkoa ei voida helposti määrittää. Tästä johtuen diskonttauskorkona käytetään Kuntarahoitus-konsernin lisäluoton korkoa (*Incremental Borrowing Rate, IBR*). Diskonttauskoron maturiteetti on määritelty toimistotilojen ja pysäköintitilan jäljellä olevan vuokra-ajan perusteella. Kaikille vuokrasopimuksille käytetään samaa diskonttauskoron maturiteettia, koska muiden vuokrasopimusten kuin toimitilojen vaikutuksen ei katsota olevan laskennan kannalta olennainen.

Konserni arvioi jokaisena raportointipäivänä, onko käyttöoikeusomaisuuserän osalta olemassa viitteitä arvonalentumisesta joko sisäisten tai ulkoisten tietolähteiden perusteella. Esimerkiksi päätös omaan käyttöön vuokrattujen toimistotilojen edelleenvuokrauksesta on viite käyttöomaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä arvonalentumisesta on olemassa, Kuntarahoitus-konserni suorittaa arvonalentumistestauksen ja määrittää, suorittaako se arvonalentumistestauksen omaisuuserän vai rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla.

14.2 Kuntarahoitus-konserni vuokralle antajana

Vuokrasopimukset, joissa Kuntarahoitus-konserni toimii vuokralle antajana, on luokiteltu rahoitusleasingsopimuksiksi. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, jos hyödykkeeseen liittyvät taloudelliset tuotot ja riskit siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen käyttäjälle, eli vuokralle ottajalle. Rahoitusleasingsopimuksella vuokrattu hyödyke esitetään taseessa rahoitusleasingsaamisena, joka vastaa konsernin nettosijoitusta vuokrasopimukseen. Sopimuksista saatava vuokra jaetaan saamisen lyhennykseksi ja korkotuotoksi. Korkotuotto jaksetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa samansuuruisen tuottoprosentin mukaisen tuoton vuokra-ajalta. Rahoitusleasingsaamiset esitetään erässä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Saadut korot esitetään tuloslaskelmassa erässä *Korkotuotot ja vastaavat tuotot*.

Konsernin rahoitusleasing on irtaimen käyttöomaisuuden, kuten erilaisten koneiden, lääketieteen laitteiden, kalusteiden, ajoneuvojen sekä IT- ja toimistolaitteiden pitkäaikaista vuokraamista. Lisäksi konserni tarjoaa kiinteistöleasingiä. Leasingasiakkaat ovat samoja kuin antolainaustoiminnassakin eli kunnat, kaupungit, kuntayhtymät, kuntien omistamat tai määräämisvallassa olevat yhtiöt sekä hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät, niiden omistamat tai määräämisvallassa olevat yhteisöt ja hyvinvointialueiden liikelaitokset. Konserni ei kanna leasing-kohteiden jäännösarvoriskiä.

15. Aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke kirjataan taseeseen vain, jos se on aineetoman hyödykkeen määritelmän mukainen, eli esimerkiksi konsernilla on siihen määräysvalta ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja omaisuuserän hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Alkuperäinen arvostaminen tapahtuu hankintameno. Hankintameno käsittää ostohinnan sisältäen kaikki menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun tarkoitukseen sisältäen myös sisäiset henkilöstökulut. Hankintameno ei lueta hyödykkeen käytöstä ja henkilökunnan koulutuksesta aiheutuneita menoja eikä hallinnon menoja tai muita yhteisiä yleismenoja.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineeton hyödyke kirjataan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Aineettomista hyödykkeistä kirjataan tasapoistot 3–8 vuodessa riippuen hyödykkeen taloudellisesta vaikutusajasta. Poistot aloitetaan, kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika sekä mahdolliset viitteet arvonalentumisesta arvioidaan jokaisena raportointipäivänä. Keskenäiset aineettomat hyödykkeet testataan vähintään vuosittain arvonalentumisen varalta. Arvonalentumistestaus suoritetaan useammin, jos arvonalentumisesta on viitteitä. Arvonalentuminen on aineetoman hyödykkeen kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän välinen erotus. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään

sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon omaisuuserä kuuluu. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pienin yksilöitävissä oleva omaisuuseräryhmä, jonka kerryttämät rahavirrat ovat pitkälti riippumattomia muiden omaisuuseräryhmien kerryttämistä rahavirroista. Koska Kuntarahoituksen liiketoimintaa käsitellään yhtenä segmenttinä eikä liiketoiminta ole jaettavissa pienempiin täysin itsenäisesti rahavirtaa tuottaviin yksikköihin, tarkastellaan arvonalentumista määritettäessä Kuntarahoitusta yhtenä rahavirtaa tuottavana yksikkönä.

16. Pilvipalvelut

Pilvipalveluissa, kuten Software as a Service (SaaS), omaisuuserän määräysvalta on lähtökohtaisesti pilvipalvelun tarjoajalla, eikä palveluista suoritetuja maksuja näin ollen voida aktivoida aineettomana hyödykkeenä konsernin taseeseen. Pilvipalvelun käyttöönotto voidaan kuitenkin kirjata taseeseen erään *Siirtosaamiset ja ennakkomaksut* ja jaksottaa kuluksi ohjelmiston käyttäjälle, mutta vain jos käyttöönotto koostuvat sellaisista pilvipalvelun toimittajalle maksetuista kuluista, jotka eivät ole erotettavissa ohjelmiston käyttöoikeudesta. Käyttöönotto eivät ole erotettavissa ohjelmiston käyttöoikeudesta, kun käyttöönottopalvelun voi suorittaa vain pilvipalvelun toimittaja, esimerkiksi kun pilvipalvelun toimittaja räätälöi ohjelmistoa muokkaamalla olemassa olevaa ohjelmistokoodia tai kirjoittamalla uutta koodia. Kaikki muut käyttöönotosta johtuvat menot, kuten sisäiset henkilöstökulut, ulkoiset projektinhallintakulut jne., kirjataan kuluksi niiden syntyhetkellä.

17. Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet kirjataan taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Hyödykkeistä kirjataan tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Toimiston perusparannusmenot	vuokra-ajan kuluessa
Rakennukset	25 vuotta
Koneet ja kalusto	5 vuotta
IT-laitteet	4 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Jokaisena raportointipäivänä arvioidaan, onko aineellisen hyödykkeen arvonalentumisesta viitteitä. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä, kirjataan tuloslaskelmaan arvonalentumistappio.

18. Varaukset ja ehdolliset velat

Velvoitteen perusteella kirjataan varaus, mikäli velvoite perustuu aiempaan tapahtumaan ja sen toteutuminen on todennäköistä, mutta toteutumisaikakohta tai toteutuva määrä on epävarma. Velvoitteen pitää perustua joko tosiasialliseen tai oikeudelliseen velvoitteeseen ulkopuolista kohtaan. Velvoitteita voi syntyä esimerkiksi tappiollisista sopimuksista tai sellaisten uudelleenjärjestelyiden seurauksena, joilla on olennainen vaikutus konsernin toiminnan luonteeseen ja painopisteeseen. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun uudelleenjärjestelysuunnitelma on hyväksytty ja toimeenpano aloitettu tai asianosaiselle henkilöstölle on kerrottu järjestelyn ehdoista. Varaukset esitetään liitteessä *37 Varaukset ja muut velat*.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdolliset velat esitetään liitteessä *40 Ehdolliset varat ja velat*.

19. Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, kertyneistä voitto-varoista ja oman pääoman rahastoista (vararahasto, käyvän arvon rahasto, oman luottoriskin rahasto, suojauskustannus-rahasto ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto). Omaan pääomaan luokitellaan konsernin liikkeeseen laskemia muita instrumentteja niiden luonteen perusteella. Eräpäivättömät instrumentit, joiden koronmaksu on yksinomaan liikkeeseenlaskijan päätettävissä, luetaan omaksi pääomaksi konsernitilinpäätöksessä. Oma pääoma on esitetty liitteessä 39 *Oma pääoma*.

Tilikaudella 2022 Kuntarahoitus maksoi takaisin 350 miljoonan euron eräpäivättömän AT1-pääomalainan velkakirjaehto mukaisesti pääomainstrumentin ensimmäisenä mahdollisena takaisinmaksupäivänä. Instrumentti eräännytettiin nimellisarvoonsa lisättynä eräännyttämispäivään saakka kertyneillä koroilla. AT1-pääomalainasta on kerrottu tarkemmin vuoden 2021 konsernitilinpäätöksen laatusperiaatteissa sekä tämän tilinpäätöksen liitetiedossa 39 *Oma pääoma*.

20. Tuottojen ja kulujen kirjaaminen

20.1 Korkokate

Korkotuotot rahoitusvaroista ja korkokulut rahoitusveloista kirjataan korkokatteeseen. Efektiivisen koron laskemisessa otetaan huomioon transaktiomenot, yli-/alihinta sekä saadut ja maksetut palkkiot, joiden katsotaan olevan korvausta konsernin ottamasta rahoitusinstrumenttiin liittyvästä riskistä ja joiden katsotaan kuuluvan kiinteäksi osaksi rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa. Yli-/alihinnat jaksotetaan vaihtuvakorkoisten rahoitusvelkojen osalta liikkeeseenlaskusta seuraavaan koronmaksupäivään ja kiinteäkorkoisten osalta eräpäivään. Vaihtuvakorkoisten saamistodistusten yli-/alihinnan konserni jaksottaa eräpäivään asti. Vallitsevassa markkinatilanteessa rahoitusvaran yli-/alihinnan ei katsota johtuvan markkinakorkojen muutoksesta, vaan pääosin luottoriskistä. Sijoituksen arvo ei palaudu nimellisarvoon, kun sen korko tarkistetaan markkinakorkojen mukaiseksi, jolloin jaksottaminen seuraavaan koronmaksupäivään ei ole perusteltua. Konserni arvioi markkinatilanteen muutosten vaikutusta jaksottamisperiaatteeseen ja sen soveltamiseen säännöllisesti.

Varoista syntyvät negatiiviset korkotuotot esitetään korkokuluina ja veloista syntyvät negatiiviset korkokulut korkotuottoina. Kuntarahoitus-konserni kirjaa korkotuottoihin varoja suojaavien, suojauslaskennassa olevien johdannaisten korkotuotot ja -kulut ja korkokuluihin velkoja suojaavien, suojauslaskennassa olevien johdannaisten korkotuotot ja -kulut.

20.2 Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiot, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 -standardin mukaisesti. Nämä palkkiotuotot tuloutetaan, kun palvelun sovitut suoriteveloitteet luovutetaan asiakkaalle. Keskeisenä kriiteerinä on määräysvallan siirtyminen. Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään, johon konsernin odotetaan olevan oikeutettu asiakkaalle luovutettavia palveluja vastaan.

Konsernin palkkiotuotot koostuvat pääosin rahoituksen neuvonantopalveluista saatavista palkkioista sekä sähköisistä palveluista perittävistä palkkioista. Palkkioiden suoriteveloitteet täyttyvät palkkion luonteen mukaisesti joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana. Neuvonantopalveluihin liittyvät palkkiot peritään asiakkaalta pääosin palvelun suorittamisen jälkeen sopimusehtojen mukaisesti ja sähköisiin palveluihin liittyvät palkkiot laskutetaan kerran vuodessa ja tuloutetaan ajan kuluessa. Muut palkkiot veloitetaan ja tuloutetaan palvelun suorituksen yhteydessä yhtenä ajankohtana.

Palkkiokulut sisältävät maksetut takauspalkkiot ja säilytyskulut sekä varainhankintaohjelmien päivityskulut ja ne kirjataan suoriteperusteella.

20.3 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Erä *Arvopaperikaupan nettotuotot* sisältää käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen muutokset, suojauslaskentaan kuulumattomien johdannaisten (johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti) käypien arvojen muutokset sekä näiden erien myyntivoitot ja -tappiot. Erä *Valuuttatoiminnan nettotuotot* sisältää kaikkien valuuttamääräisten erien realisoitumattomat ja realisoituneet kurssierot. Myös suojauslaskennan suojauskohteiden ja suojausinstrumenttien valuuttakurssierot sisältyvät tähän erään.

20.4 Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

Erä sisältää käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen myyntivoitot ja -tappiot.

20.5 Suojauslaskennan nettotulos

Erä *Suojauslaskennan nettotulos* sisältää suojauslaskennassa olevien rahoitusvarojen ja -velkojen sekä niitä suojaavien johdannaissopimusten nettotuloksen käypään arvoon arvostamisesta suojatun riskin osalta. Valuuttamääräisten suojauskohteiden ja niitä suojaavien johdannaisten valuuttakurssiero sisältyy erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*.

20.6 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina konserni esittää aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot sekä muut tuotot.

20.7 Hallintokulut

Hallintokulut sisältävät palkat ja palkkiot, eläkekulut sekä muut henkilösivukulut. Lisäksi hallintokuluina esitetään IT-, markkinointi- ja muut hallintokulut.

20.8 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Erään kirjataan aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä käyttöoikeusomaisuuserien poistot sekä mahdolliset arvonalentumiset. Poistoperiaatteet käsitellään luvuissa 15. *Aineettomat hyödykkeet* ja 17. *Aineelliset hyödykkeet* sekä 14. *Vuokrasopimukset*.

20.9 Liiketoiminnan muut kulut

Erään *Liiketoiminnan muut kulut* sisältyy konsernin maksamat viranomaismaksut, vuokrat sekä muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat kulut.

Viranomaismaksut sisältävät vakaumaksun sekä hallinto- ja valvontamaksut Finanssivalvonnalle ja Euroopan keskuspankille. Vakaumuksilla kartutetaan EU:n kriisinratkaisurahastoa. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää vakaumaksujen suuruudesta. Vakaumaksu määräytyy maksuvelvollisen

koon sekä sen liiketoiminnan sisältämien riskien mukaan. Tilikaudelle kohdistettava vakaumaksu kirjataan kokonaan kuluksi tilikauden alussa käyttäen arviota maksun suuruudesta ja sitä oikaistaan sen jälkeen, kun maksu on suoritettu. Vakaumaksun lisäksi konserni maksaa EU:n yhteiselle kriisinratkaisuneuvostolle vuosittaista hallintomaksua. Myös Rahoitusvakaustalolle maksetaan vuosittaista hallintomaksua, joka määräytyy samoilla perusteilla kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu. Hallintomaksut kirjataan suoriteperusteella erään *Liiketoiminnan muut kulut*.

Finanssivalvonnan valvontamaksu perustuu kiinteään perusmaksuun sekä valvottavan taseen loppusummaan. Euroopan keskuspankille maksettava valvontamaksu määräytyy valvottavan merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella. Valvontamaksut kirjataan suoriteperusteella erään *Liiketoiminnan muut kulut*.

20.10 Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot

Erässä esitetään odotettavissa olevat luottotappiot jakotettuun hankintamenuun luokitelluista rahoitusvaroista sekä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista sekä lopulliset luottotappiot ja niiden palautukset kaikista rahoitusvaroista.

Luottotappioiden ja arvonalentumisten periaatteet käsitellään luvussa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

21. Työsuhde-etuudet

21.1 Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät palkat, palkkiot sekä luontaisedut, vuosilomat ja tulospalkkiot. Konserni kirjaa näistä etuuksista syntyvät kulut sille kaudelle, jolla työntekijät suorittavat kyseisen työn.

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet ovat työsuhde-etuuksia (muita kuin työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia), jotka odotetaan maksettavan kokonaisuudessaan kahdentoista kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana työntekijät suorittavat asianomaisen työn. Tuloslaskelman erä *Palkat ja palkkiot* koostuu lyhytaikaisten työsuhde-etuuksien lisäksi työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista.

21.2 Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet ovat työsuhde-etuuksia, jotka annetaan vastikkeeksi siitä, että työntekijän työsuhde päättyy, kun konserni päättää lopettaa työntekijän työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jäämisaikaa tai työntekijä päättää hyväksyty tarjotut etuudet vastikkeeksi työsuhteen päättämistä. Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet perustuvat työsuhteen päättämiseen, eivät työsuoritukseen.

21.3 Työsuhteen päättämisen jälkeiset etuudet

Työsuhteen päättämisen jälkeiset etuudet maksetaan saajilleen työsuhteen päättämisen jälkeen. Kuntarahoitus-konsernissa nämä etuudet koostuvat eläkkeistä. Konsernin eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia järjestelyitä. Eläketurva on hoidettu ulkopuolisen eläkevakuutusyhtiön kautta. Maksupohjaisissa eläkejärjestelyissä konserni maksaa kiinteitä eläkevakuutusmaksuja eläkevakuutusyhtiölle eikä konsernilla tämän jälkeen ole juridista tai todellista velvollisuutta lisämaksujen suorittamiseen, jos eläkevakuutusyhtiöllä ei ole riittäviä varoja maksaa eläkkeitä kuluvalta tai aiemmilta kausilta. Eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Konsernin palkitsemisjärjestelmä on kokonaisuudessaan maksuperusteinen ja sen kuvaus on saatavilla konsernin verkkosivuilla osoitteessa www.kuntarahoitus.fi.

22. Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman erään *Tuloverot* kirjataan konserni-yhtiöiden tulosten perusteella määräytyvät kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot sekä laskennallisten verojen muutokset. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan. Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan niiden verokantojen ja -lakien perusteella, jotka on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai käytännössä hyväksytty. Tätä veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot kirjataan omaisuus- ja velkaerien tilinpäätöspäivän kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja käyttämättömistä verotukseen liittyvistä hyvityksistä. Konsernissa laskennalliset verot muodostuvat emoyhtiössä tehdyn luottotappiovarauksen sekä poistoeron purkamisesta konsernitilinpäätöksessä. Lisäksi laskennallisia veroja muodostuu käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen arvonmuutoksista, oman luottoriskin muutoksista nimenomaisesti käypään arvoon arvostettavista rahoitusveloista sekä suojauskustannusten (*Cost-of-Hedging*) kirjaamisesta muiden laajan tuloksen erien kautta. Lisäksi AT1-pääomallain ja siihen liittyvien liikkeeseenlasku- ja korkokulujen käsittelyerosta emon erillistilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen välillä aiheutuu laskennallisia veroja vertailukaudella. Laskennalliset verot on esitetty liitteessä 32 *Laskennalliset verot*. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa.

23. IBOR-uudistus

IBOR-uudistuksessa on kyse maailmanlaajuisesta muutoksesta, jonka tavoitteena on IBOR-viitekorkojen (*Interbank Offered Rate*) korvaaminen vaihtoehtoisilla lähes riskittömillä viitekoroilla (*Risk Free Rate, RFR*). Euroopan unionissa uudistusta sääntelee vertailuarvoasetus (*EU Benchmark Regulation*). Näkyvimmin IBOR-uudistus vaikuttaa LIBOR-viitekorkoihin (*London Interbank Offered Rate*), jotka ovat paneelipohjaisia viitekorkoja viidessä eri

valuutassa (USD, GBP, EUR, CHF, JPY). GBP, EUR, CHF, JPY ja USD (1 vko, 2 kk) LIBOR-viitekorkojen noteeraus päättyi vuoden 2021 lopussa, ja muut USD LIBOR-viitekoron pidemmät maturiteetit (1, 3, 6 ja 12 kk) päättyivät kesäkuun 2023 lopussa.

Euribor on Kuntarahoitus-konsernin eniten käyttämä IBOR-viitekorko. Euriborkoron laskentaperiaatteet muuttuivat vuoden 2019 aikana. Heinäkuussa 2019 Belgian finanssi- ja markkinaviranomainen (FSMA) myönsi euriboriin liittyvän valtuutuksen EU:n vertailuarvoasetuksen nojalla. Tämä mahdollistaa sen, että markkinaosapuolet voivat jatkaa euriborin käyttöä sekä nykyisille että uusille sopimuksille. Konsernin tämänhetkinen näkemys on, että euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa.

Kuntarahoitus-konserni on ottanut käyttöön IASB:n (*International Accounting Standards Board*) julkaisemat vaiheen 1 ja vaiheen 2 standardimuutokset IFRS 9, IAS 39, IFRS 7 ja IFRS 16 -standardeihin. Vaiheen 1 standardimuutoksilla helpotetaan suojauslaskennan edellytyksien täyttymistä IBOR-uudistuksesta johtuvan suojauskohteen tai suojausinstrumentin kassavirtojen ajoitukseen ja määrään liittyvän epävarmuuden aikana, jotta suojauslaskentaa voidaan jatkaa näiden suojaussuhteiden osalta. Konserni on soveltanut 1.1.2020 alkaen IBOR-uudistukseen liittyviä vaiheen 1 muutoksia IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 -standardeihin. Vaiheen 1 muutosten soveltaminen

lopetetaan, kun IBOR-uudistuksen aiheuttamaa epävarmuutta suojauskohteen tai suojausinstrumentin kassavirtojen ajoitukseen ja määrään ei enää ole tai kun suojauslaskenta päätetään.

Vaiheen 2 helpotukset käsittelevät tilanteita, jotka saattavat vaikuttaa taloudelliseen raportointiin, kun nykyinen IBOR-viitekorko korvataan. Vaiheen 2 standardimuutokset mahdollistavat, että suojauslaskentaa ei tarvitse lopettaa pelkästään siksi, että suojauskohdetta, suojausinstrumenttia tai suojattua riskiä muutetaan IBOR-uudistuksen seurauksena. Vaiheen 2 standardimuutokset sisältävät myös helpotuksia rahoitusinstrumentteihin tehtävien muutosten kirjanpitokäsittelyyn. Kuntarahoitus-konserni on soveltanut vaiheen 2 standardimuutoksia 31.12.2020 alkaen. Vaiheen 2 standardimuutosten soveltaminen lopetetaan, kun IBOR-uudistuksen vaatimat muutokset on toteutettu.

IBOR-uudistuksen vaikutuksista konsernin suojauslaskentaan on kerrottu tarkemmin vuoden 2021 konsernitilinpäätöksen laatisperiaatteissa.

Kuntarahoitus-konsernilla oli vuoden 2022 alussa joitakin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia velkoja, joissa oli vuoden 2021 lopussa poistunut IBOR-korko. Nämä velat on alkuvuoden 2022 aikana uudelleenstrukturoitu. Toteutuneet uudelleenstrukturoinnit eivät johtaneet taseesta pois kirjaamiseen.

Vuoden 2022 lopussa Kuntarahoitus-konsernilla on joitakin USD LIBOR-viitekorkoon sidottuja velkoja, jotka pyritään takaisinostamaan tai uudelleenstrukturoimaan ennen USD LIBOR-viitekoron lopetuspäivää kesäkuun 2023 lopussa. Lisäksi konsernilla on johdannaissopimuksia, joissa on poistuva USD LIBOR-viitekorko ja eräpäivä kesäkuun 2023 jälkeen. Nämä johdannaissopimukset sisältävät sekä suojauslaskennassa olevia sopimuksia että muutoin suojaavia sopimuksia. IBOR-uudistuksen vaatimat muutokset voidaan toteuttaa johdannaissopimuksiin muun muassa uudelleenstrukturointina, fall back -ehtojen aktivoitumisena tai sopimuksen purkamisen kautta riippuen muun muassa tavasta, jolla IBOR-uudistuksen vaatimat muutokset toteutetaan rahoitusinstrumenttiin, jota kyseinen johdannainen suojaa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty yhteenveto konsernin USD LIBOR-viitekoron sisältävistä rahoitusinstrumenteista, jotka eräänntyvät kesäkuun 2023 jälkeen.

31.12.2022 (1 000 €)	Nimellisarvo
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	6 562 910
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	549 809
Johdannaissopimukset yhteensä	7 112 719

31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo
Rahoitusvelat yhteensä (muut kuin johdannaiset)	41 002

24. Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2022 mennessä.

Konserni ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Standardit ja tulkinnat otetaan käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. IASB:n julkistamat säännökset, jotka tulevat voimaan myöhemmin kuin 1.1.2022:

Classification of Liabilities as Current or Non-current – Muutokset IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen* *

(Sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua). Muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa soveltamiskäytäntöä sekä selventää vaatimuksia velkojen luokitteluksi lyhyt- tai pitkäaikaisiksi. Muutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Disclosure of Accounting Policies – Muutokset IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen* ja IFRS Practice Statement 2 *Making Materiality Judgements* (Sovellettava 1.1.2023 tai

sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua). Muutokset selventävät olennaisuuden periaatteen soveltamista laatimisperiaatteista annettaviin liitetietoihin. Muutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Definition of Accounting Estimates – Muutokset IAS 8:aan *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet* *

(Sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua). Muutokset selventävät, kuinka yhtiöiden tulisi erottaa laatimisperiaatteiden muutokset kirjanpidollisten arvioiden muutoksista, ja keskittyvät kirjanpidollisen arvion määrittelmään ja sen selventämiseen. Muutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Deferred Tax related to Assets and Liabilities arising from a Single Transaction – Muutokset IAS 12:aan *Tuloverot*

(Sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset kaventavat alkuperäistä kirjaamista koskevaa poikkeussääntöä ja selventävät, ettei poikkeussääntö sovellu yksittäisiin tapahtumiin, kuten vuokrasopimukset ja purkuvelvoitteet, joista syntyy yhtä suuret ja vastakkaiset väliaikaiset erot. Muutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Lease Liability in a Sale and Leaseback – Muutokset IFRS 16:een *Vuokrasopimukset* *

(Sovellettava 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua). Muutokset lisäävät uuden, muuttuvia maksuja koskevan kirjanpitomallin ja edellyttävät myyjä-vuokralle ottajan arvioimaan uudelleen ja mahdollisesti oikaisemaan myynti- ja takaisinvuokraustapahtumat vuodesta 2019 alkaen. Muutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Johto arvioi, että muilla tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevilla standardeilla ja tulkintoilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

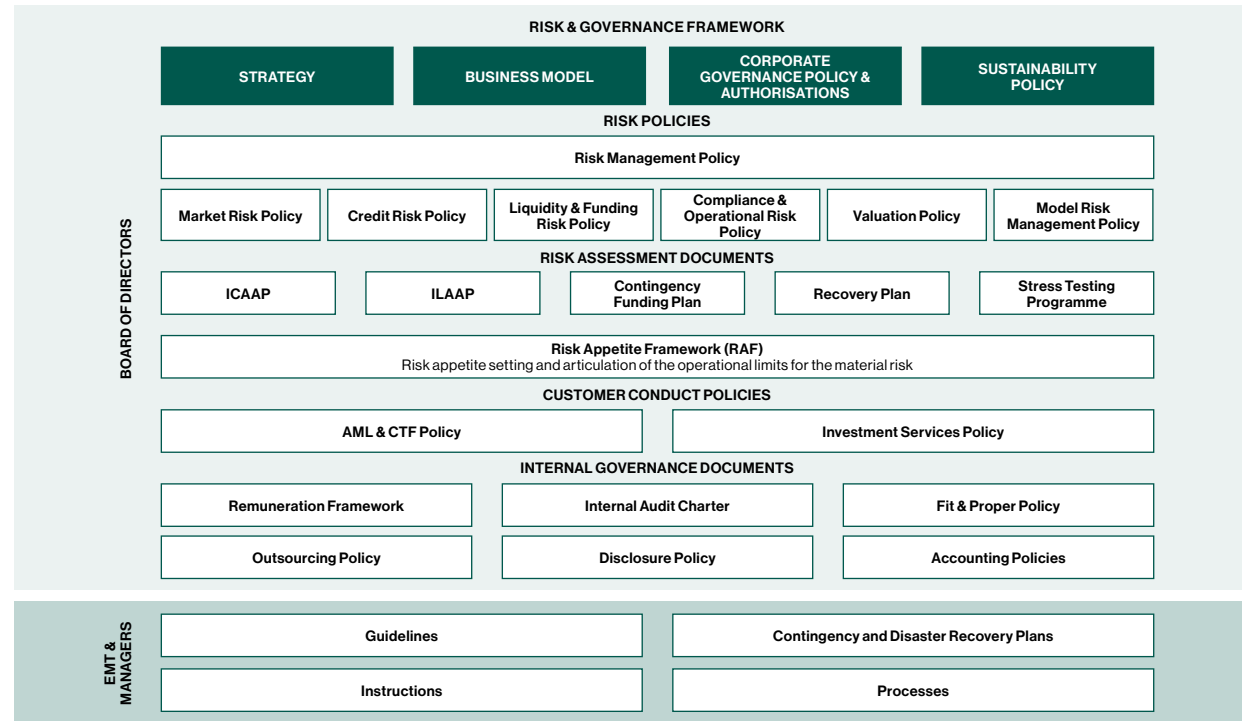
Liite 2. Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema

1. Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Kuntarahoitus-konsernin liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan konsernin riskiaseman säilyminen emoyhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa. Konserni soveltaa riskienhallinnassaan hyvin konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että emoyhtiön hyvää luottoluokitusta (Aa1/AA+) ei vaaranneta.

Konserni kartoittaa säännöllisesti toimintaansa liittyviä riskejä ja kehittää jatkuvasti menetelmiä riskien tunnistamiseksi, mittaamiseksi ja hallitsemiseksi. Riskejä arvioidaan säännöllisesti toteutettavien riskianalyyseiden avulla. Analyyseiden tavoitteena on tunnistaa toimintaympäristön muutosten mukanaan tuomia uusia haasteita ja riskejä sekä priorisoida riskit ja niiden hallinta analyyseiden tulosten perusteella. Konserni suojautuu ja vähentää tunnistamiaan riskejä vakuuksilla, takauksilla, johdannaissopimuksilla, vakuutuksilla ja aktiivisella riskien hallinnalla. Konsernilla ei ole arvionsa mukaan vastuita, joihin sisältyy wrong-way -riskiä (vastapuolen maksukyvyttömyyden todennäköisyydellä on positiivinen korrelaatio yleisten markkinariskitekijöiden kanssa).

Hallitus on vahvistanut konsernille sen hallintoa ja riskienhallintaa koskevan kehyksen (*Risk and Governance Framework*) ja sen osana keskeiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokasta toteuttamista koskevat politiikat ja prosessit alla olevan kuvan mukaisesti.

Konsernin riskinottohalukkuuden viitekehys (*Risk Appetite Framework, RAF*) määrittelee tavoite- ja enimmäistasot eri riski-indikaattoreille. Viitekehystä päivitetään säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa, ja dokumentin hyväksyy emoyhtiön hallitus. Riskinottohalukkuuden viitekehys auttaa:

- Tehokkaasti tunnistamaan, mittaamaan ja hallitsemaan strategiasta lähtöisin olevia riskejä sekä muita liiketoimintaan liittyviä sisäisiä ja ulkoisia riskejä.
- Määrittelemään ja päättämään riskin määrästä, jonka konserni haluaa kantaa toteuttaessaan liiketoimintastrategiaansa, sekä aktiivisesti kommunikoimaan siitä.
- Edistämään asiantuntevaa keskustelua konsernin riskinottohalukkuudesta ja mahdollistamaan päätösten haastamisen koskien liiketoimintaa ja riskien ottamista.

Viitekehys on linkitetty sekä lyhyen että pitkän aikavälin strategiaan suunnitelmiin, pääomaan ja talouteen liittyviin suunnitelmiin, elvytysuunnitelmaan (*Recovery Plan*) ja pal-kitsemispolitiikkaan. Viitekehys on linjassa ICAAPin (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) ja ILAAPin (*Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*) kanssa.

Konsernin riskinottohalukkuuden viitekehys on kuvattuna viereisessä kuvassa. Konserni on pysynyt vuoden aikana hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa.

Yhteenveto konsernin riskinottohalukkuuden viitekehysten indikaattoreista

Riskipilarit	Riski-indikaattorit	Tavoite
Kannattavuus ja pääomat	Luottoluokitus Vähimmäisomavaraisuusvaatimus Korkokatesuhde CET1-suhdeluvun muutos	Riittävän tulotason, kannattavuuden ja pääomien ylläpitäminen jopa stressitilanteissa.
Jällelrahoitus- ja maksuvalmiusriski	Maksuvalmiusvaatimus (<i>LCR</i>) Pysyvän varainhankinnan vaatimus (<i>NSFR</i>) Rahoitusvajae Jällelrahoitukseen liittyvät indikaattorit Pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyys (<i>Survival Horizon</i>)	Riittävän maksuvalmiuspuskurin ja kestäväen rahoitusaseman ja -profiilin ylläpitäminen jopa sressitilanteissa.
Luottoriskit	Järjestämättömät saamiset Odotettavissa olevat luottotappiot Keskimääräinen sisäinen riskiluokitus (asiakasrahoitus) Nimikonsentraatio (asiakasrahoitus) Uuden asuntotuotannon energiatehokkuus Ilmasto- ja ympäristöriskiluokitus (kuntien rahoitus) Keskimääräinen luottoluokitus (likviditeettiportfolio) Maantieteellinen keskittyneisyys (likviditeettiportfolio) ESG-arvo (likviditeettiportfolio) Stressattu vastapuoliriskin tappio	Kuntarahoituksen liiketoimintamalliin sopivan vakaan luottoriskiprofiilin ylläpitäminen.
Markkinariskit	EVE-riski Tuloriski Basis-riski korkokatteessa Valuutariski Hintariski Käyvän arvon VaR Varovainen arvostaminen (<i>prudent valuation</i>)	Kuntarahoituksen liiketoimintamalliin sopivan vakaan markkinariskiprofiilin ylläpitäminen.
Operatiiviset riskit	Henkilöstön ulosvirtaus Merkittävien IT-häiriöiden esiintyvyys Järjestelmien käyttökatkot Merkittävien järjestelmä- ja tietorikkomusten määrä sekä tiedon ja järjestelmien käytettävyyys Sisäisten väärinkäytösten määrä Valitusten ja reklamaatioiden määrä Sääntelyn noudattamatta jättäminen Merkittävät operatiiviset tappiot	Tehokkaan operatiivisen valvonnan ja sääntöjen noudattamisen ylläpitäminen toimivan ja vastuullisen liiketoiminnan tukemiseksi.

Konsernin riskinottohalukkuudessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2022 aikana. Konsernin riskiasema on tilikaudella säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Konsernin arvion mukaan riskienhallinta on täyttänyt sille asetetut vaatimukset. Konsernin riskienhallintaa ja käytettyjä riskienhallintamenetelmiä ja -prosesseja kehitetään jatkuvasti. Vuoden 2022 aikana on kehitetty erityisesti ESG-riskeihin (*Environmental, Social, Governance, ESG*) liittyviä kyvykkyyksiä ja valmistauduttu uusiin julkistamisvaatimuksiin, jotka tulivat voimaan vuoden 2022 lopussa. Lisäksi konserni kehitti laskentamallien validointikehikkoa. Riskiasemasta raportoidaan vähintään kuukausittain emoyhtiön hallitukselle. Lisäksi riskienhallintaohjaja esittää neljännesvuosittain hallituksen riskivaliokunnalle laajemman raportin riskiasemasta suhteessa eri riskialueisiin.

Ukrainassa käytävän Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset konsernin taloudelliseen asemaan tai toiminnan tulokseen ovat olleet vähäiset. Markkinaturbulenssista huolimatta konsernin varainhankinta on toiminut tilikauden aikana normaalisti. Sodan ja inflaatio-odotusten aiheuttaman epävarmuuden johdosta konserni on kuitenkin varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempia likviditeettipuskureita. Sota vaikuttaa Kuntarahoitus-konsernin riskeihin välillisesti pääosin yleisen markkinatilanteen kautta. Vaikutuksia voisi myös tulla esimerkiksi Kuntarahoitus-konserniin kohdistuvista kyberhyökkäyksistä, joihin on kuitenkin varauduttu huolellisesti.

IBOR-uudistuksessa on kyse maailmanlaajuisesta muutoksesta, jonka tavoitteena on IBOR-viitekorkojen (*Interbank Offered Rate*) korvaaminen vaihtoehtoisilla lähes riskittömillä viitekoroilla (*Risk Free Rate, RFR*). Näkyvimmin IBOR-uudistus on vaikuttanut LIBOR-viitekorkoihin (*London Interbank Offered Rate*), jotka ovat paneelipohjaisia viitekorkoja viidessä eri valuutassa (USD, GBP, EUR, CHF, JPY). GBP, EUR, CHF, JPY ja USD (1 vko, 2 kk) LIBOR-viitekorkojen noteeraus päättyi vuoden 2021 jälkeen. USD LIBOR-viitekorkon pidempien maturiteettien (1, 3, 6 ja 12 kk) osalta noteerauksen päättymisen aikataulu on siirretty kesäkuulle 2023. IBOR-uudistuksella ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin riskienhallinnan periaatteisiin. USD LIBOR -uudistuksen vaikutuksesta Kuntarahoitus-konsernin rahoitusvelkoihin ja johdannaisiin on kerrottu tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) luvussa 23. *IBOR-uudistus*.

2. Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan organisointi

Kuntarahoituksen toimintaan liittyvien riskien hallinta on organisoitu kolmeen puolustuslinjaan. Kuntarahoitus-konsernilla on koko toiminnan kattava riskienhallintakehikko, joka pitää sisällään eri yksiköiden ja päätöksentekoelementtien selkeät tehtävät ja vastuut. Sisäisellä valvonnalla varmistetaan, että konsernissa toimitaan vahvistettujen politiikkojen ja prosessien mukaisesti. Tätä tukevat eri prosesseihin liittyvät kontrollit. Sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla ja sisäisen valvonnan toimintatavat määritetään huomioiden toiminnan luonne ja laajuus. Ensisijaisesti sisäistä valvontaa toteutetaan operatiivisessa liiketoiminnassa, jossa sisäinen valvonta on jatkuvaa ja osa päivittäistä toimintaa.

Hallituksen tehtävänä on huolehtia emoyhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä sekä muussa lainsäädännössä ja viranomaissääntelyssä määritellyistä tehtävistä. Hallituksen tehtävät ja toimintaperiaatteet Kuntarahoituksessa on vahvistettu osana Corporate Governance -politiikkaa ja sen liitteenä olevassa hallituksen työjärjestyksessä. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla. Hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu vahvistaa konsernin strategia, vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti, seurata konsernin taloudellista tilannetta ja valvoa, että hallinto ja erityisesti riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty johdon toimesta. Hallitus päättää myös kaikista toiminnan laatuun ja laajuuteen nähdessä laajakantoisista asioista.

Lainsäädännön edellyttämällä tavalla ja järjestääkseen työnsä mahdollisimman tehokkaasti Kuntarahoituksen hallitus on perustanut avukseen tarkastusvaliokunnan, riskivaliokunnan sekä palkitsemisvaliokunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun. Hallitus voi perustaa tarpeen mukaan myös muita valiokuntia.

Tarkastusvaliokunnan tarkoituksena on hallituksen valmistelvana elimenä avustaa hallitusta taloudelliseen raportointiin ja sisäiseen valvontaan liittyvissä tehtävissä. Työnsä puitteissa tarkastusvaliokunta valvoo myös tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen toimintaa.

Riskivaliokunta avustaa hallitusta luottolaitoksen riskistrategiaa ja riskinottoa koskevissa asioissa sekä sen valvomisessa, että toimiva johto noudattaa hallituksen päättämää riskistrategiaa. Riskivaliokunnan on arvioitava, vastaavatko yhtiön pääomaa sitovista palveluista perimät hinnat yhtiön liiketoimintamallia ja riskistrategiaa sekä jos näin ei ole, valmisteltava hallituksen hyväksyttäväksi suunnitelma asian korjaamiseksi. Riskivaliokunnan on myös avustettava hallituksen palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa ja arvioitava, kannustavatko palkitsemisjärjestelmät ottamaan huomioon laitoksen riskit, pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset sekä tuottojen jaksotuksen ja tuottojen kertymistodennäköisyyden.

Hallituksen palkitsemisvaliokunta valmistele palkitsemisjärjestelmään liittyvien tavoitteiden asettamista, palkitsemisjärjestelmän tavoitteiden saavuttamisen arviointia, palkitsemisjärjestelmän kehittämistä sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajalle raportoivien henkilöiden palkkoja, palkkioita ja etuja koskevat asiat hallituksen päätettäväksi.

Ensimmäisessä puolustuslinjassa liiketoimintayksiköillä ja tukitoiminnoilla on omistajuus olennaisista riskityypeistä, ja ne ovat vastuussa riskien tunnistamisesta, mittaamisesta, hallinnasta, seurannasta ja raportoinnista. Kuntarahoituksen riskinottohalukkuus, ohjeet, prosessit, kontrollit ja limiitit ohjaavat tätä työtä. Kaikki työntekijät, jotka toimivat ensimmäisessä puolustuslinjassa ovat omien työtehtäviensä osalta vastuussa riskien hallinnasta.

Toinen puolustuslinja käsittää riippumattoman riskienhallinta- ja compliance -toiminnon. Riippumaton riskienhallintatoiminto täydentää liiketoimintayksiköiden työskentelyä itsenäisellä valvonta- ja raportointivastuullaan. Riippumaton riskienhallinta on vastuussa riskienhallinnan menetelmien jatkuvasta kehittämisestä, riskeihin liittyvistä politiikoista ja prosesseista, neuvonnasta ja tiedotuksesta, riskistrategian, -limiittien ja riskinottohalukkuuden linjaamisesta osana riskinottohalukkuuden viitekehystä, sekä hallituksen ja johtoryhmän tiedotuksesta Kuntarahoituksen riskiprofiiliin tai -strategiaan mahdollisesti vaikuttavista asioista. Compliance-toiminnon päätehtäviin kuuluvat johdolle tapahtuva raportointi Kuntarahoituksen toimintaan vaikuttavan sääntelyn muutoksista ja niiden mahdollisista vaikutuksista operatiivisiin toimintoihin. Lisäksi tehtäviin kuuluvat sisäinen tiedotus, koulutus ja ohjeistus sääntelyyn perustuen, sisäisten prosessien tarkistaminen sääntelyä vastaavaksi sekä kommunikointi valvontaviranomaisten kanssa ja tähän liittyvien toimenpiteiden seuranta konsernissa.

Kolmannessa puolustuslinjassa riippumaton sisäinen tarkastus tekee säännöllisesti riskiperusteisia tarkastuksia hallituksen ja tarkastusvaliokunnan hyväksymän vuosisuunnitelman mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on kahden ensimmäisen puolustuslinjan riippumaton tarkastelu, ja se hoitaa tehtävänsä täysin muista puolustuslinjoista riippumattomana.

3. Stressitestit

Kuntarahoitus-konserni tekee jatkuvasti liiketoimintaansa liittyvää stressitestausta emoyhtiön hallituksen hyväksymän stressitestiohjelman (*Stress Testing Programme*) mukaisesti. Vuosittaiset ICAAP- ja ILAAP-prosessit sisältävät vakavaraisuuden ja likviditeetin riittävyyden stressitestausta. Liiketoiminnasta riippumaton riskienhallinta on vastuussa stressiskenaarioiden suunnittelemisesta yhteistyössä liiketoimintayksiköiden kanssa. Vuonna 2022 suoritettujen testauksen päätavoitteena oli analysoida Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuuden ja kannattavuuden kehitystä ajanjaksolla 2022–2025. Testauksen kohteina olivat liiketoiminta-, markkina- ja luottoriskit ja näiden arvioidut taloudelliset vaikutukset eri olosuhteissa. Lisäksi likviditeetin riittävyyttä testattiin usean eri stressiskenaarion avulla. Stressitestien tulokset osoittivat aiempien vuosien tapaan, että nykyisillä vakavaraisuusvaatimuksilla oman pääoman taso on tarkastellun ajanjakson aikana riittävä myös erittäin epäsuotuisten olosuhteiden vallitessa. Lisäksi omien varojen osuus täytti myös kesäkuussa 2021 voimaan astuneen CRR II -sääntelyn 3 % vähimmäisomavaraisuusasteen (*leverage ratio*) vaatimuksen. Likviditeetin osalta stressitestit osoittivat, että likviditeetin määrä on riittävä myös erittäin epäsuotuisten olosuhteiden vallitessa.

Konserni suoritti lisäksi loppuvuonna 2022 osana elvytys-suunnitelmaansa ns. käänteisen stressitestin (*reverse stress testing*). Tämän stressitestin avulla pyritään löytämään liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaavia äärimmäisen negatiivisia skenaarioita sekä toimenpiteitä, joita käyttämällä konserni pystyy selviytymään tilanteesta ja jatkamaan liiketoimintaansa.

Kuntarahoitus-konserni osallistui ensimmäisellä vuosipuolikkaalla 2022 EKP:n ilmastostressitestiin, jonka tulokset julkistettiin heinäkuussa. Tulosten mukaan Kuntarahoituksen liiketoiminnan potentiaalinen altistuminen ilmastonmuutoksen aiheuttamille siirtymäriskeille on keskimäärin alhaisempi verrattuna kaikkiin ilmastostressitestiin osallistuneisiin pankkeihin.

4. Pääoman hallinta

Kuntarahoitus-konsernin omaa pääomaa koskevat tavoitteet suhteessa konsernin riskinottoon ja toimintaympäristöön määritellään vuosisuunnittelun yhteydessä. Suunnitteluhorisontti ulottuu vähintään kolmeen vuoteen, jotta pystytään ennustamaan liiketoiminnan tuloskehitystä ja omien varojen riittävyyttä suhteessa muuttuvasta sääntelystä tuleviin kasvaviin pääomavaateisiin sekä reagoimaan riittävän ajoissa mahdollisiin lisäpääomitustarpeisiin. Hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallintasuunnitelman (*ICAAP*) ja valvoo sitä. Konserni päivittää vakavaraisuuden hallintasuunnitelmansa vähintään kerran vuodessa ja suunnitelman toteutumista seurataan neljännesvuosittain.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on ohjata ja varmistaa, että konsernin vakavaraisuus täyttää asetetut tavoitteet sekä viranomaisvaatimukset, jotta toiminnan jatkuvuus voidaan varmistaa. Vakavaraisuuden hallinta on jatkuvaa ja olennainen osa konsernin strategisen suunnittelun prosessia, joka kattaa strategisten tavoitteiden asettamisen, kehityshankkeiden määrittämisen sekä taloudelliset ennusteet seuraaville vuosille. Tämä tehdään yhteistyössä toimivan johdon ja hallituksen kanssa, ja lopullisen strategian hyväksyy emoyhtiön hallitus. Toimiva johto huolehtii siitä, että konsernin operatiiviset toimenpiteet vastaavat hallituksen vahvistaman strategian mukaisia linjauksia. Toimiva johto laatii vuosisuunnittelun yhteydessä liiketoimintasuunnitelman tulevalle vuodelle ja liiketoimintaennusteet sitä seuraaville vuosille. Tässä yhteydessä arvioidaan myös konsernin riskiasemaa ja sen vaikutusta taloudelliseen asemaan. Riskien arvioinnissa ja mittaamisessa käytetään apuna säännöllisin väliajoin toteutettavia riskianalysejä sekä erilaisia stressitestiskenaarioita. Näiden pohjalta päivitetään vuosittain vakavaraisuuden hallinnan suunnitelma ja päätetään mahdolliset toimenpiteet omien varojen vahvistamiseksi. Omien varojen riittävyyttä seurataan myös kuukausittain liiketoiminnan analysoinnin yhteydessä.

Konserni laskee vakavaraisuuden EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU N:o 575/2013) ja sen muutosasetuksen (EU N:o 876/2019) sekä luottolaitosdirektiivin (2013/36/EU) säännöksiin perustuen. Luottoriskin vakavaraisuusvaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade perusmenetelmällä. Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska konsernilla ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannais sopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euromääräiseksi. Konsernin kaikki asiakasrahoitus on euromääräistä. Konsernilla ei ole merkittäviä avoimia valuuttapositioita. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen vakuushallinnan seurauksena voi kuitenkin syntyä väliaikaisesti vähäistä valuuttakurssiriskiä. Tätä valuuttakurssiriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti.

Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien riskipainojen määrityksissä käytetään Standard & Poor'sin, Moody's Investor Servicen sekä Fitch Ratingsin antamia luokitustietoja. Edellä mainitut yhtiöt ovat vakavaraisuuslaskennassa Finanssivalvonnan hyväksymiä luottoluokituslaitoksia. Kuntarahoitus käyttää luottoriskin vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin vähentämistekniikoita, kuten antolainatoiminnassa kuntien antamia takauksia sekä Suomen valtion antamia täytetakauksia. Johdannaisten osalta käytetään vähentämistekniikkana nettoutussopimuksia, lisävakuussopimuksia (*ISDA/Credit Support Annex*) sekä Kuntien takauskeskuksen myöntämiä takauksia joidenkin johdannaisvastapuolien vastapuoliriskin vakavaraisuusvaateen pienentämiseksi.

Kuntarahoitus-konserni julkistaa tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisen vakavaraisuutta ja riskienhallintaa koskevan Pilari III -raportin, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

5. Strategiset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan sitä, että Kuntarahoitus-konserni valitsisi väärän strategian pyrkiessään taloudellisesti tulokselliseen toimintaan tai että konserni ei pystyisi sopeutamaan valittua strategiaa toimintaympäristön muutoksiin.

Konsernin strategisten riskien hallinta perustuu jatkuvaan seurantaan ja analyysiin asiakkaiden tarpeista, ennusteisiin markkinoiden kehityksestä sekä kilpailutilanteen ja toimintaympäristön muutosten analysointiin. Riskejä ja niiden merkittävyyttä arvioidaan vuosittain osana strategiaprosessia sekä johtoryhmän toteuttaman vuosittaisen arvioinnin yhteydessä. Nykyinen strategia ulottuu vuoteen 2024, ja sen päivitystarvetta arvioidaan vuosittain.

6. Likviditeettiriskit

6.1 Jälleenrahoitus- ja maksuvalmiusriski

Jälleenrahoitusriskillä tarkoitetaan lainojen uudelleen rahoittamiseen liittyvää riskiä. Kuntarahoitus-konserni hallitsee jälleenrahoitusriskiä rajoittamalla rahoitusvarojen ja -velkojen välistä keskimaturiteettia. Rahoitusvaje lasketaan varojen (asiakasrahoitus ja likviditeettiportfolio) ja velkojen (varainhankinta) keskimääräisen maturiteetin erotuksena.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa sitä, että konserni ei eräpäivänä kykenisi selviytymään maksuvelvoitteistaan, joita rahoitus sopimusten toteuttaminen tai muu rahoitustoiminta aiheuttaa. Konserni hallitsee maksuvalmiusriskiä asettamalla limitit käytettävissä olevan lyhytaikaisen likviditeetin maksuvalmiusvaatimukselle (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*), NSFR-tunnukselle (*Net Stable Funding Ratio*) pidemmän aikavälin rakenteellisten likviditeettierojen hallitsemiseksi sekä pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyydelle (*Survival Horizon*).

Konserni on tunnistanut useita likviditeetin lähteitä riskinottohalukkuuden viitekehyksen määritelmän mukaisen konservatiivisen maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskiprofiiliin ylläpitämiseksi. Ensisijaiset likviditeetin lähteet ovat lyhytaikainen ja pitkäaikainen varainhankinta, likviditeettiportfolio, repo-markkinat ja käteinen. Keskuspankin likviditeetti-järjestely on konsernille toissijainen likviditeetin lähde.

Konserni noudattaa etukäteisvarainhankinnan (*prefunding*) -periaatetta ja hankkii rahoitusta lyhyen ja pitkän aikavälin varainhankinnan muodossa. Tällä varmistetaan riittävän likviditeetin jatkuva saatavuus kaikissa markkinaolosuhteissa. Likviditeettiportfolion vähimmäismäärä määritetään skenaarioanalyysien avulla vastaamaan sisäisiä ja lakisääteisiä likviditeettitarpeita. Likviditeettitarpeen kattamiseksi konserni arvioi ensin rahoituksen saatavuutta pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen varainhankinnan muodossa. Jos rahoitusta ei tällä tavoin olisi saatavissa, konserni voisi hyödyntää likviditeettiportfoliota myymällä omaisuuseriä tai käyttämällä niitä vakuutena repo-markkinoilla. Konsernilla on voimassa olevat sopimukset vastapuolten kanssa kahdenvälisen takaisinostosopimusten (*repo-sopimusten*) tekemiseksi. Repo-järjestelyjä voidaan käyttää kattamaan lunastuksista

johtuvat lyhytaikaiset likviditeettitarpeet ja mahdolliset muut odottamattomat muutokset likviditeettiasemassa.

Keskeinen elementti konsernin jälleerahoitus- ja maksuvalmiusriskien hallinnassa on erittäin likvidin, hyvin tasapainotetun matalariskisen likviditeettiportfolion ylläpitäminen. Likviditeettiportfolio koostuu pääasiassa etukäteisvarainhankinnasta (*prefunding*), jota ei vielä ole käytetty asiakasrahoitukseen. Likviditeettiportfolio pidetään tasolla, jolla sekä likviditeetin vähimmäisriittävyydelle (*LCR*) että pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyydelle (*Survival Horizon*) on riittävä puskuri normaalin liiketoiminnan jatkamiseksi yllättävässä likviditeettitarpeessa. LCR-asetuksissa¹ määritellyt korkealaatuiset likvidit varat (*High Quality Liquid Assets, HQLA*) on esitetty alla olevassa taulukossa.

Likviditeettiportfolio jaetaan likviditeetin laadun mukaisiin tasoihin, niin että tasoja 1, 2a ja 2b pidetään korkealaatuisina likvideinä varoina. Likviditeettitason N varat ovat likvidejä normaalissa markkinatilanteessa (*muut likvidit varat*).

Jos ensisijaiset rahoituksen lähteet eivät joko ole riittäviä, saatavissa ajoissa tai kustannukset niiden käytöstä nousisivat liian korkeiksi, konserni voi käyttää toissijaisena likviditeetin lähteenä keskuspankin likviditeettijärjestelyä. Konsernin kuntasektorille myöntämät antolainat hyväksytään vakuudeksi keskuspankissa. Konserni on pantannut osan lainasalkusta varmistaakseen tarvittaessa tämän likviditeettilähteen saatavuuden milloin tahansa (Liite 41 *Annetut vakuudet*). Lisäksi konserni pystyy kasvattamaan likviditeettijärjestelyä lisäämällä lainoja vakuuspooliin. Likviditeettijärjestely testataan säännöllisesti, jotta voidaan varmistua siitä, että likviditeetti on tarvittaessa käytettävissä päivänsisäisesti.

Likviditeettiaseman stressitestaaminen on keskeinen väline konsernin likviditeetin riittävyden arvioimisessa. Stressitestauksen tavoitteena on selvittää, onko konsernilla riittävä likviditeetti liiketoiminnan jatkamiseen sekä perus- että stressiskenaariotilanteissa.

LIKVIDIT VARAT, HQLA (1 000 €)

	31.12.2022	%-osuus	31.12.2021	%-osuus
Taso 1	10 169 999	79 %	10 899 629	82 %
Taso 2a	967 241	7 %	910 009	7 %
Taso 2b	24 814	0 %	-	-
Taso N	1 781 017	14 %	1 479 616	11 %
Yhteensä	12 943 074	100 %	13 289 256	100 %

¹ *Komission delegoitu asetus (EU) 2015/61 ja komission delegoitu asetus (EU) 2018/1620.*

Liiketoiminnan vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä laaditaan myös likviditeetti- ja varainhankintasuunnitelma (*Liquidity and Funding Plan*). Suunnitelman hyväksyy emoyhtiön hallitus ja se katselmoidaan neljännesvuosittain pääomamarkkinoiden johtoryhmän ja riskivaliokunnan toimesta, joka raportoi havaintonsa hallitukselle. Likviditeetti- ja varainhankintasuunnitelma on osa konsernin ILAAPia, ja se sisältää varainhankinnan ja likviditeetin suunnittelun ja ennustamisen. Likviditeetti- ja varainhankintasuunnitelma on yhdenmukainen ICAAPin perusskenaarion kanssa. Suunnitelman tavoitteena on pitää konsernin maksuvalmiuden ja varainhankinnan taso hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa. Siinä otetaan huomioon myös taloudelliset näkökulmat konsernin riittävän pitkän aikavälin kannattavuuden varmistamiseksi.

Vuosittain toteutettavan ILAAPin puitteissa konserni arvioi maksuvalmiuden riittävyttä ennustetun likviditeettitarpeen kattamiseksi sekä perus- että stressiskenaarioiden osalta. ILAAP on olennainen osa konsernin riskienhallinnan viitekehystä, joka sisältää muut strategiset prosessit, kuten riskinottohalukkuuden viitekehysten, ICAAPin, elvytysuunnitelman sekä palkitsemispolitiikan. Riskinottohalukkuuden viitekehys formalisoi näiden prosessien välisen vuorovaikutuksen. Stressitestejä tarvitaan konsernin maksuvalmiuden arvioimiseen kattavalla ja tulevaisuuteen suuntautuvalla tavalla. ILAAP koostuu perusskenaariosta, joka on linjassa ICAAPin perusskenaarion kanssa. Ainoa poikkeus näiden välillä on oletettu rajoitettu pääsy jälleenrahoitusmarkkinoille.

Konserni pyrkii ylläpitämään vahvaa luottoluokitustaan kaikissa markkinaolosuhteissa voidakseen toteuttaa varainhankintasuunnitelmaansa tuloksellisesti ja kustannustehokkaasti. Tämän tukemiseksi konsernilla on käytössä standardisoituja viitelainojen liikkeeseenlaskuohjelmia, jotka tarjoavat konsernille joustavuutta ja helpottavat toimeenpanoa. Lisäksi konserni tekee kahdenvälisiä velkakirjalainoja joidenkin varainhankinnan vastapuolten kanssa. Kuntarahoituksen kaikella varainhankinnalla on Kuntien takauskeskuksen (*KTK*) takaus.

Varainhankinnan keskittymäriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että konserni on liian riippuvainen tietyistä tuotteista, markkinasta, maantieteellisestä alueesta, sijoittajilta tai maturiteetista saadusta varainhankinnasta. Riskin pienentämiseksi Kuntarahoitus varmistaa varainhankinnan hajauttamisen eri tuotteille, markkinoille, maturiteeteille ja sijoittajatyypeille, eikä painota liikaa mitään yksittäistä rahoituslähdettä. Hajautuksen mahdollistamiseksi konserni pyrkii ylläpitämään hyviä suhteita sijoittajiin ja järjestäjäpankkeihin sekä etsimään aktiivisesti uusia potentiaalisia sijoittajia ja markkinoita. Konsernin varainhankinnan hajauttaminen suunnitellaan yksityiskohtaisesti osana vuosittaista likviditeetti- ja varainhankintasuunnitelmaa.

Seuraavissa taulukoissa esitetään konsernin rahoitusvelkojen maturiteettijakauma.

RAHOITUSVELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

31.12.2022 (1 000 €)	0–3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	244 850	2 401	65 919	17 848	19 943	350 960
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	172 630	111 005	1 041 125	799 275	868 092	2 992 127
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 515 278	3 671 580	19 320 190	4 580 355	2 028 517	37 115 919
Varaukset ja muut velat	574 192	-	-	-	-	574 192
Yhteensä	8 506 949	3 784 986	20 427 233	5 397 478	2 916 552	41 033 198

RAHOITUSVELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

31.12.2021 (1 000 €)	0–3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	741 520	583	14 530	22 256	32 368	811 257
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	97 142	146 115	1 235 342	1 014 067	1 370 356	3 863 022
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	5 104 498	5 407 504	18 745 582	4 318 196	2 802 048	36 377 828
Varaukset ja muut velat	337 823	-	-	-	-	337 823
Yhteensä	6 280 983	5 554 202	19 995 454	5 354 519	4 204 772	41 389 929

Rahoitusvelkojen tasearvot ja tulevat korkokassavirrat on muunnettu euroiksi tilinpäätöskurssiin. Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Konsernin arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2023 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 10–45 %. Vuoden 2022 aikana eräänntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 19 %. Erä *Velat luottolaitoksille* sisältää CSA-vakuustalletuksia 244 440 tuhatta euroa (741 110 tuhatta euroa), jotka on esitetty maturiteettiluokassa 0–3 kuukautta, vaikka niiden tosiasiallinen ulosvirtauspäivä ei ole tiedossa ja riippuu johdannaisten markkina-arvojen kehityksestä.

Seuraavissa taulukoissa esitetään konsernin johdannaisten maturiteettijakauma käyvin arvoin.

**JOHDANNAISTEN
MATURITEETTIJAKAUMA
31.12.2022 (1 000 €)**

	0–3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Johdannaissaamiset	178 219	137 873	610 048	1 111 638	669 325	2 707 103
Johdannaisvelat	-202 197	-270 480	-1 454 294	-1 046 791	-1 642 348	-4 616 111
Johdannaissaamisten ja -velkojen korot	46 388	-147 629	-359 775	-356 449	-121 189	-938 655

**JOHDANNAISTEN
MATURITEETTIJAKAUMA
31.12.2021 (1 000 €)**

	0–3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Johdannaissaamiset	89 668	158 549	567 851	368 541	815 067	1 999 676
Johdannaisvelat	-169 425	-1 032 622	-405 040	-110 008	-507 199	-2 224 294
Johdannaissaamisten ja -velkojen korot	155 169	236 860	617 799	155 307	56 189	1 221 324

Kuntarahoitus-konserni suojaa kaiken varainhankinnan euromääräiseksi ja vaihtuvakorkoiseksi. Lisäksi lähes koko luotonanto on suojattu vaihtuvakorkoiseksi. Korkokatteen vakauttamistavoitteesta johtuen osa kiinteäkorkoisesta luotonannosta jätetään suojaamatta. Suojaavien johdannaisten kokonaisvaikutuksen arvioimiseksi johdannaissaamisten ja -velkojen erääntyvät korkokassavirrat on esitetty nettona. Johdannaiset, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista.

Konserni on esittänyt rahoitusvarojen maturiteettijakauman erääntymisen perusteella liitteessä *18 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauman tasearvo*in.

6.2 Markkinoiden likviditeettiriski

Markkinoiden likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että konserni ei kykenisi realisoimaan tai kattamaan positiotaan markkinahintaan, koska markkinoilla ei ole riittävästi likviditeettiä tai markkinat eivät toimi jonkin häiriön takia.

Konserni seuraa markkinoiden ja sijoitustuotteiden likviditeettiä jatkuvasti. Lisäksi johdannaissopimuksia solmittaessa noudatetaan markkinoiden vakiintuneita standardeja. Lähes kaikki käypään arvoon arvostettavien saamistodistusten markkina-arvot lasketaan markkinoilta saatavien hintanoteerauksien perusteella. Lopuille saamistodistuksille lasketaan markkina-arvo käyttäen muuta markkinainformaatiota. Arvostusmenetelmät ja arvostuksessa käytetyt syöttötiedot on kuvattu tarkemmin liitteessä 17 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

Markkinaturbulenssista huolimatta konsernin varainhankinta on toiminut tilikauden aikana normaalisti. Konsernin varainhankinnan pitkäaikaisena strategiana on ollut hajauttaminen eri valuuttoihin, eri markkinoille, eri maturiteetteihin ja eri sijoittajaryhmiin. Tämä strategia, Kuntarahoituksen maine sijoittajien keskuudessa sekä suomalaisen kuntasektorin turvallisuus sijoituskohteena on osoittautunut erityisen toimivaksi turvallisuus- ja talouspoliittisten mullistusten keskellä, sillä konsernin pääsy pääomamarkkinoille säilyi vahvana läpi vuoden.

7. Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä mahdollisuutta, että sopimusvastapuoli ei suoriudu sitoumuksistaan. Luottoriski on määritelty olennaiseksi riskiksi riskinottohalukkuuden viitekehyksessä huolimatta siitä, että konsernin luottoriskiä vähennetään merkittävästi takauksilla ja/ tai vakuuksilla sekä sillä, että Kuntarahoitus rahoittaa ainoastaan julkisyhteisöjä niin, että kaikki myönnetyt luotot luetaan vakavaraisuuslaskennassa nollariskiluokkaan. Asiakasrahoitus on yksi luottoriskien lähde, mutta luottoriskiä voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä sekä takauksista. Myös maa- ja selvitysriskit luetaan luottoriskeihin.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin enimmäisaltistuminen luottoriskille ryhmiteltynä tase-erän mukaan.

ENIMMÄISALTISTUS LUOTTORISKILLE (1 000 €)	31.12.2022			31.12.2021		
	Jaksotettu hankintameno ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	, josta odotettavissa olevat luottotappiot	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti *	Jaksotettu hankintameno ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	, josta odotettavissa olevat luottotappiot	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti *
Käteiset varat	2	-	-	8 399 045	0	-
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	-109	-	1 417 310	-82	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 084 839	-800	59 522	29 139 898	-1148	74 145
Saamistodistukset	1624 734	-45	3 162 034	1 302 354	-41	3 539 074
Johdannaisopimukset	-	-	2 707 103	-	-	1 999 676
Muut varat	1 219 541	-203	-	240 682	-13	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 463 964	-14	-	2 592 873	-4	-
Yhteensä	44 018 569	-1171	5 928 659	43 092 161	-1289	5 612 895

* Sisältää kaikki rahoitusvarat, jotka on arvostettu käypään arvoon tulosvaikutteisesti (IFRS 9 -luokitukset: luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti).

Kuntien takauskeskuksesta annettu laki (*KTK-laki*) asettaa Kuntarahoituksen toiminnalle rajat, joiden voidaan katsoa toimivan myös merkittävänä luottoriskin hallinnan välineenä. Kuntien takauskeskus (*KTK*) on julkisoikeudellinen laitos, jonka tarkoituksena on KTK-lain mukaan turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä. Tarkoituksen toteuttamiseksi KTK voi myöntää takauksia kuntien suoraan tai välillisesti omistamien tai kuntien määräämisvallassa olevien luottolaitosten sellaiselle varainhankinnalle, joka käytetään antolainaukseen kunnille, kuntayhtymille, hyvinvointialueille ja hyvinvointiyhtymille sekä edellä mainittujen tahojen kokonaan omistamille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille, ja valtion viranomaisten nimeämille asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoitaville yhteisöille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille. Kuntarahoitus voi tarjota rahoitusta, johdannaisia tai muita palveluja vain KTK-lain mukaisille asiakkaille ja kohteisiin. Kuntarahoituksen kaikella varainhankinnalla on KTK-takaus, minkä lisäksi Kuntarahoituksella on KTK:n myöntämiä takauksia joidenkin vastapuolten johdannaissopimusten vastapuoliriskien pienentämiseksi.

KTK-lain ohella Kuntarahoituksen asiakkaisiin liittyvien luottoriskien hallinnan peruseriaatteena on, että kaiken asiakkaille myönnettävän rahoituksen ja johdannaissaatavien on Kuntarahoituksen vakavaraisuuslaskennassa saatava niin sanottu nollariskipaino. Tämä kaiken rahoituksen nollariskisyyden

vaatimus poikkeaa liiketoimintamallina yleisesti muista luottolaitoksista ja näiden luottoriskipolitiikkaan olennaisesti kuuluvista ja edellytettävistä vakuushallinnan yksityiskohteisemmista riskienhallintalinjauksista. Kuntarahoituksen luottoriskipolitiikka ja siihen liittyvät toimintatavat nojautuvat keskeisesti tähän periaatteeseen.

Kuntarahoituksen asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, niiden määräämisvallassa olevat yhteisöt, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät, niiden omistamat tai määräämisvallassa olevat yhteisöt ja hyvinvointialueiden liikelaitokset sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt. Kuntarahoitus voi myöntää luottoja ja leasing-rahoitusta ilman erillistä vakuutta ainoastaan suoraan kunnalle, kuntayhtymälle, hyvinvointialueelle ja hyvinvointiyhtymälle. Muille luotoille vakuudeksi hyväksytään vain kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän omavelkainen takaus, tai kiinteistökiinnitys ja valtion täytetakaus. Takauksen tai takaus- ja vakuusjärjestelyn tulee kattaa myönnettävä rahoitus täysimääräisesti. Takaukset ja saatujen vakuuksien käypä arvo otetaan huomioon myös odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Kuntarahoitus ei kanna leasingkohteiden jäännösarvoriskiä. Kuntarahoituksella ei ole ollut toimintansa aikana lopullisia luottotappioita asiakkaidensa rahoituksessa mahdollisten kiinteistövakuuksien realisoinnin ja takausten jälkeen.

Kunta-asiakkaat jaetaan kolmeen luokkaan: kunnat, kuntayhtymät ja kuntayhtiöt. Lain mukaan suomalainen kunta ei voi mennä konkurssiin (KonkL 120/2004). Kunnilla on rajoittamaton oikeus nostaa ansiotuloihin perustuvaa kunnallisveroastetta, ja tästä syystä, yhdessä kuntien muiden itsemääräämisoikeuksien kanssa, suomalaisella kunnalla on valtioiden mukaisesti nollariskipaino luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa. Suomalaiset kunnat ja kaupungit voivat myös perustaa kuntayhtymiä tarjotakseen palveluja, jotka niiden on laillisesti tarjottava asukkailleen tai harjoittaakseen aluekehitystä. Kunnat ovat yhdessä kuntayhtymien jäseniä ja ovat täysimääräisesti vastuussa niiden rahoituksesta ja muista vastuista. Kaikki kuntayhtiöiden lainat ovat kuntien (tai kuntayhtymien) takaamia. Näin ollen laiminlyönnin riskin kattaa aina viimekädessä kunta, joka ei lain mukaan voi mennä konkurssiin. Kun lainalla on kunnan tai kuntayhtymän 100 % omavelkainen takaus, Kuntarahoitus-konserni voi hakea maksua suoraan takaajalta lainaehtoisten mukaisesti. Takaajalla on takaussitoumuksen perusteella velvollisuus lainapääoman lisäksi maksaa korot ja lainan muut liitännäiskustannukset.

Uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueiden operatiivisen toiminnan rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, mutta ne voivat hankkia investointeihinsa pitkäaikaista rahoitusta valtioneuvoston erillisellä luvalla. Lisäksi hyvinvointialueet voivat itsenäisesti hankkia lyhytaikaista rahoitusta. Jo kesällä 2021 hyväksytyn

lainsäädännön mukaan Kuntarahoitus voi jatkaa rahoittajana ja vastapuolena niissä luotoissa ja muissa sitoumuksissa, jotka siirtyvät hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Lisäksi eduskunta hyväksyi huhtikuussa 2022 Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muutoksen, jonka myötä Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta myös hyvinvointialueiden uusiin investointeihin tai muihin uusiin rahoitustarpeisiin. Hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyy keskeisesti myös Finanssivalvonnan tammikuussa 2022 antama päätös siitä, että hyvinvointialueet ovat valtiota ja kuntia vastaavalla tavalla niin sanotusti nollariskiluokkaa pankkien vakavaraisuussääntelyssä. Tämä päätös yksinkertaistaa hyvinvointialueiden rahoituksen järjestämistä, koska sen myötä hyvinvointialueiden rahoitukseen ei tarvita erillisiä valtion takauksia.

Hyvinvointialueet eivät tässä vaiheessa ole vastuussa Kuntarahoituksen varainhankinnan takauksista, koska ne kunnista poiketen eivät ole Kuntien takauskeskuksen jäseniä. Tämän vuoksi Kuntien takauskeskus on päättänyt asettaa vuosittain limiitin Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämälle uudelle rahoitukselle. Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämän uuden lyhytaikaisen rahoituksen eli hyvinvointialuetodistusten määrän Kuntien takauskeskus rajasi limiitillä 900 miljoonaan euroon vuonna 2023.

Asuntoasiakasryhmä koostuu erityyppisistä asuntoyhtiöistä: kuntien (tai kuntayhtymien) omistamat tai määräysvallassa olevat yhtiöt ja muut yleishyödylliseksi nimetyt yhteisöt / kohteet ja tulevaisuudessa myös hyvinvointialueiden tai -yhtymien määräämisvallassa olevista yhtiöistä. Kunnat takaavat kuntien tai kuntayhtymien omistamille asuntoyhtiöille myönnettyt lainat, tai nämä lainat voidaan myös luokitella valtion tuella myönnettyihin asuntolainoihin, jolloin lainoilla on kiinteistövakuus ja Suomen valtion täytetakaus. Valtion tukemaa asuntotuotantoa ovat valtion viranomaisen nimeämät yhteisöt ja niiden määräysvallassa olevat yhteisöt, jotka harjoittavat asuntojen vuokrausta tai tuotantoa ja ylläpitoa. Asuntoyhtiöt nimeää ympäristöministeriön valvonnassa toimiva valtion virasto Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, ARA. Asuntoyhtiöiden lainoilla on Suomen valtion täytetakaus, joka kattaa jäännösriskit, jotka ylittävät kyseisen kiinteistön vakuudesta realisoitavan määrän. Kun lainalla on Suomen valtion täytetakaus, vaaditaan vakuutena olevalle kiinteistölle pääsääntöisesti ensisijainen kiinnitys, paitsi jos laina on valtion tukema asuntolaina, joka myönnetään kunnalle tai kuntayhtymälle, jolloin laissa ei vaadita vakuutta. Ensisijaisen vakuuden määrän on oltava vähintään 1,3 kertaa lainan määrä. Täytetakauksen nojalla Suomen valtio vastaa velasta siltä osin kuin sitä ei kateta asuntolainan vakuuden realisoinnista saatavilla varoilla.

Huolimatta Kuntarahoitus-konsernin nollariskiasiakkaisiin perustuvasta liiketoimintamallista konsernilla on käytössä kaikkiin asiakkaisiin nähden riskiluokitusjärjestelmä, jossa asiakkaalle annetaan riskipisteytys osana luotonmyöntöprosessia. Lisäksi riippumaton riskienhallinta laatii vuosittain asiakasanalyysin kaikista asiakkaista, jossa määritetään asiakkaan kulloinenkin riskiluokka. Vuosittainen analyysi ja riskiluokan päivitys tehdään tilinpäätöksen tunnuslukuihin, toimintakertomukseen ja muuhun saatavilla olevaan informaation perustuen. Analyysissa huomioidaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (*Environmental, Social, Governance, ESG*) liittyviä riskejä niiltä osin kuin tietoja on asiakkaasta arviointia varten saatavilla. Arvioinnissa korostuvat ilmasto- ja ympäristöriskien mahdolliset vaikutukset, jotka voivat toteutua asiakkaille joko suoraan fyysisinä riskeinä tai ilmastomuutokseen valmistautumiseen liittyvinä siirtymäriskeinä. Asiakkaan riskiluokitus vaikuttaa rahoituksenmyöntöä koskeviin lisäanalysoinnin tarpeisiin, rahoituksen myöntämiseen, päätösvaltuuksiin ja mahdollisesti hinnoitteluun. Konsernilla on käytössään asiakaskokonaisuuskohtaiset limiitit. Lisäksi konserni laskee kiinteistövakuudellisten lainojen lainoituksessa rahoituksen suhdetta kohteen vakuusarvoon (*Loan-to-Value, LTV*) ja seuraa säännöllisesti LTV-arvojen kehittymistä.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin asiakasrahoituksen riskiluokkajakauma (jossa riskiluokka 5 edustaa parasta luottokelpoisuutta) suhteutettuna kokonaispääomaan, joka pitää sisällään antolainauksen, leasingsaamiset, kuntatodistukset ja taseen ulkopuoliset sitovat luottolupaukset.

Asiakasportfolion vastuut riskiluokittain

RISKILUOKKA	31.12.2022	31.12.2021
5	22,8 %	22,9 %
4	30,6 %	28,7 %
3	38,9 %	38,6 %
2	6,6 %	8,4 %
1	1,2 %	1,4 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Luottoriskien hallinta perustuu edellä kuvattujen käytäntöjen lisäksi asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, asiakkaiden tuntemiseen, sopimusvastapuolten huolelliseen valintaan, vastapuolikohtaisiin luottoluokitus- ja määrällimiitteihin, luotettavaan ja ammattitaitoiseen henkilöstöön, päätöksentekovaltuuksiin, kattavaan dokumentointiin sekä jatkuvaan sisäiseen valvontaan ja raportointiin.

Konserni määrittää järjestämättömät saamiset (*Non-Performing Exposures, NPE*) saamisiksi, jotka täyttävät vähintään toisen alla olevista kriteereistä:

- Merkittävät saatavat, jotka ovat viivästyneet yli 90 päivää;
- Konsernin Luottoryhmän (asiakasrahoitus) tai Pääomamarkkinat ja vastuullisuus -toiminnon johtoryhmän (likviditeettiportfolio) arvion mukaan on todennäköistä, ettei velallinen maksa luottovelvoitettaan kokonaan ilman vakuuksien realisointia, riippumatta siitä, onko viivästyneitä suorituksia tai kuinka monta päivää suoritukset ovat viivästyneet.

Järjestämättömät saamiset käsitellään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa vaiheen 3 vastuina.

Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen. Lainanhoitojoustosaamiset on määritelty tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9.3 *Lainanhoitojoustot ja muutetut lainat*. Järjestämättömät saamiset sekä lainanhoitojoustosaamiset esitetään liitteessä 26 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit* taulukossa *Ongelmasaamiset*.

Luottoihin ja muihin rahoitusvaroihin, jotka luokitellaan IFRS 9 -standardin mukaisesti jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi, sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaista odotettavissa olevien luottotappioiden mallia arvonalentumisten laskennassa. Myös rahoitusleasingsaamiset ja taseen ulkopuoliset luottolupaukset ovat arvonalentumisen soveltamisen piirissä johtuen niihin sisältyvästä luottoriskistä. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytetyt menetelmät on kuvattu laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*. Määrälliset tiedot konsernin odotettavissa olevista luottotappioista sekä niiden kehityksestä tilikauden aikana esitetään liitteissä 14 *Rahoitusvarojen arvonalentuminen ja luottotappiot* ja 26 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit*.

Konsernin odotettavissa olevien luottotappioiden määrä suhteessa konsernin taseeseen, 0,002 % (0,003 %), on erittäin alhainen. Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa laskennan piirissä oleviin vastuisiin ovat 0,003 % (0,003 %). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrään vaikuttavat olennaisesti konsernin konservatiiviset riskienhallinnan periaatteet, erityisesti konsernin saamat takaukset ja vakuudet sekä asiakaskanta ja vastapuolten korkea luottokelpoisuus.

Kuntarahoitus-konserni sai vuoden 2022 toisen vuosipuoliskon aikana valmiiksi järjestelmä- ja mallimuutoskehityksen liittyen odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Kehityksen myötä kohonneen luottoriskin (SICR) arviointikriteereihin, konkurssitodennäköisyyden sekä tappio-osuuden malleihin tehtiin muutoksia. Muutoksista malleissa ja parametreissa aiheutui 0,4 miljoonan euron kasvu odotettavissa olevien luottotappioiden määrään. Tätä järjestelmä- ja mallimuutoskehitystä varten konsernin johto päätti kirjata vuoden 2021 lopussa harkinnanvaraisen lisävarauksen 0,4 miljoonaa euroa odotettavissa oleviin luottotappioihin, jota se kasvatti kesäkuun 2022 lopussa vielä 0,5 miljoonaa euroa. Lisävaraus on purettu loppuvuoden 2022 aikana. Lisäksi makroskenaarioita päivitettiin tulevaisuuden informaation huomioimiseksi.

Luottoriskiä Kuntarahoitus-konsernille aiheutuu myös likvideettiportfolion sijoituksista ja johdannaisinstrumenteista. Vastapuolten valinnassa sovelletaan luottoriskin arvioinnin osalta emoyhtiön hallituksen hyväksymiä, ulkoiseen luottoluokituksen perustuvia periaatteita ja limiittejä. Sijoitusten luottoluokitus on yksi keskeisimmistä mittareista, joita konserni käyttää likvideettiportfolion sijoituspäätöksissä. Luottoriskin seurannassa käytetään saamistodistusten nimellisarvoja ja johdannaisten luottovasta-arvoja (*käyvän arvon menetelmä*). Vastapuolista laaditaan säännöllisesti myös sisäinen riskiarvio, jossa arvioidaan taloudellisia ja laadullisia tekijöitä sekä ESG-riskejä vertaamalla yksittäisen liikkeeseenlaskijan ESG-lukua omaisuuslajin yleisen markkinaindeksin viitearvoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään likvideettiportfolion sijoitusten luottoluokitusjakauma.

LUOTTOLUOKITUS	31.12.2022	31.12.2021
AAA	60,0 %	59,2 %
AA+	7,6 %	8,8 %
AA	12,9 %	11,5 %
AA-	13,5 %	15,7 %
A+	3,4 %	1,4 %
A	2,5 %	3,3 %
A-	0,1 %	0,0 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Kuntarahoitus-konsernilla on lisäksi keskuspankkitalletuksia yhteensä 8 112 miljoonaa euroa (8 435 miljoonaa euroa).

Konserni rajoittaa johdannaissopimuksista syntyvää luottoriskiä solmimalla lisävakuussopimuksia (*ISDA Credit Support Annex*) johdannaistalantensa kanssa. Kuntarahoitus-konsernilla on 36 (36) sellaista johdannaistalantta, joiden kanssa sillä on voimassa olevia johdannaissopimuksia. Konsernilla on kaikkien näiden vastapuolten kanssa edellä mainittu lisävakuussopimus.

**JOHDANNAISSOPIMUSTEN NIMELLISARVON JAKAUTUMINEN VASTAPUOLEN
LUOTTOLUOKITUKSEN MUKAAN
(1 000 €)**

	31.12.2022	31.12.2021
Suomalaiset kunnat	1 597 248	1 743 647
Keskusvastapuoli	43 840 377	40 828 879
AA	14 855 710	15 426 607
A	13 570 171	12 357 720
BBB	12 133	70 699
Yhteensä	73 875 640	70 427 552

**CSA-SOPIMUSTEN PERUSTEELLA ANNETUT JA SAADUT KÄTEISVAKUUDET
(1 000 €)**

	31.12.2022	31.12.2021
Annetut vakuudet	-1 400 620	-1 310 650
Keskusvastapuolille annetut vakuudet	-1 219 744	-238 943
Saadut vakuudet	244 440	741 110
Keskusvastapuolilta saadut vakuudet	570 922	333 295
Nettovakuus	-1 805 002	-475 188

Johdannaiskaupan vastapuoliin sovelletaan luottokelpoisuuden huomioon ottavia vastapuoliriskikorjauksia (*Credit Valuation Adjustment, CVA*) ja konsernin omaa luottoriskiorjausta (*Debit Valuation Adjustment, DVA*). CVA lasketaan johdannaisvastapuolikohtaisesti simuloimalla konsernin odotetut positiiviset vastuut koko portfolion juoksuajalle ottaen huomioon vastapuolen maksukyvyttömyyden todennäköisyyden ja tappio-osuuden, joka arvioidaan menetettävän mahdollisessa tappiutilanteessa. Vastapuolen luottoriskin oikaisun laskennassa käytetään syöttötietoina muun muassa lisävakuussopimuksien tietoja, markkinoilla yleisesti käytössä olevia oletuksia maksukyvyttömyydestä aiheutuvan todennäköisen tappion osalta sekä luottoriskin vaihtosopimuksista (*Credit Default Swap, CDS*) laskettuja maksukyvyttömyyden todennäköisyyksiä. Vastaavasti määritellään DVA perustuen Kuntarahoitus-konsernin odotettuihin negatiivisiin vastuisiin ottaen huomioon Kuntarahoituksen maksukyvyttömyyden todennäköisyyden ja tappio-osuuden.

Konserni käyttää EMIR-asetuksen mukaisesti OTC-johdannaissopimusten selvitykseen keskusvastapuoliselvitystä. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli. Järjestelyn tarkoituksena on vähentää yksittäisiin vastapuoliin liittyviä riskejä. Konserni käyttää kahta globaalia pankkia keskusvastapuoliselvityksessä määritysosapuolena eli clearing broker -palveluiden tarjoajana. Konsernin keskusvastapuoliselvittävien johdannaisten vakuuskäsittely perustuu johdannaisen käteisvakuuden päivittäiseen suoritukseen (*Collateralised-to-Market, CTM*).

Kuntarahoitus-konserni on tilikauden aikana valmistautunut Euroopan komission delegoidun asetuksen (2016/2251) implementointiin, joka koskee kahdenvälisen johdannaissopimusten alkuvakuuden (*initial margin*) vaihtamista arvopaperivakuuksilla. Sääntelyn vaiheittaisen voimaantulon vuoksi alkuvakuusvaade tuli Kuntarahoitusta koskeväksi syyskuussa 2022 ja valmius alkuvakuuden vaihtamisesta arvopaperivakuuksilla saavutettiin syyskuun loppuun mennessä.

Konserni voi toiminnassaan altistua myös selvitysriskeille liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen, myönnetyn rahoituksen, likviditeettiportfolion sijoitusten tai johdannaistransaktioiden osalta. Konsernin toiminta on asiakkaiden rahoituksen osalta riippuvaista kotimaisten maksuliikennepankkien toiminnasta ja vastaavasti kaiken pääomamarkkinoilla toimimisen osalta konsernin kansainvälisten maksuliikennepankkien sekä selvitysosapuolien toiminnasta. Selvitystoimintaa koskevien luottoriskien minimoimiseksi transaktiot toteutetaan lähtökohtaisesti niin sanotulla toimitus maksua vastaan-periaatteella (*delivery vs. payment*).

Kuntarahoituksen toiminnan luonne huomioiden konsernille muodostuu asiakasrahoituksesta todennettuja ja tiedostettuja riskikeskittyviä esimerkiksi maantieteellisesti (toiminta alueellista), toimialoitain (esimerkiksi kuntakonsernit, asunto- ja asuntoyhteisörahoitus) ja vakuuksittain (kiinteistövakuudet). Kuntasektori on konsernin suurin asiakasrahoituksen keskittymä. Tämä kuntasektoriin kohdistuva riskikeskittymä on väistämätön ja olennainen osa konsernin liiketoimintamallia. Lisäksi huomattava osa asiakasvastausta liittyy epäsuorasti Suomen valtion riskiin johtuen valtion tukeman asuntotuotannon rahoituksen täytetakauksista. Myös tämä riskikeskittymä liittyy erottamattomasti konsernin liiketoimintamalliin.

Kuntarahoitus on perustettu nimenomaisesti kuntasektorin ja sosiaalisen asuntotuotannon rahoittamista varten ja toimintaa rajaa KTK-laki. Tämän vuoksi keskittymäriskiä ei voida merkittävästi muuttaa. Toisaalta konsernin kaikki saatavat asiakkailta ovat vakavaraisuuslaskennassa nollariskiluokassa, ja tämän vuoksi keskittymäriski on liiketoimintamalli huomioon ottaen hyväksyttävää ja linjassa konsernin liiketoimintastrategian kanssa. Lisäksi suurten asiakasriskien laskennassa kaikki konsernin asiakasrahoitukset ovat riskin vähentämistekniikoiden jälkeen nolla, minkä vuoksi konserni hyväksyy asiakasrahoitukseensa liittyvän keskittymäriskin luontaisena osana liiketoimintamalliaan.

Myös likviditeettiportfolioon sisältyy keskittymäriskiä, koska sijoituksia tehdään kohtuullisen suppeaan valikoimaan huomioiden konsernin sijoituksille asettamat korkeat luotto- ja likviditeetti vaatimukset. Jotta konserni voi hallita keskittymäriskiä mahdollisimman kattavasti, on sijoituksille määritelty maakohtaiset rajat. Seuraavassa taulukossa esitetään likviditeettiportfolion sijoitusten jakautuminen maantieteellisesti.

MAA/VASTAPUOLI	31.12.2022	31.12.2021
Kanada	14,9%	11,8%
Suomi	14,5%	16,0%
Ranska	12,1%	12,1%
Norja	11,2%	10,5%
Ruotsi	9,1%	10,5%
Tanska	7,4%	7,3%
Saksa	6,0%	6,3%
Ylikansalliset	5,5%	6,4%
Alankomaat	3,8%	3,8%
Etelä-Korea	3,3%	3,0%
Australia	2,8%	2,1%
Belgia	2,7%	2,8%
Uusi-Seelanti	2,1%	2,6%
Luxemburg	1,7%	1,6%
Japani	1,5%	0,8%
Itävalta	0,8%	0,8%
Iso-Britannia	0,5%	1,1%
Sveitsi	0,1%	0,4%
Yhteensä	100,0%	100,0%

Kuntarahoitus Oyj:llä on lisäksi keskuspankkitalletuksia yhteensä 8 112 miljoonaa euroa (8 435 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen luottoriskiasema on säilynyt vuoden aikana vakaana ja riskitasoltaan alhaisena. Myös tulevaisuudessa luottoriskiaseman odotetaan pysyvän vakaana konsernin luottoriskistrategian mukaisesti.

8. Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa sitä, että konsernille syntyisi tappio, jos markkinahinta tai sen volatiliiteetti muuttuvat konsernin kannalta epäedulliseen suuntaan. Markkinariskejä ovat korko-, valuutta-, osakekurssi- tai muu hintariski.

Konserni on tunnistanut riskinottohalukkuuden viitekehyyksessä seuraavat olennaiset markkinariskin lähteet: korkoriski (*Interest Rate Risk in the Banking Book, IRRBB*), valuutariski, hintariski (*spread risk*) ja käyvän arvon arvostusriski.

Konserni suojautuu markkinariskiltä johdannaissopimuksilla. Johdannaissopimuksia voidaan tehdä ainoastaan suojaus-tarkoituksessa. Konserni soveltaa suojauksissaan pää-sääntöisesti IFRS 9 ja IAS 39 -standardien mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Suojauslaskennan soveltamista on käsitelty tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 10. *Suojauslaskenta* sekä määrällistä tietoa voimassa olevista suojaussuhteista ja niiden tulosvaikutuksista esitetään liitteissä 25 *Suojauslaskenta* ja 8 *Suojauslaskennan nettotulos*. Konserni hyödyntää myös IFRS 9 -standardin sallimaa käyvän arvon optiota (*Fair value option, FVO*) osassa suojaussuh-teitaan välttääkseen suojauksesta aiheutuvaa kirjanpidollista epäsymmetriaa (*accounting mismatch*). Käyvän arvon option käytöstä on kerrottu tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) luvuissa 7.1.6 ja 7.2.3 *Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi*. Määrällistä tietoa käyvän arvon option käytöstä on esitetty liitteessä 6 *Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat* sekä liitteessä 16 *Rahoitusvarat ja -velat*.

8.1 Korkoriski

Kuntarahoitus-konserni hallitsee liiketoiminnasta syntyvää korkoriskiä johdannaissopimusten avulla. Korkoriskiä syntyy pääasiassa euriborkorkojen korkosidonaisuuden eroista taseen saamisten ja velkojen välillä.

Konsernin strategia rahoitustaseen korkoriskille (*IRRBB*) on varmistaa riittävä kannattavuus korkotasosta riippumatta. Si-ten konsernin tavoitteena on vakauttaa konsernin korkokate minimoimalla tuloriski (*Nil risk*) -mittaria. Economic Value of Equity (*EVE*) korkoherkkyys -mittari on konsernin käyttämä toissijainen mittari.

Korkoriskienhallinnan pääperiaatteena on käyttää koronvaihtosopimuksia (*IRS*) kiinteän koron vastuiden suojaamiseksi ja vaihtamiseksi vaihtuvakorkoisiksi. Suojaukset tehdään peilikuvina (*back-to-back*) niin, että suojaava koronvaihtosopimus toistaa kaikki suojattavan velan, varan tai portfolion ehdot, jotta se kumoaa suojauskohteen kiinteästä korosta syntyvän korkoriskin.

Huomioiden kuitenkin konsernin ensisijainen tavoite korko-katteen vakauttamisesta konserni voi tavoitteen saavuttami-seksi jättää joitakin kiinteän koron vastuita suojaamatta. Tämä strateginen tavoitepositio luodaan vain käyttämällä konsernin rahoitusvaroja, kuten kiinteäkorkoisia ja pitkiin viitekorkoihin sidottuja lainoja sekä likvideitteiportfolion sijoituksia. Konser-ni ei käytä johdannaisia tavoiteposition luomisessa.

8.1.1 Tuloriski

Tuloriskillä tarkoitetaan koronmuutosten epäedullista vaikutusta korkokatteeseen. Korkoriskin mittaamiseen käytetään useita eri skenaarioita, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon. Vaikutusta tarkastellaan suhteessa edellisen vuoden kokonaiskorkokatteen määrään. Konserni mittaa tuloriskiä sekä nollakorkolattiaehdon kanssa että ilman sitä. Seuraavassa laskelmassa on huomioitu konsernin antolainoissa oleva nollakorkolattiaehto.

TULORISKI (1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa korkokatteeseen
31.12.2022	-25 160	9,0 %
31.12.2021	0	0,0 %

Tuloriskin laskennassa käytetyt skenaariot:

1. Rinnakkainen shokki ylös (+50 korkopistettä)
2. Rinnakkainen shokki ylös (+200 korkopistettä)
3. Rinnakkainen shokki alas (-50 korkopistettä)
4. Rinnakkainen shokki alas (-200 korkopistettä)
5. Jyrkkenevän käyrän shokki (lyhytaikaiset korot alas ja pitkäaikaiset korot ylös)
6. Tasaantuvan käyrän shokki (lyhytaikaiset korot ylös ja pitkäaikaiset korot alas)
7. Lyhytaikaisten korkojen shokki ylös
8. Lyhytaikaisten korkojen shokki alas.

Laskettaessa tuloriskiä vuoden 2022 lopussa epäedullisin skenaario oli rinnakkainen shokki alas (-200 korkopistettä), jonka vaikutus 31.12.2022 oli -25,2 miljoonaa euroa eli 9,0 % korkokatteeseen suhteutettuna. Kaikkien tuloriskin laskennassa käytettävien skenaarioiden vaikutukset olivat positiivisia vertailuhetkenä.

8.1.2 Economic Value of Equity

Economic Value of Equity kuvaa taseen nykyarvon korkoherkkyyttä. Sitä mitataan laskemalla korkoherkkien kassavirtojen nykyarvon muutosta korkokäyrän erilaisilla muutoksilla. Korkoriskin mittaamiseen käytetään useita eri korkoskenaarioita, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon. Vaikutusta tarkastellaan suhteessa konsernin omiin varoihin. Konserni mittaa taseen nykyarvon korkoherkkyyttä sekä nollakorkolattiaehdon kanssa että ilman sitä. Seuraavassa laskelmassa on huomioitu konsernin antolainoissa oleva nollakorkolattiaehto.

ECONOMIC VALUE OF EQUITY (1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa omiin varoihin
31.12.2022	-33 530	2,26 %
31.12.2021	-13 180	0,75 %

8.1.3 Basis-riski

Basis-riski mittaa korkoriskiä, joka johtuu eri korkokäyrien välisen erotuksen (*tenor basis spread*) kaventumisesta tai levenemisestä. Vaikutusta tarkastellaan suhteessa edellisen vuoden kokonaiskorkokatteeseen määrään. Laskelmissa on huomioitu konsernin antolainoissa oleva nollakorkolattiaehto.

BASIS-RISKI (1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa korko- katteeseen
31.12.2022	-8 980	3,21 %
31.12.2021	-450	0,19 %

Basis-riskin mittaamiseen käytetään kahta eri korko-skenaariota, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon:

- Kaventuva basis spread -skenaariossa oletetaan, että basis spread kaventuu nykytasosta nolnaan.
- Levenevä basis spread -skenaariossa huomioidaan basis spread muutokset, jotka toteutuivat euroalueen kriisissä vuonna 2011.

8.2 Valuuttariski

Konsernin valuuttariskistrategia on linjassa konsernin konservatiivisen markkinariskien hallinnan kanssa. Konsernilla ei ole merkittäviä avoimia valuuttapositioneja. Konsernin kaikki asiakasrahoitus on euromääräistä. Valuuttariskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euromääräiseksi. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen vakuushallinnan seurauksena konsernille voi kuitenkin syntyä väliaikaisesti vähäistä valuuttariskiä. Johdannaismarkkinoiden toimivuutta arvioidaan aina ennen uuden liikkeeseenlaskun tai likviditeettisijoituksen tekemistä, jotta voidaan varmistua siitä, että valuuttasuojaukset voidaan tehdä konsernin suojausstrategian mukaisesti. Suojauksissa huomioidaan myös mahdolliset call-optiot kokonaisuudessaan.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen jakautuminen koti- ja ulkomaan rahan määräisiin eriin.

RAHOITUSVAROJEN JAKAUTUMINEN KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISIIN ERIIN

31.12.2022

(1 000 €)

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Käteiset varat	2	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 578 824	46 663	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 115 321	-	28 115 321
Saamistodistukset	1 867 201	29 392	1 896 594
Osakkeet ja osuudet	-	-	-
Muut varat	1 008 232	211 310	1 219 541
Yhteensä	40 569 580	287 366	40 856 945

RAHOITUSVELKOJEN JAKAUTUMINEN KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISIIN ERIIN

31.12.2022

(1 000 €)

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 332 623	-	2 332 623
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 509 865	19 720	2 529 585
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 918 101	20 673 964	35 592 065
Varaukset ja muut velat	574 192	-	574 192
Yhteensä	20 334 782	20 693 684	41 028 465

RAHOITUSVAROJEN JAKAUTUMINEN KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISIIN ERIIN**31.12.2021****(1 000 €)**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Käteiset varat	8 399 045	-	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	1 388 667	28 643	1 417 310
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 122 834	-	28 122 834
Saamistodistukset	4 811 225	30 202	4 841 428
Osakkeet ja osuudet	-	-	-
Muut varat	238 930	-	238 930
Yhteensä	42 960 701	58 845	43 019 546

RAHOITUSVELKOJEN JAKAUTUMINEN KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISIIN ERIIN**31.12.2021****(1 000 €)**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 801 016	-	2 801 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 262 800	61 885	3 324 685
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 636 794	20 690 731	35 327 525
Varaukset ja muut velat	310 555	27 267	337 823
Yhteensä	21 011 165	20 779 883	41 791 049

Seuraavissa taulukoissa on esitetty konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen valuuttajakauma tasearvoin ja niihin kohdistuvat suojaukset.

**RAHOITUSVAROJEN VALUUTTAJAKAUMA TASEARVOILLA JA
SUOJAUS 31.12.2022
(1 000 €)**

	USD	GBP	NOK	CHF	Muut valuutat	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	45 629	386	3	388	258	46 663
Saamistodistukset	29 392	-	-	-	-	29 392
Muut varat	211 310	-	-	-	-	211 310
Valuuttariski yhteensä	286 331	386	3	388	258	287 366
Suojaavat johdannaiset	-282 533	-	-	-	-	-282 533
Yhteensä	3 798	386	3	388	258	4 832

**RAHOITUSVELKOJEN VALUUTTAJAKAUMA TASEARVOILLA JA
SUOJAUS 31.12.2022
(1 000 €)**

	USD	GBP	NOK	CHF	Muut valuutat	Yhteensä
Pitkäaikainen varainhankinta	-7 181 725	-2 701 197	-3 134 281	-994 265	-2 362 082	-16 373 549
Lyhytaikainen varainhankinta	-3 460 032	-860 103	-	-	-	-4 320 135
Varaukset ja muut velat	-	-	-	-	-	-
Valuuttariski yhteensä	-10 641 757	-3 561 299	-3 134 281	-994 265	-2 362 082	-20 693 684
Suojaavat johdannaiset	10 641 757	3 561 299	3 134 281	994 265	2 362 082	20 693 684
Yhteensä	0	0	0	0	0	0
Nettovaluuttapositio	3 798	386	3	388	258	4 832

**RAHOITUSVAROJEN VALUUTTAJAKAUMA TASEARVOILLA JA
SUOJAUS 31.12.2021
(1 000 €)**

	USD	NOK	GBP	JPY	Muut valuutat	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	27 726	3	411	3	499	28 643
Saamistodistukset	30 202	-	-	-	-	30 202
Muut varat	-	-	-	-	-	-
Valuuttariski yhteensä	57 928	3	411	3	499	58 845
Suojaavat johdannaiset	-30 202	-	-	-	-	-30 202
Yhteensä	27 726	3	411	3	499	28 643

**RAHOITUSVELKOJEN VALUUTTAJAKAUMA TASEARVOILLA JA
SUOJAUS 31.12.2021
(1 000 €)**

	USD	NOK	GBP	JPY	Muut valuutat	Yhteensä
Pitkäaikainen varainhankinta	-8 070 182	-2 608 081	-2 031 462	-1 551 376	-3 138 643	-17 399 744
Lyhytaikainen varainhankinta	-3 115 038	-	-237 835	-	-	-3 352 872
Varaukset ja muut velat	-27 267	-	-	-	-	-27 267
Valuuttariski yhteensä	-11 212 487	-2 608 081	-2 269 297	-1 551 376	-3 138 643	-20 779 883
Suojaavat johdannaiset	11 185 219	2 608 081	2 269 297	1 551 376	3 138 643	20 752 616
Yhteensä	-27 267	0	0	0	0	-27 267

Nettovaluuttapositio	459	3	411	3	499	1376
-----------------------------	------------	----------	------------	----------	------------	-------------

8.2.1 Valuuttapositio

Valuuttapositio lasketaan eri valuutoissa olevien saamisten ja velkojen erotuksena euromääräisenä.

VALUUTTAPOSITIO (1 000 €)

	Nettopositio
31.12.2022	4 833
31.12.2021	1 376

8.3 Hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan mahdollisuutta etukäteisvarainhankintasijoitusten markkina-arvojen muutokselle markkinoiden lisätuottovaateen muuttuessa sijoituskohteen riskin tai markkinoiden riskiherkkyyden muutoksen seurauksena. Likviditeettiportfolion hallinnoinnin pääperiaatteena on taata likviditeettiportfoliosta riittävä tulojen määrä huomioiden likviditeettitarpeiden (*LCR, NSFR, Survival Horizon*) asettamat rajat.

HINTARISKI (1 000 €)

	Vaikutus	Suhteessa omiin varoihin
31.12.2022	-37 200	2,5 %
31.12.2021	-22 700	1,3 %

Tuottovaateen muutos lasketaan 99,9 %:n luottamustasolla.

8.4 Arvostusriski

Konserni on myös tunnistanut arvostusriskin olennaiseksi liiketoimintansa riskiksi. Rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttavat konsernille

tulosvolatiliteettia. Konsernin omiin varoihin vaikuttaa tuloksen lisäksi myös muiden laajan tuloksen erien (*Other Comprehensive Income, OCI*) kautta kirjattavat arvostukset. Rahoitusinstrumenttien luokittelua ja arvostamista on käsitelty tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 7. *Rahoitusinstrumenttien luokittelu-, kirjaamis- ja arvostamisperiaatteet*. Käypään arvoon arvostettavien instrumenttien volatiliteetti johtuu markkinafaktoreiden muutoksista, kuten tenor basis spreadien muutoksista eri korkokäyrien välisten erojen muuttuessa. Markkinakäytännön ja IFRS 13 -standardin mukaisesti konserni diskonttaa käypään arvoon arvostettavat ja käyvän arvon suojauslaskennassa olevat rahoitusvelat ja -varat swap-käyrällä sekä niitä suojaavat johdannaiset OIS-käyrällä, mikä aiheuttaa merkittävän osan konsernin arvostusvolatiliteetista. Rahoitusinstrumenttien arvostuksista johtuvat realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot* ja ne on eritelty liitteessä 5. Lisäksi suojauslaskennassa olevien rahoitusinstrumenttien (sekä suojauskohteiden että suojausinstrumenttien) arvostukset kirjataan erään *Suojauslaskennan nettotulos* ja eritellään liitteessä 8. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin. Arvostuksiin liittyvä herkkyyshanalyysi esitetään liitteessä 17 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

Tilikauden aikana rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttavat konsernille tavanomaisesti tulosvolatiliteettia. Realisoitumattomiin käyvän arvon

muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskillisten muutokset. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

9. Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski tarkoittaa taloudellista tappion vaaraa tai muuta haitallista seuraamusta, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, puutteellisista tai epäonnistuneista menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivisiin riskeihin sisältyy myös sisäisen ja ulkoisen sääntelyn noudattamatta jättämisestä aiheutuva riski (*ns. compliance-riski*) ja oikeudelliset riskit. Operatiiviset riskit voivat toteutua esimerkiksi kustannuksina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääjänä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä.

Operatiiviset riskit on tunnistettu osana konsernin toimintoja ja prosesseja. Tämä on toteutettu vuosittaisella operatiivisten riskien kartoituksella, joka tehdään yksiköiden itsearviointina. Operatiivisten riskien hallinta on toimintojen ja yksiköiden vastuulla, minkä lisäksi Riskienhallintatoiminto tukee toimintoja ja yksiköitä tässä työssä ja huolehtii operatiivisten riskien hallinnan koordinoinnista.

Konsernissa on käytössä useita menetelmiä operatiivisten riskien hallitsemiseksi. Konsernissa on voimassa toimintaa ohjaavia emoyhtiön hallituksen vahvistamia sisäisiä politiikkoja ja periaatteita sekä näitä täydentäviä toimivan

johdon hyväksymiä sisäisiä ohjeistuksia. Operatiivisia riskejä käsitellään myös hallituksen hyväksymässä riskinotto-halukkuuden viitekehyksessä. Keskeiset työtehtävät ja prosessit on kartoitettu ja kuvattu. Sisäiset ohjeet ja prosessit päivitetään säännöllisesti, ja niiden noudattamista valvotaan. Liiketoimintayksiköiden, riskienhallinnan ja kirjanpidon työtehtävät on eriytetty. Konsernilla on riittävät varamiehitysjärjestelyt keskeisten tehtävien jatkuvuuden turvaamiseksi. Henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä huolehditaan säännöllisten kehityskeskustelujen ja koulutussuunnitelmien avulla. Konsernilla on liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelma, jolla varaudutaan liiketoiminnan ja tietojärjestelmien keskeytyksiin siten, että konserni pystyy jatkamaan toimintaansa ja rajoittamaan tapoita erilaisissa liiketoimintaa kohtaavissa häiriötilanteissa. Vuosittainen operatiivisten riskien kartoitus ja operatiivisten riskitapahtumien vahinkoilmoitusprosessi tukevat konsernin jatkuvuussuunnittelua. Lisäksi konsernilla on toimintaansa liittyvät vakuutukset ja vakuutusturvan taso arvioidaan säännöllisesti.

Kuntarahoitus-konsernin Compliance-yksikkö seuraa jatkuvasti konsernin toimintaan vaikuttavan lainsäädännön ja viranomaissääntelyn kehitystä ja valvoo, että sääntelyssä tapahtuneet muutokset otetaan asianmukaisesti huomioon toiminnassa. Luottolaitosten toimintaan liittyvä lainsäädäntö ja viranomaissääntely ovat olleet viime vuodet ja ovat myös tulevaisuudessa suurien muutosten kohteena, mikä asettaa haasteita compliance-toiminnalle. Tähän liittyviä riskejä on pyritty minimoimaan aktiivisella yhteydenpidolla viranomaisiin

ja etujärjestöihin sekä sisäisillä compliance-toiminnan järjestelyillä (ml. järjestelmätuki, vaikutusarviointi, raportointi ja jalkautus).

Konsernissa on meneillään mittavia tietojärjestelmä- ja liike-toimintaprosesseihin liittyviä hankkeita, joiden avulla pyritään parantamaan laatua ja viranomaisvaatimusten noudattamista sekä tehostamaan toimintaa. Näiden projektien laajuuden vuoksi niihin liittyy operatiivisia riskejä, joita on pyritty minimoimaan kehittämällä projektien hallintaan ja seurantaan liittyviä malleja (ml. säännöllinen raportointi) sekä huolehtimalla riittävästä resursoinnista. Kehitysprojekteihin liittyviä riskejä kartoitetaan ja seurataan säännöllisesti.

Konsernissa on käytössä uusien tuotteiden ja palvelujen hyväksymistä koskeva sisäinen prosessi, jonka tavoitteena on huolehtia, että uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä otetaan huomioon kaikki tuotteeseen ja palveluun liittyvät olennaiset riskit ja operatiivista toimintaa koskevat vaatimukset. Konsernilla on ulkoistamista koskevia järjestelyjä, joista olennaisimmat koskevat tietohallinnon palvelutuotantoa ja infrastruktuuripalveluita sekä järjestelmien ulkoistamista pilvipalveluiden järjestäjille. Operatiivisten riskien toteutumista seurataan systemaattisella vahinkoilmoitusraportoinnilla, jonka pohjalta tarvittaessa muutetaan toimintatapoja tai toteutetaan muita operatiivista riskiä pienentäviä toimenpiteitä. Vahinkotapahtumista raportoidaan johtoryhmälle ja emoyhtiön hallitukselle. Operatiivisista riskeistä on realisoitunut vain pieniä tappioita vuoden 2022 aikana.

10. Yritysvastuuriskit

Yritysvastuuriskit voidaan jakaa ilmasto- ja ympäristöriskeihin, yhteiskunnallisiin riskeihin sekä hallintotapaan liittyviin riskeihin (*ESG-riskit*). Yritysvastuuriskeissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden aikana. Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan konsernilla ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia tai hallintotapaan liittyviä riskejä. Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan myöskään ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille ei toteudu lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ilmasto- ja ympäristöriskeillä voi kuitenkin olla kielteinen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen. Konserni on vuoden 2022 aikana panostanut voimakkaasti ilmasto- ja ympäristöriskien hallintaan liittyvän riskienhallintakehikon rakentamiseen sääntelyvaatimusten ja EKP:Ita saadun palautteen mukaisesti. Tämä kehitystyö jatkuu myös vuosien 2023–2024 aikana.

Kuntarahoitus-konserni osallistui ensimmäisellä vuosipuolikkaalla 2022 EKP:n ilmastostressitestiin, jonka tulokset julkistettiin heinäkuussa. Tulosten mukaan Kuntarahoituksen liiketoiminnan potentiaalinen altistuminen ilmastonmuutoksen aiheuttamille siirtymäriskeille on keskimäärin alhaisempi verrattuna kaikkiin ilmastostressitestiin osallistuneisiin pankkeihin.

Konserni julkistaa riskeihin liittyviä tietoja tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisessä Pilari III -raportissa, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 3. Korkotuotot ja -kulut

(1 000 €)	1-12/2022			1-12/2021		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat						
Jaksotettu hankintameno						
Käteiset varat	30 304	-26 828	3 475	-	-38 619	-38 619
Saamiset luottolaitoksilta	8 290	-8 346	-56	46	-7 845	-7 800
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	220 905	-	220 905	188 484	-	188 484
Saamistodistukset	5 345	-3 206	2 140	9	-5 335	-5 326
Muut varat	8 019	-	8 019	1 121	-	1 121
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat						
Saamistodistukset	9	-	9	-	-589	-589
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	348	-	348	236	-	236
Saamistodistukset	9 436	-	9 436	8 422	-	8 422
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	827	-	827	933	-	933
Saamistodistukset	-	-	-	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	92 225	-87 665	4 560	76 104	-99 734	-23 630
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-34 804	-	-34 804	-93 724	-	-93 724
Leasing	10 177	-	10 177	6 366	-	6 366
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	6	-	6	8	-	8
Korot varoista yhteensä	351 089	-126 045	225 044	188 005	-152 123	35 883
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>272 863</i>	<i>-38 380</i>		<i>189 660</i>	<i>-52 389</i>	

(1 000 €)	1-12/2022			1-12/2021		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat						
Jaksotettu hankintameno						
Velat luottolaitoksille	11 575	-12 570	-995	20 118	-949	19 169
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-44 838	-44 838	-	-51 503	-51 503
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	778	-263 148	-262 370	1 711	-219 984	-218 273
Varaukset ja muut velat	-	-4 286	-4 286	-	-2 181	-2 181
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Velat luottolaitoksille	-	-54	-54	-	-30	-30
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-34 195	-34 195	-	-32 726	-32 726
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-157 748	-157 748	14	-78 466	-78 452
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	348 298	-139 384	208 915	293 688	-96 628	197 061
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	311 682	311 682	-	411 252	411 252
Korot veloista yhteensä	360 651	-344 540	16 111	315 531	-71 216	244 315
<i>, josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>12 353</i>	<i>-324 841</i>		<i>21 829</i>	<i>-274 618</i>	
Korkotuotot ja -kulut yhteensä	711 740	-470 585	241 155	503 536	-223 339	280 197

Odotettavissa olevien luottotappioiden (*ECL*) laskennassa vaiheen 3 rahoitusvaroista kirjattiin tilikaudella korkotuottoja 743 tuhatta euroa (951 tuhatta euroa). Nämä korkotuotot näkyvät taulukon erissä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Korkokulut varauksista ja muista veloista sisältää 51 tuhatta euroa (70 tuhatta euroa) IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti kirjattuja vuokrasopimusvelkojen korkoja.

Jaksotettuun hankintamenoön luokiteltujen rahoitusvarojen korkokulut käteisistä varoista koostuvat keskuspankitalletuksista ja saamisista luottolaitoksilta vastaavasti vakuustalletuksista maksetuista koroista. Korkokulut saamistodistuksista koostuvat kunta- ja kuntayritystodistusten negatiivisista koroista. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista syntyy korkokulua johtuen saamistodistusten ja sijoitustodistusten yli-/alihinnan jaksotuksesta. Korkokulut johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten koroista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset,

kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritelty yksilöityä suojauskohdetta. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Jaksotettuun hankintamenoön luokiteltujen rahoitusvelkojen korkotuotot veloista luottolaitoksille koostuvat vakuustalletuksista saaduista koroista sekä TLTRO III -velan koroista ja korkotuotot yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista koostuvat Kuntarahoituksen velkasitoumuksista (*ECP*) saaduista koroista. Korkotuotot johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten positiivisista korkokuluista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen suojaukseksi tehtyjä johdannaissopimuksia. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Velat luottolaitoksille*, *Velat yleisölle ja julkisyhteisöille* ja *Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*.

Liite 4. Palkkiotuotot ja -kulut

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Palkkiotuotot		
Rahoituksen neuvonantopalveluista	1 432	1 149
Sähköisistä palveluista	868	747
Muusta toiminnasta	2	229
Yhteensä	2 302	2 126
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-272	-251
Muut	-5 245	-4 805
Yhteensä	-5 517	-5 056
Nettopalkkiotuotot yhteensä	-3 215	-2 930

Palkkiotuotot asiakassopimuksista on jaettu taulukossa palvelutyypin mukaisiin ryhmiin. Asiakassopimuksista saaduista palkkiotuotoista 2 234 tuhatta euroa (1 871 tuhatta euroa) on saatu kunnilta, kuntayhtymiltä tai kuntien omistamilta yhtiöiltä.

Kuntarahoitus-konserni ei esitä tilinpäätöksessään IFRS 8 *Toimintasegmentit* -standardin mukaisia toimintasegmenttejä, sillä konsernin toimintaa käsitellään yhtenä segmenttinä, jonka perusteella raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle. Segmenttiraportointia on käsitelty laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 5. *Segmenttiraportointi*.

Palkkiotuotot neuvonantopalveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu. Palvelu katsotaan suoritetuksi, kun toimeksiantosopimuksen mukaiset tehtävät ovat valmiit. Palkkiotuotot sähköisistä palveluista veloitetaan kerran vuodessa ja tuloutetaan ajan kulumisen perusteella. Muut palkkiotuotot tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu. Asiakassopimuksista saatujen palkkiotuottojen käsittelyä on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 20.2 *Palkkiotuotot ja -kulut*.

Palkkiokulujen erä *Muut* sisältää muun muassa maksetut takauspalkkiot, säilytyspalkkiot ja varainhankintaohjelmien päivityskulut.

Liite 5. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

1-12/2022 (1 000 €)	Realisoituneet voitot	Realisoituneet tappiot	Käyvän arvon muutos	Yhteensä
Rahoitusvarat				
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-9 812	-9 812
Saamistodistukset	-	-	-235 724	-235 724
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-976	-976
Saamistodistukset	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-
Rahoitusvelat				
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Velkasitoumukset	-	-	-112	-112
Velat luottolaitoksille	-	-	1 521	1 521
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-	397 597	397 597
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	160 312	160 312
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	378	-172	-304 568	-304 363
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	-	-156	-156
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	378	-172	8 083	8 288
Valuuttatoiminnan nettotuotot	125 198	-136 321	10 976	-148
Yhteensä	125 575	-136 494	19 058	8 140

Arvopaperikaupan nettotuotot sisältää käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon muutoksen, suojauslaskentaan kuulumattomien johdannaissopimusten (johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti) käyvän arvon muutoksen sekä näiden erien myyntivoitot ja -tappiot. Valuuttatoiminnan nettotuotot sisältää kaikkien valuuttamääräisten erien osalta realisoituneet ja realisoitumattomat kurssierot. Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*) -määritelmä on kuvattu laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 13. *Käyvän arvon määrytyminen*. Tilikauden täsmäytyslaskelma esitetään liitteessä 17 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

1-12/2021 (1 000 €)	Realisoituneet voitot	Realisoituneet tappiot	Käyvän arvон muutos	Yhteensä
Rahoitusvarat				
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-769	-769
Saamistodistukset	-	-	-49 633	-49 633
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-2 532	-2 532
Saamistodistukset	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet	-	-23	-	-23
Rahoitusvelat				
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Velkasitoumukset	-	-	1245	1245
Velat luottolaitoksille	-	-	-231	-231
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-	92 032	92 032
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	186 385	186 385
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1419	-508	-204 471	-203 560
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	-	-208	-208
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	1419	-531	21819	22 707
Valuuttatoiminnan nettotuotot	22 648	-22 596	1 336	1 388
Yhteensä	24 067	-23 127	23 155	24 095

Liite 6. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat

NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI LUOKITELLUT RAHOITUSVARAT JA -VELAT (1 000 €)

	Nimellisarvo 31.12.2022	Tasearvo 31.12.2022	Nimellisarvo 31.12.2021	Tasearvo 31.12.2021
Rahoitusvarat				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 000	28 432	30 000	38 941
Saamistodistukset	3 355 906	3 162 034	3 484 223	3 539 074
Rahoitusvarat yhteensä *	3 385 906	3 190 465	3 514 223	3 578 015
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	5 000	3 291	5 000	4 787
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 495 567	1 318 658	1 445 202	1 548 394
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	11 505 250	10 842 676	10 680 831	10 008 299
Rahoitusvelat yhteensä	13 005 818	12 164 626	12 131 032	11 561 479

* Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen osalta luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on 31.12.2022 ja 31.12.2021 tasearvon suuruinen.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	31.12.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-10 581	-769	-9 812	196	-10 008
Saamistodistukset	-215 498	20 226	-235 724	-9 088	-226 635
Rahoitusvarat yhteensä	-226 078	19 457	-245 535	-8 892	-236 643

Rahoitusvarat, jotka konserni on luokitellut nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, sisältää likvideettisalkun saamistodistukset sekä yksittäisiä antolainoja, joiden korkoriski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla. Luokittelu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi tehdään, sillä se vähentää merkittävästi arvostukseen liittyviä epäjohtonmukaisuuksia (*kirjanpidollista epäsymmetriaa*), joka syntyisi siitä, että johdannaisopimus arvostetaan tulosvaikutteisesti ja saamistodistus IFRS 9 -liiketoimintamallin perusteella käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai antolaina jaksotettuun hankintameno. Konsernilla ei ole luottojohdannaisia, jotka suojaisivat näitä rahoitusvaroja.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	31.12.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-12/2022	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-12/2022
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 708	187	1 521	-25	1 496
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	245 483	-152 113	397 597	-12 269	385 327
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	733 254	573 054	160 201	12 111	172 311
Rahoitusvelat yhteensä	980 445	421 127	559 318	-184	559 134

**NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ARVOPAPERIKAUPAN NETTOTUOTOISSA
(1 000 €)**

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 31.12.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	980 445	559 318
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-989 771	-554 212
Netto käyvän arvon muutos	-9 325	5 106

Konserni on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta syntyy tulosvaikutusta, mutta niiden ollessa suojattu odotettavissa olevat voitot ja tappiot niiden osalta rajoittuvat korkoihin. Yllä oleva taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja niitä suojaavien johdannaisten nettovaikutuksen tulokseen.

Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan käyvän arvon muutos, lukuunottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan nettotuotot*. Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään erikseen muissa laajan tuloksen erissä oman luottoriskin rahaston muutoksena.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta Kuntarahoitus soveltaa IFRS 13 -standardin mukaista tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa (*income approach*). Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon luokitelluista rahoitusveloista ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin erottamiseksi

kehityksessä arvostusmenetelmässä käytetään syöttötietoina Kuntarahoituksen jälkimarkkinakäyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*), markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemioista (*cross currency basis*) sekä toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskettujen velkojen luottomarginaalista (*credit spread*). Näiden tietojen perusteella saadaan määritettyä eri raportointiajankohdille arvostuskäyrä, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla tekohetken ja raportointihetken käyrillä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluilla rahoitusveloilla ei käydä kauppaa.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	31.12.2021	1.1.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2021	,josta luottoriskin osuus	,josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-769	-	-769	13	-782
Saamistodistukset	20 226	69 859	-49 633	4 434	-54 067
Rahoitusvarat yhteensä	19 457	69 859	-50 402	4 446	-54 849

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	31.12.2021	1.1.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2021	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-12/2021	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-12/2021
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	187	418	-231	26	-205
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-152 113	-244 146	92 032	1729	93 761
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	573 054	385 424	187 630	-1356	186 274
Rahoitusvelat yhteensä	421 127	141 696	279 431	400	279 831

NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ARVOPAPERIKAUPAN NETTOTUOTOISSA
(1 000 €)

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 31.12.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2021
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	421 127	279 431
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-435 559	-267 712
Netto käyvän arvon muutos	-14 432	11 719

Liite 7. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Myyntivoitot	-	-
Myyntitappiot	-149	-
Arvostusvoittojen siirroista käyvän arvon rahastosta	-	-
Arvostustappioiden siirroista käyvän arvon rahastosta	-	-
Yhteensä	-149	-

Liite 8. Suojauslaskennan nettotulos

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Suojausinstrumenttien arvostusvoitot	1 682 551	365 546
Suojausinstrumenttien arvostustappiot	-3 131 503	-840 150
Suojausinstrumenttien nettotulos	-1 448 952	-474 604
Suojauskohteiden arvostusvoitot	3 141 349	838 751
Suojauskohteiden arvostustappiot	-1 655 954	-358 022
Suojauskohteiden nettotulos	1 485 395	480 729
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatiot *	-	-1 302
Suojauslaskennan nettotulos	36 444	4 823

* Kompensatiot liittyvät IBOR-uudistukseen, josta kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 23. *IBOR-uudistus*.

Suojauskohteiden arvostusvoitot ja -tappiot muodostuvat käyvän arvon suojauslaskennan kohteena olevista riskeistä, jotka arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Suojauskohteiden ja suojausinstrumenttien valuuttakurssimuutokset esitetään valuuttatoiminnan nettotuotoissa liitteessä 5 *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Tarkempi erittely suojauslaskennan nettotuloksen muodostumisesta esitetään liitteessä 25 *Suojauslaskenta*.

Liite 9. Uudelleenluokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen vaikutus

Seuraavassa taulukossa esitetään uudelleenluokittelun vaikutus niiden rahoitusvarojen osalta, jotka on IFRS 9 -siirtymässä 1.1.2018 siirretty IAS 39 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista IFRS 9 -standardin mukaisesti jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviksi. Kuntarahoitus-konserni ei IFRS 9 -siirtymän yhteydessä uudelleenluokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin.

UUDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokitteluryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 31.12.2022	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella *	Efektiiivinen korko määritelty 1.1.2018 **	Kirjatut korkotuotot 1-12/2022
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	91 834	-983	0,14 %	478

* Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio, joka olisi kirjattu tulosvaikutteisesti tilikaudella, jos rahoitusvarojen uudelleenluokittelua ei olisi tehty.

** Efektiiivinen korko määritelty soveltamisen aloittamisajankohtana.

UUDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokitteluryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 31.12.2021	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella	Efektiiivinen korko määritelty 1.1.2018	Kirjatut korkotuotot 1-12/2021
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	99 253	-1 589	0,14 %	422

Liite 10. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 €)

	1-12/2022	1-12/2021
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat tuotot *	90	95
Yhteensä	90	95

* Erä sisältää pääasiassa käyttöomaisuuden myyntivoittoja.

Liite 11. Hallintokulut

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 520	-14 618
Eläkekulut	-2 717	-2 375
Muut henkilösivukulut	-525	-650
Henkilöstökulut yhteensä	-18 763	-17 643
Muut henkilösidonnaiset kulut	-1760	-1303
Markkinointi- ja viestintäkulut	-876	-624
IT- ja informaatiokulut	-15 259	-14 211
Muut hallintokulut	-702	-943
Yhteensä	-37 361	-34 722

HENKILÖSTÖ	2022		2021	
	Keskimäärin	Tilikauden lopussa	Keskimäärin	Tilikauden lopussa
Vakinainen kokoaikainen	157	159	154	155
Vakinainen osa-aikainen	4	4	1	1
Määräaikainen	12	12	7	8
Yhteensä	172	175	162	164

Liite 12. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Poistot		
Poistot aineellisista hyödykkeistä	-2 971	-2 946
Poistot aineettomista hyödykkeistä	-2 890	-2 780
Poistot yhteensä	-5 861	-5 726
Arvonalentumiset		
Aineettomista hyödykkeistä *	-4 562	-10 482
Arvonalentumiset yhteensä	-4 562	-10 482
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-10 423	-16 208

* Erään sisältyy kertaluonteinen 4 562 tuhannen euron (10 482 tuhannen euron) arvonalentuminen merkittävästä keskeytetystä tietojärjestelmähankkeesta.

Liite 13. Liiketoiminnan muut kulut

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Viranomaismaksut		
Vakaumaksu	-9 185	-6 737
Muut hallinto- ja valvontamaksut	-2 324	-2 352
Vuokratkulut	-413	-127
Muilla ostetut palvelut	-5 504	-4 031
Luottoluokituspalkkiot	-748	-753
Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot tilintarkastuksesta *	-508	-426
Vakuutukset	-902	-592
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat kulut	-190	-550
Yhteensä	-19 774	-15 568

* Tilintarkastusyhteisölle (KPMG Oy Ab) maksetut palkkiot tilintarkastuksesta vuodelta 2022 olivat 492 tuhatta euroa (426 tuhatta euroa), veroneuvonnasta 28 tuhatta euroa (21 tuhatta euroa) ja muista palveluista 189 tuhatta euroa (181 tuhatta euroa). Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja toimeksiantoja vuodelta 2022 oli 16 tuhatta euroa (0).

Liite 14. Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot

Kuntarahoitus-konsernin luottoriskin muodostumista on käsitelty liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

ARVONALENTUMIS- JA LUOTTOTAPPIOT 1-12/2022 (1 000 €)	Odotettavissa olevat luottotappiot			Toteutuneet luottotappiot		
	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön luokitelluista rahoitusvaroista						
Käteiset varat	-	0	0	-	-	-
Saamiset luottolaitoksilta	-88	62	-27	-	-	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 011	1 386	375	-	-	-
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	-29	2	-26	-	-	-
Saamistodistukset	-1	0	-1	-	-	-
Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle	-190	-	-190	-	-	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	-15	5	-10	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön luokitelluista rahoitusvaroista yhteensä	-1 335	1 455	120	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot						
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjatut saamistodistukset	-29	26	-3	-	-	-
Takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	-29	26	-3	-	-	-
Yhteensä	-1 364	1 481	118	-	-	-

* Leasingsaamisten odotettavissa olevat luottotappiot sisältävät myös IFRS 9 -standardin mukaan ei-rahoitusvaroiksi luokiteltujen leasingsaamisten odotettavissa olevat luottotappiot.

ARVONALENTUMIS- JA LUOTTOTAPPIOT 1-12/2021 (1 000 €)	Odotettavissa olevat luottotappiot			Toteutuneet luottotappiot		
	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön luokitelluista rahoitusvaroista						
Käteiset varat	0	0	0	-	-	-
Saamiset luottolaitoksilta	-53	14	-39	-	-	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-713	655	-58	-	-	-
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0	1	0	-	-	-
Saamistodistukset	0	0	0	-	-	-
Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle	-9	0	-9	-	-	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	-2	3	1	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön luokitelluista rahoitusvaroista yhteensä	-778	674	-105	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot						
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjatut saamistodistukset	-18	19	0	-	-	-
Takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	-18	19	0	-	-	-
Yhteensä	-797	692	-104	-	-	-

Liite 15. Tuloverot

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Tilikauden tulokseen perustuva vero	-34 545	-34 386
Edellisten tilikausien verot	-	-
Laskennalliset verot	-8 478	-13 687
Yhteensä	-43 023	-48 073

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Tulos ennen veroja	215 024	239 678
Verot kotimaan verokannalla	-43 005	-47 936
Muut vähennykset	14	10
Vähennyskelvottomat kulut	-32	-145
Verot aikaisemmilta vuosilta	-	-2
Verot tuloslaskelmassa	-43 023	-48 073
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0 %	20,0 %
Efektiivinen verokanta	20,0 %	20,1 %

Tasetta koskevat liitetiedot ja muut liitetiedot

Liite 16. Rahoitusvarat ja -velat

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	-	-	-	-	9 625 488	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	28 055 798	-	28 432	31 090	-	28 115 321	29 739 890
Saamistodistukset	1 457 098	167 636	3 162 034	-	-	4 786 768	4 786 383
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-	-
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	504 097	504 097	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	2 203 006	2 203 006	2 203 006
Muut varat **	1 219 541	-	-	-	-	1 219 541	1 219 541
Yhteensä	40 357 928	167 636	3 190 465	31 090	2 707 103	46 454 223	48 078 407

* Erä sisältää 274 053 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 329 332	3 291	-	2 332 623	2 332 609
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	1 318 658	-	2 529 585	2 543 548
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 749 389	10 842 676	-	35 592 065	35 650 001
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 562 525	1 562 525	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	3 053 586	3 053 586	3 053 586
Varaukset ja muut velat *	574 192	-	-	574 192	574 192
Yhteensä	28 863 840	12 164 626	4 616 111	45 644 576	45 716 461

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 570 922 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 3 269 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2021 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	8 399 045	-	-	-	-	8 399 045	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	1 417 310	-	-	-	-	1 417 310	1 417 310
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	28 048 688	-	38 941	35 204	-	28 122 834	30 301 783
Saamistodistukset	1 088 888	213 466	3 539 074	-	-	4 841 428	4 871 792
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-	-
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	761 023	761 023	761 023
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 238 653	1 238 653	1 238 653
Muut varat **	238 930	-	-	-	-	238 930	238 930
Yhteensä	39 192 861	213 466	3 578 015	35 204	1 999 676	45 019 222	47 198 536

* Erä sisältää 242 936 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2021 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 796 230	4 787	-	2 801 016	2 800 913
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 776 291	1 548 394	-	3 324 685	3 344 334
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	25 319 226	10 008 299	-	35 327 525	35 434 600
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 114 003	1 114 003	1 114 003
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	1 110 291	1 110 291	1 110 291
Varaukset ja muut velat *	337 823	-	-	337 823	337 823
Yhteensä	30 229 570	11 561 479	2 224 294	44 015 343	44 141 965

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 333 295 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 4 528 tuhatta euroa.

Liite 17. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimessa. Konsernin käyvän arvon arvostuksissa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka heijastaa arvostuksissa käytettyjen syöttötietojen merkitystä:

Taso 1

Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin konsernilla on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppaa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa. Tason 1 instrumentit sisältävät pääosin konsernin sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin.

Taso 2

Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suorasti tai epäsuorasti havainnoitavissa markkinoilta. Tason 2 instrumentit sisältävät pääasiassa OTC-johdannaisia (*over-the-counter*), konsernin liikkeeseen laskemia plain vanilla -velkakirjalainoja sekä konsernin antolainasopimuksia.

Taso 3

Tason 3 instrumenttien arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja ei-havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla. Jos syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai perustuu historialliseen hintaan, syöttötieto määritellään tason 3 syöttötiedoksi, koska tällaiset syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa. Rahoitusinstrumentit, joissa on osake- ja valuuttastruktuureja, kuuluvat tähän tasoon johtuen syöttötietojen, kuten osinkotuoton, vaikutuksesta näiden käypään arvoon. Lisäksi taso 3 sisältää joitakin pitkän maturiteetin korkostruktuureja (esimerkiksi yli 35 vuotta) tai valuuttoja, joiden korkokäyrä ei ole kaikilla maturiteeteilla likvidi.

Konsernin varainhankintaportfolion luonne huomioiden (liikkeeseen lasketut velkakirjat suojataan back-to-back), jos suojaava johdannainen määritellään tason 3 instrumentiksi, niin myös suojattu liikkeeseen laskettu velka määritellään tason 3 instrumentiksi. Sama periaate koskee myös muita portfolioita ja käyvän arvon hierarkiatasoa. Konsernilla ei ole muita omaisuuseriä kuin rahoitusvaroja tai -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon eikä myöskään varoja tai velkoja, jotka arvostetaan kertaluonteisesti käypään arvoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumentit käyvän arvon hierarkiatasoin käypään arvoon.

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	167 636	137 695	29 941	-	167 636
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 432	-	28 432	-	28 432
Saamistodistukset	3 162 034	3 057 135	104 899	-	3 162 034
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-	-	31 090	31 090
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	504 097	-	489 218	14 880	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 203 006	-	2 202 335	671	2 203 006
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	6 096 296	3 194 830	2 854 824	46 641	6 096 296
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	8 224 415	1 401 072	-	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16 433 133	-	17 466 009	-	17 466 009
Saamistodistukset	1 457 098	-	1 456 713	-	1 456 713
Muut varat	1 219 541	-	1 219 541	-	1 219 541
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	28 735 262	8 224 417	21 543 335	-	29 767 753
Rahoitusvarat yhteensä	46 454 223	11 419 247	36 612 519	46 641	48 078 407

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	3 291	-	3 291	-	3 291
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 318 658	-	1 166 432	152 227	1 318 658
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 842 676	-	9 865 856	976 820	10 842 676
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 562 525	-	1 222 013	340 512	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	3 053 586	-	3 047 585	6 001	3 053 586
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	16 780 736	-	15 305 177	1 475 559	16 780 736
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	84 892	-	84 878	-	84 878
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	-	1 224 889	-	1 224 889
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *	24 419 692	-	24 420 879	56 749	24 477 627
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	25 715 510	-	25 730 646	56 749	25 787 395
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 244 440	-	2 244 440	-	2 244 440
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	329 698	-	329 698	-	329 698
Varaukset ja muut velat	574 192	-	574 192	-	574 192
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut yhteensä	3 148 329	-	3 148 329	-	3 148 329
Rahoitusvelat yhteensä	45 644 576	-	44 184 153	1 532 308	45 716 461

* Kuntarahoitus-konsernin liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset viitelainat on esitetty käyvän arvon hierarkiatasolla 2 johtuen siitä, että kyseiset rahoitusvelat ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa, jonka seurauksena ne ovat suojatun riskin osalta arvostettu käypään arvoon. Arvostamisessa on käytetty tason 2 syöttötietoja. Tilinpäätöksen liitetiedoissa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien kiinteäkorkoisten viitelainojen käypä arvo on raportoitu kokonaisuudessaan perustuen Bloombergilta saatua hintanoteeraukseen. Hintanoteeraus on tason 1 syöttötieto.

RAHOITUSVARAT 31.12.2021 (1 000 €)	Käypä arvo				Yhteensä
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	213 466	172 717	40 748	-	213 466
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	38 941	-	38 941	-	38 941
Saamistodistukset	3 539 074	3 451 809	87 265	-	3 539 074
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	35 204	-	344	34 861	35 204
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	761 023	-	698 194	62 829	761 023
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 238 653	-	1 238 246	407	1 238 653
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 826 360	3 624 526	2 103 737	98 097	5 826 360
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 968 390	-	13 749 511	-	13 749 511
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	12 968 390	-	13 749 511	-	13 749 511
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	8 399 045	8 399 045	-	-	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	1 417 310	106 734	1 310 576	-	1 417 310
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 080 299	-	16 478 128	-	16 478 128
Saamistodistukset	1 088 888	-	1 089 253	-	1 089 253
Muut varat	238 930	-	238 930	-	238 930
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	26 224 472	8 505 779	19 116 886	-	27 622 665
Rahoitusvarat yhteensä	45 019 222	12 130 305	34 970 134	98 097	47 198 536

RAHOITUSVELAT 31.12.2021 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	4 787	-	4 787	-	4 787
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 548 394	-	1 284 601	263 793	1 548 394
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 008 299	-	8 248 729	1 759 569	10 008 299
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 114 003	-	369 705	744 299	1 114 003
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 110 291	-	1 084 602	25 690	1 110 291
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	13 785 774	-	10 992 423	2 793 350	13 785 774
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	55 120	-	55 016	-	55 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 776 291	-	1 795 941	-	1 795 941
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 852 845	-	24 873 880	86 040	24 959 920
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	26 684 256	-	26 724 837	86 040	26 810 877
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 741 110	-	2 741 110	-	2 741 110
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	466 381	-	466 381	-	466 381
Varaukset ja muut velat	337 823	-	337 823	-	337 823
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	3 545 314	-	3 545 314	-	3 545 314
Rahoitusvelat yhteensä	44 015 343	-	41 262 574	2 879 390	44 141 965

Kaikki arvostusmallit, sekä monimutkaiset että yksinkertaiset, käyttävät markkinahintoja ja muita syöttötietoja. Nämä syöttötiedot pitävät sisällään korot, valuuttakurssit, volatiliiteetit, korrelaatiot jne. Konserni soveltaa erityyppisiä syöttötietoja riippuen instrumentin tyypistä ja monimutkaisuudesta sekä tarvittavista markkinariskifaktoreista ja tuottorakenteista. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen luokittelu perustuu analyysiin, joka tehdään syöttötiedon, stressitestauksen (kohtuullinen mahdollinen vaihtoehtoinen oletus) ja mallin monimutkaisuuden perusteella. Jos instrumentin käyvän arvon määrittämisessä käytetyt syöttötiedot luokitellaan käyvän arvon hierarkian eri tasoille, instrumentin arvostus luokitellaan kokonaisuudessaan sen alimman tason syöttötiedon mukaisesti, jolla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostukselle.

IFRS 13 -standardin mukaisesti kolme yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää ovat markkinoihin perustuva lähestymistapa, tuottoihin perustuva lähestymistapa ja hankintameno perustuva lähestymistapa. Kuntarahoitus-konserni soveltaa markkinalähtöistä lähestymistapaa, kun instrumentilla on toimivat markkinat ja julkisia hintanoteerauksia saatavilla. Konserni käyttää markkinalähtöistä lähestymistapaa sijoitus-salkun joukkovelkakirjalainojen arvostamiseen. Kaikille tason 1 instrumenteille konserni käyttää täysin samanlaisen instrumentin markkinahintaa (sama ISIN). Konserni ei hyödynnä arvostamisessa vastaavanlaisten rahoitusvarojen hintoja.

Tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa käytetään, kun arvostus perustuu arvostusmalliin, kuten tulevien kassavirtojen nykyarvoon (diskonttaaminen). Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon luottoriskin arviointi, käytetyt diskonttokorot, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuus ja muut tekijät, jotka luotettavasti vaikuttavat rahoitusinstrumentin käypään arvoon. Konserni käyttää tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa monien rahoitusinstrumenttensa arvostamisessa, esimerkiksi johdannaissopimuksissa, antolainauksessa ja varainhankinnan instrumenteissa. Konserni ei käytä hankintameno perustuvaa lähestymistapaa rahoitusinstrumenttien arvostuksessa.

Konserni käyttää laajalti tunnustettuja ja käytettyjä arvostusmalleja määrittäessään sellaisten yleisten ja yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien, kuten korko- ja valuutanvaihtosopimusten käyvät arvot, jotka käyttävät vain havainnoitavissa olevia markkinatietoja ja vaativat vain vähän johdon harkintaa ja arvioita. Havainnoitavissa olevat hinnat tai syöttötiedot ovat yleensä saatavissa noteerautuille velkakirjoille ja osakkeille ja yksinkertaisille OTC-johdannaisille, kuten koronvaihtosopimuksille. Havainnoitavissa olevat markkinahinnat ja syöttötiedot vähentävät johdon harkinnan ja arvioiden käyttämistä sekä käypien arvojen määrittämiseen liittyvää epävarmuutta. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen ja syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteista ja markkinoista riippuen ja ne ovat alttiina muutoksille johtuen erityisistä tapahtumista ja rahoitusmarkkinoiden yleisistä olosuhteista.

Kuntarahoitus-konserni soveltaa erilaisia malleja tietyn tyyppisten instrumenttien arvostamiseksi. Perusmallien valinta ja mallien kalibrointi riippuvat rahoitusvälineen monimutkaisuudesta ja tarkoituksenmukaisen syöttötietojen saatavuudesta. Markkinakäytännön mukaisesti ensisijainen perusmalli määrittyä kohde-etuksina olevien omaisuuserien mukaisesti. Tämän lisäksi instrumentit jaetaan eri luokkiin, jotta tärkeimmät riskitekijät ja erityyppiset kalibrointitekniikat saadaan määriteltyä. Perusmallien, erilaisten oletusten ja kalibrointitekniikoiden yhdistelmät dokumentoidaan. Konsernin arvostusmalleilla arvostettavat rahoitusinstrumentit jaetaan neljään eri luokkaan:

- Korkoinstrumentit,
- Valuuttapohjaiset instrumentit,
- Osakelinkatut instrumentit ja
- Hybridi-instrumentit.

Rahoitusinstrumentit, jotka kuuluvat luokkiin *valuuttapohjaiset*, *osakelinkatut* ja *hybridi-instrumentit*, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa pääasiassa tason 3 instrumenteiksi.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo lasketaan yleensä yksittäisten instrumenttien nettonykyarvona. Tätä laskentaa täydennetään vastapuolitason oikaisuilla. Konserni sisällyttää johdannaisten arvostukseen luottokelpoisuuden huomioivan vastapuoliriskioikaisun (*Credit Valuation Adjustment, CVA*) sekä oman luottoriskioikaisun (*Debit Valuation Adjustment, DVA*). CVA kuvastaa vastapuolen luottoriskin vaikutusta käypään arvoon ja DVA konsernin omaa luottokelpoisuutta. Konserni soveltaa samaa metodologiaa CVA:n ja DVA:n

laskemiseksi. Molemmassa käytetään kolmea syöttötietoa: Maksujen laiminlyönnistä johtuva tappio-osuus (*Loss Given Default, LGD*), laiminlyönnin todennäköisyys (*Probability of Default, PD*), oma DVA:ssa ja vastapuolen CVA:ssa sekä odotettu vastuun määrä (*Expected Exposure, EE*).

Arvostusten viitekehys

Kuntarahoitus-konsernilla on käytössä viitekehys, joka pitää sisällään konsernin malliriskien hallinnan järjestelyt, aktiviteetit ja menettelytavat (*model risk management framework*). Viitekehysten tarkoituksena on varmistaa malliriskien tehokas hallinta ja vähentää käyvän arvon arvostukseen liittyvää epävarmuutta sekä varmistaa ulkoisten ja sisäisten vaatimusten noudattaminen. Konserni varmistaa, että kaikki arvostusmallien elinkaaren näkökohdat (ml. hyväksyntä, suunnittelu, kehittäminen, testaus, ylläpito, valvonta ja toimeenpano) pitävät sisällään tehokkaan hallinnon, selkeät tehtävät ja vastuut sekä tehokkaan sisäisen valvonnan.

Konserni hallinnoi ja ylläpitää mallivarastoa, joka tarjoaa kokonaisvaltaisen kuvan kaikista arvostusmalleista, niiden liiketoiminnallisista tarkoituksista ja ominaisuuksista sekä sovelluksista ja käyttöehdoista. Johtoryhmä arvioi ja hyväksyy kaikki mallivarastossa olevat hyväksytyt arvostusmallit uudelleen vuosittain.

Kuntarahoitus-konsernin Talouden johtoryhmä toimii arvostusten kontrolliryhmänä, joka valvoo konsernin arvostuksia ja vastaa arvostusten lopullisesta hyväksynnästä taloudellisen

raportoinnin käyttöön. Talouden johtoryhmä valvoo ja kontrolloi konsernin arvostusprosessia sekä arvostusmenetelmien suorituskykyä, päättää tarvittavista toimenpiteistä ja raportoi edelleen johtoryhmälle. Talouden johtoryhmä arvioi myös, tuottavatko arvostusmallit ja -prosessi riittävän oikeaa tietoa konsernin taloudellisen raportoinnin käyttöön, ja päättää saatujen tietojen perusteella mahdollisista oikaisuista arvostusprosessin tuottamiin arvoihin.

Konserni on ottanut käyttöön arvostusmallien tehokkaan kontrolli- ja suorituskyvyn seurantakehyksen, jolla pyritään varmistamaan mallien antamien tulosten oikeellisuus ja asianmukaisuus. Mallien suorituskyvyn seuranta koostuu neljästä pääkontrollista:

- Vastapuoliarvostusten kontrolli (*Counterparty Valuation Control, CVC*),
- Arvostusten analyysi (*Fair value explanation*),
- Riippumaton arvostusten todentaminen (*Independent Price Verification, IPV*) ja
- Riippumaton mallien validointi.

Riskienhallinta suorittaa päivittäin vastapuoliarvostusten kontrollin (*CVC*). Kontrollissa analysoidaan mahdolliset poikkeamat arvostusmallin tuottamassa arvostuksessa verrattuna konsernin aiempiin arvostuksiin sekä vastapuolien arvostuksiin. Kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Arvostusten analyysi koostuu riskienhallinnan tekemästä päivittäisestä käypien arvojen muutoksien

analysoinnista. Analyysin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton arvostusten todentaminen tehdään kuukausittain ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta osana konsernin IPV-prosessia. IPV-kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton mallien validointi tehdään vuosittain valitulle konsernin arvostusmallien otokselle ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta. Mallivalidoinnin tulokset raportoidaan Talouden johtoryhmälle.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Kuntarahoitus-konserni arvioi käyvän arvon hierarkialuokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeellisuutta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja kunakin raportointipäivänä. Tämän avulla määritellään tasojen 1, 2 ja 3 instrumenttien alkuperäinen luokitus ja niitä seuraavat mahdolliset siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen siirto voi tapahtua esimerkiksi, kun aiemmin havainnoitavaksi katsottu syöttötieto vaatii oikaisun ei-havainnoitavissa olevaa syöttötietoa käyttäen. Menettely on sama siirroille käyvän arvon tasolle ja niiltä pois. Siirtojen eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen sen kvartaalin lopussa, jonka aikana siirron aiheuttama tapahtuma tai olosuhteiden muutos on toteutunut.

Tilikaudella 2022 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 9 270 tuhatta euroa. Tilikaudella 2022 ei siirretty rahoitusinstrumentteja tasolta 2 tasolle 3.

TASON 3 SIIRROT 2022 (1 000 €)	1.1.2022	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myyntit ja eräntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2022
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	34 861	-3 649	-	-121	-	-	31 090
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	62 829	-42 509	687	-5 415	-	-713	14 880
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	407	515	66	-	-	-317	671
Rahoitusvarat yhteensä	98 097	-45 643	753	-5 536	-	-1 030	46 641
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	263 793	-46 923	-	-	-	-64 643	152 227
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 759 569	-122 696	180 471	-796 670	-	-43 855	976 820
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	744 299	150 724	20 607	-569 309	-	-5 809	340 512
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	25 690	-1 179	2 884	-133	-	-21 260	6 001
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	86 040	1 491	26 047	-3 066	-	-53 764	56 749
Rahoitusvelat yhteensä	2 879 390	-18 583	230 009	-1 369 177	-	-189 331	1 532 308
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä *	2 977 487	-64 226	230 762	-1 374 713	-	-190 361	1 578 949

* Konserni kirjaa nämä voitot ja tappiot tuloslaskelmassa eriin *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot* ja *Suojauslaskennan nettotulos*. Oman luottoriskin muutoksen osuus arvonmuutoksesta kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen osalta muihin laajan tuloksen eriin.

Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi

Herkkyyshanalyysi esittää mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutuksen niiden rahoitus-instrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus on riippuvainen ei-havainnoitavissa olevista syöttötiedoista. On kuitenkin epätodennäköistä, että käytännössä kaikki ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaihtoehtoiset oletukset liikkuisivat yhtäaikaisesti ääripäihin, joita herkkyyshanalyysissä testataan. Tästä johtuen tässä liitetiedossa herkkyyshanalyysin kuvaama vaikutus käypään arvoon on todennäköisesti suurempi kuin tosiasiallinen epävarmuus tilinpäätöspäivän käyvässä arvossa. Lisäksi tämä herkkyyshanalyysi ei ole ennustava tai indikaatiivinen tulevaisuuden muutoksista rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa.

Vaikka Kuntarahoitus-konserni uskoo käyvän arvon arvostusten olevan asianmukaisia, erilaisten menetelmien ja oletusten käyttö voisi johtaa erilaisiin käyvän arvon määrityksiin. Tason 3 käyvän arvon määrityksissä yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla seuraavat vaikutukset arvostuksiin: 31.12.2022 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 60,6 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 71,1 miljoonaa euroa. 31.12.2021 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 60,3 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 59,6 miljoonaa euroa.

MERKITTÄVIEN EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN SYÖTTÖTIE TOJEN HERKKYYSANALYYSI INSTRUMENTTITYYPEITTÄIN (1 000 €)

	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli 2022	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli 2022	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli 2021	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli 2021
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä				
Antolainat	249	-273	133	-84
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset	18 117	-22 052	18 864	-11 446
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	834	-1 318	2 644	-1 537
Muut koronvaihtosopimukset	11 726	-11 860	13 173	-13 344
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille				
Osakelinkatut velkakirjat	16 927	-23 275	12 350	-18 115
FX-linkatut velkakirjat	834	-990	704	-2 233
Muut velkakirjat	11 919	-11 327	12 412	-12 810
Yhteensä	60 606	-71 095	60 279	-59 570

Tasolle 3 luokiteltavien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen käyvän arvon muutokset eivät ole välttämättä toisistaan riippumattomia, ja vuorovaikutuksellisia suhteita esiintyy usein ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen ja havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä. Tällaisia suhteita, jotka ovat merkittäviä rahoitusinstrumentin käyvälle arvolle, on kontrolloitu hinnoittelumallien ja arvostusmenetelmien kautta. Kuntarahoitus-konserni käyttää stokastisia malleja tulevaisuuden kassavirtojen luomiseksi. Tulevaisuuden kassavirrat diskontataan nykyhetkeen, minkä jälkeen niistä johdetaan rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Konserni käyttää stokastisina arvostusmalleinaan Hull-Whiten mallia ja Dupireen volatiliiteettimallia.

Seuraavaksi on kuvattu konsernin käyttämät ei-havainnoitavissa olevat syöttötiedot, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Korrelaatioparametrit

Korrelaatio kuvaa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttavien kohde-etuuksien vuorovaikutussuhteita tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttaa useampi eri ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto. Korrelaatiolla on merkittävä vaikutus esimerkiksi osakelinkattujen instrumenttien käypään arvoon, jos kohde-etuuden arvo riippuu useammasta eri osakkeesta. FX-linkattujen koron- ja valuutanvaihtosopimusten osalta korrelaatioita esiintyy eri valuuttakurssien välillä, jotka vaikuttavat

instrumentin käypään arvoon. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on korkea korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon nousuun. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on matala korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon laskuun. Kuntarahoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa korrelaatio on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Volatiliiteetti (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo johdetaan stokastisella mallilla, käyttää tyypillisesti kohde-etuuden volatiliiteettia syöttötietona. Stokastisena arvostusmallinaan konserni käyttää Dupireen volatiliiteettimallia. Korkokomponenteissa käytetään arvostuksissa tasaoptioiden implisiittistä volatiliiteettia. FX- ja osakekomponenteille (sekä osakeindeksit että yksittäiset osakkeet) on käytössä volatiliiteetipinta, joka huomioi instrumenttien eri toteutushinnat ja juoksuajat. Kuntarahoitus-konserni käyttää implisiittistä volatiliiteettia suurimmalle osalle osakelinkatuista struktuureista. Joissain tapauksissa osakelinkatuille struktuureille ei ole kuitenkaan tiedossa volatiliiteetipintaa, joka olisi likvidi. Tällaisissa tapauksissa konserni käyttää proxy-volatiliiteettia implisiittisen volatiliiteetin sijaan. Kuntarahoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa volatiliiteetti on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Osinkotuotto

Osakelinkattujen tuotteiden käypään arvoon vaikuttaa olennaisesti osinkotuotto ja kohde-etuuden volatiliiteetti. Osakelinkatut instrumentit vaativat kohde-etuuden osinkotiedon käyvän arvon syöttötietona. Osakelinkattujen tuotteiden osakekomponentin käypä arvo johdetaan käyttämällä Dupireen volatiliiteettimallia, jossa oletetaan kohde-etuuden osakkeen hinnan noudattavan satunnaista kulkua. Kuntarahoitus-konsernilla on osakelinkattuja rahoitusinstrumentteja, joissa osinkotuotto on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Korkostrukturi (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Monimutkaisten korkostruktuurien arvostamisessa käytetään ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tulevaisuuden korkokassavirrat ja näiden käypä arvo lasketaan käyttämällä kohde-etuuden forward-käyriä sekä volatiliiteettia käyttämällä stokastisena mallina Hull-Whiten mallia. Tasolle 3 luokiteltujen monimutkaisten rahoitusinstrumenttien korkosuoritus on riippuvainen juoksuajan syöttötiedon arvosta. Kuntarahoitus-konsernilla on monimutkaisia korkostruktuureja rahoitusinstrumenteissa, joissa ekstrapoloitu tai epälikvidi korko on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Seuraava taulukko kuvaa sitä, mikä vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehdotiset oletukset) voisi olla arvostuksiin tilinpäätöspäivänä.

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN
SYÖTTÖTIETOJEN HERKKYYSANALYYSI
31.12.2022 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	31 090	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	249	-273
Johdannaissopimukset					
			Korrelaatioparametrit	-1743	-1906
Osakejohdannaiset	-104 317	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	21 290	-17 708
			Osinkotuotto	-1 430	-2 438
			Korrelaatioparametrit	-11	-121
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-120 294	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	845	-1 197
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
			Korrelaatioparametrit	80	14
Muut koronvaihtosopimukset	-106 351	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 510	-11 736
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	136	-138
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
			Korrelaatioparametrit	569	-194
Osakelinkatut velkakirjat	676 238	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	15 511	-22 611
			Osinkotuotto	847	-470
			Korrelaatioparametrit	-36	-133
FX-linkatut velkakirjat	170 030	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	870	-857
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
			Korrelaatioparametrit	0	0
Muut velkakirjat	339 527	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 876	-11 285
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	43	-43
Yhteensä				60 606	-71 095

ENSIMMÄISEN PÄIVÄN VOITTO TAI TAPPIO (1 000 €)

	1-12/2022	1-12/2021
Avaava saldo kauden alussa	-236	-29
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän voitto	498	412
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän tappio	-470	-711
Jaksotettu ensimmäisen päivän voitto tai tappio	-184	91
Yhteensä kauden lopussa	-392	-236

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*) -määritelmä ja jaksotustapa on kuvattu laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 13. Käyvän arvon määrytyminen.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä ja herkkysanalyysi 2021

Tilikaudella 2021 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 50 127 tuhatta euroa. Tilikaudella 2021 ei siirretty rahoitusinstrumentteja tasolta 2 tasolle 3.

TASON 3 SIIRROT 2021 (1 000 €)	1.1.2021	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myyntit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2021
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	43 735	-4 878	-	-3 997	-	-	34 861
Osakkeet ja osuudet	27	-	-	-27	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	79 452	-14 590	604	-2 636	-	-	62 829
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	572	-366	317	-	-	-117	407
Rahoitusvarat yhteensä	123 787	-19 834	921	-6 660	-	-117	98 097
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	224 413	-8 408	47 787	-	-	-	263 793
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 125 714	-144 658	762 861	-975 731	-	-8 617	1 759 569
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	646 293	136 055	38 581	-76 252	-	-378	744 299
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	24 391	6 797	450	-	-	-5 948	25 690
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	94 048	-1 802	27 162	-	-	-33 368	86 040
Rahoitusvelat yhteensä	3 114 859	-12 015	876 840	-1 051 984	-	-48 310	2 879 390
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä	3 238 646	-31 849	877 761	-1 058 644	-	-48 427	2 977 487

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIENT
SYÖTTÖTIE TOJEN HERKKYYSANALYYSI
31.12.2021 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	34 861	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	133	-84
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-37 319	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	759	653
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	17 551	-11 504
			Osinkotuotto	554	-595
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-647 461	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	498	-353
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	2 145	-1 183
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	1	-1
Muut koronvaihtosopimukset	-21 972	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	7	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	12 870	-13 048
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	296	-296
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakelinkatut velkakirjat	741 554	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	229	-149
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 455	-16 829
			Osinkotuotto	666	-1 137
FX-linkatut velkakirjat	785 053	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	17	-123
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	677	-2 099
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11	-11
Muut velkakirjat	582 795	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	1	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	12 313	-12 711
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	98	-98
Yhteensä				60 279	-59 570

Liite 18. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma tasearvoin

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 593 235	-	32 253	-	-	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	398 680	1 473 568	6 922 458	6 460 287	12 860 328	28 115 321
,josta leasing *	7 465	20 979	76 516	51 821	117 272	274 053
Saamistodistukset	1 377 556	858 617	2 407 751	142 843	-	4 786 768
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-
Johdannaissopimukset	181 535	138 338	609 483	1 117 589	660 158	2 707 103
Muut varat **	1 219 541	-	-	-	-	1 219 541
Yhteensä	12 770 551	2 470 523	9 971 945	7 720 719	13 520 486	46 454 223

* Erä sisältää leasingsaamiset, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei esitetä maturiteettijakaumassa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 244 440	-	54 986	15 806	17 391	2 332 623
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	152 794	77 633	862 967	665 161	771 031	2 529 585
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 377 026	3 390 051	18 464 896	4 415 718	1 944 375	35 592 065
Johdannaissopimukset	565 161	263 843	1 753 642	1 160 809	872 656	4 616 111
Varaukset ja muut velat *	571 403	1 415	1 374	-	-	574 192
<i>, josta vuokrasopimusvelat</i>	<i>480</i>	<i>1 415</i>	<i>1 374</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3 269</i>
Yhteensä	10 910 824	3 732 942	21 137 865	6 257 493	3 605 452	45 644 576

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saadun käteisvakuuden ja IFRS 16 -standardin mukaisen vuokrasopimusvelan.

Velat ja niitä suojaavat johdannaissopimukset, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Konsernin arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2023 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 10–45 %. Vuoden 2022 aikana eräänntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 19 %.

RAHOITUSVARAT 31.12.2021 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	8 399 045	-	-	-	-	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	1 383 018	-	34 292	-	-	1 417 310
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	411 001	1 534 589	6 632 277	6 396 852	13 148 116	28 122 834
<i>,josta leasing</i>	7 025	18 391	72 819	43 699	101 002	242 936
Saamistodistukset	1 194 336	644 292	2 489 779	513 020	-	4 841 428
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-
Johdannaissopimukset	176 162	85 276	652 855	444 830	640 553	1 999 676
Muut varat	238 930	-	-	-	-	238 930
Yhteensä	11 802 492	2 264 157	9 809 202	7 354 702	13 788 669	45 019 222

RAHOITUSVELAT 31.12.2021 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	1 991 110	750 000	10 613	19 599	29 695	2 801 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	75 992	112 562	1 031 895	856 943	1 247 293	3 324 685
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 991 578	5 235 547	18 221 438	4 174 502	2 704 459	35 327 525
Johdannaissopimukset	788 530	584 682	287 038	143 757	420 287	2 224 294
Varaukset ja muut velat	333 732	1 308	2 782	-	-	337 823
<i>,josta vuokrasopimusvelat</i>	437	1 308	2 782	-	-	4 528
Yhteensä	8 180 943	6 684 099	19 553 767	5 194 802	4 401 733	44 015 343

Velat ja niitä suojaavat johdannaissopimukset, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteetti luokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Vuoden 2021 aikana eräännyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 47 %.

Liite 19. Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen

Seuraaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyy täytántöön pantavissa olevia yleisiä nettoutussopimuksia:

Vakuudeksi annettu käteinen sisältyy tase-erään *Saamiset luottolaitoksilta*, poislukien keskusvastapuolille annettu vakuus, joka esitetään erässä *Muut varat*.

Vakuudeksi saatu käteinen sisältyy tase-erään *Velat luottolaitoksille*, poislukien keskusvastapuolilta saatu vakuus, joka esitetään erässä *Varaukset ja muut velat*.

31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo, brutto	Taseessa netotetut, brutto	Kirjanpitoarvo, netto	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		Netto
				Vakuudeksi saatu käteinen *	Vakuudeksi annettu käteinen **	
Rahoitusvarat						
Johdannaissopimukset	2 707 103	-	2 707 103	815 362	-	1 891 741
Rahoitusvarat yhteensä	2 707 103	-	2 707 103	815 362	-	1 891 741
Rahoitusvelat						
Johdannaissopimukset	4 616 111	-	4 616 111	-	2 620 364	1 995 746
Takaisinosopimukset***	-	-	-	-	514	-514
Rahoitusvelat yhteensä	4 616 111	-	4 616 111	-	2 620 878	1 995 232

* Sisältää keskusvastapuolelta saatua vakuutta 570 922 tuhatta euroa.

** Sisältää keskusvastapuolelle annettua vakuutta 1 219 744 tuhatta euroa. Lisäksi Kuntarahoitus-konserni on antanut keskusvastapuolelle vakuudeksi saamistodistuksia nimellisarvoltaan yhteensä 25 000 tuhannen euron edestä.

*** Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli takaisinosopimuksiin liittyvä avoin vakuussaaminen. Lisätietoa takaisinosopimuksiin liittyen on emoyhtiön liitetiedossa 39. *Arvopapereiden takaisinosopimukset*.

Konserni ei ole esittänyt rahoitusvaroja tai -velkoja netotettuna taseessa vuonna 2022.

31.12.2021 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo, brutto	Taseessa netotetut, brutto	Kirjanpitoarvo, netto	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		Netto
				Vakuudeksi saatu käteinen *	Vakuudeksi annettu käteinen **	
Rahoitusvarat						
Johdannaissopimukset	1 999 676	-	1 999 676	1 074 405	-	925 271
Rahoitusvarat yhteensä	1 999 676	-	1 999 676	1 074 405	-	925 271
Rahoitusvelat						
Johdannaissopimukset	2 224 294	-	2 224 294	-	1 549 593	674 702
Rahoitusvelat yhteensä	2 224 294	-	2 224 294	-	1 549 593	674 702

* Sisältää keskusvastapuolelta saatua vakuutta 333 295 tuhatta euroa.

** Sisältää keskusvastapuolelle annettua vakuutta 238 943 tuhatta euroa.

Konserni ei ole esittänyt rahoitusvaroja tai -velkoja netotettuna taseessa vuonna 2021.

Liite 20. Rahavarat

31.12.2022 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	-	-	-
Käteiset varat	2	2	0
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	48 622	48 622	0
Rahavarat yhteensä	48 624	48 624	0

31.12.2021 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	8 399 043	8 399 043	0
Käteiset varat	8 399 045	8 399 045	0
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	36 458	36 459	0
Rahavarat yhteensä	8 435 503	8 435 504	0

Liite 21. Saamiset luottolaitoksilta

31.12.2022 (1 000 €)	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Saamiset keskuspankilta	8 143 541	-	0	8 143 541
Kotimaisilta luottolaitoksilta	30 045	154 000	-47	183 997
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	18 578	1 279 434	-61	1 297 950
Yhteensä	8 192 163	1 433 434	-109	9 625 488

31.12.2021 (1 000 €)	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Saamiset keskuspankilta	35 984	-	0	35 984
Kotimaisilta luottolaitoksilta	13 128	34 300	-8	47 420
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	23 330	1 310 650	-74	1 333 906
Yhteensä	72 442	1 344 950	-82	1 417 310

Liite 22. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

(1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Yhteensä	, josta odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä	, josta odotettavissa olevat luottotappiot
Yritykset ja asuntoyhteisöt	14 862 774	-595	14 675 547	-1 002
Julkisyhteisöt	12 635 898	-173	12 847 172	-88
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	342 595	-3	357 179	-57
Leasing	1 303 094	-28	1 334 146	-2
Yhteensä	29 144 361	-800	29 214 041	-1 148

Liite 23. Saamistodistukset

JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET 31.12.2022 (1 000 €)

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot *
Jaksotettu hankintameno	-	1246 325	1246 325	-1
Kuntatodistukset	-	1246 325	1246 325	-1
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	58 487	-	58 487	0
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	58 487	-	58 487	0
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 438 177	-	1 438 177	-
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	120 539	-	120 539	-
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 317 638	-	1 317 638	-
Yhteensä	1 496 664	1 246 325	2 742 990	-1
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	1 286 322	-	1 286 322	0

MUIDEN KUIN JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET
31.12.2022 (1 000 €)

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot *
Jaksotettu hankintameno	-	210 773	210 773	0
Yritystodistukset	-	210 773	210 773	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	109 149	-	109 149	-44
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	109 149	-	109 149	-44
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 723 856	-	1 723 856	-
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 723 856	-	1 723 856	-
Yhteensä	1 833 005	210 773	2 043 778	-44
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1 603 853</i>	-	<i>1 603 853</i>	<i>-31</i>

31.12.2022 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot *
Saamistodistukset yhteensä	3 329 670	1 457 098	4 786 768	-45

*Odotettavissa olevat luottotappiot on kirjattu saamistodistuksista, jotka on luokiteltu käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi. Näin ollen odotettavissa olevia luottotappioita ei kirjata tase-erän vähennyksenä, vaan muiden laajan tuloksen erien kautta käyvän arvon rahastoon laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa* kuvatun mukaisesti.

Tilinpäätöspäivänä saamistodistukset sisältää arvopaperin, joka on takaisinostosopimuksen kohteena ollut pantattu arvopaperi, nimellisarvoltaan yhteensä 10 000 tuhatta euroa. Lisäksi Kuntarahoitus-konserni on antanut keskusvastapuolelle vakuudeksi saamistodistuksia nimellisarvoltaan yhteensä 25 000 tuhannen euron edestä.

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2022 Kuntarahoitus-konsernilla ei ole pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia saamistodistuksia.

JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET

31.12.2021 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot
Jaksotettu hankintameno	-	930 252	930 252	0
Kuntatodistukset	-	930 252	930 252	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	74 959	-	74 959	-1
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	74 959	-	74 959	-1
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 703 953	-	1 703 953	-
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	180 437	-	180 437	-
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 523 516	-	1 523 516	-
Yhteensä	1 778 912	930 252	2 709 164	-1
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1 572 169</i>	-	<i>1 572 169</i>	<i>0</i>

MUIDEN KUIN JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET

31.12.2021 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot
Jaksotettu hankintameno	-	158 636	158 636	0
Yritystodistukset	-	158 636	158 636	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	138 506	-	138 506	-41
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	138 506	-	138 506	-41
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 835 121	-	1 835 121	-
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 835 121	-	1 835 121	-
Yhteensä	1 973 627	158 636	2 132 263	-41
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1 739 885</i>	-	<i>1 739 885</i>	<i>-30</i>

31.12.2021 (1 000 €)

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot
Saamistodistukset yhteensä	3 752 539	1 088 888	4 841 428	-41

Liite 24. Johdannaissopimukset

31.12.2022 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika				Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä		
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	3 087 053	10 930 604	19 669 762	33 687 419	1 608 625	-2 279 032
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>2 897 220</i>	<i>10 592 658</i>	<i>18 932 859</i>	<i>32 422 737</i>	<i>1 546 169</i>	<i>-2 240 748</i>
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 853 324	8 258 495	455 462	12 567 281	594 381	-774 553
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	6 940 378	19 189 099	20 125 224	46 254 701	2 203 006	-3 053 586
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	5 726 233	8 177 909	4 368 751	18 272 893	411 500	-1 084 554
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>4 157 199</i>	<i>5 759 356</i>	<i>1 501 085</i>	<i>11 417 640</i>	<i>320 535</i>	<i>-7 895</i>
Korko-optiot	40 000	-	-	40 000	94	-94
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 200 762	2 704 383	78 336	3 983 481	81 658	-226 389
Terminisopimukset	4 591 665	-	-	4 591 665	10 848	-147 174
Osakejohdannaiset	732 900	-	-	732 900	-2	-104 314
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	12 291 560	10 882 292	4 447 087	27 620 939	504 097	-1 562 525
Johdannaissopimukset yhteensä	19 231 938	30 071 391	24 572 311	73 875 640	2 707 103	-4 616 111

Erä *Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti* sisältää kaikki konsernin johdannaissopimukset, jotka eivät ole suojauslaskennassa, vaikka ne olisi tehty riskienhallintatarkoituksessa suojaaviksi. Tähän ryhmään lukeutuvat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaksi tehdyt

johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritetty yksilöityä suojauskohdetta.

Johdannaissopimuksista saadut tai maksetut korot sisältyvät taseen eriin *Siirtosaamiset ja maksetut ennakot ja Siirtovelat ja saadut ennakot*.

31.12.2021 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika				Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä		
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	2 409 728	12 470 328	17 727 331	32 607 387	756 203	-384 289
<i>, joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>2 233 780</i>	<i>11 834 195</i>	<i>16 946 320</i>	<i>31 014 295</i>	<i>682 416</i>	<i>-308 205</i>
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 437 953	8 396 354	782 448	12 616 756	482 450	-726 003
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	5 847 682	20 866 681	18 509 780	45 224 143	1 238 653	-1 110 291
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	3 940 682	8 043 879	4 491 216	16 475 777	475 940	-357 092
<i>, joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>2 864 097</i>	<i>5 372 343</i>	<i>1 578 144</i>	<i>9 814 584</i>	<i>46 821</i>	<i>-163 327</i>
Korko-optiot	-	40 000	-	40 000	101	-101
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	2 467 039	1 940 380	109 367	4 516 786	133 656	-718 888
Terminisopimukset	3 354 738	-	-	3 354 738	150 723	-
Osaajojohdannaiset	816 109	-	-	816 109	604	-37 922
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	10 578 567	10 024 259	4 600 583	25 203 409	761 023	-1 114 003
Johdannaissopimukset yhteensä	16 426 249	30 890 940	23 110 363	70 427 552	1 999 676	-2 224 294

Liite 25. Suojauslaskenta

Konsernin korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit niiden erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Näin ollen ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi, ja kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin. Konsernin markkinariskien suojaamiseen liittyvät

riskienhallintaperiaatteet kuvataan tarkemmin liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema.*

Konserni soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa että IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa. Konserni ei sovelta rahavirran suojauslaskentaa. Suojauslaskentaan liittyvät laatimisperiaatteet kuvataan laatimisperiaatteiden (Liite 1) kohdassa 10. *Suojauslaskenta.*

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kohteena olevat varat ja velat tase-erien mukaisesti jaoteltuna IAS 39 -standardin mukaiseen portfoliosuojauslaskentaan ja IFRS 9 -standardin mukaiseen käyvän arvon suojauslaskentaan, joka on edelleen jaettu kahteen osaan sen perusteella sovelletaanko suojauksessa suojauskustannuksen eriyttämistä (*Cost-of-Hedging*).

SUOJAUSLASKENTA 31.12.2022 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	12 826 877	11 348 612	11 289 353	59 259	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	302 864	274 053	-	274 053	-
Varat yhteensä	13 129 741	11 622 665	11 289 353	333 313	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	84 892	-	84 892	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 302 710	1 210 927	-	1 210 927	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	27 163 444	24 419 692	-	12 603 372	11 816 320
Velat yhteensä	28 561 154	25 715 510	-	13 899 190	11 816 320

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauskohteen suojatun riskin ja suojausinstrumentin kumulatiivinen käypä arvo tilikauden alussa ja lopussa sekä käyvän arvon muutokset tilikauden aikana. Taulukossa esitettävät luvut eivät pidä sisällään suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvia käyvän arvon muutoksia, jotka kirjataan tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Edellä mainitusta syyistä johtuen suojausinstrumenttien yhteissumma ei täsmää liitteessä 24 *Johdannaissopimukset* esitettävään erään *Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä*. Suojauskohteiden käyvän arvon muutos suojatun riskin osalta ja niitä suojaavien johdannaisten muut käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Suojauslaskennan nettotulos*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy siten tässä tuloslaskelmaerässä. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot eritellään liitteessä 5 ja suojauslaskennan nettotulos liitteessä 8.

Markkinakäytännön ja IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* -standardin mukaisesti konserni diskonttaa suojauskohteet swap-käyrällä, kun ne arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Johdannaissopimukset taas diskontataan OIS-käyrällä. Ero käytetyissä diskonttokäyrissä aiheuttaa merkittävän osan konsernin suojauslaskennan tehottomuudesta. Lisäksi tehottomuutta voi jossain määrin syntyä myös eroista pääomissa, päivälaskentamenetelmissä tai kassavirtojen ajoittumisissa.

ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA (1000 €)

	31.12.2022	1.1.2022	Tulosvaikutus 1-12/2022
Varat			
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1476 553	122 505	-1599 058
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1549 315	-78 911	1 628 226
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1721	218	-1939
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	71 041	43 812	27 229
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-29 402	25 414	-54 816
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	28 548	-25 669	54 217
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-855	-255	-599
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	10 108	-5 120	15 228
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	54 570	-340 433	395 003
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 559 950	-171 028	2 730 978
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-2 631 089	500 306	-3 131 395
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-6 461	-16 275	9 814
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatiot *	-3 343	-3 343	0
Suojauslaskenta yhteensä	60 382	23 938	36 444

* Kompensatiot liittyvät IBOR-uudistukseen, josta kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 23. *IBOR-uudistus*.

Seuraavassa taulukossa esitetään koron- ja valuutanvaihtosopimusten (*cross currency swaps*) suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus oman pääoman erään *Suojauskustannusrahasto*. Luvut esitetään verojen jälkeen. Kaikissa valuuttamääräisissä suojaussuhteissa konserni on ottanut käyttöön ns. suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun koron- ja valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle.

Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojauskustannuksena erään *Suojauskustannusrahasto*. Muutokset eri valuuttojen välisten viitekoronvaihtosopimusten preemioissa vaikuttavat siten muihin laajan tuloksen eriin eivätkä luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN (1 000 €)

	31.12.2022	1.1.2022	Vaikutus Suojauskustannus- rahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 488	13 621	-12 133
Yhteensä	1 488	13 621	-12 133

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kumulatiivinen tehokkuus suojauskohteittain. Lisäksi taulukossa esitetään käytetyt suojausinstrumentit.

SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHEITTAIN
31.12.2022 (1 000 €)

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-1 476 553	1 549 315	72 762
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	-595	1 043	449
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-28 808	27 504	-1 304
Varat yhteensä		-1 505 955	1 577 862	71 907
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 967 231	-1 972 437	-5 207
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	657 397	-658 652	-1 255
Velat yhteensä		2 624 628	-2 631 089	-6 461

SUOJAUSLASKENTA 31.12.2021 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	12 577 902	12 725 453	12 598 775	126 678	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	243 432	242 936	-	242 936	-
Varat yhteensä	12 869 504	12 968 390	12 598 775	369 615	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	50 000	55 120	-	55 120	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 504 060	1 776 291	-	1 737 750	38 541
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 714 983	24 852 845	-	12 207 796	12 645 049
Velat yhteensä	26 269 043	26 684 256	-	14 000 666	12 683 589

ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA
(1 000 €)**Varat**

	31.12.2021	1.1.2021	Tulosvaikutus 1-12/2021
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	122 505	464 688	-342 182
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-78 911	-428 083	349 171
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	218	47	170
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	43 812	36 653	7 159
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	25 414	41 424	-16 010
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-25 669	-42 044	16 375
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-255	-620	365
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	-5 120	-13 800	8 681
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-340 433	-481 546	141 113
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-171 028	-859 986	688 958
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	500 306	1 340 456	-840 150
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-16 275	-14 876	-1 399
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensaatiot	-3 343	-2 041	-1 302
Suojauslaskenta yhteensä	23 938	19 116	4 822

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN
(1 000 €)

	31.12.2021	1.1.2021	Vaikutus Suojauskustannus- rahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	13 621	15 624	-2 004
Yhteensä	13 621	15 624	-2 004

SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHEITTAIN
31.12.2021 (1 000 €)

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	122 505	-78 911	43 594
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	25 908	-25 880	28
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-495	211	-283
Varat yhteensä		147 919	-104 580	43 339
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	-435 365	426 733	-8 633
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	-81 215	73 573	-7 642
Velat yhteensä		-516 581	500 306	-16 275

Liite 26. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit

Kuntarahoitus-konsernin luottoriskin muodostumista on käsitelty liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu laatimisperiaateissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä			
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3 *					
VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN								
31.12.2022 (1 000 €)	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot
Käteiset varat jaksotettuun hankintameno	2	-	-	-	-	-	2	-
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno	9 625 488	-109	-	-	-	-	9 625 488	-109
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	27 277 326	-89	497 729	-662	6 690	-21	27 781 745	-772
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	1 283 297	-6	19 655	-22	142	0	1 303 094	-28
Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno	1 457 098	-1	-	-	-	-	1 457 098	-1
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	167 636	-44	-	-	-	-	167 636	-44
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintameno arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	1 219 541	-203	-	-	-	-	1 219 541	-203
Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-	-	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 447 573	-11	16 392	-2	-	-	2 463 964	-14
Yhteensä	43 477 961	-464	533 776	-686	6 832	-21	44 018 569	-1171

* Konsernilla on vaiheen 3 saamisille täydet takaus- ja vakuusjärjestelyt kuten liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski* on kuvattu. Konsernin johdon arvion mukaan vaiheen 3 saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota synny. Vaiheen 3 saamiset sisältävät 2 144 tuhatta euroa (2 345 tuhatta euroa) saamisia, jotka ovat olleet myöntöhetkellä arvoltaan alentuneita (*Purchased or Originated Credit Impaired, POCI*). POCI-saamisista on kirjattu 8 tuhannen euron (7 tuhannen euron) odotettavissa oleva luottotappio.

VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3			Odotettavissa olevat luottotappiot	
	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot	
31.12.2021 (1 000 €)									
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenuon	8 399 045	0	-	-	-	-	8 399 045	0	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuon	1 417 310	-82	-	-	-	-	1 417 310	-82	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	27 457 506	-23	220 730	-578	127 517	-546	27 805 752	-1147	
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	1 333 987	-2	-	-	159	-	1 334 146	-2	
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenuon	1 079 338	0	9 550	0	-	-	1 088 888	0	
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	213 466	-41	-	-	-	-	213 466	-41	
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenuon arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	238 930	-13	-	-	-	-	238 930	-13	
Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 752	-	-	-	-	-	1 752	-	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 585 201	-4	3 167	0	4 506	0	2 592 873	-4	
Yhteensä	42 726 533	-166	233 447	-578	132 182	-546	43 092 161	-1289	

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvetona odotettavissa olevien luottotappioiden muutos ja täsmäytys arvonalentumisvaiheittain tilikauden aikana.

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		Odotettavissa olevat luottotappiot
Avaava saldo 1.1.2022	-166	-578	-546	-1289	43 092 161
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-361	357	-1	-5	17 324 241
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	95	7	77	179	-16 397 777
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496
Siirrot vaiheeseen 2	1	-575	18	-556	-556
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa * ja parametreissa ** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-32	-394	0	-426	-426
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-464	-686	-21	-1171	44 018 568

* Esittää muutosta mallissa.

** Esittää muutosta mallin parametreissa (esim. BKT, työttömyysluvut).

Kuntarahoitus-konserni on vuoden 2022 toisen vuosipuoliskon aikana saanut valmiiksi järjestelmä- ja mallimuutoskehityksen liittyen odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Kehityksen myötä kohonneen luottoriskin (SICR) arviointikriteereihin, konkurssitodennäköisyyden sekä tappio-osuuden malleihin on tehty muutoksia. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi tilikauden lopussa. Muutoksista malleissa ja parametreissa aiheutuu 426 tuhannen euron kasvu odotettavissa olevien luottotappioiden määrään.

Konserni kirjasi vuoden 2021 lopussa lisävarauksen vuodelle 2022 ajoittuvien järjestelmä- ja mallimuutosten vaikutusten johdosta ja päivitti kesäkuun 2022 lopussa lisävarausta. Konsernin johdon päättämä ryhmäkohtaiseen arvioon perustuva lisävaraus oli 916 tuhatta euroa. Koska järjestelmä- ja mallikehitys on saatu valmiiksi vuoden 2022 toisella vuosipuoliskolla, niin ryhmäkohtainen arvioon perustuva lisävaraus on purettu. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Kuntien verokehitys oli positiivista vuoden 2022 aikana. Vuodesta 2023 arvioidaan tulevan kuntataloudelle heikoista yleisistä suhdannenäkymistä huolimatta huomattavan vahva, sillä sote-uudistuksen verotuloja leikkaava vaikutus näkyy täysimääräisesti vasta vuonna 2024. Käynnissä olevan energiakriisin, korkotason nousun ja inflaation ei vielä vuoden 2022 aikana havaittu merkittävästi vaikuttaneen Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden maksukykyyn tai luottokelpoisuuteen. Konsernin asiakasaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai hyvinvointialueilta tai niihin liittyä turvaava kunnan, kuntayhtymän tai hyvinvointialueen takaus, tai kiinteistövuokutta täydentävä valtion täytetakaus kuten liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski* on kuvattu. Johdon arvion mukaan kaikki saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Konsernilla on 31.12.2022 asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamisia julkisyhteisöiltä yhteensä 4 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Likvideettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla keskimääräisen luottoluokituksen ollessa AA+ (AA+).

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2021	-126	-835	-224	-1184	39 717 750
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-41	56	-13	3	9 637 333
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	46	101	55	203	-6 262 613
Siirrot vaiheeseen 1	0	18	-	18	18
Siirrot vaiheeseen 2	0	-203	60	-143	-143
Siirrot vaiheeseen 3	-	1	-1	1	1
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	340	-430	-90	-90
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-46	-56	6	-96	-94
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2021	-166	-578	-546	-1289	43 092 161

Kuntarahoitus-konserni teki vuonna 2021 päivityksiä odotettavissa olevien luottotappioiden makroskenaarioihin sekä laiminlyönnin todennäköisyyksiin, joista johtuen kasvua oli noin 96 tuhatta euroa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalleihin ei tehty muutoksia.

Vuoden 2021 lopussa konserni kirjasi 430 tuhannen euron lisävarauksen vuodelle 2022 ajoittuvien mallimuutosten vaikutusten johdosta. Arvio lisävaraustarpeesta perustui siihen, että konsernin johto arvioi mallimuutoksen johdosta osan vastuista siirtyvän odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallissa vaiheen 2 vastuiksi, jolloin odotettavissa oleva luottotappio määritetään lainan koko voimassaoloajalle vaiheen 1 vastuiden 12 kuukauden sijaan tai joissain tapauksissa tappio-osuuden kasvaessa nykyisestä. Tämän lisäksi luottojen tappio-osuuden

(LGD) laskentamalliin tulevan kehityksen arvioitiin vaikuttavan odotettavissa olevien luottotappioiden määrään vaiheessa 3. Koska järjestelmä- ja mallikehitys on saatu valmiiksi vuoden 2022 toisella vuosipuoliskolla, niin ryhmäkohtainen arvioon perustuva lisävaraus on purettu tilikaudella 2022. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Seuraavat taulukot kuvaavat odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän täsmäytystä arvonalentumisvaiheittain avaavasta taseesta tilinpäätöspäivään jokaiselle saamistyyppille erikseen.

KÄTEISET VARAT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2022	0	-	-	0	8 399 045
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	-8 399 043
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	2

SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2022	-82	-	-	-82	1 417 310
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-85	-	-	-85	9 112 062
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	62	-	-	62	-903 880
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-3	-	-	-3	-3
Yhteensä 31.12.2022	-109	-	-	-109	9 625 488

SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2022	-23	-578	-546	-1147	27 805 752	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-42	357	-1	314	3 871 298	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	4	77	84	-3 895 282	
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-573	18	-554	-554	
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-25	-370	0	-395	-395	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-89	-662	-21	-772	27 781 745	

LEASINGSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-2	-	0	-2	1334 146	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-5	0	0	-5	242 148	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	-	-	2	-273 177	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-2	-22	-	-23	-23	
Yhteensä 31.12.2022	-6	-22	0	-28	1303 094	

SAAMISTODISTUKSET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	0	0	-	0	1088 888	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-1	1457 098	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	-1088 888	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-1	-	-	-1	1457 098	

SAAMISTODISTUKSET KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN ERIEŒN KAUTTA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odottavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odottavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odottavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odottavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2022	-41	-	-	-41	213 466
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-28	-	-	-28	52 770
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	26	-	-	26	-98 599
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-	-	-1	
Yhteensä 31.12.2022	-44	-	-	-44	167 636

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvarojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu käyvän arvon rahastoon laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odottavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*. Kertynyt vähennyserä kirjataan tulosvaikutteisesti varojen taseesta pois kirjaamisen hetkellä.

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTÄVÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENON ARVOSTETTU KÄTEISVAKUUS KESKUSVASTAPUOLELLE ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2022	-13	-	-	-13	238 930
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-190	-	-	-190	980 611
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-203	-	-	-203	1219 541

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTYYVÄT TAKAUSSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-	-	-	-	1752	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-1752	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	-	

LUOTTOLUPAUKSET (TASEEN ULKOPUOLINEN ERÄ) ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odottavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-4	0	0	-4	2 592 873
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-9	0	-	-9	1608 254
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	2	0	5	-1737 157
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-2	-	-2	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-2	-	-4	
Yhteensä 31.12.2022	-11	-2	-	-14	2 463 964

Taseen ulkopuolisiin vastuihin liittyvä odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu erään *Varaukset ja muut velat* laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odottavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*.

KÄTEISET VARAT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Tasearvo	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2021	0	-	-	0	5 565 801
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	-	-	0	2 833 244
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	0
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2021	0	-	-	0	8 399 045

SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-43	-	-	-43	1 841 853	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-10	-	-	-10	353 939	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	14	-	-	14	-778 439	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-43	-	-	-43	-43	
Yhteensä 31.12.2021	-82	-	-	-82	1 417 310	

SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2021	-30	-835	-224	-1 089	26 886 947	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-11	56	-13	33	3 238 833	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	10	101	55	167	-2 319 771	
Siirrot vaiheeseen 1	0	18	-	18	18	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-203	60	-143	-143	
Siirrot vaiheeseen 3	-	1	-1	1	1	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	340	-430	-90	-90	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	7	-56	6	-44	-44	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	-23	-578	-546	-1 147	27 805 752	

LEASINGSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2021	-2	0	0		-2	1 090 940
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	-	-		0	310 062
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	0		0	-66 857
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-		-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-		-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-		-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	1	-	0		1	1
Yhteensä 31.12.2021	-2	0	0		-2	1 334 146

SAAMISTODISTUKSET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Tasearvo	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2021	0	0	-	0	1310 305
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0	-	0	1088 888
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	-1310 305
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2021	0	0	-	0	1088 888

SAAMISTODISTUKSET KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN ERIEN KAUTTA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2021	-42	-	-	-42	423 050	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-16	-	-	-16	28 176	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	19	-	-	19	-237 760	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-2	-	-	-2		
Yhteensä 31.12.2021	-41	-	-	-41	213 466	

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTÄVÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETTU KÄTEISVAKUUS KESKUSVASTAPUOLELLE ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2021	-4	-	-	-4	243 269
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-1	22 942
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	-27 272
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-8	-	-	-8	-8
Yhteensä 31.12.2021	-13	-	-	-13	238 930

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTÄVÄT TAKAUSSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-	-	-	-	1606	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	145	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	-	-	-	-	1752	

LUOTTOLUPAUKSET (TASEEN ULKOPUOLINEN ERÄ) ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2021	-4	0	0	-4	2 353 978	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-2	0	-	-2	1761104	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	-	0	3	-1522 209	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	0	0	0		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	-	0	0		
Yhteensä 31.12.2021	-4	0	0	-4	2 592 873	

Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen

Tulevaisuutta koskevaa informaatiota sisällytetään sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalliin että sen arvioimiseen, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt merkittävästi (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*). Makrotaloudelliset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme: perus, vahva (optimistinen) ja heikko (epäsuotuisa). Skenaariolle arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Skenaarioiden todennäköisyyspainotukset on kuvattu viereisessä taulukossa.

SKENAARIO	31.12.2022			31.12.2021		
	2023	2024	2025	2022	2023	2024
Heikko (epäsuotuisa)	30 %	30 %	30 %	40 %	40 %	40 %
Perus	60 %	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %
Vahva (optimistinen)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	20 %

Kuntarahoitus-konserni on tunnistanut kunkin portfolion luottotappioiden keskeiset tekijät, joilla on samanlaiset luottoriskiominaisuudet, ja arvioinut makrotaloudellisten muuttujien ja luottotappioiden välistä suhdetta. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilta ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilta käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita. Jokainen muuttuja kattaa arvion kolmen vuoden ajalta. Viereisessä taulukossa esitetään makrotaloudelliset muuttujat ja niiden ennusteet kolmen vuoden ennustejaksolle.

MAKROTALOUDELLISET MUUTTUJAT	Skenaario	31.12.2022			31.12.2021		
		2023	2024	2025	2022	2023	2024
Suomen valtion pitkäaikaiset korot, %	Heikko	4,0	3,6	3,4	1,2	0,5	0,3
	Perus	3,2	3,1	3,2	0,3	0,6	0,8
	Vahva	2,2	1,9	1,8	0,8	1,1	1,2
Asuntojen hintakehitys (myyntihinta, vuositasen muutos), %	Heikko	-13,0	0,0	2,0	-8,0	-7,0	-2,0
	Perus	-2,0	2,0	1,5	-2,0	-3,0	-1,4
	Vahva	0,0	3,0	2,5	3,5	3,0	1,5
Työttömyysaste, %	Heikko	9,5	9,0	8,5	8,7	9,2	8,5
	Perus	7,4	7,3	6,8	6,9	6,5	6,3
	Vahva	6,5	6,0	5,8	6,5	6,0	5,8

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on muuttanut perusteellisesti Suomen talouden näkymiä. Kuluttajien luottamuksen heikkenemisen lisäksi myös yritysten odotukset ovat kääntyneet selkeästi alaspäin. Haastavista näkymistä huolimatta Suomen talous on paremmassa asemassa tulevaisuutta ajatellen kuin mitä se oli koronapandemian iskiessä. Palvelusektori on elpynyt koronarajoitusten poistamisen jälkeen ja työllisyysaste on edelleen korkeimmillaan sitten 1990-luvun alun. Kasvunäkymät tulevat kuitenkin väistämättä heikkenemään elinkustannusten kasvun ja nopeasti kiristyvän rahapolitiikan takia. Kuntarahoitus-konserni odottaa tuotannon supistuvan 0,5 % vuonna 2023. Vuodesta 2024 eteenpäin talous kääntyy vähitellen takaisin pitkän aikavälin kasvu-uralleen ja vuotuinen kasvuvauhti on noin 1,5 %. Työttömyysasteen odotetaan nousevan yli 7,0 %:in vuosina 2023–2024. Työttömyysaste palaa maltillisesti laskevaan trendiin vuodesta 2025 eteenpäin. Korkeat energian ja hyödykkeiden hintatasot lisäävät edelleen inflaatiopainetta lyhyellä aikavälillä. Perusskenaariossa Suomen kuluttajahinnat kasvavat 6,7 % vuonna 2022. Vuotuisen kuluttajahintainflaation odotetaan laskevan 4,0 %:iin vuonna 2023 ja vakiintuvan noin 2 %:iin vuosina 2024–2026. Varmistaakseen, että tulevat inflaatio-odotukset pysyvät ankkuroituina, Euroopan Keskuspankin (EKP) odotetaan nostavan korkotasoa vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Rahapolitiikan kiristämisen vauhti kuitenkin hidastuu kustannuspaineen asteittaisen heikkenemisen johdosta. Korkeammat korot vähentävät kotitalouksien asunnonostoaikomuksia kansallisella tasolla. Asuntojen hintojen nousu lakkaa vuonna 2022 ja niiden odotetaan supistuvan 2,0 % vuonna 2023. Ennustejakson loppuajalle asuntojen hintatason vuotuisen kasvun odotetaan asettuvan noin 1,5–2,0 %:iin.

Perusskenaarioon verrattuna vahva skenaario huomioi Ukrainan sodan taloudellisen vaikutuksen olevan lievempi ja inflaatiopaineiden helpottavan hieman nopeammin. Tämän seurauksena Suomen BKT kasvaisi nopeammin kahden seuraavan vuoden aikana (1,0 % vuonna 2023 ja 2,5 % vuonna 2024). Vahvassa skenaariossa työttömyysaste jatkaa hidasta laskuaan koko ennustejakson ajan. Kuluttajahintainflaatio kiihtyy 6,0 %:iin vuonna 2022, mutta laskee takaisin 2,5 %:iin jo vuonna 2023. Nousevasta korkotasosta huolimatta suhteellisen tasainen asuntokysyntä estää asuntojen hintatasoa supistumasta

vuonna 2023. Siitä eteenpäin kuluttaja- ja asuntohinnat nousevat noin 2,0–3,0 % vuosina 2024–2026. Inflaation alkaessa hidastumaan nopeammin tulee EKP:n korkotason nosto olemaan vähäisempää vahvassa skenaariossa kuin perusskenaariossa. Tämän seurauksena markkinakorot nousevat myös hitaammin.

Heikko skenaario edustaa tilannetta, jossa Ukrainan sota johtaa jatkuvaan inflaatioon ja reaaliatalouden supistumiseen (*stagflaatio*). Talouden taantuma jatkuu pitkälle vuoteen 2024. Työttömyysaste kasvaa enemmän ja pysyy korkeana pidempään kuin perusskenaariossa. Energian ja elintarvikkeiden hintatason nousu laukaisee palkkainflaatiokierteen vaikeuttaen EKP:n tulevien inflaatio-odotusten hallintaa. EKP on pakotettu nostamaan korkoja paljon perusskenaariota korkeammalle syventäen samalla BKT:n supistumista. Kuluttajahintainflaatio pysyy selvästi EKP:n tavoitteen yläpuolella vuoteen 2024 saakka. Kysynnän puute asuntomarkkinoilla johtaa asuntojen hintatason voimakkaaseen laskuun. Pitkittynyt maailmanlaajuinen taantuma luo jännitteitä rahoitusmarkkinoilla, mikä lisää laajempia riskipreemioita omaisuusserien hinnoittelussa.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden herkyys tulevaisuuteen suuntautuvalla informaatiolla olettaen heikon (epäsuotuisan) skenaarion painon olevan 100 % vuoteen 2024 (2023) asti.

HERKKYYSANALYYSI (1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Käytetyt skenaariopainotukset	Heikko skenaario (100 %)	Käytetyt skenaariopainotukset	Heikko skenaario (100 %)
Odotettavissa olevat luottotappiot	1171	1547	859	1150
Vastuiden osuus vaiheissa 2 ja 3	1,27 %	2,57 %	0,86 %	1,15 %

Herkyysanalyysin lukuihin eivät sisälly harkinnanvaraiset lisävaraukset.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisina raportoidaan saamiset, jotka ovat yli 90 päivää erääntyneitä ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

ONGELMASAAMISET 31.12.2022 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	4 087	4 087	-13	4 074
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	509	509	0	509
Lainanhoitojoustot	77 268	2 513	79 780	-478	79 303
Yhteensä	77 268	7 110	84 377	-491	83 886

ONGELMASAAMISET 31.12.2021 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	16 813	16 813	-82	16 731
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	85 559	85 559	-8	85 551
Lainanhoitojoustot	61 862	25 849	87 711	-238	87 473
Yhteensä	61 862	128 221	190 083	-328	189 755

Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisista ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustoiksi. Konserni katsoo kyseessä olevan järjestämätön lainahoitojousto, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä konserni olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa.

Koronapandemia vaikutti Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloustilanteeseen ja maksuvalmiuteen. Konserni tarjosi siksi asiakkailleen mahdollisuuden joustoihin lainojen lyhennyksissä, jos koronapandemia vaikutti väliaikaisesti asiakkaan luotonhoitokykyyn. Ainoastaan yksittäisiä lyhennysvapaita on pidennetty tilikauden 2022 ja 2021 aikana. Perimättä jätetyt lyhennykset on pääosin siirretty laina-ajan loppuun lainan viimeisen maksuerän yhteyteen. Konsernin leasingrahoitukseen ei ole kohdistunut vuokratulohelpotuksia.

Toteutuneet luottotappiot

Konsernilla ei ole ollut toteutuneita lopullisia luottotappioita tilikauden tai vertailukauden aikana.

Liite 27. Aineettomat hyödykkeet

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
IT-järjestelmät	8 831	12 296
,joista keskeneräiset	1 050	3 752
Yhteensä	8 831	12 296

Konsernin keskeneräiset aineettomat hyödykkeet muodostuvat keskeneräisistä järjestelmähankkeista. Keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestauksen periaatteet on kuvattu laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 15. *Aineettomat hyödykkeet.*

Liite 28. Aineelliset hyödykkeet

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Kiinteistöt	299	299
Toimitilojen perusparannusmenot	5	9
Käyttöoikeusomaisuuserät	3 198	4 442
Muut aineelliset hyödykkeet	1 559	2 742
Yhteensä	5 062	7 491

Liite 29. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

2022 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	39 841	299	8 585	9 335	18 219
+ Lisäykset	3 988	-	16	614	630
- Vähennykset	-15 755	-	-1 371	-131	-1 502
Hankintameno 31.12.	28 074	299	7 230	9 818	17 347
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	27 545	-	5 835	4 893	10 728
- Vähennysten kertyneet poistot	-710	-	-1 302	-112	-1 413
+ Suunnitelman mukaiset poistot	2 890	-	1 132	1 839	2 971
+/- Arvonalentumiset ja niiden peruutukset *	-10 482	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	19 243	-	5 665	6 620	12 285
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 831	299	1 565	3 198	5 062

* Erään sisältyy kertaluonteinen 10 482 tuhannen euron arvonalentumisen muutos merkittävästä kauden aikana keskeytetystä tietojärjestelmähankkeesta.

2021 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	31 630	299	8 950	9 152	18 401
+ Lisäykset	8 660	-	3	212	215
- Vähennykset	-449	-	-367	-29	-396
Hankintameno 31.12.	39 841	299	8 585	9 335	18 219
Kertyneet poistot 1.1.	14 283	-	4 840	3 197	8 037
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-226	-29	-255
+ Suunnitelman mukaiset poistot	2 780	-	1 221	1 725	2 946
+ Arvonalentumiset *	10 482	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	27 545	-	5 835	4 893	10 728
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 296	299	2 751	4 442	7 491

* Erään sisältyy kertaluonteinen 10 482 tuhannen euron arvonalentuminen merkittävästä keskeneräisestä tietojärjestelmähankkeesta.

Liite 30. Muut varat

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Laskutetut leasingvuokrat	11 391	15 084
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuussaamiset keskusvastapuolelta *	1219 541	238 930
Muut	3 878	2 103
Yhteensä	1234 810	256 117

* Vakuussaamisiin sisältyy 203 tuhannen euron (13 tuhatta euroa) odotettavissa oleva luottotappio.

Konsernilla ei ollut maksujenvälityssaamisia 31.12.2022 tai 31.12.2021.

Liite 31. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Korkosaamiset	218 417	211 067
Muut siirtosaamiset	7	231
Ennakkomaksut	4 680	1 356
Yhteensä	223 104	212 655

Liite 32. Laskennalliset verot

LASKENNALLISET VEROSAAMISET (1 000 €)	1.1.2022	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2022
Käyvän arvon rahastosta	-	-	763	-	763
Yhteensä	-	-	763	-	763

LASKENNALLISET VEROVELAT (1 000 €)	1.1.2022	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2022
Käyvän arvon rahastosta	3 499	-	-3 499	-	-
Poistoeron muutoksesta	5 544	7 038	-	-	12 582
Vapaaehtoisten varausten muutoksesta	278 506	630	-	-	279 136
Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä tehdyn AT1-pääomalainan korkojaksotuksen purusta	2 365	785	-	-3 150	-
Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä tehdyn AT1-pääomalainan transaktiokulujaksotuksen purusta	-24	24	-	-	-
Käyttöoikeusomaisuuseristä	-1	0	-	-	-1
Yhteensä	289 887	8 478	-3 499	-3 150	291 717

LASKENNALLISET VEROVELAT (1 000 €)	1.1.2021	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2021
Käyvän arvon rahastosta	4 054	-	-555	-	3 499
Poistoeron muutoksesta	4 105	1 439	-	-	5 544
Vapaaehtoisten varausten muutoksesta	269 506	9 000	-	-	278 506
Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä tehdyn AT1-pääomalainan korkojaksotuksen purusta	2 365	3 150	-	-3 150	2 365
Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä tehdyn AT1-pääomalainan transaktiokulujaksotuksen purusta	-122	98	-	-	-24
Käyttöoikeusomaisuuseristä	-1	0	-	-	-1
Yhteensä	279 906	13 687	-555	-3 150	289 887

Liite 33. Velat luottolaitoksille

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Velkakirjat luottolaitoksille	88 183	59 906
TLTRO *	2 000 000	2 000 000
Saadut johdannaisvakuudet	244 440	741 110
Yhteensä	2 332 623	2 801 016

* Kuntarahoitus osallistui syyskuussa 2020 Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiäikaisten rahoitusoperaatioiden kolmanteen eli niin kutsuttuun TLTRO III -operaatioon (nro 5) 1,25 miljardilla eurolla. Kesäkuussa 2021 Kuntarahoitus osallistui TLTRO III -operaatioon (nro 8) 750 miljoonalla eurolla. TLTRO III -ehtojen mukaisesti, jos hyväksyttävä nettoluotonanto vertailuajanjaksolla (1.3.2020–31.3.2021) on positiivinen, on TLTRO III -velan korko 0,5 % matalampi kuin lainojen keskimääräinen talletuskorko (*Deposit Facility Rate, DFR*) 24.6.2020–23.6.2021 välisenä aikana. Tämä vastaa -1% korkotasoa. EKP julkaisi 10.12.2020 päivityksen ehtoihin niin, että alhaisen koron jaksoa pidennettiin 24.6.2021–23.6.2022 aikavälille, jos nettoluotonannon ehdot täytyvät 1.10.2020–31.12.2021 vertailuajanjaksolla.

Korko määräytyi 23.6.2022 asti 31.12.2021 umpeutuneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella. Kuntarahoitus-konserni täytti tämän aikavälin nettoluotonannon ehdot alhaisempaan korkotasoon ja näin ollen konserni kirjasi TLTRO III -velan koron -1%:n mukaisena 23.6.2022 asti. Erityisajanjaksojen ulkopuolinen korko 24.6.2022 alkaen määräytyi EKP:n yön yli -talletuskoron keskiarvona koko operaation juoksuajalta. TLTRO III -operaatioiden korkoehdot muuttuivat vielä 23.11.2022 alkaen. Tätä varten määritettiin uusi viimeinen korkojakso, jonka korko määräytyy viimeisen korkojakson aikana vallitsevien EKP-korkojen keskiarvona. Lopullinen korko määräytyy TLTRO III -velan erääntyessä kaikkien eri korkojaksojen korkojen painotettuna keskiarvona.

Vaikka edellä kuvattu TLTRO III -velan korkoehto on konsernin näkökulmasta suotuisa, sen ei arvioida poikkeavan konsernin muusta varainhankinnan hinnasta kuitenkaan siinä määrin, että konsernille muodostuisi IAS 20 -standardin mukainen valtion avustus. Näin ollen konserni käsittelee TLTRO III -velkaa kokonaisuudessaan IFRS 9 -standardin mukaisena rahoitusvelkana.

Liite 34. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Velkakirjat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 529 585	3 324 685
Yhteensä	2 529 585	3 324 685

Liite 35. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	30 942 233	34 330 170	31 508 271	32 041 076
Muut *	4 649 832	4 668 524	3 819 254	3 820 738
Yhteensä	35 592 065	38 998 694	35 327 525	35 861 814

* Erässä esitetään Kuntarahoituksen lyhytaikaiset velkakirjalainat.

Kuntarahoituksen varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

MERKITTÄVIMMÄT LIIKKEESEENLASKUT TILIKAUDEN 2022 AIKANA	Arvopäivä	Eräpäivä	Korko-%	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	25.1.2022	25.2.2032	0,250 %	1 000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	17.5.2022	17.5.2029	1,500 %	500 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	24.8.2022	24.8.2027	3,250 %	1 000 000	USD

Liikkeeseenlaskut on sisällytetty yllä olevaan taulukkoon arvopäivän mukaisesti. Ohjelmaa koskeva esite on saatavissa englanninkielisenä verkkosivuilta osoitteesta www.munifin.fi/investor-relations.

Liite 36. Liikkeeseen laskettujen velkojen täsmäytyslaskelma

(1000 €)	2022			2021		
	Velat luottolaitoksille	Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Velat luottolaitoksille	Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 059 906	3 324 685	35 327 525	1 343 358	3 884 026	32 911 906
Liiketoiminnan rahavirtojen muutokset						
Liikkeeseen laskettujen velkojen lisäykset	46 609	147 351	7 680 928	761 335	197 473	7 894 520
Sijoitustodistusten lisäykset "Muut"	-	-	25 303 337	-	-	13 219 018
Lisäykset yhteensä	46 609	147 351	32 984 265	761 335	197 473	21 113 537
Liikkeeseen laskettujen velkojen vähennykset	-	-267 534	-5 541 011	-38 567	-587 713	-5 119 486
Sijoitustodistusten vähennykset "Muut"	-	-	-24 472 759	-	-	-13 295 584
Vähennykset yhteensä	-	-267 534	-30 013 769	-38 567	-587 713	-18 415 070
Liiketoiminnan rahavirtojen muutokset yhteensä	46 609	-120 183	2 970 495	722 767	-390 240	2 698 468
Tasearvon muutos sisältäen arvostukset ja valuuttakurssimuutokset	-18 332	-674 917	-2 705 955	-6 219	-169 101	-282 849
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 088 183	2 529 585	35 592 065	2 059 906	3 324 685	35 327 525

Liite 37. Varaukset ja muut velat

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Varaukset		
Uudelleenjärjestelyvaraus	-	-
Muut varaukset	446	446
Muut velat		
Vuokrasopimusvelat	3 269	4 528
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuusvelat keskusvastapuolelle	570 922	333 295
Muut velat	19 210	11 062
Yhteensä	593 848	349 331

Erä *Muut varaukset* liittyy verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon konserni on hakenut ennakkoratkaisua ja johon se odottaa Korkeimman hallinto-oikeuden lopullista päätöstä.

(1 000 €)	Uudelleenjärjestelyvaraus		Muut varaukset	
	2022	2021	2022	2021
Kirjanpitoarvo 11.	-	562	446	-
Varausten lisäykset	-	-	5 100	446
Käytetyt varaukset	-	-562	-5 100	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-	446	446

Tilikauden 2021 aikana purettiin uudelleenjärjestelyvaraus, joka liittyi konsernin toimintojen uudelleenorganisointiin tilikaudella 2020. Vuoden 2022 aikana tehdyt varausten lisäykset ja käytetyt varaukset liittyvät tilikauden aikana keskeytettyyn tietojärjestelmähankkeeseen.

Liite 38. Siirtovelat ja saadut ennakot

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Korkovelat	139 779	123 056
Muut siirtovelat	8 304	41 812
Saadut ennakot *	18 552	16 864
Yhteensä	166 635	181 732

* Erä koostuu pääasiassa leasingennakoista.

Liite 39. Oma pääoma

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Osakepääoma	42 583	42 583
Vararahasto	277	277
Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	-4 457	309
Oman luottoriskin rahasto	-83	64
Suojauskustannusrahasto (<i>Cost-of-Hedging</i>)	1 488	13 621
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	40 366	40 366
Kertyneet voittovarot	1 533 535	1 416 916
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	1 613 709	1 514 136
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	350 000
Liikkeeseen lasketuista oman pääoman ehtoisista instrumenteista vähennetyt transaktiokulut	-	-2 546
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit yhteensä	-	347 454
Oma pääoma yhteensä	1 613 709	1 861 590

Osakepääoma

Emoyhtiö Kuntarahoitus Oyj:llä on kaksi osakesarjaa A ja B, jotka eivät kuitenkaan eroa toisistaan äänivallan tai voitonjaon osalta, vaan jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeiden hankintaa on rajoitettu yhtiöjärjestyksen suostumus- ja lunastuslausekkein. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Syyskuusta 2009 lähtien osakkeita on ollut 39 063 798 kpl.

Oman pääoman rahastot

Vararahasto on osakeyhtiölain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sidottua omaa pääomaa. *Käyvän arvon rahasto – sijoitukset* -erään kirjataan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen arvonmuutokset. *Oman luottoriskin rahastoon* kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tuloksen kautta luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksen vaikutus. *Suojauskustannusrahastoon* kirjataan käyvän arvon suojauslaskennassa olevien johdannaisten suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus. *Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon* merkitään se osa osakkeista maksettavasta vastikkeesta, jota ei kirjata osakepääomaan. Emoyhtiön vuoden 2009 osakeannin ehtojen mukaisesti osakeannilla kerätyt varat on kirjattu sijoitetun vapaan oman pääomaan rahastoon. *Kertyneet voittovar* sisältää aiempien tilikausien tuloksen.

Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit

Kuntarahoitus maksoi takaisin alun perin 1.10.2015 liikkeeseenlaskemansa 350 miljoonan euron eräpäivättömän ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) kuuluvan pääomainstrumentin 1.4.2022, joka oli velkakirjaehtojen mukaisesti pääomainstrumentin ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä. Instrumentti eräännytettiin nimellisarvoonsa lisättyinä eräännyttämissäpäivään saakka kertyineillä koroilla.

Pääomainstrumentin ehdot:

Laina on konsernin emoyhtiön liikkeeseen laskema ensisijaiseen lisäpääomaan luettava erityisehtoinen ja vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jonka ehdot on laadittu täyttämään vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) asetetut niin sanotun AT1-pääomalainan vaatimukset. Lainalla ei ole eräpäivää. Lainalle voidaan maksaa korkoa vain jakokelpoisista varoista vakavaraisuusasetuksessa asetetuina edellytyksin, ja Kuntarahoitus päättää, maksetaanko lainalle korkoa koronmaksupäivänä. Koron maksun peruutus on lopullinen, eikä maksamatta jäänyttä korkoa lisätä lainan pääomaan. Kuntarahoituksella on oikeus, muttei velvollisuutta 1.4.2022 ja sen jälkeen vuosittain koronmaksupäivänä lunastaa laina takaisin, mikäli valvova viranomainen on etukäteen hyväksynyt takaisinmaksun. Yllä mainittujen ehtojen perusteella AT1-pääomalaina luetaan konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan.

Oman pääoman instrumenttien ehdot on kuvattu tarkemmin tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisessä Pilari III -raportissa, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Liite 40. Ehdolliset varat ja velat

Konsernilla ei ole ehdollisia varoja tai velkoja 31.12.2022. Aiemmin emoyhtiön liikkeeseen laskeman AT1-pääomainstrumentin kertynyt korko muodosti ehdollisen velan raportointiajankohtana ja se realisoitui oman pääoman vähennyksenä emoyhtiön päättäessä koronmaksusta. AT1-pääomainstrumentti maksettiin takaisin 1.4.2022. Vertailuajankohtana 31.12.2021 Kuntarahoituksella oli 9 459 tuhannen euron ehdollinen velka.

Liite 41. Annetut vakuudet

OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET (1 000 €)

	31.12.2022	31.12.2021
Saamiset luottolaitoksilta johdannaissopimusten vastapuolille *	1 400 559	1 310 576
Saamiset luottolaitoksilta takaisinostosopimusten vastapuolille **	514	-
Saamiset luottolaitoksilta keskuspankille ***	31 745	35 984
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä keskuspankille ***	3 676 627	4 716 147
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä takauskeskukselle ****	12 101 459	11 474 101
Saamistodistukset takaisinostosopimusten vastapuolille **	9 580	-
Saamistodistukset keskusvastapuolelle	24 942	-
Muut varat johdannaissopimusten vastapuolille *	12 19 541	238 930
Yhteensä	18 464 967	17 775 738

* Konserni on pantannut johdannaissopimusten vastapuolille vakuuksia lisävakuus-
sopimusten (*ISDA/Credit Support Annex*) mukaisesti.

** Konserni on pantannut takaisinostosopimusten vastapuolille vakuuksia GMRA
(*General Master Repurchase Agreement*) yleissopimuksen mukaisesti.

*** Kuntarahoitus on keskuspankin hyväksymä rahapolitiikan vastapuoli ja tätä tarkoitusta
varten keskuspankkiin on pantattu vakuuksia kyseiseen asemaan liittyviä mahdollisia
operaatioita varten.

**** Konserni on pantannut Kuntien takauskeskukselle antolainaukseensa liittyviä velkakirjoja.
Kuntien takauskeskus takaa Kuntarahoituksen varainhankinnan ja Kuntarahoitus antaa
takauskeskuksen takauksille vastavakuuksia siten kuin laissa Kuntien takauskeskuksesta
on määritetty.

Annetut vakuudet on esitetty tilinpäätöspäivän tasearvoilla.

Liite 42. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Luottolupaukset	2 463 978	2 592 877
Yhteensä	2 463 978	2 592 877

Liite 43. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat:

- Kuntarahoitus Oyj:n osakkeenomistajat, joilla on yli 20 % yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä
- Johtoon kuuluvat avainhenkilöt: toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, muut johtoryhmän jäsenet, hallituksen jäsenet sekä näiden henkilöiden puoliset, lapset ja huollettavat sekä puolisoitten lapset ja huollettavat
- Yhteisöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät joko välittömästi tai välillisesti määräysvaltaa, toisen kanssa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa
- Emoyhtiön lähipiiriin kuuluu myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy.

Konsernin toimintaa rajaa Kuntien takauskeskuksesta annettu laki ja Kuntien takauskeskuksen kanssa allekirjoitettu puitesopimus, joiden perusteella Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta ainoastaan lain mukaisille tahoille (kunnat, kuntayhtymät, kuntien määräämisvallassa olevat yhtiöt, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät, niiden omistamat tai määräämisvallassa olevat yhteisöt ja hyvinvointialueiden liikelaitokset sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt).

Konserni on toteuttanut lähipiiriin kuuluvien luonnollisten henkilöiden kanssa ainoastaan työsuhdeperäisen palkan- ja palkkiomaksun eikä konsernilla ole laina- tai rahoitussaamiaisia mainitulta luonnollisilta henkilöiltä. Tytäryhtiö Inspiran kanssa toteutetut liiketapahtumat käsittävät hallintopalveluihin liittyviä veloituksia ja Kuntarahoituksen Inspiralta ostamia asiantuntijapalveluita.

Lähipiiritapahtumissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia tilikauden aikana.

TYTÄRYHTIÖN KANSSA TOTEUTUNEET LIIKETOIMET (1000 €)

	2022	2021
Myynnit	36	37
Ostot	-145	-548

KONSERNIN SISÄISET SAAMISET JA VELAT (1000 €)

	31.12.2022	31.12.2021
Saamiset	3	6
Velat	25	78

Liite 44. Palkat ja palkitseminen

Johdon työsuhde-etuudet

Kuntarahoituksen toimitusjohtajalle, toimitusjohtajan sijaiselle sekä muille johtoryhmän jäsenille maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja palkkiot on esitetty seuraavassa taulukossa.

PALKAT JA PALKKIOT (1 000 €)	2022	2021
Toimitusjohtaja	-435	-430
Toimitusjohtajan sijainen	-272	-224
Johtoryhmän muut jäsenet yhteensä	-1436	-1307
Yhteensä	-2 142	-1 961

Kuntarahoitus on maksanut toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtoryhmän muiden jäsenten osalta seuraavat lakisääteiset eläkemaksut:

LAKISÄÄTEISET ELÄKKEET (1 000 €)	2022	2021
Toimitusjohtaja	-74	-71
Toimitusjohtajan sijainen	-46	-37
Johtoryhmän muut jäsenet yhteensä	-244	-216
Yhteensä	-364	-324

Taulukossa ilmoitetut palkat ja palkkiot sisältävät kiinteät palkat ja maksetut muuttuvat palkkiot. Voimassa olevan sääntelyn edellyttämällä tavalla ansaittuja muuttuvia palkkioita viivästetään maksettavaksi tuleville vuosille, jos palkkion määrä ylittää 50 000 euroa. Lisätietoja Kuntarahoituksen palkka- ja palkitsemisperiaatteista on saatavilla tästä toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä erillisestä Pilari III -raportista, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä. Palkat ja palkkiot koostuvat lyhytaikaisista työsuhde-etuuksista pois lukien työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettut etuudet. Tällaisia työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettuja etuuksia ei ollut tilikaudella 2022 eikä vertailuvuonna 2021.

Ennen 21.12.2017 johtoryhmään nimetyillä jäsenillä (ml. toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen) on Kuntarahoituksen ottama maksuperusteinen ryhmäeläkevakuutus. Vakuutuksesta voidaan maksaa eläkettä 63 vuotta täyttäneelle.

Irtisanomisen yhteydessä, mikäli irtisanominen tapahtuu Kuntarahoituksen puolesta, Kuntarahoitus suorittaa toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle erokorvauksen, joka vastaa johtajan kuuden kuukauden kokonaiskuukausipalkkaa. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen irtisanomisaika on Kuntarahoituksen puolesta 6 kuukautta. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen työsuhde-etuudet päättyvät irtisanomisajan päättyessä.

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Esa Kallio, toimitusjohtajan sijaisena toimii johtaja Mari Tyster. Tässä liitetiedossa ilmoitetut luvut sisältävät toimitusjohtajan osalta Esa Kalliolle maksetut palkat ja palkkiot, vastaavasti toimitusjohtajan sijaisen kohdalla ilmoitetut palkat ja palkkiot sisältävät Mari Tysterille maksetut palkat ja palkkiot.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä määräytyy työntekijän eläkelain mukaan.

Hallituksen palkkiot

Emoyhtiön hallituksen jäsenille maksetaan toimikaudella 2022–2023 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuosipalkkio ja kokouspalkkiot. Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 40 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio 26 000 euroa, riski- ja tarkastusvaliokuntien puheenjohtajien vuosipalkkio on 28 000 euroa ja jäsenen vuosipalkkio 23 000 euroa. Kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista on puheenjohtajille 800 euroa kokousta kohden ja jäsenille 500 euroa kokousta kohden. Lisäksi kokouspalkkio maksetaan valvovien viranomaisten edellyttämistä tapaamisista.

Toimikaudella 2021–2022 hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on ollut 35 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio on ollut 23 000 euroa, riski- ja tarkastusvaliokuntien puheenjohtajien vuosipalkkio on ollut 25 000 euroa ja jäsenen vuosipalkkio on ollut 20 000 euroa. Kokouspalkkiot ovat säilyneet samansuuruisina. Toimikaudella 2020–2021 palkkiot ovat olleet samansuuruiset kuin toimikaudella 2021–2022.

Palkat ja palkitseminen

Kuntarahoitus-konsernin johdon ja henkilöstön palkkiot muodostuvat kiinteästä palkkiosta (peruspalkka ja luontoisedut) ja muuttuvasta palkitsemisesta palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaan. Palkitsemisjärjestelmän periaatteet vahvistaa hallitus ja ne arvioidaan vuosittain. Palkitsemisjärjestelmiin ja palkkioihin liittyvässä työssä hallitusta avustaa emoyhtiön hallituksen palkitsemisvaliokunta. Lisätietoja palkoista ja palkitsemisesta on Kuntarahoituksen verkkosivuilla osoitteessa www.kuntarahoitus.fi.

PALKAT JA PALKKIOT (1 000 €)

Hallituksen jäsenet	2022	2021
Helena Walldén, hallituksen puheenjohtaja 25.3.2021 saakka	-	-14
Kari Laukkanen, hallituksen puheenjohtaja 25.3.2021 lähtien	-54	-52
Tuula Saxholm, hallituksen varapuheenjohtaja 25.3.2021 saakka	-	-9
Maaria Eriksson, hallituksen varapuheenjohtaja 25.3.2021 lähtien	-35	-32
Markku Koponen	-43	-42
Vivi Marttila	-33	-31
Tuomo Mäkinen, valittu hallitukseen 25.3.2021	-31	-22
Minna Smedsten, valittu hallitukseen 25.3.2021	-34	-22
Denis Strandell	-34	-31
Leena Vainiomäki, valittu hallitukseen 25.3.2021	-40	-30
Kimmo Viertola, hallituksen jäsen 25.3.2021 saakka	-7	-28
Yhteensä	-310	-313

Liite 45. Raportointikauden jälkeiset tapahtumat

Kuntarahoituksen hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti konsernin taloudelliseen asemaan tilikauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Emoyhtiön tilinpäätös

Kuntarahoitus

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-12/2022	1-12/2021
Korkotuotot	(2)	701 563	497 170
Leasingtoiminnan nettotuotot	(3)	10 177	6 366
Korkokulut	(2)	-474 631	-239 571
Korkokate		237 109	263 965
Palkkiotuotot	(5)	870	978
Palkkiokulut	(5)	-5 514	-5 053
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(6)	8 140	24 095
Arvopaperikaupan nettotuotot		8 288	22 707
Valuuttatoiminnan nettotuotot		-148	1 388
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	(8)	-149	-
Suojauslaskennan nettotulos	(9, 25)	36 444	4 823
Liiketoiminnan muut tuotot	(11)	126	132
Hallintokulut		-36 071	-33 493
Henkilöstökulut	(48)	-17 558	-16 490
Palkat ja palkkiot		-14 527	-13 671
Henkilöstösivukulut		-3 031	-2 820
Eläkekulut		-2 526	-2 208
Muut henkilösivukulut		-505	-612
Muut hallintokulut		-18 512	-17 003
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(12)	-10 299	-16 091
Liiketoiminnan muut kulut	(13)	-19 833	-15 876
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	(14)	120	-105
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	(14)	-3	0
Liikevoitto		210 941	223 376
Tilinpäätössiirot		-38 342	-52 193
Tuloverot		-34 538	-34 374
Tilikauden voitto		138 061	136 809

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Emoyhtiön tase

(1 000 €)

	Liite	31.12.2022	31.12.2021
Vastaavaa			
Käteiset varat	(17)	2	8 399 045
Kassa		2	2
Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankilta		-	8 399 043
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	(20)	2 890 174	3 312 054
Muut		2 890 174	3 312 054
Saamiset luottolaitoksilta	(18)	9 624 470	1 416 564
Vaadittaessa maksettavat		47 604	35 712
Muut		9 576 866	1 380 851
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(19)	27 841 267	27 879 897
Leasingkohteet	(21)	1 303 094	1 334 146
Saamistodistukset	(20)	1 896 594	1 529 374
Julkisyhteisöiltä		1 246 326	930 252
Muilta		650 267	599 122
Osakkeet ja osuudet	(23)	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	(23)	656	656
Johdannaissopimukset	(24)	2 707 103	1 999 676
Aineettomat hyödykkeet	(26, 28)	8 837	12 305
Aineelliset hyödykkeet	(27, 28)	4 835	7 188
Muut aineelliset hyödykkeet		4 835	7 188
Muut varat	(29)	1 234 662	255 938
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(30)	223 088	212 612
Laskennalliset verosaamiset	(31)	763	-
Vastaavaa yhteensä	(16, 37, 38, 40)	47 735 546	46 359 453

(1 000 €)	Liite	31.12.2022	31.12.2021
Vastattavaa			
Vieras pääoma			
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille		2 332 623	2 801 016
Keskuspankeille		2 000 000	2 000 000
Luottolaitoksille		332 623	801 016
Muut		332 623	801 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		2 529 585	3 324 685
Muut velat		2 529 585	3 324 685
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(32)	35 592 065	35 327 525
Joukkovelkakirjalainat		30 942 233	31 508 271
Muut		4 649 832	3 819 254
Johdannaissopimukset	(24)	4 616 111	2 224 294
Muut velat	(33)	593 547	349 014
Muut velat		593 101	348 568
Pakolliset varaukset		446	446
Siirtovelat ja saadut ennakot	(34)	166 274	193 323
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(35)	-	349 878
Laskennalliset verovelat	(31)	-	3 499
Vieras pääoma yhteensä	(16, 37, 38, 40)	45 830 205	44 573 233

(1 000 €)	Liite	31.12.2022	31.12.2021
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		62 910	27 718
Verotusperusteiset varaukset		1 395 680	1 392 530
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		1 458 590	1 420 248
Oma pääoma	(42, 43, 44)		
Osakepääoma		43 008	43 008
Muut sidotut rahastot		-2 775	14 271
Vararahasto		277	277
Käyvän arvon rahasto		-3 052	13 994
Käypään arvoon arvostamisesta		-3 052	13 994
Vapaat rahastot		40 743	40 743
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		40 743	40 743
Edellisten tilikausien voitto		227 714	131 141
Tilikauden voitto		138 061	136 809
Oma pääoma yhteensä		446 750	365 972
Vastattavaa yhteensä		47 735 546	46 359 453
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	(47)		
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		2 463 978	2 592 877

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Liiketoiminnan rahavirta	-7 991 589	2 734 814
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	2 063 033	3 085 073
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	1 103 027	-354 008
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-1 637 350	-1 580 112
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	-368 992	224 130
Sijoitusten nettomuutos	-7 919 967	667 724
Vakuustalletusten nettomuutos	-1 332 255	480 083
Korkovirta rahoitusvaroista	97 307	16 879
Korkovirta rahoitusveloista	78 156	205 845
Muut tuotot	52 430	72 778
Maksut liiketoiminnan kuluista	-60 259	-87 158
Maksetut verot	-66 720	3 579
Investointien rahavirta	-3 550	-7 747
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-16	-3
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset	149	226
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-3 684	-7 970
Rahoituksen rahavirta	-392 012	-22 116
Pääomalainojen muutokset	-350 000	-
Maksetut osingot	-40 236	-20 313
Vuokrasopimuksista johtuva kokonaisrahavirta	-1 776	-1 803
Rahavarojen muutos	-8 387 151	2 704 951
Rahavarat 1.1.	8 434 757	5 729 806
Rahavarat 31.12.	47 606	8 434 757

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstä.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Emoyhtiön laatimisperiaatteita koskevat liitetiedot

Liite 1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- Liite 2. Korkotuotot ja -kulut
Liite 3. Leasingtoiminnan nettotuotot
Liite 4. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista
Liite 5. Palkkiotuotot ja -kulut
Liite 6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
Liite 7. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat
Liite 8. Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot
Liite 9. Suojauslaskennan nettotulos
Liite 10. Uudelleenluokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen vaikutus
Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot
Liite 12. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
Liite 13. Liiketoiminnan muut kulut
Liite 14. Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot
Liite 15. Liiketoiminta-alueita ja maantieteellisiä markkina-alueita koskevat tiedot

Tasetta koskevat liitetiedot

- Liite 16. Rahoitusvarat ja -velat
Liite 17. Rahavarat
Liite 18. Saamiset luottolaitoksilta
Liite 19. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Liite 20. Saamistodistukset
Liite 21. Leasingkohteet
Liite 22. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit
Liite 23. Osakkeet ja osuudet
Liite 24. Johdannaissovimukset
Liite 25. Suojauslaskenta
Liite 26. Aineettomat hyödykkeet
Liite 27. Aineelliset hyödykkeet
Liite 28. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
Liite 29. Muut varat
Liite 30. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
Liite 31. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
Liite 32. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Liite 33. Muut velat
Liite 34. Siirtovelat ja saadut ennakot
Liite 35. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Liite 36. Kriisinratkaisusta annettu lain (1194/2014) mukaiset velat
Liite 37. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma tasearvoin
Liite 38. Tase-erien jakautuminen koti- ja ulkomaan rahan määräisiin eriin

- Liite 39. Arvopapereiden takaisinostosopimukset
Liite 40. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot
Liite 41. Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkia
Liite 42. Oman pääoman erät
Liite 43. Osakepääoma
Liite 44. Suurimmat osakkeenomistajat

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

- Liite 45. Annetut vakuudet
Liite 46. Eläkevastuu
Liite 47. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot

- Liite 48. Henkilöstö

Lähipiiriliiketoimet

- Liite 49. Lähipiiriin kuuluvilta olevat laina- ja rahoitussuhteet sekä muut vastuut

Omistukset muissa yrityksissä

- Liite 50. Omistukset muissa yrityksissä

Muut liitetiedot

- Liite 51. Tilintarkastusyhteisölle maksetut tilintarkastus- ja muut palkkiot

Emoyhtiön laatimisperiaatteita koskevat liitetiedot

Liite 1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kuntarahoitus Oyj laatii tilinpäätöksen luottolaitostoiminnasta annettua lakia sekä valtiovarainministeriön asetusta ja Finanssivalvonnan antamaa määräystä ja ohjetta 2/2016 *Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* noudattaen. Yhtiö raportoi toiminnastaan säännöllisesti Euroopan keskuspankille, Finanssivalvonnalle, Suomen Pankille, Kuntien takauskeskukselle ja Tilastokeskukselle. Kuntarahoitus Oyj on Kuntarahoitus-konsernin emoyhtiö. Emoyhtiön laatimisperiaatteet ja tilinpäätöksen esittämistapa vastaavat konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteita, jotka esitetään konsernitilinpäätöksen liitteessä 1, pois lukien alla kuvatut poikkeukset.

Saamistodistukset

Saamistodistukset esitetään emoyhtiön tilinpäätöksessä kahdessa tase-erässä: *Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset* ja *Saamistodistukset* niin, että *Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset* sisältää nimensä mukaisesti saamistodistukset, jotka oikeuttavat keskuspankkirahoitukseen.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa Kuntarahoitus toimii vuokralle ottajana, käsitellään emoyhtiössä konsernitilinpäätöksessä kuvattujen laatimisperiaatteiden mukaisesti. Vuokrasopimukset, joissa Kuntarahoitus toimii vuokralle antajana, on luokiteltu rahoitusleasingsopimuksiksi sekä konsernissa että emoyhtiössä. Kirjanpidollinen käsittelytapa ei eroa konsernin ja emoyhtiön välillä, mutta konsernitilinpäätöksessä rahoitusleasingsaamiset sisältyvät erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Emoyhtiössä ne on esitetty erässä *Leasingkohteet*. Leasingtoimintaan liittyvät tuotot esitetään tuloslaskelmaerässä *Leasingtoiminnan nettotuotot*. Konsernitilinpäätöksessä kyseiset tuotot esitetään erässä *Korkotuotot ja vastaavat tuotot*.

Muut pitkävaikutteiset menot

Muihin pitkävaikutteisiin menoihin luetaan sellaiset useampana tilikautena tuloa tuottamaan tarkoitetut menot, jotka eivät ole esineitä, erikseen luovutettavia oikeuksia tai muita hyödykkeitä. Kuntarahoituksen muut pitkävaikutteiset menot muodostuvat vuokrattujen toimitilojen perusparannusmenoista. Kyseiset erät

esitetään emoyhtiön tilinpäätöksessä osana aineettomia hyödykkeitä erässä *Muut aineettomat hyödykkeet* ja konsernitilinpäätöksessä osana aineellisia hyödykkeitä erässä *Toimitilojen perusparannusmenot*. Poistoaika toimitilojen perusparannusmenoille on yhdenmukainen vuokra-ajan kanssa.

Tilinpäätössiirrot

Emoyhtiön verotuksessa tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus, poistoero, sekä vapaaehtoinen luottotappiovaraus esitetään taseen erässä *Tilinpäätössiirtojen kertymä*. Poistoeron ja luottotappiovarauksen muutos esitetään tuloslaskelman erässä *Tilinpäätössiirrot*. Suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti erillistilinpäätökseen kirjattu vapaaehtoinen luottotappiovaraus ja poistoero eivät täytä IAS 37 *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat* -standardin kirjausedellytyksiä, joten tehty varaus ja poistoero puretaan konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan IAS 12 *Tuloverot* -standardin mukaisesti. Luottotappiovaraukset on emoyhtiössä tehty verolain (EVL 46§) säädösten puitteissa.

Käyvän arvon rahasto

Luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan tietyt käyvän arvon muutokset on kirjattava omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahasto vastaa IFRS 9 -standardissa olevaa *Muut laajan tuloksen erät* -termiä, jota käytetään konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Seuraavat käyvän arvon muutokset kirjataan käyvän arvon rahastoon: käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi luokiteltujen rahoitusvelkojen käyvän arvon muutos, joka johtuu kyseisten velkojen luottoriskin muutoksista sekä käyvän arvon suojauslaskennan suojauskustannus (*Cost-of-Hedging*), joka muodostuu eri valuuttojen välisestä viitekoronvaihtosopimuksen preemiosta (*cross currency basis*), joka on erotettu ja jätetty suojaussuhteen ulkopuolelle.

AT1-pääomalaina

Kuntarahoitus maksoi takaisin alun perin 1.10.2015 liikkeeseenlaskemansa 350 miljoonan euron eräpäivättömän ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) kuuluvan pääomainstrumentin 1.4.2022, joka oli velkakirjaehtoisen mukaisesti pääomainstrumentin ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä. Instrumentti eräännytettiin nimellisarvoonsa lisättyä eräännyttämispäivään saakka kertyineillä koroilla. Lainan ehdot on kuvattu tarkemmin liitteessä *35 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla*. AT1-pääomalainaa käsitellään emoyhtiön tilinpäätöksessä velkana ja se on kirjattu tase-erään *Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla*. Velasta maksetut korot on kirjattu tuloslaskelmaerään *Korkokulut*. Konsernitilinpäätöksessä AT1-pääomalaina on oman pääoman ehtoinen instrumentti ja se on kirjattu konsernin omaan pääomaan. Koronmaksu käsitellään konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä liikkeeseenlaskijan koronmaksupäätösten mukaisesti.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Yhtiö ei ole yhdistellyt tuloslaskelman eriä VMA:n päätöksen 2 luvun 14 §:n 4 momentin perusteella.

Liite 2. Korkotuotot ja -kulut

(1 000 €)	1-12/2022			1-12/2021		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat						
Jaksotettu hankintameno						
Käteiset varat	30 304	-26 828	3 475	-	-38 619	-38 619
Saamiset luottolaitoksilta	8 290	-8 346	-56	46	-7 841	-7 796
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	220 905	-	220 905	188 484	-	188 484
Saamistodistukset	5 345	-3 206	2 140	9	-5 335	-5 326
Muut varat	8 019	-	8 019	1 121	-	1 121
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat						
Saamistodistukset	9	-	9	-	-589	-589
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	348	-	348	236	-	236
Saamistodistukset	9 436	-	9 436	8 422	-	8 422
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	827	-	827	933	-	933
Saamistodistukset	-	-	-	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	92 225	-87 665	4 560	76 104	-99 734	-23 630
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-34 804	-	-34 804	-93 724	-	-93 724
Leasing	10 177	-	10 177	6 366	-	6 366
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	6	-	6	8	-	8
Korot varoista yhteensä	351 089	-126 045	225 044	188 005	-152 119	35 886
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>272 870</i>	<i>-38 380</i>		<i>189 660</i>	<i>-52 385</i>	

(1 000 €)	1-12/2022			1-12/2021		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat						
Jaksotettu hankintameno						
Velat luottolaitoksille	11 575	-12 570	-995	20 118	-949	19 169
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-44 838	-44 838	-	-51 503	-51 503
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	778	-263 148	-262 370	1 711	-219 984	-218 273
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-4 049	-4 049	-	-16 240	-16 240
Muut velat	-	-4 282	-4 282	-	-2 177	-2 177
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Velat luottolaitoksille	-	-54	-54	-	-30	-30
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-34 195	-34 195	-	-32 726	-32 726
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-157 748	-157 748	14	-78 466	-78 452
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	348 298	-139 384	208 915	293 688	-96 628	197 061
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	311 682	311 682	-	411 252	411 252
Korot veloista yhteensä	360 651	-348 586	12 066	315 531	-87 452	228 079
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>12 355</i>	<i>-328 887</i>		<i>21 829</i>	<i>-290 854</i>	
Korkotuotot ja -kulut yhteensä	711 740	-474 631	237 109	503 536	-239 571	263 965
<i>,josta leasingtoiminnasta saadut korkotuotot</i>	<i>10 177</i>			<i>6 366</i>		
Korkotuotot ja -kulut yhteensä ilman leasingtoiminnasta saatuja korkotuottoja	701 563			497 170		

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa vaiheen 3 rahoitusvaroista kirjattiin tilikaudella korkotuottoja 743 tuhatta euroa (951 tuhatta euroa). Nämä korkotuotot näkyvät erissä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* sekä *Leasing*.

Korkokulut muista veloista sisältää 47 tuhatta euroa (66 tuhatta euroa) IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti kirjattuja vuokrasopimusvelkojen korkoja.

Jaksotettuun hankintameroon luokiteltujen rahoitusvarojen korkokulut käteisistä varoista koostuvat keskuspankkitalletuksista ja saamisista luottolaitoksilta vastaavasti vakuustalletuksista maksetuista koroista. Korkokulut saamistodistuksista koostuvat kunta- ja kuntayritystodistusten negatiivisista koroista. Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista rahoitusvaroista syntyy korkokulua johtuen saamistodistusten ja sijoitustodistusten yli-/alihinnan jaksotuksesta. Korkokulut johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten koroista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset,

kuntajohdannaisten suojaaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritelty yksilöityä suojauskohdetta. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Jaksotettuun hankintameroon luokiteltujen rahoitusvelkojen korkotuotot veloista luottolaitoksille koostuvat vakuustalletuksista saaduista koroista sekä TLTRO III -velan koroista ja korkotuotot yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista koostuvat Kuntarahoituksen velkasitoumuksista (ECP) saaduista koroista. Korkotuotot johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten positiivisista korkokuluista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen suojaukseksi tehtyjä johdannaissopimuksia. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Velat luottolaitoksille*, *Velat yleisölle ja julkisyhteisöille* ja *Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*.

Liite 3. Leasingtoiminnan nettotuotot

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Vuokratuotot	88 343	71 463
Leasingkohteiden suunnitelman mukaiset poistot	-78 590	-65 111
Palkkiotuotot leasingtoiminnasta	425	15
Yhteensä	10 177	6 366

Liite 4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Yhtiö ei ole saanut osinkotuottoja tytäryritykseltään tilikauden 2022 ja vertailukauden 2021 aikana.

Liite 5. Palkkiotuotot ja -kulut

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
PALKKIOTUOTOT		
Muu toiminta	870	978
Yhteensä	870	978
PALKKIOKULUT		
Maksetut toimitusmaksut	-269	-248
Muut	-5 245	-4 805
Yhteensä	-5 514	-5 053
Nettopalkkiotuotot yhteensä	-4 644	-4 075

Palkkiokulujen erä *Muut* sisältää mm. maksetut takauspalkkiot, säilytyspalkkiot ja varainhankinnan ohjelmien päivityskulut.

Liite 6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

1-12/2022 (1 000 €)	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	205	-304 568	-304 363
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut erät	-	313 783	313 783
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut erät	-	-976	-976
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	-156	-156
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	205	8 083	8 288
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-11 124	10 976	-148
Yhteensä	-10 918	19 058	8 140

1-12/2021 (1 000 €)	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	910	-204 471	-203 560
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut erät	-	229 029	229 029
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut erät	-23	-2 532	-2 554
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	-208	-208
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	888	21 819	22 707
Valuuttatoiminnan nettotuotot	53	1 336	1 388
Yhteensä	940	23 155	24 095

Liite 7. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat

NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI LUOKITELLUT RAHOITUSVARAT JA -VELAT (1 000 €)

	Nimellisarvo 31.12.2022	Tasearvo 31.12.2022	Nimellisarvo 31.12.2021	Tasearvo 31.12.2021
Rahoitusvarat				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 000	28 432	30 000	38 941
Saamistodistukset	3 355 906	3 162 034	3 484 223	3 539 074
Rahoitusvarat yhteensä *	3 385 906	3 190 465	3 514 223	3 578 015
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	5 000	3 291	5 000	4 787
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 495 567	1 318 658	1 445 202	1 548 394
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	11 505 250	10 842 676	10 680 831	10 008 299
Rahoitusvelat yhteensä	13 005 818	12 164 626	12 131 032	11 561 479

* Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen osalta luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on 31.12.2022 ja 31.12.2021 tasearvon suuruinen.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS
(1 000 €)**

	31.12.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	,josta luottoriskin osuus	,josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-10 581	-769	-9 812	196	-10 008
Saamistodistukset	-215 498	20 226	-235 724	-9 088	-226 635
Rahoitusvarat yhteensä	-226 078	19 457	-245 535	-8 892	-236 643

Rahoitusvarat, jotka Kuntarahoitus on nimenomaisesti määrittänyt arvostettaviksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti, sisältää likviditeettiportfolion saamistodistukset, joiden korkoriski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla. Luokittelu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi tehdään, sillä se vähentää merkittävästi arvostukseen

liittyviä epäjohdonmukaisuuksia (*kirjanpidollista epäsymmetriaa*), joka syntyisi siitä, että johdannainen arvostetaan tulosvaikutteisesti ja saamistodistus IFRS 9 -liiketoimintamallin perusteella käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Kuntarahoituksella ei ole luottojohdannaisia, jotka suojaisivat näitä rahoitusvaroja.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS
(1 000 €)**

	31.12.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	Oman luottoriskin rahaston muutos 1-12/2022	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-12/2022
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 708	187	1 521	-25	1 496
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	245 483	-152 113	397 597	-12 269	385 327
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	733 254	573 054	160 201	12 111	172 311
Rahoitusvelat yhteensä	980 445	421 127	559 318	-184	559 134

**NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ARVOPAPERIKAUPAN NETTOTUOTOISSA
(1 000 €)**

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 31.12.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	980 445	559 318
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-989 771	-554 212
Netto käyvän arvon muutos	-9 325	5 106

Kuntarahoitus on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu Kuntarahoituksen riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta syntyy tulosvaikutusta, mutta niiden ollessa suojattu odotettavissa olevat voitot ja tappiot niiden osalta rajoittuvat korkoihin. Yllä oleva taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja niitä suojaavien johdannaisten nettovaikutuksen tulokseen.

Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan käyvän arvon muutos, lukuunottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan nettotuotot*. Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään oman luottoriskin rahaston muutoksena.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta Kuntarahoitus soveltaa IFRS 13 -standardin mukaista tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa (*income approach*). Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluille rahoitusveloille ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin erottamiseksi kehitetyssä arvostusmenetelmässä käytetään syöttötietoina Kuntarahoituksen jälkimarkkinakäyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*), markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemioista (*cross currency basis*) sekä toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskettujen velkojen luottomarginaalista (*credit spread*). Näiden tietojen perusteella saadaan määritettyä eri raportointiajankohdille arvostuskäyrä, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla tekohetken ja raportointihetken käyrillä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluilla rahoitusveloilla ei käydä kauppaa.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI LUOKITELTUIEN
RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	31.12.2021	1.1.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2021	,josta luottoriskin osuus	,josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-769	-	-769	13	-782
Saamistodistukset	20 226	69 859	-49 633	4 434	-54 067
Rahoitusvarat yhteensä	19 457	69 859	-50 402	4 446	-54 849

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI LUOKITELTUIEN
RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	31.12.2021	1.1.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2021	Oman luottoriskin rahaston muutos 1-12/2021	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-12/2021
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	187	418	-231	26	-205
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-152 113	-244 146	92 032	1729	93 761
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	573 054	385 424	187 630	-1356	186 274
Rahoitusvelat yhteensä	421 127	141 696	279 431	400	279 831

NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ARVOPAPERIKAUPAN NETTOTUOTOISSA
(1 000 €)

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 31.12.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2021
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	421 127	279 431
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-435 559	-267 712
Netto käyvän arvon muutos	-14 432	11 719

Liite 8. Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Myyntivoitot	-	-
Myyntitappiot	-149	-
Arvostusvoittojen siirroista käyvän arvon rahastosta	-	-
Arvostustappioiden siirroista käyvän arvon rahastosta	-	-
Yhteensä	-149	-

Liite 9. Suojauslaskennan nettotulos

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Suojausinstrumenttien nettotulos	-1 448 952	-474 604
Suojauskohteiden nettotulos	1 485 395	480 729
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatit *	-	-1 302
Yhteensä	36 444	4 823

* Kompensatit liittyvät IBOR-uudistukseen, josta kerrotaan tarkemmin konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 23. *IBOR-uudistus*.

Arvostusvoitot ja -tappiot muodostuvat käyvän arvon suojauslaskennan kohteena olevista riskeistä, jotka arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Suojauskohteiden ja suojausinstrumenttien valuuttakurssimuutokset esitetään valuuttatoiminnan nettotuotoissa liitteessä 6 *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Tarkempi erittely suojauslaskennan nettotuloksen muodostumisesta on liitteessä 25 *Suojauslaskenta*.

Liite 10. Uudelleenluokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen vaikutus

Seuraavassa taulukossa esitetään uudelleenluokittelun vaikutus niiden rahoitusvarojen osalta, jotka on IFRS 9 -siirtymässä 1.1.2018 siirretty IAS 39 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista IFRS 9 -standardin mukaisesti jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviksi. Kuntarahoitus ei IFRS 9 -siirtymän yhteydessä uudelleenluokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin.

UDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39 mukaan	Uusi luokitteluryhmä IFRS 9 mukaan	Käypä arvo 31.12.2022	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella *	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018 **	Kirjatut korkotuotot 1-12/2022
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	91834	-983	0,14 %	478

* Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio, joka olisi kirjattu tulosvaikutteisesti tilikaudella, jos rahoitusvarojen uudelleenluokittelua ei olisi tehty.

** Efektiivinen korko määritelty soveltamisen aloittamisajankohtana.

UDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39 mukaan	Uusi luokitteluryhmä IFRS 9 mukaan	Käypä arvo 31.12.2021	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018	Kirjatut korkotuotot 1-12/2021
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	99253	-1589	0,14 %	422

Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat tuotot	126	132
Yhteensä	126	132

Liite 12. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Poistot		
Poistot aineellisista hyödykkeistä	-2 843	-2 826
Poistot aineettomista hyödykkeistä	-2 894	-2 783
Poistot yhteensä	-5 737	-5 609
Arvonalentumiset		
Aineettomista hyödykkeistä *	-4 562	-10 482
Arvonalentumiset yhteensä	-4 562	-10 482
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-10 299	-16 091

* Erään sisältyy kertaluonteinen 4 562 tuhannen euron (10 482 tuhannen euron) arvonalentuminen merkittävästä keskeytetystä tietojärjestelmähankkeesta.

Liite 13. Liiketoiminnan muut kulut

(1000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Viranomaismaksut		
Vakaumaksu	-9 185	-6 737
Muut hallinto- ja valvontamaksut	-2 324	-2 352
Vuokratulot	-414	-133
Muista ostetut palvelut	-5 590	-4 368
Luottoluokituspalkkiot	-748	-753
Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot tilintarkastuksesta *	-503	-422
Vakuutukset	-897	-575
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat kulut	-172	-535
Yhteensä	-19 833	-15 876

* Tilintarkastusyhteisölle (KPMG Oy Ab) maksetut palkkiot tilintarkastuksesta vuodelta 2022 olivat 503 tuhatta euroa (422 tuhatta euroa), veroneuvonnasta 28 tuhatta euroa (21 tuhatta euroa) ja muista palveluista 189 tuhatta euroa (181 tuhatta euroa). Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja toimeksiantoja vuodelta 2022 oli 16 tuhatta euroa (0 tuhatta euroa). Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot on eritelty liitteessä 51.

Liite 14. Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot

Kuntarahoituksen luottoriskin muodostumista on käsitelty konsernitilinpäätöksen liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

ARVONALENTUMIS- JA LUOTTOTAPPIOT 1-12/2022 (1 000 €)	Odotettavissa olevat luottotappiot			Toteutuneet luottotappiot		
	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskel- maan kirjatut	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskel- maan kirjatut
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatusta rahoitusvaroista						
Käteiset varat	-	0	0	-	-	-
Saamiset luottolaitoksilta	-88	62	-27	-	-	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 011	1 386	375	-	-	-
Leasingkohteet	-29	2	-26	-	-	-
Saamistodistukset	-1	0	-1	-	-	-
Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle	-190	-	-190	-	-	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	-15	5	-10	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatusta rahoitusvaroista yhteensä	-1 335	1 455	120	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot						
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatut saamistodistukset	-29	26	-3	-	-	-
Takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	-29	26	-3	-	-	-
Yhteensä	-1 364	1 481	118	-	-	-

* Leasingosaamisten odotettavissa olevat luottotappiot sisältävät myös IFRS 9 -standardin mukaan ei-rahoitusvaroiksi luokiteltujen leasingosaamisten odotettavissa olevat luottotappiot.

ARVONALENTUMIS- JA LUOTTOTAPPIOT
1-12/2021 (1 000 €)

	Odotettavissa olevat luottotappiot			Toteutuneet luottotappiot		
	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskel- maan kirjatut	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskel- maan kirjatut
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista						
Käteiset varat	0	0	0	-	-	-
Saamiset luottolaitoksilta	-53	14	-39	-	-	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-713	655	-58	-	-	-
Leasingkohteet	0	1	0	-	-	-
Saamistodistukset	0	0	0	-	-	-
Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle	-9	0	-9	-	-	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	-2	3	1	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista yhteensä	-778	674	-105	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot						
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatut saamistodistukset	-18	19	0	-	-	-
Takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	-18	19	0	-	-	-
Yhteensä	-797	692	-104	-	-	-

Liite 15. Liiketoiminta-alueita ja maantieteellisiä markkina-alueita koskevat tiedot

Kuntarahoitus Oyj:n toimialana on luottolaitostoiminta ja luotonannon markkina-alueena on Suomi.

Tasetta koskevat liitetiedot

Yhtiö ei ole yhdistellyt taseen eriä VMA:n 2 luvun 14 §:n 4 momentin perusteella.

Liite 16. Rahoitusvarat ja -velat

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 624 470	-	-	-	-	9 624 470	9 624 470
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 781 745	-	28 432	31 090	-	27 841 267	29 451 798
Leasingkohteet *	274 053	-	-	-	-	274 053	288 092
Saamistodistukset	1 457 098	167 636	3 162 034	-	-	4 786 768	4 786 383
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	-	-	656	-	656	656
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	504 097	504 097	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	2 203 006	2 203 006	2 203 006
Muut varat **	1 219 541	-	-	-	-	1 219 541	1 219 541
Yhteensä	40 356 910	167 636	3 190 465	31 746	2 707 103	46 453 861	48 078 045

* Erä sisältää leasingsaamiset, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 329 332	3 291	-	2 332 623	2 332 609
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	1 318 658	-	2 529 585	2 543 548
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 749 389	10 842 676	-	35 592 065	35 650 001
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 562 525	1 562 525	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	3 053 586	3 053 586	3 053 586
Muut velat *	573 969	-	-	573 969	573 969
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	-	-
Yhteensä	28 863 617	12 164 626	4 616 111	45 644 353	45 716 238

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 570 922 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 3 046 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2021 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	8 399 045	-	-	-	-	8 399 045	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	1 416 564	-	-	-	-	1 416 564	1 416 564
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 805 752	-	38 941	35 204	-	27 879 897	30 045 876
Leasingkohteet	242 936	-	-	-	-	242 936	255 907
Saamistodistukset	1 088 888	213 466	3 539 074	-	-	4 841 428	4 841 792
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	-	-	656	-	656	656
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	761 023	761 023	761 023
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 238 653	1 238 653	1 238 653
Muut varat *	238 930	-	-	-	-	238 930	238 930
Yhteensä	39 192 115	213 466	3 578 015	35 860	1 999 676	45 019 131	47 198 446

* Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2021 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 796 230	4 787	-	2 801 016	2 800 913
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 776 291	1 548 394	-	3 324 685	3 344 334
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	25 319 226	10 008 299	-	35 327 525	35 434 600
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 114 003	1 114 003	1 114 003
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	1 110 291	1 110 291	1 110 291
Muut velat *	337 526	-	-	337 526	337 526
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	349 878	-	-	349 878	354 683
Yhteensä	30 579 151	11 561 479	2 224 294	44 364 925	44 496 351

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 333 295 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 4 231 tuhatta euroa.

Liite 17. Rahavarat

Rahavaroihin lasketaan mukaan seuraavat tase-erät:

Käteiset varat ja Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta.

(1 000 €)

	31.12.2022	31.12.2021
Käteiset varat	2	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta, vaadittaessa maksettavat	47 604	35 712
Rahavarat yhteensä	47 606	8 434 757

Liite 18. Saamiset luottolaitoksilta

31.12.2022 (1 000 €)	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Saamiset keskuspankilta	-	8 143 541	0	8 143 541
Kotimaisilta luottolaitoksilta	29 027	154 000	-47	182 979
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	18 578	1 279 434	-61	1 297 950
Yhteensä	47 604	9 576 975	-109	9 624 470

31.12.2021 (1 000 €)	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Saamiset keskuspankilta	-	35 984	0	35 984
Kotimaisilta luottolaitoksilta	12 382	34 300	-8	46 674
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	23 330	1 310 650	-74	1 333 906
Yhteensä	35 712	1 380 934	-82	1 416 564

Liite 19. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

(1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Yhteensä	, josta odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä	, josta odotettavissa olevat luottotappiot
Yritykset ja asuntoyhteisöt	14 862 774	-595	14 675 547	-1002
Julkisyhteisöt	12 635 898	-173	12 847 172	-88
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	342 595	-3	357 179	-57
Yhteensä	27 841 267	-772	27 879 897	-1147

Liite 20. Saamistodistukset

JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET 31.12.2022 (1 000 €)

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot *
Jaksotettu hankintameno	-	1246 325	1246 325	-1
Kuntatodistukset	-	1246 325	1246 325	-1
Käypään arvoon käyvän rahaston kautta kirjattavat	58 487	-	58 487	0
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	58 487	-	58 487	0
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1438 177	-	1438 177	-
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	120 539	-	120 539	-
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1317 638	-	1317 638	-
Yhteensä	1496 664	1246 325	2742 990	-1
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1286 322</i>	-	<i>1286 322</i>	<i>0</i>

MUIDEN KUIN JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET

31.12.2022 (1 000 €)

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot *
Jaksotettu hankintameno	-	210 773	210 773	0
Yritystodistukset	-	210 773	210 773	0
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	109 149	-	109 149	-44
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	109 149	-	109 149	-44
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 723 856	-	1 723 856	-
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 723 856	-	1 723 856	-
Yhteensä	1 833 005	210 773	2 043 778	-44
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1 603 853</i>	<i>-</i>	<i>1 603 853</i>	<i>-31</i>

31.12.2022 (1 000 €)

Saamistodistukset yhteensä

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot *
Saamistodistukset yhteensä	3 329 670	1 457 098	4 786 768	-45

* Odotettavissa olevat luottotappiot on kirjattu saamistodistuksista, jotka on luokiteltu käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattaviksi. Näin ollen odotettavissa olevaa luottotappiota ei kirjata tase-erän vähennyksenä, vaan käyvän arvon rahastoon konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa* kuvatun mukaisesti.

Tilinpäätöspäivänä saamistodistukset sisältää arvopaperin, joka on takaisinostosopimuksen kohteena ollut pantattu arvopaperi, nimellisarvoltaan yhteensä 10 000 tuhatta euroa. Lisäksi yhtiö on antanut keskusvastapuolelle vakuudeksi saamistodistuksia nimellisarvoltaan yhteensä 25 000 tuhannen euron edestä.

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2022 Kuntarahoituksella ei ole pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia saamistodistuksia.

JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET**31.12.2021 (1 000 €)**

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot
Jaksotettu hankintameno	-	930 252	930 252	0
Kuntatodistukset	-	930 252	930 252	0
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	74 959	-	74 959	-1
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	74 959	-	74 959	-1
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 703 953	-	1 703 953	-
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	180 437	-	180 437	-
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 523 516	-	1 523 516	-
Yhteensä	1 778 912	930 252	2 709 164	-1
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1 572 169</i>	-	<i>1 572 169</i>	<i>0</i>

MUIDEN KUIN JULKISYHTEISÖJEN LIIKKEESEEN LASKEMAT SAAMISTODISTUKSET**31.12.2021 (1 000 €)**

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot
Jaksotettu hankintameno	-	158 636	158 636	0
Yritystodistukset	-	158 636	158 636	0
Käypään arvoon käyvän rahaston kautta kirjattavat	138 506	-	138 506	-41
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	138 506	-	138 506	-41
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 835 121	-	1 835 121	-
Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 835 121	-	1 835 121	-
Yhteensä	1 973 627	158 636	2 132 263	-41
<i>,joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat</i>	<i>1 739 885</i>	-	<i>1 739 885</i>	<i>-30</i>

31.12.2021 (1 000 €)

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot
Saamistodistukset yhteensä	3 752 539	1 088 888	4 841 428	-41

Liite 21. Leasingkohteet

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Ennakkomaksut	317 076	500 763
Koneet ja kalusto	252 030	267 337
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	733 744	565 732
Muu omaisuus	274	315
Odotettavissa olevat luottotappiot	-28	-2
Yhteensä	1303 094	1334 146

Liite 22. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit

Kuntarahoituksen luottoriskin muodostumista on käsitelty konsernitilinpäätöksen liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain.

	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3 *			
	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	
VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN								
31.12.2022 (1 000 €)								
Käteiset varat jaksotettuun hankintameno	2	-	-	-	-	-	2	-
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno	9 624 470	-109	-	-	-	-	9 624 470	-109
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	27 277 326	-89	497 729	-662	6 690	-21	27 781 745	-772
Leasingkohteet jaksotettuun hankintameno	1 283 297	-6	19 655	-22	142	0	1 303 094	-28
Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno	1 457 098	-1	-	-	-	-	1 457 098	-1
Saamistodistukset käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta	167 636	-44	-	-	-	-	167 636	-44
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintameno arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	1 219 541	-203	-	-	-	-	1 219 541	-203
Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-	-	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 447 573	-11	16 392	-2	-	-	2 463 964	-14
Yhteensä	43 476 943	-464	533 776	-686	6 832	-21	44 017 551	-1171

* Kuntarahoituksella on vaiheen 3 saamisille täydet takaukset ja vakuudet kuten konsernitilinpäätöksen liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski* on kuvattu. Yhtiön johdon arvion mukaan vaiheen 3 saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota synny. Vaiheen 3 saamiset sisältävät 2 144 tuhatta euroa (2 345 tuhatta euroa) saamisia, jotka ovat olleet myöntöhetkellä arvoltaan alentuneita (*Purchased or Originated Credit Impaired, POCI*). POCI-saamisista on kirjattu 8 tuhannen euron (7 tuhannen euron) odotettavissa oleva luottotappio.

	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3				
VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN									
31.12.2021 (1 000 €)	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenoön	8 399 045	0	-	-	-	-	8 399 045	0	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenoön	1 416 564	-82	-	-	-	-	1 416 564	-82	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenoön	27 457 506	-23	220 730	-578	127 517	-546	27 805 752	-1147	
Leasingkohteet jaksotettuun hankintamenoön	1 333 987	-2	-	-	159	-	1 334 146	-2	
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenoön	1 079 338	0	9 550	0	-	-	1 088 888	0	
Saamistodistukset käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta	213 466	-41	-	-	-	-	213 466	-41	
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenoön arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	238 930	-13	-	-	-	-	238 930	-13	
Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 752	-	-	-	-	-	1 752	-	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 585 201	-4	3 167	0	4 506	0	2 592 873	-4	
Yhteensä	42 725 787	-166	233 447	-578	132 182	-546	43 091 415	-1 289	

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvetona odotettavissa olevien luottotappioiden muutos ja täsmäytys arvonalentumisvaiheittain tilikauden aikana.

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-166	-578	-546	-1 289	43 091 415
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-361	357	-1	-5	17 324 241
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	95	7	77	179	-16 398 049
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496
Siirrot vaiheeseen 2	1	-575	18	-556	-556
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa * ja parametreissa ** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-32	-394	0	-426	-425
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-464	-686	-21	-1171	44 017 551

* Esittää muutosta mallissa.

** Esittää muutosta mallin parametreissa (esim. BKT, työttömyysluvut).

Kuntarahoitus on vuoden 2022 toisen vuosipuoliskon aikana saanut valmiiksi järjestelmä- ja mallimuutoskehityksen liittyen odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Kehityksen myötä kohonneen luottoriskin (SICR) arviointikriteereihin, konkurssitodennäköisyyden sekä tappio-osuuden malleihin on tehty muutoksia. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi tilikauden lopussa. Muutoksista malleissa ja parametreissä aiheutuu 426 tuhannen euron kasvu odotettavissa olevien luottotappioiden määrään.

Kuntarahoitus kirjasi vuoden 2021 lopussa lisävarauksen vuodelle 2022 ajoittuvien järjestelmä- ja mallimuutosten vaikutusten johdosta ja päivitti kesäkuun 2022 lopussa lisävarausta. Kuntarahoituksen johdon päättämä ryhmäkohtaiseen arvioon perustuva lisävaraus oli 916 tuhatta euroa. Koska järjestelmä- ja mallikehitys on saatu valmiiksi vuoden 2022 toisella vuosipuoliskolla, niin ryhmäkohtainen arvioon perustuva lisävaraus on purettu. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Kuntarahoituksen kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Kuntien verokehitys oli positiivista vuoden 2022 aikana. Vuodesta 2023 arvioidaan tulevan kuntataloudelle heikoista yleisistä suhdannenäkymistä huolimatta huomattavan vahva, sillä sote-uudistuksen verotuloja leikkaava vaikutus näkyy täysimääräisesti vasta vuonna 2024. Käynnissä olevan energiakriisin, korkotason nousun ja inflaation ei vielä vuoden 2022 aikana havaittu merkittävästi vaikuttaneen Kuntarahoituksen asiakkaiden maksukykyyn tai luottokelpoisuuteen. Kuntarahoituksen asiakassaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai hyvinvointialueilta tai niihin liittyä turvaava kunnan, kuntayhtymän tai hyvinvointialueen takaus, tai kiinteistövuokua täydentävä valtion täytetakausta kuten liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski* on kuvattu. Johdon arvion mukaan kaikki saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Kuntarahoituksella on 31.12.2022 asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamisia julkisyhteisöiltä yhteensä 4 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla keskimääräisen luottoluokituksen ollessa AA+ (AA+).

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot			Odotettavissa olevat luottotappiot
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-126	-835	-224	-1184	39 716 876	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-41	56	-13	3	9 637 333	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	46	101	55	203	-6 262 486	
Siirrot vaiheeseen 1	0	18	-	18	18	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-203	60	-143	-143	
Siirrot vaiheeseen 3	0	1	-1	1	1	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	340	-430	-90	-90	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-46	-56	6	-96	-94	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	-166	-578	-546	-1 289	43 091 415	

Kuntarahoitus teki vuonna 2021 päivityksiä odotettavissa olevien luottotappioiden makroskenaarioihin sekä laiminlyönnin todennäköisyyksiin, joista johtuen kasvua oli noin 96 tuhatta euroa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalleihin ei tehty muutoksia.

Vuoden 2021 lopussa yhtiö kirjasi 430 tuhannen euron lisävarauksen vuodelle 2022 ajoittuvien mallimuutosten vaikutusten johdosta. Arvio lisävaraustarpeesta perustui siihen, että Kuntarahoituksen johto arvioi mallimuutoksen johdosta osan vastuista siirtyvän odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallissa vaiheen 2 vastuiksi, jolloin odotettavissa oleva luottotappio määritetään lainan koko voimassaoloajalle vaiheen 1 vastuiden 12 kuukauden sijaan tai joissain tapauksissa tappio-osuuden kasvaessa nykyisestä. Tämän lisäksi luottojen

tappio-osuuden (LGD) laskentamalliin tulevan kehityksen arvioitiin vaikuttavan odotettavissa olevien luottotappioiden määrään vaiheessa 3. Koska järjestelmä- ja mallikehitys on saatu valmiiksi vuoden 2022 toisella vuosipuoliskolla, ryhmäkohtainen arvioon perustuva lisävaraus on purettu tilikaudella 2022. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Seuraavat taulukot kuvaavat odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän täsmäytystä arvonalentumisvaiheittain avaavasta taseesta tilinpäätöspäivään jokaiselle saamistyyppille erikseen.

KÄTEISET VARAT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 11.2022	0	-	-	0	8 399 045	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	-8 399 043	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	2	

SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-82	-	-	-82	1 416 564	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-85	-	-	-85	9 112 062	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	62	-	-	62	-904 152	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-3	-	-	-3	-3	
Yhteensä 31.12.2022	-109	-	-	-109	9 624 470	

SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2022	-23	-578	-546	-1147	27 805 752	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-42	357	-1	314	3 871 298	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	4	77	84	-3 895 282	
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-573	18	-554	-554	
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-25	-370	0	-395	-395	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-89	-662	-21	-772	27 781 745	

LEASINGKOHTEET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-2	-	0	-2	1334 146	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-5	0	0	-5	242 148	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	-	-	2	-273 177	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-2	-22	-	-23	-23	
Yhteensä 31.12.2022	-6	-22	0	-28	1303 094	

SAAMISTODISTUKSET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	0	0	-	0	1 088 888	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-1	1 457 098	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	-1 088 888	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-1	-	-	-1	1 457 098	

SAAMISTODISTUKSET KÄYPÄÄN ARVOON KÄYVÄN ARVON RAHASTON KAUTTA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-41	-	-	-41	213 466	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-28	-	-	-28	52 770	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	26	-	-	26	-98 599	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-	-	-1		
Yhteensä 31.12.2022	-44	-	-	-44	167 636	

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvarojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu käyvän arvon rahastoon laatimisperiaatteiden mukaisesti. Periaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*. Kertynyt vähennyserä kirjataan tulosvaikutteisesti varojen taseesta pois kirjaamisen hetkellä.

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTÄVÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENON ARVOSTETTU KÄTEISVAKUUS KESKUSVASTAPUOLELLE ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2022	-13	-	-	-13	238 930
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-190	-	-	-190	980 611
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-203	-	-	-203	1219 541

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTYYVÄT TAKAUSSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-	-	-	-	1751603	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-1751603	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	-	

LUOTTOLUPAUKSET (TASEEN ULKOPUOLINEN ERÄ) ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-4	0	0	-4	2 592 873
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-9	0	-	-9	1 608 254
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	2	0	5	-1 737 157
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-2	-	-2	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-2	-	-4	
Yhteensä 31.12.2022	-11	-2	-	-14	2 463 964

Taseen ulkopuolisiin vastuihin liittyvä odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu *Muihin velkoihin* laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu konsernitilinpäätöksen (Liite 1) kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*.

KÄTEISET VARAT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	0	-	-	0	5 565 801	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	-	-	0	2 833 244	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	0	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	0	-	-	0	8 399 045	

SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-43	-	-		-43	1 840 980
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-10	-	-		-10	353 939
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	14	-	-		14	-778 312
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-		-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-		-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-		-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-43	-	-		-43	-43
Yhteensä 31.12.2021	-82	-	-		-82	1 416 564

SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2021	-30	-835	-224	-1 089	26 886 947	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-11	56	-13	33	3 238 833	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	10	101	55	167	-2 319 771	
Siirrot vaiheeseen 1	0	18	-	18	18	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-203	60	-143	-143	
Siirrot vaiheeseen 3	-	1	-1	1	1	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	340	-430	-90	-90	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	7	-56	6	-44	-44	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	-23	-578	-546	-1 147	27 805 752	

LEASINGKOHTEET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-2	0	0	-2	1 090 940	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	-	-	0	310 062	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	0	0	-66 857	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	1	-	0	1	1	
Yhteensä 31.12.2021	-2	0	0	-2	1 334 146	

SAAMISTODISTUKSET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	0	0	-	0	1310 305	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0	-	0	1088 888	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	-1310 305	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	0	0	-	0	1088 888	

SAAMISTODISTUKSET KÄYPÄÄN ARVOON KÄYVÄN ARVON RAHASTON KAUTTA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-42	-	-	-42	423 050	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-16	-	-	-16	28 176	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	19	-	-	19	-237 760	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-2	-	-	-2		
Yhteensä 31.12.2021	-41	-	-	-41	213 466	

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTYVÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENON ARVOSTETTU KÄTEISVAKUUS KESKUSVASTAPUOLELLE ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2021	-4	-	-	-4	243 269
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-1	22 942
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	-27 272
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-8	-	-	-8	-8
Yhteensä 31.12.2021	-13	-	-	-13	238 930

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTÄVÄT TAKAUSSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2021	-	-	-	-	1606	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	145	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2021	-	-	-	-	1752	

LUOTTOLUPAUKSET (TASEEN ULKOPUOLINEN ERÄ) ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2021	-4	0	0		-4	2 353 978
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-2	0	-		-2	1761104
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	-	0		3	-1522 209
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-		-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-		-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	0	0		0	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	-	0		0	
Yhteensä 31.12.2021	-4	0	0		-4	2 592 873

Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen

Tulevaisuutta koskevaa informaatiota sisällytetään sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalliin että sen arvioimiseen, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt merkittävästi (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*). Makrotaloudelliset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme: perus, vahva (optimistinen) ja heikko (epäsuotuisa). Skenaariolle arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Skenaarioiden todennäköisyyspainotukset on kuvattu viereisessä taulukossa.

SKENAARIO	31.12.2022			31.12.2021		
	2023	2024	2025	2022	2023	2024
Heikko (epäsuotuisa)	30 %	30 %	30 %	40 %	40 %	40 %
Perus	60 %	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %
Vahva (optimistinen)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	20 %

Kuntarahoitus on tunnistanut kunkin portfolion luottotappioiden keskeiset tekijät, joilla on samanlaiset luottoriskiominaisuudet, ja arvioinut makrotaloudellisten muuttujien ja luottotappioiden välistä suhdetta. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilta ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilta käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita. Jokainen muuttuja kattaa arvion kolmen vuoden ajalta. Viereisessä taulukossa esitetään makrotaloudelliset muuttujat ja niiden ennusteet kolmen vuoden ennustejaksolle:

MAKROTALOUDELLISET MUUTTUJAT	Skenaario	31.12.2022			31.12.2021		
		2023	2024	2025	2022	2023	2024
Suomen valtion pitkäaikaiset korot, %	Heikko	4,0	3,6	3,4	1,2	0,5	0,3
	Perus	3,2	3,1	3,2	0,3	0,6	0,8
	Vahva	2,2	1,9	1,8	0,8	1,1	1,2
Asuntojen hintakehitys (myyntihinta, vuositasen muutos), %	Heikko	-13,0	0,0	2,0	-8,0	-7,0	-2,0
	Perus	-2,0	2,0	1,5	-2,0	-3,0	-1,4
	Vahva	0,0	3,0	2,5	3,5	3,0	1,5
Työttömyysaste, %	Heikko	9,5	9,0	8,5	8,7	9,2	8,5
	Perus	7,4	7,3	6,8	6,9	6,5	6,3
	Vahva	6,5	6,0	5,8	6,5	6,0	5,8

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on muuttanut perusteellisesti Suomen talouden näkymiä. Kuluttajien luottamuksen heikkenemisen lisäksi myös yritysten odotukset ovat kääntyneet selkeästi alaspäin. Haastavista näkymistä huolimatta Suomen talous on paremmassa asemassa tulevaisuutta ajatellen kuin mitä se oli koronapandemian iskiessä. Palvelusektori on elpynyt koronarajoitusten poistamisen jälkeen ja työllisyysaste on edelleen korkeimmillaan sitten 1990-luvun alun. Kasvunäkymät tulevat kuitenkin väistämättä heikkenemään elinkustannusten kasvun ja nopeasti kiristyvän rahapolitiikan takia. Kuntarahoitus-konserni odottaa tuotannon supistuvan 0,5 % vuonna 2023. Vuodesta 2024 eteenpäin talous kääntyy vähitellen takaisin pitkän aikavälin kasvu-uralleen ja vuotuinen kasvuvauhti on noin 1,5 %. Työttömyysasteen odotetaan nousevan yli 7,0 %:in vuosina 2023–2024. Työttömyysaste palaa maltillisesti laskevaan trendiin vuodesta 2025 eteenpäin. Korkeat energian ja hyödykkeiden hintatasot lisäävät edelleen inflaatiopainetta lyhyellä aikavälillä. Perusskenaariossa Suomen kuluttajahinnat kasvavat 6,7 % vuonna 2022. Vuotuisen kuluttajahintainflaation odotetaan laskevan 4,0 %:iin vuonna 2023 ja vakiintuvan noin 2 %:iin vuosina 2024–2026. Varmistaakseen, että tulevat inflaatio-odotukset pysyvät ankkuroituina, Euroopan Keskuspankin (EKP) odotetaan nostavan korkotasoa vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Rahapolitiikan kiristämisen vauhti kuitenkin hidastuu kustannuspaineen asteittaisen heikkenemisen johdosta. Korkeammat korot vähentävät kotitalouksien asunnonostoaikomuksia kansallisella tasolla. Asuntojen hintojen nousu lakkaa vuonna 2022 ja niiden odotetaan supistuvan 2,0 % vuonna 2023. Ennustejakson loppuajalle asuntojen hintatason vuotuisen kasvun odotetaan asettuvan noin 1,5–2,0 %:iin.

Perusskenaarioon verrattuna vahva skenaario huomioi Ukrainan sodan taloudellisen vaikutuksen olevan lievempi ja inflaatiopaineiden helpottavan hieman nopeammin. Tämän seurauksena Suomen BKT kasvaisi nopeammin kahden seuraavan vuoden aikana (1,0 % vuonna 2023 ja 2,5 % vuonna 2024). Vahvassa skenaariossa työttömyysaste jatkaa hidasta laskuaan koko ennustejakson ajan. Kuluttajahintainflaatio kiihtyy 6,0 %:iin vuonna 2022, mutta laskee takaisin 2,5 %:iin jo vuonna 2023. Nousevasta korkotasosta huolimatta suhteellisen tasainen asuntokysyntä estää asuntojen hintatasoa supistumasta

vuonna 2023. Siitä eteenpäin kuluttaja- ja asuntohinnat nousevat noin 2,0–3,0 % vuosina 2024–2026. Inflaation alkaessa hidastumaan nopeammin tulee EKP:n korkotason nosto olemaan vähäisempää vahvassa skenaariossa kuin perusskenaariossa. Tämän seurauksena markkinakorot nousevat myös hitaammin.

Heikko skenaario edustaa tilannetta, jossa Ukrainan sota johtaa jatkuvaan inflaatioon ja reaaliatalouden supistumiseen (*stagflaatio*). Talouden taantuma jatkuu pitkälle vuoteen 2024. Työttömyysaste kasvaa enemmän ja pysyy korkeana pidempään kuin perusskenaariossa. Energian ja elintarvikkeiden hintatason nousu laukaisee palkkainflaatiokierteen vaikeuttaen EKP:n tulevien inflaatio-odotusten hallintaa. EKP on pakotettu nostamaan korkoja paljon perusskenaariota korkeammalle syventäen samalla BKT:n supistumista. Kuluttajahintainflaatio pysyy selvästi EKP:n tavoitteen yläpuolella vuoteen 2024 saakka. Kysynnän puute asuntomarkkinoilla johtaa asuntojen hintatason voimakkaaseen laskuun. Pitkittynyt maailmanlaajuinen taantuma luo jännitteitä rahoitusmarkkinoilla, mikä lisää laajempia riskipreemioita omaisuusserien hinnoittelussa.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden herkyys tulevaisuuteen suuntautuvalla informaatiolla olettaen heikon (epäsuotuisan) skenaarion painon olevan 100 % vuoteen 2024 (2023) asti.

HERKKYYSANALYYSI (1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Käytetyt skenaariopainotukset	Heikko skenaario (100 %)	Käytetyt skenaariopainotukset	Heikko skenaario (100 %)
Odotettavissa olevat luottotappiot	1171	1547	859	1150
Vastuiden osuus vaiheissa 2 ja 3	1,27 %	2,57 %	0,86 %	1,15 %

Herkkyyksianalyysin lukuihin eivät sisälly harkinnanvaraiset lisävaraukset.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisina raportoidaan saamiset, jotka ovat yli 90 päivää erääntyneitä ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

ONGELMASAAMISET 31.12.2022 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	4 087	4 087	-13	4 074
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	509	509	0	509
Lainanhoitojoustot	77 268	2 513	79 780	-478	79 303
Yhteensä	77 268	7 110	84 377	-491	83 886

ONGELMASAAMISET 31.12.2021 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	16 813	16 813	-82	16 731
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	85 559	85 559	-8	85 551
Lainanhoitojoustot	61 862	25 849	87 711	-238	87 473
Yhteensä	61 862	128 221	190 083	-328	189 755

Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisista ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustoiksi. Kuntarahoitus katsoo kyseessä olevan järjestämätön lainahoitojousto, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä yhtiö olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa.

Koronapandemia vaikutti Kuntarahoituksen asiakkaiden taloustilanteeseen ja maksuvalmiuteen. Kuntarahoitus tarjosi siksi asiakkailleen mahdollisuuden joustoihin lainojen lyhennyksissä, jos koronapandemia vaikutti väliaikaisesti asiakkaan luotonhoitokykyyn. Ainoastaan yksittäisiä lyhennysvapaita on pidennetty tilikauden 2022 ja 2021 aikana. Perimättä jätetyt lyhennykset on pääosin siirretty laina-ajan loppuun lainan viimeisen maksuerän yhteyteen. Kuntarahoituksen leasingrahoitukseen ei ole kohdistunut vuokrahelpotuksia.

Toteutuneet luottotappiot

Kuntarahoituksella ei ole ollut toteutuneita lopullisia luottotappioita tilikauden tai vertailukauden aikana.

Liite 23. Osakkeet ja osuudet

31.12.2022 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	, joista luottolaitoksissa
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	656	656	-
Yhteensä	-	656	656	-
<i>, joista hankintameno</i>	-	656	656	-

Kuntarahoituksella ei ole käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Kuntarahoituksella ei ole osakelainauksen kohteena olevia osakkeita ja osuuksia.

31.12.2021 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	, joista luottolaitoksissa
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	656	656	-
Yhteensä	-	656	656	-
<i>, joista hankintameno</i>	-	656	656	-

Liite 24. Johdannaissopimukset

31.12.2022 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksu-aika				Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä		
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	3 087 053	10 930 604	19 669 762	33 687 419	1 608 625	-2 279 032
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>2 897 220</i>	<i>10 592 658</i>	<i>18 932 859</i>	<i>32 422 737</i>	<i>1 546 169</i>	<i>-2 240 748</i>
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 853 324	8 258 495	455 462	12 567 281	594 381	-774 553
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	6 940 378	19 189 099	20 125 224	46 254 701	2 203 006	-3 053 586
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	5 726 233	8 177 909	4 368 751	18 272 893	411 500	-1 084 554
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>4 157 199</i>	<i>5 759 356</i>	<i>1 501 085</i>	<i>11 417 640</i>	<i>320 535</i>	<i>-7 895</i>
Korko-optiot	40 000	-	-	40 000	94	-94
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 200 762	2 704 383	78 336	3 983 481	81 658	-226 389
Termiinisopimukset	4 591 665	-	-	4 591 665	10 848	-147 174
Osakejohdannaiset	732 900	-	-	732 900	-2	-104 314
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	12 291 560	10 882 292	4 447 087	27 620 939	504 097	-1 562 525
Johdannaissopimukset yhteensä	19 231 938	30 071 391	24 572 311	73 875 640	2 707 103	-4 616 111

Erä *Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti* sisältää kaikki Kuntarahoituksen johdannaissopimukset, jotka eivät ole suojauslaskennassa, vaikka ne olisi tehty riskienhallintatarkoituksessa suojaaviksi. Tähän ryhmään lukeutuvat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisien suojaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritetty yksilöityä suojauskohdetta.

Johdannaissopimuksista saadut tai maksetut korot sisältyvät taseen eriin *Siirtosaamiset ja maksetut ennakot* ja *Siirtovelat ja saadut ennakot*.

31.12.2021 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksu-aika				Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä		
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	2 409 728	12 470 328	17 727 331	32 607 387	756 203	-384 289
<i>, joista keskusvastapuoliseltä</i>	<i>2 233 780</i>	<i>11 834 195</i>	<i>16 946 320</i>	<i>31 014 295</i>	<i>682 416</i>	<i>-308 205</i>
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 437 953	8 396 354	782 448	12 616 756	482 450	-726 003
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	5 847 682	20 866 681	18 509 780	45 224 143	1 238 653	-1 110 291
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	3 940 682	8 043 879	4 491 216	16 475 777	475 940	-357 092
<i>, joista keskusvastapuoliseltä</i>	<i>2 864 097</i>	<i>5 372 343</i>	<i>1 578 144</i>	<i>9 814 584</i>	<i>46 821</i>	<i>-163 327</i>
Korko-optiot	-	40 000	-	40 000	101	-101
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	2 467 039	1 940 380	109 367	4 516 786	133 656	-718 888
Terminisopimukset	3 354 738	-	-	3 354 738	150 723	-
Osakejohdannaiset	816 109	-	-	816 109	604	-37 922
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	10 578 567	10 024 259	4 600 583	25 203 409	761 023	-1 114 003
Johdannaissopimukset yhteensä	16 426 249	30 890 940	23 110 363	70 427 552	1 999 676	-2 224 294

Liite 25. Suojauslaskenta

Kuntarahoituksen korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit niiden erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Näin ollen ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi ja kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin. Kuntarahoituksen markkinariskien suojaamiseen liittyvät riskienhallintaperiaatteet kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*.

Kuntarahoitus soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa että IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa. Kuntarahoitus ei sovelta rahavirran suojauslaskentaa. Suojauslaskentaan liittyvät laatimisperiaatteet kuvataan konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden (Liite 1) kohdassa 10. *Suojauslaskenta*.

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kohteena olevat varat ja velat tase-erien mukaisesti jaoteltuna IAS 39 -standardin mukaiseen portfoliosuojauslaskentaan ja IFRS 9 -standardin mukaiseen käyvän arvon suojauslaskentaan, joka on edelleen jaettu kahteen osaan sen perusteella sovelletaanko suojauksessa suojauksustannuksen eriyttämistä (*Cost-of-Hedging*).

SUOJAUSLASKENTA 31.12.2022 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 826 877	11 348 612	11 289 353	59 259	-
Leasingkohteet	302 864	274 053	-	274 053	-
Varat yhteensä	13 129 741	11 622 665	11 289 353	333 313	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	84 892	-	84 892	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 302 710	1 210 927	-	1 210 927	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	27 163 444	24 419 692	-	12 603 372	11 816 320
Velat yhteensä	28 561 154	25 715 510	-	13 899 190	11 816 320

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauskohteen suojatun riskin ja suojausinstrumentin kumulatiivinen käypä arvo tilikauden alussa ja lopussa sekä käyvän arvon muutokset tilikauden aikana. Taulukossa esitettävät luvut eivät pidä sisällään suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvia käyvän arvon muutoksia, jotka kirjataan tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Edellä mainitusta syystä johtuen suojausinstrumenttien yhteissumma ei täsmää liitteessä 24 *Johdannaissopimukset* esitettävään erään *Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä*. Suojauskohteiden käyvän arvon muutos suojatun riskin osalta ja niitä suojaavien johdannaisten muut käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Suojauslaskennan nettotulos*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy siten tässä tuloslaskelmaerässä. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot eritellään liitteessä 6 ja suojauslaskennan nettotulos liitteessä 9.

Markkinakäytännön ja IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* -standardin mukaisesti Kuntarahoitus diskonttaa suojauskohteet swap-käyrällä, kun ne arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Johdannaissopimukset taas diskontataan OIS-käyrällä. Ero käytetyissä diskonttokäyrissä aiheuttaa merkittävän osan Kuntarahoituksen suojauslaskennan tehottomuudesta. Lisäksi tehottomuutta voi jossain määrin syntyä myös eroista pääomissa, päivälaskentamenetelmissä tai kassavirtojen ajoittumisissa.

ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA (1 000 €)

	31.12.2022	1.1.2022	Tulosvaikutus 1-12/2022
Varat			
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 476 553	122 505	-1 599 058
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 549 315	-78 911	1 628 226
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1 721	218	-1 939
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	71 041	43 812	27 229
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-595	25 908	-26 503
Leasingkohteet	-28 808	-495	-28 313
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	28 548	-25 669	54 217
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-855	-255	-599
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	10 108	-5 120	15 228
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	54 570	-340 433	395 003
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 559 950	-171 028	2 730 978
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-2 631 089	500 306	-3 131 395
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-6 461	-16 275	9 814
IBOR -uudistukseen liittyvät kompensaatiot *	-3 343	-3 343	0
Suojauslaskenta yhteensä	60 382	23 938	36 444

* Kompensaatiot liittyvät IBOR-uudistukseen, josta kerrotaan tarkemmin konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 23. *IBOR-uudistus*.

Seuraavassa taulukossa esitetään koron- ja valuutanvaihtosopimusten (*cross currency swaps*) suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus oman pääoman erään *Suojauskustannusrahasto*. Luvut esitetään verojen jälkeen. Kaikissa valuuttamääräisissä suojaussuhteissa Kuntarahoitus on ottanut käyttöön ns. suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun koron- ja valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle.

Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan suojauskustannuksena erään *Suojauskustannusrahasto*. Muutokset eri valuuttojen välisten viitekoronvaihtosopimusten preemioissa eivät siten luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN (1 000 €)

	31.12.2022	1.1.2022	Vaikutus Suojauskustannusrahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 488	13 621	-12 133
Yhteensä	1 488	13 621	-12 133

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kumulatiivinen tehokkuus suojauskohteittain. Lisäksi taulukossa esitetään käytetyt suojausinstrumentit.

SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHEITTAIN
31.12.2022 (1 000 €)

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-1 476 553	1 549 315	72 762
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	-595	1 043	449
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-28 808	27 504	-1 304
Varat yhteensä		-1 505 955	1 577 862	71 907
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 967 231	-1 972 437	-5 207
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koro- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	657 397	-658 652	-1 255
Velat yhteensä		2 624 628	-2 631 089	-6 461

SUOJAUSLASKENTA 31.12.2021 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfoliosuojaus- laskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 577 902	12 725 453	12 598 775	126 678	-
Leasingkohteet	243 432	242 936	-	242 936	-
Varat yhteensä	12 821 333	12 968 390	12 598 775	369 615	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	50 000	55 120	-	55 120	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 504 060	1 776 291	-	1 737 750	38 541
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 714 983	24 852 845	-	12 207 796	12 645 049
Velat yhteensä	26 269 043	26 684 256	-	14 000 666	12 683 589

**ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA
(1 000 €)****Varat**

	31.12.2021	1.1.2021	Tulosvaikutus 1-12/2021
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	122 505	464 688	-342 182
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-78 911	-428 083	349 171
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	218	47	170
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	43 812	36 653	7 159
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	25 908	37 203	-11 294
Leasingkohteet	-495	4 221	-4 716
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-25 669	-42 044	16 375
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-255	-620	365
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	-5 120	-13 800	8 681
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-340 433	-481 546	141 113
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-171 028	-859 986	688 958
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	500 306	1340 456	-840 150
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-16 275	-14 876	-1 399
IBOR -uudistukseen liittyvät kompensaatiot	-3 343	-2 041	-1 302
Suojauslaskenta yhteensä	23 938	19 115	4 823

**SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN
(1 000 €)**

	31.12.2021	1.1.2021	Vaikutus Suojaus- kustannusrahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	13 621	15 624	-2 004
Yhteensä	13 621	15 624	-2 004

SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHEITTAIN
31.12.2021 (1 000 €)

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	122 505	-78 911	43 594
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	25 908	-25 880	28
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-495	211	-283
Varat yhteensä		147 919	-104 580	43 339
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	-435 365	426 733	-8 633
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	-81 215	73 573	-7 642
Velat yhteensä		-516 581	500 306	-16 275

Liite 26. Aineettomat hyödykkeet

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
IT-järjestelmät	8 831	12 296
Muut aineettomat hyödykkeet	5	9
Yhteensä	8 837	12 305

Aineettomissa hyödykkeissä ei ole muita kehittämismenoja eikä liikearvoa.

Liite 27. Aineelliset hyödykkeet

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Muut kiinteistöosakkeet	299	299
Käyttöoikeusomaisuuserät	2 980	4 151
Muut aineelliset hyödykkeet	1 557	2 738
Yhteensä	4 835	7 188

Kuntarahoituksella ei ole sijoituskiinteistöjä.

Liite 28. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

2022 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	41 401	299	6 999	8 743	16 041
+ Lisäykset	3 988	-	16	564	579
- Vähennykset	-15 755	-	-1 371	-132	-1 503
Hankintameno 31.12.	29 634	299	5 644	9 174	15 117
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	29 097	-	4 261	4 592	8 853
- Vähennysten kertyneet poistot	-710	-	-1 302	-113	-1 415
+ Tilikauden poisto	2 894	-	1 128	1 715	2 843
+/- Arvonalentumiset ja niiden peruutukset *	-10 482	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	20 798	-	4 087	6 195	10 282
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 837	299	1 557	2 980	4 835

* Erään sisältyy kertaluonteinen 10 482 tuhannen euron arvonalentumisen muutos merkittävästä kauden aikana keskeytetystä tietojärjestelmähankkeesta.

2021 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	33 190	299	7 363	8 570	16 233
+ Lisäykset	8 660	-	3	173	175
- Vähennykset	-449	-	-367	-	-367
Hankintameno 31.12.	41 401	299	6 999	8 743	16 041
Kertyneet poistot 1.1.	15 831	-	3 271	2 982	6 253
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-226	-	-226
+ Tilikauden poisto	2 783	-	1 216	1 610	2 826
+ Arvonalentumiset *	10 482	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	29 097	-	4 261	4 592	8 853
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 305	299	2 738	4 151	7 188

* Erään sisältyy kertaluonteinen 10 482 tuhannen euron arvonalentuminen merkittävästä keskeneräisestä tietojärjestelmähankkeesta.

Liite 29. Muut varat

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Laskutetut leasingvuokrat	11 391	15 084
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuussaamiset keskusvastapuolelta *	1219 541	238 930
Muut	3 730	1 924
Yhteensä	1234 662	255 938

* Vakuussaamisiin sisältyy 203 tuhannen euron (13 tuhatta euroa) odotettavissa oleva luottotappio.

Yhtiöllä ei ollut maksujenvälityssaamisia 31.12.2022 tai 31.12.2021.

Liite 30. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Korkosaamiset	218 417	211 067
Muut siirtosaamiset	0	196
Ennakkomaksut	4 671	1 349
Yhteensä	223 088	212 612

Liite 31. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

LASKENNALLISET VEROSAAMISET (1 000 €)	1.1.2022	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Maksettu tilikauden aikana	31.12.2022
Käyvän arvon rahastosta	-	-	763	-	763
Yhteensä	-	-	763	-	763

LASKENNALLISET VEROVELAT (1 000 €)	1.1.2022	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Maksettu tilikauden aikana	31.12.2022
Käyvän arvon rahastosta	3 499	-	-3 499	-	-
Yhteensä	3 499	-	-3 499	-	-

Vapaaehtoiseen luottotappiovaraukseen ja poistoeroon sisältyy kirjaamatonta laskennallista verovelkaa yhteensä 291 718 tuhatta euroa.

LASKENNALLISET VEROVELAT (1 000 €)	1.1.2021	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Maksettu tilikauden aikana	31.12.2021
Käyvän arvon rahastosta	4 054	-	-555	-	3 499
Yhteensä	4 054	-	-555	-	3 499

Vapaaehtoiseen luottotappiovaraukseen ja poistoeroon sisältyy kirjaamatonta laskennallista verovelkaa yhteensä 284 050 tuhatta euroa. Yhtiöllä ei ollut laskennallisia verosaamisia 31.12.2021.

Liite 32. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	30 942 233	34 330 170	31 508 271	32 041 076
Muut *	4 649 832	4 668 524	3 819 254	3 820 738
Yhteensä	35 592 065	38 998 694	35 327 525	35 861 814

* Erässä esitetään Kuntarahoituksen lyhytaikaiset velkakirjalainat.

Kuntarahoituksen varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

MERKITTÄVIMMÄT LIIKKEESEENLASKUT TILIKAUDEN 2022 AIKANA	Arvopäivä	Eräpäivä	Korko-%	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	25.1.2022	25.2.2032	0,250 %	1 000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	17.5.2022	17.5.2029	1,500 %	500 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	24.8.2022	24.8.2027	3,250 %	1 000 000	USD

Liikkeeseenlaskut on sisällytetty yllä olevaan taulukkoon arvopäivän mukaisesti. Ohjelmaa koskeva esite on saatavissa englanninkielisenä verkkosivuilta osoitteesta www.munifin.fi/investor-relations.

LIIKKEESEEN LASKETTUJEN VELKOJEN TÄSMÄYTYSLASKELMA (1 000 €)	2022			2021		
	Velat luottolaitoksille	Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Velat luottolaitoksille	Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 059 906	3 324 685	35 327 525	1 343 358	3 884 026	32 911 906
Liiketoiminnan rahavirtojen muutokset						
Liikkeeseen laskettujen velkojen lisäykset	46 609	147 351	7 680 928	761 335	197 473	7 894 520
Sijoitustodistusten lisäykset "Muut"	-	-	25 303 337	-	-	13 219 018
Lisäykset yhteensä	46 609	147 351	32 984 265	761 335	197 473	21 113 537
Liikkeeseen laskettujen velkojen vähennykset	-	-267 534	-5 541 011	-38 567	-587 713	-5 119 486
Sijoitustodistusten vähennykset "Muut"	-	-	-24 472 759	-	-	-13 295 584
Vähennykset yhteensä	-	-267 534	-30 013 769	-38 567	-587 713	-18 415 070
Liiketoiminnan rahavirtojen muutokset yhteensä	46 609	-120 183	2 970 495	722 767	-390 240	2 698 468
Tasearvon muutos sisältäen arvostukset ja valuuttakurssimuutokset	-18 332	-674 917	-2 705 955	-6 219	-169 101	-282 849
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 088 183	2 529 585	35 592 065	2 059 906	3 324 685	35 327 525

Liite 33. Muut velat

(1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Pakolliset varaukset		
Uudelleenjärjestelyvaraus	-	-
Muut varaukset	446	446
Muut velat		
Vuokrasopimusvelat	3 046	4 231
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuusvelat keskusvastapuolelle	570 922	333 295
Muut velat	19 132	11 042
Yhteensä	593 547	349 014

Erä *Muut varaukset* liittyy verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon Kuntarahoitus on hakenut ennakkoratkaisua ja johon se odottaa Korkeimman hallinto-oikeuden lopullista päätöstä.

(1 000 €)	Uudelleenjärjestelyvaraus		Muut varaukset	
	2022	2021	2022	2021
Kirjanpitoarvo kauden alussa	-	504	446	-
Varausten lisäykset	-	-	5 100	446
Käytetyt varaukset	-	-504	-5 100	-
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	-	-	446	446

Tilikauden 2021 aikana purettiin uudelleenjärjestelyvaraus, joka liittyi konsernin toimintojen uudelleenorganisointiin tilikaudella 2020. Vuoden 2022 aikana tehdyt varausten lisäykset ja käytetyt varaukset liittyvät tilikauden aikana keskeytettyyn tietojärjestelmähankkeeseen.

Liite 34. Siirtovelat ja saadut ennakot

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Korkovelat	139 779	134 880
Muut siirtovelat	7 943	41 579
Saadut ennakot *	18 552	16 864
Yhteensä	166 274	193 323

* Erä koostuu pääasiassa leasingennakoista.

Liite 35. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

31.12.2022 (1 000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
AT1-pääomalaina	-	-	-	-	-
Yhteensä		-	-		

31.12.2021 (1 000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
AT1-pääomalaina	EUR	350 000	349 388	Kiinteä	1.4.2022
Yhteensä		350 000	349 388		

Kuntarahoitus maksoi takaisin alun perin 1.10.2015 liikkeeseenlaskemansa 350 miljoonan euron eräpäivättömän ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) kuuluvan pääomainstrumentin 1.4.2022, joka oli velkakirjaehtoisten mukaisesti pääomainstrumentin ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä. Instrumentti eräännyttiin nimellisarvoonsa lisättyä eräännyttämissäpäivään saakka kertyneillä koroilla.

Velan ehdot:

Laina on ensisijaiseen lisäpääomaan luettava erityisehtoinen ja vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jonka ehdot on laadittu täyttämään vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) asetetut niin sanotun AT1-pääomalainan vaatimukset. Lainalla ei ole eräpäivää. Lainalle voidaan maksaa korkoa vain jakokelpoisista varoista vakavaraisuusasetuksessa asetetuista edellytyksin, ja yhtiö päättää, maksetaanko lainalle korkoa koronmaksupäivänä. Koron maksun peruutus on lopullinen, eikä maksamatta jäänyttä korkoa lisätä lainan pääomaan. Lainan pääoma kirjataan alas, jos yhtiön ydinpääoman (CET1) suhde riskipainotettuihin saamisiin on pienempi

kuin 5,125 %. Yhtiö voi päättää lainan pääoman takaisinkirjaamisesta osaksi tai kokonaan, jos vakavaraisuusasetus tämän mahdollistaa yhtiön taloudellisen tilan parantumisen perusteella. Yhtiöllä on oikeus, muttei velvollisuutta 1.4.2022 ja sen jälkeen vuosittain koronmaksupäivänä lunastaa laina takaisin, mikäli valvova viranomaislaina on etukäteen hyväksynyt takaisinmaksun. Valvovalla viranomaisella on mahdollisuus antaa lupa lainan takaisinmaksuun myös erityisestä syystä, esimerkiksi jos lainsäädäntö tai viranomaiskäytäntö muuttuisi niin, että korkojen täysi vähennysoikeus menetetään tai mikäli yhtiö joutuisi maksamaan lainan ehdoissa mainittuja lisäsuorituksia. Viranomaislaina voi myöntää luvan takaisinmaksuun myös, jos lainan viranomaisluokituksessa tapahtuu muutos, jonka johdosta laina todennäköisesti suljettaisiin omien varojen ulkopuolelle tai luokiteltaisiin uudelleen laadultaan alempiarvoisiksi omiksi varoiksi. Lainan pääoma, korko ja muu hyvitys maksetaan takaisin yhtiön purkautuessa ja konkurssissa kaikkia muita ylempitasoisia velkoja huonommalla etuoikeudella. AT1-pääomalaina on konsernitilinpäätöksessä oman pääoman ehtoinen instrumentti ja emoyhtiön tilinpäätöksessä se on kirjattu velaksi tase-erään *Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla*.

Liite 36. Kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) mukaiset velat

Kuntarahoituksen kriisinratkaisuviranomainen on EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (*Single Resolution Board, SRB*). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on asettanut Kuntarahoitukselle sitovan omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL*), joka on suuruudeltaan 10,00 % kokonaisriskin määrästä ja 3,00 % vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytetystä vastuiden kokonaismäärästä. MREL-vaateessa on otettu huomioon SRB:n päätös siitä, että Kuntarahoitusta koskee yksinkertaistettu kriisinratkaisustrategia.

MREL-vaade tulee voimaan 1.1.2024. Kuntarahoituksen on kuitenkin tullut täyttää 1.1.2022 alkaen täysimääräisesti lopullisen MREL-vaateen taso. Kuntarahoituksen omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen yhteismäärä ylittää moninkertaisesti Kuntarahoitukselle asetettavan vähimmäisvaatimuksen.

Liite 37. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma tasearvoin

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	136 726	528 552	2 113 901	110 996	-	2 890 174
Saamiset luottolaitoksilta	9 592 217	-	32 253	-	-	9 624 470
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	391 216	1 452 589	6 845 942	6 406 524	12 744 997	27 841 267
Leasingkohteet *	7 465	20 979	76 516	51 821	117 272	274 053
Saamistodistukset	1 240 831	330 065	293 850	31 848	-	1 896 594
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	-	-	-	-	656	656
Johdannaissopimukset	181 535	138 338	609 483	1 117 589	660 158	2 707 103
Muut varat **	1 219 541	-	-	-	-	1 219 541
Yhteensä	12 769 533	2 470 523	9 971 945	7 718 778	13 523 082	46 453 861

* Erä sisältää leasingsaamiset, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT
31.12.2022 (1 000 €)

	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 244 440	-	54 986	15 806	17 391	2 332 623
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	152 794	77 633	862 967	665 161	771 031	2 529 585
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 377 026	3 390 051	18 464 896	4 415 718	1 944 375	35 592 065
Johdannaisopimukset	565 161	263 843	1 753 642	1 160 809	872 656	4 616 111
Muut velat *	571 370	1 317	1 281	-	-	573 969
<i>,joista vuokrasopimusvelat</i>	<i>448</i>	<i>1 317</i>	<i>1 281</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3 046</i>
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	10 910 791	3 732 844	21 137 772	6 257 493	3 605 452	45 644 353

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saadun käteisvakuuden ja IFRS 16 -standardin mukaisen vuokrasopimusvelan.

Velat ja niitä suojaavat johdannaiset, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteetti luokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Yhtiön arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2023 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 10–45 %. Vuoden 2022 aikana eräänntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 19 %.

RAHOITUSVARAT
31.12.2021 (1 000 €)

	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	8 399 045	-	-	-	-	8 399 045
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	247 349	444 766	2 173 184	446 755	-	3 312 054
Saamiset luottolaitoksilta	1 382 272	-	34 292	-	-	1 416 564
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	403 975	1 516 197	6 559 458	6 353 153	13 047 114	27 879 897
Leasingkohteet	7 025	18 391	72 819	43 699	101 002	242 936
Saamistodistukset	946 987	199 527	316 595	66 265	-	1 529 374
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	-	-	-	-	656	656
Johdannaissopimukset	176 162	85 276	652 855	444 830	640 553	1 999 676
Muut varat	238 930	-	-	-	-	238 930
Yhteensä	11 801 746	2 264 157	9 809 202	7 354 702	13 789 324	45 019 131

RAHOITUSVELAT
31.12.2021 (1 000 €)

	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	1 991 110	750 000	10 613	19 599	29 695	2 801 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	75 992	112 562	1 031 895	856 943	1 247 293	3 324 685
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 991 578	5 235 547	18 221 438	4 174 502	2 704 459	35 327 525
Johdannaissopimukset	788 530	584 682	287 038	143 757	420 287	2 224 294
Muut velat	333 703	1 221	2 602	-	-	337 526
<i>,joista vuokrasopimusvelat</i>	<i>408</i>	<i>1 221</i>	<i>2 602</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>4 231</i>
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	349 878	-	-	-	349 878
Yhteensä	8 180 913	7 033 890	19 553 587	5 194 802	4 401 733	44 364 925

Velat ja niitä suojaavat johdannaiset, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteetti luokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Vuoden 2021 aikana eräänntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 47 %.

Liite 38. Tase-erien jakautuminen koti- ja ulkomaan rahan määräisiin eriin

VASTAAVAA 31.12.2022 (1 000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	, josta samaan konsernin kuuluville
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 890 174	-	2 890 174	-
Saamiset luottolaitoksilta	9 577 806	46 663	9 624 470	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 841 267	-	27 841 267	-
Leasingkohteet	1 303 094	-	1 303 094	-
Saamistodistukset	1 867 201	29 392	1 896 594	-
Johdannaissopimukset	2 705 581	1 522	2 707 103	-
Muu omaisuus mukaan lukien käteiset varat	1 261 533	211 310	1 472 843	659
Yhteensä	47 446 658	288 888	47 735 546	659

VASTATTAVAA 31.12.2022 (1 000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	, josta samaan konsernin kuuluville
Velat luottolaitoksille	2 332 623	-	2 332 623	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 509 865	19 720	2 529 585	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 918 101	20 673 964	35 592 065	-
Johdannaissopimukset	4 224 574	391 537	4 616 111	-
Muut velat mukaan lukien tilinpäätössiirrot ja oma pääoma	2 665 154	7	2 665 161	25
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	-
Yhteensä	26 650 317	21 085 228	47 735 546	25

VASTAAVAA 31.12.2021 (1 000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	, josta samaan konsernin kuuluville
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 312 054	-	3 312 054	-
Saamiset luottolaitoksilta	1 387 920	28 643	1 416 564	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 879 897	-	27 879 897	-
Leasingkohteet	1 334 146	-	1 334 146	-
Saamistodistukset	1 499 172	30 202	1 529 374	-
Johdannaissopimukset	1 781 439	218 237	1 999 676	-
Muu omaisuus mukaan lukien käteiset varat	8 887 743	-	8 887 743	656
Yhteensä	46 082 371	277 082	46 359 453	656

VASTATTAVAA 31.12.2021 (1 000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	, josta samaan konsernin kuuluville
Velat luottolaitoksille	2 801 016	-	2 801 016	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 262 800	61 885	3 324 685	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 636 794	20 690 731	35 327 525	-
Johdannaissopimukset	2 172 656	51 639	2 224 294	-
Muut velat mukaan lukien tilinpäätössiirrot ja oma pääoma	2 304 767	27 287	2 332 054	78
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	349 878	-	349 878	-
Yhteensä	25 527 910	20 831 542	46 359 453	78

Liite 39. Arvopapereiden takaisinostosopimukset

Yhtiöllä oli arvopaperin takaisinostosopimuksesta johtuva 9 580 tuhannen euron saaminen 31.12.2022. Saaminen koostuu takaisinostosopimuksen kohteena olleesta pantatusta arvopaperista, jota vastapuoli ei ole toimittanut arvopaperin takaisinostosopimuksen eräpäivänä takaisin yhtiölle. Arvopaperi esitetään tilinpäätöksessä erässä *Saamistodistukset*, jotka ovat *Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti*. Lisäksi yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä avoin vakuussaaminen liittyen erääntyneisiin takaisinostosopimuksiin.

Yhtiöllä ei ollut arvopapereiden takaisinostosopimuksista johtuvia saamisia tai velkoja 31.12.2021.

Liite 40. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot

RAHOITUSVARAT (1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	2	2	8 399 045	8 399 045
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 890 174	2 890 174	3 312 054	3 312 054
Saamiset luottolaitoksilta	9 624 470	9 624 470	1 416 564	1 416 564
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 841 267	29 451 798	27 879 897	30 045 876
Leasingkohteet *	274 053	288 092	242 936	255 907
Saamistodistukset	1 896 594	1 896 208	1 529 374	1 529 739
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	656	656	656	656
Johdannaissopimukset	2 707 103	2 707 103	1 999 676	1 999 676
Muut varat **	1 219 541	1 219 541	238 930	238 930
Yhteensä	46 453 861	48 078 045	45 019 131	47 198 446

* Erä sisältää leasingsaamiset, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT (1 000 €)	31.12.2022		31.12.2021	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 332 623	2 332 609	2 801 016	2 800 913
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 529 585	2 543 548	3 324 685	3 344 334
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	35 592 065	35 650 001	35 327 525	35 434 600
Johdannaissopimukset	4 616 111	4 616 111	2 224 294	2 224 294
Muut velat *	573 969	573 969	337 526	337 526
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	349 878	354 683
Yhteensä	45 644 353	45 716 238	44 364 925	44 496 351

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saadun käteisvakuuden ja IFRS 16 -standardin mukaisen vuokrasopimusvelan.

Liite 41. Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkia

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimessa. Kuntarahoituksen käyvän arvon arvostuksissa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka heijastaa arvostuksissa käytettyjen syöttötietojen merkitystä:

Taso 1

Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin Kuntarahoituksella on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppaa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa. Tason 1 instrumentit sisältävät pääosin Kuntarahoituksen sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin.

Taso 2

Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suorasti tai epäsuorasti havainnoitavissa markkinoilta. Tason 2 instrumentit sisältävät pääasiassa OTC-johdannaisia (*over-the-counter*), Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemia plain vanilla -velkakirjalainoja sekä antolainasopimuksia.

Taso 3

Tason 3 instrumenttien arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja ei-havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla. Jos syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai perustuu historialliseen hintaan, syöttötieto määritellään tason 3 syöttötiedoksi, koska tällaiset syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa. Rahoitusinstrumentit, joissa on osake- ja valuuttastruktuureja, kuuluvat tähän tasoon johtuen syöttötietojen, kuten osinkotuoton, vaikutuksesta näiden käypään arvoon. Lisäksi taso 3 sisältää joitakin pitkän maturiteetin korkostruktuureja (esimerkiksi yli 35 vuotta) tai valuuttoja, joiden korkokäyrä ei ole kaikilla maturiteeteilla likvidi.

Kuntarahoituksen varainhankintaportfolion luonne huomioiden (liikkeeseen lasketut velkakirjat suojataan back-to-back), jos suojaava johdannainen määritellään tason 3 instrumentiksi, niin myös suojattu liikkeeseen laskettu velka määritellään tason 3 instrumentiksi. Sama periaate koskee myös muita portfolioita ja käyvän arvon hierarkiatasoa. Kuntarahoituksella ei ole muita omaisuuseriä kuin rahoitusvaroja tai -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon eikä myöskään varoja tai velkoja, jotka arvostetaan kertaluonteisesti käypään arvoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumentit käyvän arvon hierarkiatasoinen käypään arvoon.

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	167 636	137 695	29 941	-	167 636
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 432	-	28 432	-	28 432
Saamistodistukset	3 162 034	3 057 135	104 899	-	3 162 034
Paketetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-	-	31 090	31 090
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	656	-	-	656	656
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	504 097	-	489 218	14 880	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 203 006	-	2 202 335	671	2 203 006
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	6 096 951	3 194 830	2 854 824	47 297	6 096 951
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 348 612	-	11 926 267	-	11 926 267
Leasingkohteet	274 053	-	288 092	-	288 092
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 624 470	8 223 397	1 401 072	-	9 624 470
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16 433 133	-	17 466 009	-	17 466 009
Saamistodistukset	1 457 098	-	1 456 713	-	1 456 713
Muut varat	1 219 541	-	1 219 541	-	1 219 541
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	28 734 245	8 223 399	21 543 335	-	29 766 735
Rahoitusvarat yhteensä	46 453 861	11 418 229	36 612 519	47 297	48 078 045

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	3 291	-	3 291	-	3 291
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 318 658	-	1 166 432	152 227	1 318 658
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 842 676	-	9 865 856	976 820	10 842 676
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 562 525	-	1 222 013	340 512	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	3 053 586	-	3 047 585	6 001	3 053 586
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	16 780 736	-	15 305 177	1 475 559	16 780 736
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	84 892	-	84 878	-	84 878
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	-	1 224 889	-	1 224 889
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *	24 419 692	-	24 420 879	56 749	24 477 627
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	25 715 510	-	25 730 646	56 749	25 787 395
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 244 440	-	2 244 440	-	2 244 440
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	329 698	-	329 698	-	329 698
Muut velat	573 969	-	573 969	-	573 969
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	-	-
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut yhteensä	3 148 106	-	3 148 106	-	3 148 106
Rahoitusvelat yhteensä	45 644 353	-	44 183 930	1 532 308	45 716 238

* Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset viitelainat on esitetty käyvän arvon hierarkiatasolla 2 johtuen siitä, että kyseiset rahoitusvelat ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa, jonka seurauksena ne ovat suojatun riskin osalta arvostettu käypään arvoon. Arvostamisessa on käytetty tason 2 syöttötietoja. Tilinpäätöksen liitetiedoissa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien kiinteäkorkoisten viitelainojen käypä arvo on raportoitu kokonaisuudessaan perustuen Bloombergilta saatuun hintanoteeraukseen. Hintanoteeraus on tason 1 syöttötieto.

RAHOITUSVARAT 31.12.2021 (1 000 €)	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	213 466	172 717	40 748	-	213 466
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	38 941	-	38 941	-	38 941
Saamistodistukset	3 539 074	3 451 809	87 265	-	3 539 074
Paketetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	35 204	-	344	34 861	35 204
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	656	-	-	656	656
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	761 023	-	698 194	62 829	761 023
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 238 653	-	1 238 246	407	1 238 653
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 827 016	3 624 526	2 103 737	98 752	5 827 016
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 725 453	-	13 493 603	-	13 493 603
Leasingkohteet	242 936	-	255 907	-	255 907
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	12 968 390	-	13 749 511	-	13 749 511
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut					
Käteiset varat	8 399 045	8 399 045	-	-	8 399 045
Saamiset luottolaitoksilta	1 416 564	105 988	1 310 576	-	1 416 564
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 080 299	-	16 478 128	-	16 478 128
Saamistodistukset	1 088 888	-	1 089 253	-	1 089 253
Muut varat	238 930	-	238 930	-	238 930
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut yhteensä	26 223 725	8 505 033	19 116 886	-	27 621 919
Rahoitusvarat yhteensä	45 019 131	12 129 559	34 970 134	98 752	47 198 446

RAHOITUSVELAT 31.12.2021 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	4 787	-	4 787	-	4 787
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 548 394	-	1 284 601	263 793	1 548 394
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 008 299	-	8 248 729	1 759 569	10 008 299
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 114 003	-	369 705	744 299	1 114 003
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 110 291	-	1 084 602	25 690	1 110 291
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	13 785 774	-	10 992 423	2 793 350	13 785 774
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	55 120	-	55 016	-	55 016
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 776 291	-	1 795 941	-	1 795 941
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 852 845	-	24 873 880	86 040	24 959 920
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	26 684 256	-	26 724 837	86 040	26 810 877
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 741 110	-	2 741 110	-	2 741 110
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	466 381	-	466 381	-	466 381
Muut velat	337 526	-	337 526	-	337 526
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	349 878	-	354 683	-	354 683
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	3 894 895	-	3 899 701	-	3 899 701
Rahoitusvelat yhteensä	44 364 925	-	41 616 961	2 879 390	44 496 351

Kaikki arvostusmallit, sekä monimutkaiset että yksinkertaiset, käyttävät markkinahintoja ja muita syöttötietoja. Nämä syöttötiedot pitävät sisällään korot, valuuttakurssit, volatiliiteetit, korrelaatiot jne. Konserni soveltaa erityyppisiä syöttötietoja riippuen instrumentin tyypistä ja monimutkaisuudesta sekä tarvittavista markkinariskifaktoreista ja tuottorakenteista. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen luokittelu perustuu analyysiin, joka tehdään syöttötiedon, stressitestauksen (kohtuullinen mahdollinen vaihtoehtoinen oletus) ja mallin monimutkaisuuden perusteella. Jos instrumentin käyvän arvon määrittämisessä käytetyt syöttötiedot luokitellaan käyvän arvon hierarkian eri tasoille, instrumentin arvostus luokitellaan kokonaisuudessaan sen alimman tason syöttötiedon mukaisesti, jolla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostukselle.

IFRS 13 -standardin mukaisesti kolme yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää ovat markkinoihin perustuva lähestymistapa, tuottoihin perustuva lähestymistapa ja hankintameno perustuva lähestymistapa. Kuntarahoitus soveltaa markkinalähtöistä lähestymistapaa, kun instrumentilla on toimivat markkinat ja julkisia hintanoteerauksia saatavilla. Kuntarahoitus käyttää markkinalähtöistä lähestymistapaa sijoitussalkun joukkovelkakirjalainojen arvostamiseen. Kaikille tason 1 instrumenteille Kuntarahoitus käyttää täysin samanlaisen instrumentin markkinahintaa (sama ISIN). Kuntarahoitus ei hyödynnä arvostamisessa vastaavanlaisten rahoitusvarojen hintoja.

Tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa käytetään, kun arvostus perustuu arvostusmalliin, kuten tulevien kassavirtojen nykyarvoon (diskonttaaminen). Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon luottoriskin arviointi, käytetyt diskonttokorot, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuus ja muut tekijät, jotka luotettavasti vaikuttavat rahoitusinstrumentin käypään arvoon. Kuntarahoitus käyttää tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa monien rahoitusinstrumenttensa arvostamisessa, esimerkiksi johdannaispimuksissa, antolainauksessa ja varainhankinnan instrumenteissa. Kuntarahoitus ei käytä hankintameno perustuvaa lähestymistapaa rahoitusinstrumenttien arvostuksessa.

Kuntarahoitus käyttää laajalti tunnustettuja ja käytettyjä arvostusmalleja määrittäessään sellaisten yleisten ja yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien, kuten korko- ja valuutanvaihtosopimusten käyvät arvot, jotka käyttävät vain havainnoitavissa olevia markkinatietoja ja vaativat vain vähän johdon harkintaa ja arvioita. Havainnoitavissa olevat hinnat tai syöttötiedot ovat yleensä saatavissa noteeratuille velkakirjoille ja osakkeille ja yksinkertaisille OTC-johdannaisille, kuten koronvaihtosopimuksille. Havainnoitavissa olevat markkinahinnat ja syöttötiedot vähentävät johdon harkinnan ja arvioiden käyttämistä sekä käypien arvojen määrittämiseen liittyvää epävarmuutta. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen ja syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteista ja markkinoista riippuen ja ne ovat alttiina muutoksille johtuen erityisistä tapahtumista ja rahoitusmarkkinoiden yleisistä olosuhteista.

Kuntarahoitus soveltaa erilaisia malleja tietyntyyppisten instrumenttien arvostamiseksi. Perusmallien valinta ja mallien kalibrointi riippuvat rahoitusvälineen monimutkaisuudesta ja tarkoituksenmukaisten syöttötietojen saatavuudesta. Markkinakäytännön mukaisesti ensisijainen perusmalli määrittyy kohde-etuuksina olevien omaisuuserien mukaisesti. Tämän lisäksi instrumentit jaetaan eri luokkiin, jotta tärkeimmät riskitekijät ja erityyppiset kalibrointitekniikat saadaan määriteltyä. Perusmallien, erilaisten oletusten ja kalibrointitekniikoiden yhdistelmät dokumentoidaan. Kuntarahoituksen arvostusmalleilla arvostettavat rahoitusinstrumentit jaetaan neljään eri luokkaan:

- Korkoinstrumentit,
- Valuuttapohjaiset instrumentit,
- Osakelinkatut instrumentit ja
- Hybridi-instrumentit.

Rahoitusinstrumentit, jotka kuuluvat luokkiin *valuuttapohjaiset*, *osakelinkatut* ja *hybridi-instrumentit*, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa pääasiassa tason 3 instrumenteiksi.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo lasketaan yleensä yksittäisten instrumenttien nettonykyarvona. Tätä laskentaa täydennetään vastapuolitason oikaisulla. Kuntarahoitus sisällyttää johdannaisten arvostuksiin luottokelpoisuuden huomioivan vastapuoliriskioikaisun (*Credit Valuation Adjustment, CVA*) sekä oman luottoriskioikaisun (*Debit Valuation Adjustment, DVA*). CVA kuvastaa vastapuolen luottoriskin vaikutusta käypään arvoon ja DVA yhtiön omaa luottokelpoisuutta. Kuntarahoitus soveltaa samaa

metodologiaa CVA:n ja DVA:n laskemiseksi. Molemmissa käytetään kolmea syöttötietoa: maksujen laiminlyönnistä johtuva tappio-osuus (LGD), laiminlyönnin todennäköisyys (PD, oma DVA:ssa ja vastapuolen CVA:ssa) sekä odotettu vastuun määrä (EE).

Arvostusten viitekehys

Kuntarahoituksella on käytössä viitekehys, joka pitää sisällään yhtiön malliriskien hallinnan järjestelyt, aktiviteetit ja menettelytavat (*model risk management framework*). Viitekehysten tarkoituksena on varmistaa malliriskien tehokas hallinta ja vähentää käyvän arvon arvostukseen liittyvää epävarmuutta sekä varmistaa ulkoisten ja sisäisten vaatimusten noudattaminen. Kuntarahoitus varmistaa, että kaikki arvostusmallien elinkaaren näkökohdat (ml. hyväksyntä, suunnittelu, kehittäminen, testaus, ylläpito, valvonta ja toimeenpano) pitävät sisällään tehokkaan hallinnon, selkeät tehtävät ja vastuut sekä tehokkaan sisäisen valvonnan.

Kuntarahoitus hallinnoi ja ylläpitää mallivarastoa, joka tarjoaa kokonaisvaltaisen kuvan kaikista arvostusmalleista, niiden liiketoiminnallisista tarkoituksista ja ominaisuuksista sekä sovelluksista ja käyttöehdoista. Johtoryhmä arvioi ja hyväksyy kaikki mallivarastossa olevat hyväksytyt arvostusmallit uudelleen vuosittain.

Kuntarahoituksen Talouden johtoryhmä toimii arvostusten kontrolliryhmänä, joka valvoo Kuntarahoituksen arvostuksia ja vastaa arvostusten lopullisesta hyväksynnästä taloudellisen raportoinnin käyttöön. Talouden johtoryhmä

valvoo ja kontrolloi yhtiön arvostusprosessia sekä arvostusmenetelmien suorituskykyä, päättää tarvittavista toimenpiteistä ja raportoi edelleen johtoryhmälle. Talouden johtoryhmä arvioi myös, tuottavatko arvostusmallit ja -prosessi riittävän oikeaa tietoa yhtiön taloudellisen raportoinnin käyttöön, ja päättää saatujen tietojen perusteella mahdollisista oikaisuisista arvostusprosessin tuottamiin arvoihin.

Kuntarahoitus on ottanut käyttöön arvostusmallien tehokkaan kontrolli- ja suorituskyvyn seurantakehyksen, jolla pyritään varmistamaan mallien antamien tulosten oikeellisuus ja asianmukaisuus. Mallien suorituskyvyn seuranta koostuu neljästä pääkontrollista:

- Vastapuoliarvostusten kontrolli (*Counterparty Valuation Control, CVC*),
- Arvostusten analyysi (*Fair value explanation*),
- Riippumaton arvostusten todentaminen (*Independent Price Verification, IPV*) ja
- Riippumaton mallien validointi.

Riskienhallinta suorittaa päivittäin vastapuoliarvostusten kontrollin. Kontrollissa analysoidaan mahdolliset poikkeamat arvostusmallin tuottamassa arvostuksessa verrattuna Kuntarahoituksen aiempiin arvostuksiin sekä vastapuolien arvostuksiin. Kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Arvostusten analyysi koostuu riskienhallinnan tekemästä päivittäisestä käypien arvojen muutoksien analysoinnista. Analyysin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton

arvostusten todentaminen tehdään kuukausittain ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta osana konsernin IPV-prosessia. IPV-kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton mallien validointi tehdään vuosittain valitulle Kuntarahoituksen arvostusmallien otokselle ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta. Mallivalidoinnin tulokset raportoidaan Talouden johtoryhmälle.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Kuntarahoitus arvioi käyvän arvon hierarkialuokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeellisuutta alkuperäisen kirjaimisen yhteydessä ja kunakin raportointipäivänä. Tämän avulla määritellään tasojen 1, 2 ja 3 instrumenttien alkuperäinen luokitus ja niitä seuraavat mahdolliset siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen siirto voi tapahtua esimerkiksi, kun aiemmin havainnoitavaksi katsottu syöttötieto vaatii oikaisun ei-havainnoitavissa olevaa syöttötietoa käyttäen. Menettely on sama siirroille käyvän arvon tasolle ja niiltä pois. Siirtojen eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen sen kvartaalin lopussa, jonka aikana siirron aiheuttama tapahtuma tai olosuhteiden muutos on toteutunut.

Tilikaudella 2022 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 9 270 tuhatta euroa. Tilikaudella 2022 ei siirretty rahoitusinstrumentteja tasolta 2 tasolle 3.

**TASON 3 SIIRROT
2022 (1 000 €)**

	1.1.2022	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myyntit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2022
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	34 861	-3 649	-	-121	-	-	31 090
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	656	-	-	-	-	-	656
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	62 829	-42 509	687	-5 415	-	-713	14 880
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	407	515	66	-	-	-317	671
Rahoitusvarat yhteensä	98 753	-45 643	753	-5 536	-	-1 030	47 297
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	263 793	-46 923	-	-	-	-64 643	152 227
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 759 569	-122 696	180 471	-796 670	-	-43 855	976 820
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	744 299	150 724	20 607	-569 309	-	-5 809	340 512
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	25 690	-1 179	2 884	-133	-	-21 260	6 001
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	86 040	1 491	26 047	-3 066	-	-53 764	56 749
Rahoitusvelat yhteensä	2 879 390	-18 583	230 009	-1 369 177	-	-189 331	1 532 308
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä *	2 978 143	-64 226	230 762	-1 374 713	-	-190 361	1 579 605

* Kuntarahoitus kirjaa nämä voitot ja tappiot tuloslaskelmassa eriin *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot* ja *Suojauslaskennan nettotulos*. Oman luottoriskin muutoksen osuus arvomuutoksesta kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen osalta *Oman luottoriskin rahastoon*.

Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi

Herkkyyshanalyysi esittää mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutuksen niiden rahoitus-instrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus on riippuvainen ei-havainnoitavissa olevista syöttötiedoista. On kuitenkin epätodennäköistä, että käytännössä kaikki ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaihtoehtoiset oletukset liikkuisivat yhtäaikaisesti ääripäihin, joita herkkyyshanalyysissä testataan. Tästä johtuen tässä liitetiedossa herkkyyshanalyysin kuvaama vaikutus käypään arvoon on todennäköisesti suurempi kuin tosiasiallinen epävarmuus tilinpäätöspäivän käyvässä arvossa. Lisäksi tämä herkkyyshanalyysi ei ole ennustava tai indikaatiivinen tulevaisuuden muutoksista rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa.

Vaikka Kuntarahoitus uskoo käyvän arvon arvostusten olevan asianmukaisia, erilaisten menetelmien ja oletusten käyttö voisi johtaa erilaisiin käyvän arvon määrittämiin. Tason 3 käyvän arvon määrittämissä yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla seuraavat vaikutukset arvostuksiin: 31.12.2022 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 60,6 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 71,1 miljoonaa euroa. 31.12.2021 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 60,3 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 59,6 miljoonaa euroa.

MERKITTÄVIEN EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIENTYÖTÖTIEJEN HERKKYYSANALYYSI INSTRUMENTTITYYPEITTÄIN (1 000 €)

	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli 2022	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli 2022	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli 2021	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli 2021
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä				
Antolainat	249	-273	133	-84
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset	18 117	-22 052	18 864	-11 446
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	834	-1 318	2 644	-1 537
Muut koronvaihtosopimukset	11 726	-11 860	13 173	-13 344
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille				
Osakelinkatut velkakirjat	16 927	-23 275	12 350	-18 115
FX-linkatut velkakirjat	834	-990	704	-2 233
Muut velkakirjat	11 919	-11 327	12 412	-12 810
Yhteensä	60 606	-71 095	60 279	-59 570

Tasolle 3 luokiteltavien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen käyvän arvon muutokset eivät ole välttämättä toisistaan riippumattomia ja vuorovaikutuksellisia suhteita esiintyy usein ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen ja havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä. Tällaisia suhteita, jotka ovat merkittäviä rahoitusinstrumentin käyvälle arvolle, on kontrolloitu hinnoittelumallien ja arvostusmenetelmien kautta. Kuntarahoitus käyttää stokastisia malleja tulevaisuuden kassavirtojen luomiseksi. Tulevaisuuden kassavirrat diskontataan nykyhetkeen, minkä jälkeen niistä johdetaan rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Kuntarahoitus käyttää stokastisina arvostusmalleinaan Hull-Whiten mallia ja Dupireen volatiliiteettimallia.

Seuraavaksi on kuvattu Kuntarahoituksen käyttämät ei-havainnoitavissa olevat syöttötiedot, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Korrelaatioparametrit

Korrelaatio kuvaa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttavien kohde-etuuksien vuorovaikutussuhteita tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttaa useampi eri ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto. Korrelaatiolla on merkittävä vaikutus esimerkiksi osakelinkattujen instrumenttien käypään arvoon, jos kohde-etuuden arvo riippuu useammasta eri osakkeesta. FX-linkattujen koron- ja valuutanvaihtosopimusten osalta korrelaatioita esiintyy eri

valuuttakurssien välillä, jotka vaikuttavat instrumentin käypään arvoon. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on korkea korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon nousuun. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on matala korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon laskuun. Kuntarahoituksella on rahoitusinstrumentteja, joissa korrelaatio on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Volatiliiteetti (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo johdetaan stokastisella mallilla, käyttää tyypillisesti kohde-etuuden volatiliiteettia syöttötietona. Stokastisena arvostusmallinaan yhtiö käyttää Dupireen volatiliiteettimallia. Korkokomponenteissa käytetään arvostuksissa tasaoptioiden implisiittistä volatiliiteettia. FX- ja osakekomponenteille (sekä osakeindeksit että yksittäiset osakkeet), on käytössä volatiliiteettipinta, joka huomioi instrumenttien eri toteutushinnat ja juoksuajat. Kuntarahoitus käyttää implisiittistä volatiliiteettia suurimmalle osalle osakelinkatuista struktuureista. Joissain tapauksissa osakelinkatuille struktuureille ei ole kuitenkaan tiedossa volatiliiteettipintaa, joka olisi likvidi. Tällaisissa tapauksissa yhtiö käyttää proxy-volatiliiteettia implisiittisen volatiliiteetin sijaan. Kuntarahoituksella on rahoitusinstrumentteja, joissa volatiliiteetti on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Osinkotuotto

Osakelinkattujen tuotteiden käypään arvoon vaikuttaa olennaisesti osinkotuotto ja kohde-etuuden volatiliiteetti. Osakelinkatut instrumentit vaativat kohde-etuuden osinkotiedon käyvän arvon syöttötietona. Osakelinkattujen tuotteiden osakekomponentin käypä arvo johdetaan käyttämällä Dupireen volatiliiteettimallia, jossa oletetaan kohde-etuuden osakkeen hinnan noudattavan satunnaista kulkua. Kuntarahoituksella on osakelinkattuja rahoitusinstrumentteja, joissa osinkotuotto on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Korkostrukturi (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Monimutkaisten korkostruktuurien arvostamisessa käytetään ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tulevaisuuden korkokassavirrat ja näiden käypä arvo lasketaan käyttämällä kohde-etuuden forward-käyriä sekä volatiliiteettia käyttämällä stokastisena mallina Hull-Whiten mallia. Tasolle 3 luokiteltujen monimutkaisten rahoitusinstrumenttien korkosuoritus on riippuvainen juoksuajan syöttötiedon arvosta. Kuntarahoituksella on monimutkaisia korkostruktuureja rahoitusinstrumenteissa, joissa ekstrapoloitu tai epälikvidi korko on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Seuraava taulukko kuvaa sitä, mikä vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehdot) voisi olla arvostuksiin tilinpäätöspäivänä:

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN SYÖTTÖTIETOJEN
HERKKYYSANALYYSI
31.12.2022 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	31 090	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	249	-273
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-104 317	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-1743	-1906
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	21 290	-17 708
			Osinkotuotto	-1 430	-2 438
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-120 294	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-11	-121
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	845	-1 197
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-106 351	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	80	14
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 510	-11 736
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	136	-138
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakelinkatut velkakirjat	676 238	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	569	-194
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	15 511	-22 611
			Osinkotuotto	847	-470
FX-linkatut velkakirjat	170 030	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-36	-133
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	870	-857
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	339 527	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	0	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 876	-11 285
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	43	-43
Yhteensä				60 606	-71 095

ENSIMMÄISEN PÄIVÄN VOITTO TAI TAPPIO (1 000 €)

	1-12/2022	1-12/2021
Avaava saldo 1.1.	-236	-29
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän voitto	498	412
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän tappio	-470	-711
Jaksotettu ensimmäisen päivän voitto tai tappio	-184	91
Yhteensä 31.12.	-392	-236

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*) -määritelmä ja jaksotustapa on kuvattu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 13. *Käyvän arvon määrytyminen.*

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä ja herkkysanalyysi 2021

Tilikaudella 2021 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 50 127 tuhatta euroa. Tilikaudella 2021 ei siirretty rahoitusinstrumentteja tasolta 2 tasolle 3.

**TASON 3 SIIRROT
2021 (1 000 €)**

	1.1.2021	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2021
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	43 735	-4 878	-	-3 997	-	-	34 861
Osakkeet ja osuudet	27	-	-	-27	-	-	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	656	-	-	-	-	-	656
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	79 452	-14 590	604	-2 636	-	-	62 829
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	572	-366	317	-	-	-117	407
Rahoitusvarat yhteensä	124 443	-19 834	921	-6 660	-	-117	98 753
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	224 413	-8 408	47 787	-	-	-	263 793
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 125 714	-144 658	762 861	-975 731	-	-8 617	1 759 569
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	646 293	136 055	38 581	-76 252	-	-378	744 299
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	24 391	6 797	450	-	-	-5 948	25 690
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	94 048	-1 802	27 162	-	-	-33 368	86 040
Rahoitusvelat yhteensä	3 114 859	-12 015	876 840	-1 051 984	-	-48 310	2 879 390
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä	3 239 302	-31 849	877 761	-1 058 644	-	-48 427	2 978 143

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN SYÖTTÖTIETOJEN
HERKKYYSANALYYSI
2021 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	34 861	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	133	-84
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-37 319	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	759	653
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	17 551	-11 504
			Osinkotuotto	554	-595
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-647 461	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	498	-353
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	2 145	-1 183
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	1	-1
Muut koronvaihtosopimukset	-21 972	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	7	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	12 870	-13 048
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	296	-296
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakelinkatut velkakirjat	741 554	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	229	-149
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 455	-16 829
			Osinkotuotto	666	-1 137
FX-linkatut velkakirjat	785 053	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	17	-123
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	677	-2 099
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11	-11
Muut velkakirjat	582 795	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	1	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	12 313	-12 711
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	98	-98
Yhteensä				60 279	-59 570

Liite 42. Oman pääoman erät

(1000 €)	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	Oman luottoriskin rahasto	Suojauskustannusrahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2022	43 008	277	309	64	13 621	40 743	267 950	365 972
+ lisäykset	-	-	2	-	-	-	138 061	138 063
- vähennykset	-	-	-4 769	-147	-12 133	-	-40 236	-57 284
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	43 008	277	-4 457	-83	1 488	40 743	365 775	446 750

(1000 €)	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	Oman luottoriskin rahasto	Suojauskustannusrahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	43 008	277	847	-255	15 624	40 743	151 454	251 698
+ lisäykset	-	-	-	320	-	-	136 809	137 129
- vähennykset	-	-	-538	-	-2 004	-	-20 313	-22 855
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	43 008	277	309	64	13 621	40 743	267 950	365 972

LASKELMA JAKOKELPOISESTA OMASTA PÄÄOMASTA (1000 €)

	31.12.2022	31.12.2021
Edellisten tilikausien voitto	227 714	131 141
Tilikauden voitto	138 061	136 809
Yhteensä	365 775	267 950

31.12.2022 yhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 365 774 616,34 euroa (267 949 619,07 euroa).

Liite 43. Osakepääoma

Kuntarahoitus Oyj:llä on kaksi osakesarjaa A ja B, jotka eivät kuitenkaan eroa toisistaan äänivallan tai voitonjaon osalta, vaan kumpikin osake oikeuttaa yhteen ääneen. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeiden hankintaa on rajoitettu yhtiöjärjestyksen suostumus- ja lunastuslausekkein. Vuoden 2022 lopussa yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 43 008 tuhatta euroa (43 008 tuhatta euroa). Yhtiön osakkeiden lukumäärä on 39 063 798 (39 063 798), josta A-sarjan osakkeita 26 331 646 (26 331 646) kappaletta ja B-sarjan osakkeita 12 732 152 (12 732 152) kappaletta.

Liite 44. Suurimmat osakkeenomistajat

Kymmenen äänivallaltaan suurinta osakkeenomistajaa sekä heidän omistamiensa osakkeiden lukumäärä ja niiden osuus luottolaitoksen kaikista osakkeista ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä sekä osakkeenomistajien yhteenlaskettu lukumäärä:

31.12.2022	kpl	%-osuus
1. Keva	11 975 550	30,66 %
2. Suomen valtio	6 250 000	16,00 %
3. Helsingin kaupunki	4 066 525	10,41 %
4. Espoon kaupunki	1 547 884	3,96 %
5. VAV Asunnot Oy *	963 048	2,47 %
6. Tampereen kaupunki	919 027	2,35 %
7. Oulun kaupunki	903 125	2,31 %
8. Turun kaupunki	763 829	1,96 %
9. Kuopion kaupunki	592 028	1,52 %
10. Lahden kaupunki	537 926	1,38 %

* VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin täysin omistama yhtiö.

Osakkeenomistajia on yhteensä 276 (276).

Taulukossa esitetyt osakemäärät eivät sisällä näiden osakkeenomistajien konserniyhtiöiden mahdollisesti omistamia osakkeita.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liite 45. Annetut vakuudet

OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET (1 000 €)

	31.12.2022	31.12.2021
Saamiset luottolaitoksilta johdannaisoppimusten vastapuolille *	1 400 559	1 310 576
Saamiset luottolaitoksilta takaisinostosopimusten vastapuolille **	514	-
Saamiset luottolaitoksilta keskuspankille ***	31 745	35 984
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä keskuspankille ***	3 676 627	4 716 147
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä takauskeskukselle ****	12 101 459	11 474 101
Saamistodistukset takaisinostosopimusten vastapuolille**	9 580	-
Saamistodistukset keskusvastapuolelle	24 942	-
Muut varat johdannaisoppimusten vastapuolille *	1219 541	238 930
Yhteensä	18 464 967	17 775 738

* Kuntarahoitus on pantannut johdannaisoppimusten vastapuolille vakuuksia lisävakuussopimusten (*ISDA/Credit Support Annex*) mukaisesti.

** Kuntarahoitus on pantannut takaisinostosopimusten vastapuolille vakuuksia GMRA (*General Master Repurchase Agreement*) yleissopimuksen mukaisesti.

*** Kuntarahoitus on keskuspankin hyväksymä rahapolitiikan vastapuoli ja tätä tarkoitusta varten keskuspankkiin on pantattu vakuuksia kyseiseen asemaan liittyviä mahdollisia operaatioita varten.

**** Kuntarahoitus on pantannut Kuntien takauskeskukselle antolainaukseensa liittyviä velkakirjoja. Kuntien takauskeskus takaa Kuntarahoituksen varainhankinnan ja Kuntarahoitus antaa takauskeskuksen takauksille vastavakuuksia siten kuin laissa Kuntien takauskeskuksesta on määritelty.

Annetut vakuudet on esitetty tilinpäätöspäivän tasearvoilla.

Liite 46. Eläkevastuut

Eläketurva on hoidettu ulkopuolisen eläkevakuutusyhtiön kautta. Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi järjestelyiksi.

Liite 47. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Luottolupaukset	2 463 978	2 592 877
Yhteensä	2 463 978	2 592 877

Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot

Liite 48. Henkilöstö

	2022		2021	
	Keskimäärin	Tilikauden lopussa	Keskimäärin	Tilikauden lopussa
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	147	149	143	144
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	3	4	1	1
Määräaikainen henkilöstö	12	12	7	8
Yhteensä	162	165	151	153

Johdon työsuhde-etuudet

Toimitusjohtajalle, toimitusjohtajan sijaiselle ja muille johtoryhmän jäsenille maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja palkkiot on kuvattu viereisessä taulukossa.

**PALKAT JA PALKKIOT
(1 000 €)**

	2022	2021
Toimitusjohtaja	-435	-430
Toimitusjohtajan sijainen	-272	-224
Johtoryhmän muut jäsenet yhteensä	-1436	-1307
Yhteensä	-2 142	-1961

Ennen 21.12.2017 johtoryhmään nimetyillä jäsenillä (ml. toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen) on yhtiön ottama maksuperusteinen ryhmäeläkevakuutus. Vakuutuksesta voidaan maksaa eläkettä 63 vuotta täyttäneelle.

Yhtiö on maksanut toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtoryhmän muiden jäsenten osalta seuraavat lakisääteiset eläkemaksut, jotka on kuvattu viereisessä taulukossa.

**LAKISÄÄTEISET ELÄKKEET
(1 000 €)**

	2022	2021
Toimitusjohtaja	-74	-71
Toimitusjohtajan sijainen	-46	-37
Johtoryhmän muut jäsenet yhteensä	-244	-216
Yhteensä	-364	-324

Hallituksen palkkiot

Emoyhtiön hallituksen jäsenille maksetaan toimikaudella 2022–2023 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuosipalkkio ja kokouspalkkiot. Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 40 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio 26 000 euroa, riski- ja tarkastusvaliokuntien puheenjohtajien vuosipalkkio on 28 000 euroa ja jäsenen vuosipalkkio 23 000 euroa. Kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista on puheenjohtajille 800 euroa kokousta kohden ja jäsenille 500 euroa kokousta kohden. Lisäksi kokouspalkkio maksetaan valvovien viranomaisten edellyttämistä tapaamisista.

Toimikaudella 2021–2022 hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on ollut 35 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio on ollut 23 000 euroa, riski- ja tarkastusvaliokuntien puheenjohtajien vuosipalkkio on ollut 25 000 euroa ja jäsenen vuosipalkkio on ollut 20 000 euroa. Kokouspalkkiot ovat säilyneet samansuuruisina. Toimikaudella 2020–2021 palkkiot ovat olleet samansuuruiset kuin toimikaudella 2021–2022.

PALKAT JA PALKKIOT**(1 000 €)****Hallituksen jäsenet**

	2022	2021
Helena Walldén, hallituksen puheenjohtaja 25.3.2021 saakka	-	-14
Kari Laukkanen, hallituksen puheenjohtaja 25.3.2021 lähtien	-54	-52
Tuula Saxholm, hallituksen varapuheenjohtaja 25.3.2021 saakka	-	-9
Maaria Eriksson, hallituksen varapuheenjohtaja 25.3.2021 lähtien	-35	-32
Markku Koponen	-43	-42
Vivi Marttila	-33	-31
Tuomo Mäkinen, valittu hallitukseen 25.3.2021	-31	-22
Minna Smedsten, valittu hallitukseen 25.3.2021	-34	-22
Denis Strandell	-34	-31
Leena Vainiomäki, valittu hallitukseen 25.3.2021	-40	-30
Kimmo Viertola, jäsen 24.3.2022 saakka	-7	-28
Yhteensä	-310	-313

Lähipiiriliiketoimet

Liite 49. Lähipiiriin kuuluvilta olevat laina- ja rahoitussaamiset sekä muut vastuut

Kuntarahoituksella ei ole luottolaitostoinnasta annetun lain 15 luvun 13 §:n 2 momentin mukaisia laina- tai rahoitussaamisia tai muita vastuuta lähipiiriltä.

Omistukset muissa yrityksissä

Liite 50. Omistukset muissa yrityksissä

(1000 €)	2022		2021	
	Osuus kaikista osakkeista, %	Kirjanpitoarvo	Osuus kaikista osakkeista, %	Kirjanpitoarvo
Tytäryritykset				
Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy	100,0	656	100,0	656
Yhteensä	100,0	656	100,0	656

Muut liitetiedot

Liite 51. Tilintarkastusyhteisölle maksetut tilintarkastus- ja muut palkkiot

(1 000 €)	1-12/2022	1-12/2021
Tilintarkastus	-393	-340
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	-13	-
Veroneuvonta	-23	-17
Muut palvelut	-153	-146
Yhteensä	-581	-504

Summat eivät sisällä arvonlisäveroa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 10. helmikuuta 2023

KUNTARAHOITUS OYJ

Kari Laukkanen
hallituksen puheenjohtaja

Maaria Eriksson
hallituksen varapuheenjohtaja

Markku Koponen
hallituksen jäsen

Vivi Marttila
hallituksen jäsen

Tuomo Mäkinen
hallituksen jäsen

Minna Smedsten
hallituksen jäsen

Denis Strandell
hallituksen jäsen

Leena Vainiomäki
hallituksen jäsen

Esa Kallio
Toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 10. helmikuuta 2023

KPMG Oy Ab

Tiia Kataja
KHT

Tilintarkastuskertomus

Kuntarahoitus Oyj
Tilintarkastuskertomus
tilikaudelta 1.1.–31.12.2022

Kuntarahoitus Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kuntarahoitus Oyj:n (y-tunnus 1701683-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedossa 51.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olenaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olenaisuus. Olenaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olenaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat (konsernia koskevat liitetiedot 1, 2, 3, 5, 6, 7, 16, 17, 24 ja 25)

- Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen tasearvo on 6,1 miljardia euroa ja rahoitusvelkojen tasearvo 16,8 miljardia euroa.
- Käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, Kuntarahoituksen omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkintaa erityisesti niiden instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista.
- Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen osuus konsernitaseen varoista ja veloista on merkittävä. Markkinakorkojen ja valuuttakurssien muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus tilikauden tulokseen ja omaan pääomaan, minkä johdosta käypään arvoon arvostettujen rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitokäsittely on määritelty tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.
- Olemme arvioineet Kuntarahoituksen soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta sekä testanneet arvostusprosessin keskeisiä kontrolleja.
- Johdannaissovimusten osalta olemme arvioineet kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta suhteessa IFRS-säännösten vaatimuksiin.
- Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja markkinanoteerauksiin ja muihin ulkopuolisiin hintalähteisiin, arvioineet arvostuksessa käytettyjen syöttötietojen oikeellisuutta sekä käytettyjen oletusten ja arvioiden kohtuullisuutta.
- Lisäksi olemme arvioineet käypään arvoon arvostettavia rahoitusvaroja ja -velkoja koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n IFRS- ja rahoitusasiantuntijoita.

Suojauslaskenta (konsernia koskevat liitetiedot 1, 2, 8, 24 ja 25)

- Kuntarahoitus soveltaa suojauslaskentaa suojautuakseen rahoitusvarojen ja -velkojen korko- ja valuuttariskeiltä sekä pienentääkseen kirjanpidollista epäsymmetriaa.
- Kuntarahoitus soveltaa IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa ja IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa.
- Suojauslaskennan soveltamisen seurauksena konsernitaseen suojauslaskennan piirissä olevien rahoitusvarojen ja -velkojen tasearvoihin sisältyy suojattuihin riskeihin liittyvää realisoitumatonta käyvän arvon muutosta.
- Suojauslaskentaprosessiin sisältyy monimuotoisia laskentavaiheita ja suojauslaskennan vaikutukset konsernitilinpäätökseen voivat olla merkittäviä, minkä takia suojauslaskenta on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Olemme arvioineet sovellettuja suojauslaskentakäytäntöjä suhteessa IFRS-standardien vaatimuksiin.
- Olemme arvioineet Kuntarahoituksen laatimia suojauslaskennan tehokkuutta koskevia testaustoimenpiteitä ja suojauslaskentadokumentaation asianmukaisuutta.
- Lisäksi olemme arvioineet tilinpäätöksen suojauslaskennan liitetietojen asianmukaisuutta.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n IFRS- ja rahoitusasiantuntijoita.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua

väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvisissa tapauksissa niihin liittyvistä varoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Tilintarkastusyhteisö KPMG OY AB on toiminut yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2001 alkaen yhtäjaksoisesti 22 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 10. helmikuuta 2023

KPMG OY AB

Tiia Kataja
KHT

Kuntarahoitus

Kuntarahoitus Oyj

Jaakonkatu 3 A, PL 744

00101 Helsinki

Puh. 09 6803 5666

www.kuntarahoitus.fi

info@kuntarahoitus.fi

